



ഭാരതത്തിന്റെ ആദ്ധ്യാത്മികജ്ഞാനവും സാംസ്കാരികപൈതൃകവും പരിപോഷിപ്പിക്കുകയും പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മഹദ്ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, അവയുടെ മൂല്യവും വ്യക്തതയും ഒട്ടും ചോർന്നുപോകാതെതന്നെ, നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് പരിരക്ഷിക്കുകയും ജിജ്ഞാസുകൾക്ക് സൗജന്യമായി പകർന്നുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന ശ്രേയസ് ഫൗണ്ടേഷന്റെ ലക്ഷ്യ സാക്ഷാത്കാരമാണ് ശ്രേയസ് ഓൺലൈൻ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറി.

ഗ്രന്ഥശാലകളുടെയും ആദ്ധ്യാത്മിക പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെയും വ്യക്തികളുടെയും സഹകരണത്തോടെ കോർത്തിണക്കിയിരിക്കുന്ന ഈ ഓൺലൈൻ ലൈബ്രറിയിൽ അപൂർവ്വങ്ങളായ വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥങ്ങൾ സ്കാൻ ചെയ്ത് മികവാർന്ന ചെറിയ പി ഡി എഫ് ഫയലുകളായി ലഭ്യമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇവ കമ്പ്യൂട്ടറിലോ പ്രിന്റ് ചെയ്തോ എളുപ്പത്തിൽ വായിക്കാവുന്നതാണ്.

ശ്രേയസ് ഓൺലൈൻ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറിയിൽ ലഭ്യമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വ്യക്തിപരമായ ആവശ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടി സൗജന്യമായി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ വാണിജ്യപരവും മറ്റുമായ കാര്യങ്ങൾക്കായി ഇവ ദുരുപയോഗം ചെയ്യുന്നത് തീർച്ചയായും അനുവദനീയമല്ല.

ഈ ഗ്രന്ഥശേഖരത്തിന് മുതൽക്കൂട്ടായ ഈ പുണ്യഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രചയിതാവിനും പ്രകാശകർക്കും നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ശ്രേയസ് ഓൺലൈൻ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറിയെക്കുറിച്ചും ശ്രേയസ് ഫൗണ്ടേഷനെക്കുറിച്ചും കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ അറിയാനും പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കാളിയാകാനും ശ്രേയസ് വെബ്സൈറ്റ് സന്ദർശിക്കുക.

<http://sreyas.in>



ശതാബ്ദപ്രണാമം

**ശതാബ്ദി പ്രണാമം**

# **SADABDI PRANAMAM**

Copy right reserved with the publisher

1986

First impression 500 copies

Printed at

Raju's Press, Karunagappally

and

Pellippuram Press, Karunagappally.



# ശതാബ്ദി പ്രണാമം

(ശ്രീ. പനീശ്ശേരി നാണപിള്ള അവർകളുടെ  
ജന്മശതാബ്ദി സംബന്ധിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്)

1986

പ്രസാധകൻ:

ശ്രീ. പനീശ്ശേരി എൻ. ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പ്.

## ഏഡിറ്റോറിയൽ ബോർഡ്

1. പ്രൊഫ: എം. ആർ. ടി. നായർ
2. ശ്രീ. എ. പി. കുളയ്ക്കാട്
3. ശ്രീ. സി. പി. അരുമനായകപ്പണിക്കർ
4. അഡ്വ: വി. കെ. സ്വാമി (കൺവീനർ)

## പ്രസ്താവന

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയുടെ ജന്മശതാബ്ദി സംബന്ധിച്ചുള്ള പരിപാടികൾ കേരളത്തിൽ പല സ്ഥലത്തും നടന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. സ്മര്യപുരുഷന്റെ സാഹിത്യസംഭാവനകളെപ്പറ്റിയുള്ള ചർച്ചകൾ, കഥകളി എന്നിവ അക്കൂട്ടത്തിലുൾപ്പെടും. കരുനാഗപ്പള്ളിയിൽ ലാലാജി മെമ്മോറിയൽ താലൂക്കു കേന്ദ്ര ഗ്രന്ഥശാലയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഈ ഒക്ടോബർ 7-ന് ജന്മശതാബ്ദി കൊണ്ടാടാൻ തീരുമാനിച്ചു. അതു സംബന്ധിച്ചുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ പൂർത്തിയായി വരുന്നു. സാഹിത്യചർച്ചയും കഥകളിയുമുണ്ട് പരിപാടികളിൽ. അക്കൂട്ടത്തിൽ ശ്രീ. നാണപിള്ളയുടെ ജീവിതത്തെയും കഥകളി സാഹിത്യ രംഗത്തും അദ്ദേഹം നൽകിയിട്ടുള്ള സംഭാവനകളെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റു സാഹിത്യ പരിശ്രമങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തി വിവിധ വീക്ഷണ കോണുകളിൽനിന്നും സ്മര്യപുരുഷന്റെ ജീവിതത്തെ വില ഇരുത്താനുതകത്തക്ക തരത്തിലുള്ള ലേഖനങ്ങൾ, കവിതകൾ മുതലായവ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു പ്രസിദ്ധീകരണം കൂടി ഉണ്ടാകുന്നത് ഏറ്റവും ഉചിതവും അത്യാവശ്യവുമാണെന്നു കണ്ടാണ് ആ വഴിക്ക് ഞങ്ങൾ കരുക്കൾ നീക്കിയത്. അതിപ്രശസ്തരായ പല മഹാനാഥരും അവരുടെ വിലയേറിയ സംഭാവനകൾ നൽകി ഞങ്ങളുടെ എളിയ പ്രയത്നത്തെ ധന്യമാക്കാൻ മുന്നോട്ടു വന്നുകാണുന്നത് വളരെ ചാരിതാർത്ഥ്യകരമാണ്. ഞങ്ങൾക്കിപ്പോൾ അഭിമാനം തോന്നുന്നത്, പ്രസ്തുത പ്രസിദ്ധീകരണം സ്മര്യപുരുഷന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ നാനാമുഖങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള അറിവ് സാധാരണക്കാർക്കിടയിൽ ഉണ്ടാക്കാൻ എല്ലാവിധത്തിലും പര്യാപ്തമാവുമെന്നുള്ള ധ്വനന നിമിത്തവുമെന്നുള്ളതുകൊണ്ടാണ്. ധാരണ അമിതമാവാൻ ഇടയില്ല. അന്തിമമായ വിലയിരുത്തൽ സഹ്യയേർ നടത്തട്ടെ.

ഒരു തികഞ്ഞ പണ്ഡിതൻ, വാഗ്മി. ചിന്തകൻ, ജീവചരിത്രകാരൻ, വേദാന്തരംഗത്തും അഭൈതവിദ്യയിൽ അതിനിപുണൻ, ശക്തനായ താർക്കികൻ സർവ്വോപരി അതിമനോഹരങ്ങളായ കഥകളിഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കർത്താവ് എന്നീ നിലകളിൽ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള ആർജ്ജിച്ച യശസ്സ് ഭാവിതലമുറയ്ക്ക് ഒരു മുതൽക്കൂട്ടാകാതിരിക്കില്ല. അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള പല പുതിയ അറിവും ഈ ഗ്രന്ഥം നമുക്ക് നൽകുമെന്നുറപ്പുണ്ട്.

ഇവിടെ കിട്ടിയ ലേഖനങ്ങൾ, കവിതകൾ മുതലായവ കഴിവതും പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻതന്നെ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ലേഖനങ്ങളിലും മറ്റും കാണിച്ചിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾക്ക് അതത് എഴുത്തുകാർതന്നെ ഉത്തരവാദികളാണ്, അത് എഡിറ്റോറിയൽ ബോർഡിന്റെ ചുമതലയിൽ പെടുന്നതല്ലല്ലോ.

വളരെ കുറച്ച സമയമേ ലഭിച്ചുള്ള ലേഖനങ്ങളും കവിതകളും കിട്ടി അത് അച്ചടിപ്പിക്കാൻ ധൃതഗതിയിൽ തയ്യാറാക്കേണ്ടിവന്നതുകൊണ്ട് പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന്റെ അച്ചടിയിലും കെട്ടിലും മട്ടിലും ഉള്ളടക്കത്തിലും പോരായ്മകൾ വന്നുപോയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഞങ്ങൾക്കറിയാം. സ്നേഹനിധികളായ സഹൃദയർ അവ സഭയം പൊറുത്തു അനുഗ്രഹിക്കുമാറാകണമെന്നേ പ്രാർത്ഥനയുള്ളൂ. ഇതിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന് കൈ അയച്ച് സാമ്പത്തികസഹായം നല്കി അനുഗ്രഹിച്ച ഉദാരമതികൾക്കെല്ലാം ഞങ്ങളുടെ നിസ്സിമമായ നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ഈ പുസ്തകം കുറഞ്ഞ സമയംകൊണ്ട് കഴിവതും ഭംഗിയായി അച്ചടിച്ചതന്നെ കരുനാഗപ്പള്ളി രാജസ് പ്രസ്സ്, പെല്ലിപ്പറം പ്രസ്സ് എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ഞങ്ങളുടെ കൃതജ്ഞത.

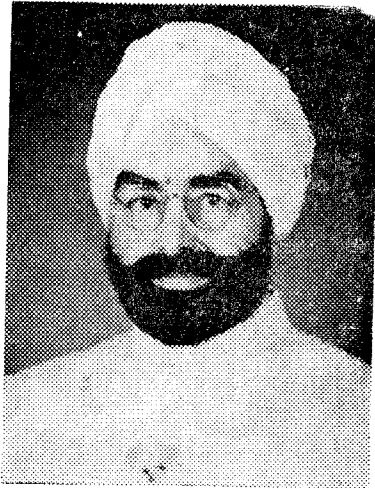
നിങ്ങളുടെ എല്ലാം അനുഗ്രഹാശിസ്സുകൾ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് “ശതാബ്ദി പ്രണാമം” എന്ന ഈ സ്മരണിക സവിനയം പൊതുജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കരുനാഗപ്പള്ളി,

5 10-1986.

എഡിറ്റോറിയൽ ബോർഡ്.

## ആശംസാ സന്ദേശങ്ങൾ



PRESIDENT  
REPUBLIC OF INDIA

### MESSAGE

I am glad to know that the birth centenary celebrations of Sree Pannisseri Nanu Pillai will be held on October 7, 1986 at Karunagappally, Kerala.

Sree Pannisseri Nanu Pillai's authoritative book on "Kathakali", a most popular and renowned classical art form of Kerala, was a real contribution to the world of art. I am sure that the centenary celebrations will provide inspiration to the people, especially younger generation.

I send my best wishes for the success of the function.

New Delhi,  
September 17, 1986.

*Zail Singh*  
(ZAIL SINGH)



RAJBHAVAN


Trivandrum.

September 4, 1986.

## MESSAGE

I am happy to be informed that a commemorative publication is being brought out in October 1986 to mark the birth centenary of Pannisseri Nanu Pillai, the well-known exponent of Kathakali.

Apart from his authoritative treatises on Kerala's famous dance-drama, Pannisseri's contributions as an erudite scholar and learned linguist are noteworthy. I trust these facets also will receive extensive treatment in the projected publication.

  
(P. RAMACHANDRAN)



DEPUTY MINISTER  
HEALTH AND FAMILY WELFARE  
INDIA  
NEW DELHI-110011

S. KRISHNAKUMAR

September 19, 1986.

## MESSAGE

I am glad to know that you are bringing out a 'Centenary Special' in connection with the Birth Centenary Celebrations of Shri. Pannisseri Nanu Pillai in October 1986

Shri. Pannisseri Nanu Pillai was one of the greatest exponents of Kathakali and a linguist and author of such maserpieces as 'Nizhalkuthu', 'Bhadrakali Vijayam', 'Paduka-pattabhishekam' and 'Sree Sankara Vijayam.' His contribution in various fields must become known to the public. I am sure your publication will do this task eminently.

I wish your endeavour all success,

Sd/-

(S. KRISHNAKUMAR)

Private Secretary  
To His Holiness  
Sri Jagadguru Shankaracharya  
Dakshinamnaya Sri Sharada Peetham  
Sringeri 577139 (Karaataka)

Ref: D7/8415

Camp: Sringeri

Date: 23-9-86

## MESSAGE

To

Sri. Krishnaswami V.  
Advocate (Convener)  
Editorial Board,  
Sree Pannisseri Nanu Pillai Birth Centenary Publication  
Karnagapally, Quilon Dt. Kerala State.

Dear Sri. Krishnaswami,

Their Holinesses shower their benignant benedictions on you for the befitting completion of the birth anniversary of Sri. Pannisseri Nanu Pillai, whose devotion to Sri. Adi Shankaracharya and his teachings is illustrious.

With good wishes and regards,

Yours in his service,

Sd/-

H. N. SHANKARA SHARMA

---

SRI RAMAKRISHNA MATH

P. O. Puranattukara,  
Dt. Trichur, Pin-6\*3557.

Date: 8-9-1986.

ആശംസ

പ്രിയ സുഹൃത്തേ,  
നമസ്കരം.

സന്ദേശം അയച്ചു കത്തു കിട്ടി. സമകാലീന മഹാത്മക്കളുടെ എല്ലാം അനുഗ്രഹത്തിനും ആശീർവാദത്തിനും പാത്രീഭൂതനായി ജന്മസാഫല്യം നേടി പരമപദം പ്രാപിച്ച ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണു പിള്ള അവർകളുടെ ജന്മശതാബ്ധി സമുചിതമായ രീതിയിൽ കേരളവ്യാപകമായി ആഘോഷിക്കുന്നു എന്നറിഞ്ഞു സന്തോഷിക്കുന്നു. ജ്ഞാനസമ്പാദനവും സത്യസാക്ഷാത്കാരവുമാണ് ജീവിതലക്ഷ്യമെന്നു മറന്ന ഇന്നത്തെ തലമുറയ്ക്ക് ആ മഹജീവിതസ്മരണ മാർഗ്ഗദർശകമായിത്തീരണമെന്നു തീർച്ചയാണ്.

പിതൃവത്സലനായ ഉത്തമപുത്രന്റെ ഈ സത്സംരംഭം സർവ്വഥാ വിജയിക്കുമാറാകട്ടെ എന്ന് സർവ്വേശ്വരനോടു പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

ശുഭാശംസി

ശക്രാനന്ദസ്വാമി.



### ആശംസ

ആദ്ധ്യാത്മിക നഭോമണ്ഡലത്തിലെ അത്യുജ്ജ്വല തേജസ്സായ ശ്രീ. ചട്ടമ്പിസ്വാമി തിരുവടികളുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിലും സഹായത്തിലും ആത്മീയോത്കർഷം നേടി അദ്വൈത സത്യം സാക്ഷാത്കരിച്ച് 'അദ്വൈതവിദ്യാപണപരമാനന്ദനാഥൻ' എന്ന ബിരുദത്തിന് അർഹനായിത്തീർന്ന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള എന്ന വിദ്വേദമുക്തനായ മഹാത്മാവിന്റെ ജന്മശതാബ്ദി ആഘോഷങ്ങളോട് അനുബന്ധിച്ച് ഒരു സ്മരണികൂടി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നു എന്നറിഞ്ഞു സന്തോഷിക്കുന്നു. ഏതാദൃശമഹാത്മാക്കളുടെ ജീവിതം ആദ്ധ്യാത്മിക മാർഗ്ഗത്തിൽ സഞ്ചരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന മുക്തജനങ്ങൾക്കും ജീജ്ഞാസുക്കൾക്കും മാർഗ്ഗദർശകമായിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് ലോകഹിതത്തിനായുള്ള ഈ പരിശ്രമം സർവ്വധാ അഭിനന്ദനീയമായിരിക്കുന്നു. സർവ്വേശ്വരന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ നിങ്ങളുടെ ശ്രമം പൂർണ്ണമായും വിജയപ്രദമാകട്ടെ എന്നു ഞാൻ ആശംസിക്കുന്നു.

എന്ന്,

ശ്രീരാമകൃഷ്ണാശ്രമം,  
പൂങ്കുന്നം, തൃശ്ശൂർ-2.

സർവ്വേശ്വരസ്മരണയോടെ  
മൃഡാനന്ദസ്വാമി.

### ആശംസ

ഓം നമോ നാരായണായ.

'പൊന്നുണ്ട' എന്ന ഓമനപ്പേരിനാൽ ആരെയാണോ പരമഭട്ടാര ശ്രീ. ചട്ടമ്പിസ്വാമി തിരുവടികൾ വാത്സല്യപൂർവ്വം സംബോധനചെയ്തിരുന്നത്, 'അദ്വൈതവിദ്യാപണൻ' എന്ന ബിരുദത്താലും 'പരമാനന്ദനാഥൻ' എന്ന ഭീക്ഷാനാമത്താലും ഗുരുനാഥനായ ബ്രഹ്മശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥസ്വാമി തൃപ്പാദങ്ങൾ ആരെയാണോ അനുഗ്രഹിച്ചത്, 'ശ്രീ ശങ്കരവിജയം' ആട്ടക്കഥയുടെ നിർമ്മാണംകൊണ്ട് ലോകത്തേയും പ്രത്യേകിച്ചു ഭാരതത്തേയും വിശിഷ്ടാ കേരളത്തേയും ധന്യധന്യമാക്കിത്തീർത്തതാരാണോ ആ മഹാത്മാവാണു് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ള. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നൂറാമതു ജന്മദിനം 1986-10-7-ാം-നു ചൊവ്വാഴ്ച ലോകം മുഴുവൻ ആഘോഷിക്കുമ്പോൾ പ്രസ്തുത ആഘോഷങ്ങളിൽ ഈ സാധുവും ആനന്ദഗുത്തത്തോടുകൂടി പങ്കുകൊള്ളുന്നു.

നാരായണ സ്മരണപൂർവ്വം സർവ്വലോക ക്ഷേമകാംക്ഷി

ചിത്സ്വരൂപതീർത്ഥസ്വാമി

ശ്രീ തീർത്ഥപാദാശ്രമം

ശ്രീ തീർത്ഥപാദാശ്രമം പി. ഒ.

വാഴൂർ, കോട്ടയം.

# SRI RAMAKRISHNA ADVAITHA ASHRAMA

(A branch of Ramakrishna Math, P. O. Belur Math)

P. O. KALADY, Pin-683574, ERNAKULAM Dt., KERALA.

Date: 12-9-'86

ആശംസ

My dear Kurup,

5-9-86-ലെ കാർഡു കിട്ടി. സന്തോഷം. സ്മരണികയ്ക്ക് എന്റെയും രണ്ടു വാക്കുകൾ.

കഥാകൃത്തും കളിയാശാനും ഒരാളാകുക എന്നുള്ളതു് ഒരുപൂർവ്വ സിദ്ധിയാണ്. ഈശ്വരാനുഗ്രഹമുള്ളവർക്കേ അതു സാധിക്കൂ. ഒരു ശതാബ്ദത്തിനുള്ളിൽ പേരെടുത്ത കഥകളി വിജ്ഞരിൽ മുന്പന്തെത്തുന്ന വേണം പന്നിശ്ശേരിയെപ്പറ്റിപ്പറയാൻ, ശ്രീശങ്കരവിജയം കഥയെഴുതി ആടിച്ച് അരങ്ങുകൾക്കു് ഇടയാക്കിയിട്ടുള്ള അദ്ദേഹം ശ്രീമദാഗമാനന്ദസ്വാമികൾക്കു് എത്രയും പ്രിയങ്കരനായിരുന്നു. ചെറുപ്പത്തിൽ ഞാനദ്ദേഹത്തെ പല തവണ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്, ശങ്കരചരിതത്തിൽ ബാലശങ്കരനായി വേഷം കെട്ടിയിട്ടുണ്ടു്. അന്നു മുതൽ കഥകളിയിലുള്ള അഭിനീവേശം പോലെ ശ്രീശങ്കരചരിതത്തിലും അതു പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന ജീവിതാദർശത്തിലും മനസ്സറച്ചു. മനസ്സുകൊണ്ടു് പന്നിശ്ശേരിയെ അഭിനയിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന അനേകരിൽ ഒരുവനെന്ന നിലയിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശതാബ്ദി ആഘോഷിക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിൽ അതിനായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന സ്മരണികയിൽ ഈയുള്ളവന്റെ ഈ വാക്യപുഷ്പോപഹാരവും സമർപ്പിക്കുന്നു.

ആഘോഷങ്ങൾക്കും സ്മരണികയ്ക്കും വിജയം ആശംസിക്കയും ചെയ്യുന്നു.

എന്നു്, സ്നേഹപൂർവ്വം,

ഗണാനന്ദസ്വാമികൾ (ഒപ്പ്)

Dr. P. K. NARAYANA PILLAI  
Special Officer

Office of the special officer  
for Sanskrit University  
Ulloor Memorial Building  
Jagathy, Trivandrum-14  
Date: 22-9-1986

ആശംസ

വിദ്യാധിരാജ പരിലാളിത നാണപിള്ള-  
വിദ്യാനിയേ, ശതതമാബ്ദ മഹോത്സവോദ്യം  
ഏദ്യ: സമുല്പസതു സാദൃശം വിതന്വൻ  
വിദ്യജ്ഞൈ: സഹൃദയൈശ്ച സമീധ്യമാന:

(ഒപ്പ്)

പി. കെ. നാരായണപിള്ള

# ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ കൈപ്പട

നം: 29 - 34. വാഗ്വഹ്നിതകുടും.  
'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമുപ്രകാരം നാമിപ്രകാരം

1. നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം - ദിനനാമം വാഗ്വഹ്നിതകുടും.
2. 'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം.
3. 'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം.
4. 'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം.
5. 'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം.
6. 'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം.
7. 'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം.
8. 'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം.
9. 'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം.
10. 'പുണ്യേയചിന്തേയനം' പ്രകാരം നാമകൃത്യം നാമകൃത്യം.

## പേജുകൾ മറിക്കുമ്പോൾ

	പേജ്
അർച്ചനാസൂനം	
—ശ്രീ. എം. പി. അപ്പൻ	1
ഓർമ്മയുടെ തീരങ്ങളിൽ	
—അഡ്വക്കേറ്റ് വി. കൃഷ്ണസ്വാമി	3
പന്നിശ്ശേരി-പ്രണാമം	
—ശ്രീ. ശുരനാട് കഞ്ഞൻപിള്ള	19
ഭദ്രകാളിവിജയം ആട്ടക്കഥ	
—പ്രൊഫ: വട്ടപ്പറമ്പിൽ ഗോപിനാഥപിള്ള	30
ഗതാബ്ദൃഷ്ടകം	
—ശ്രീ. ആറുവാശ്ശേരി ആർ. നാണ ജ്യോത്സ്യർ	38
അമൃതാത്മാവായ പന്നിശ്ശേരി	
—കൊടുപ്പൻ	40
നമ്മുടെ ഭാഗവത പാരമ്പര്യം	
—പ്രൊഫ: പി. ആർ. നായർ, തവന്തർ	45
പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം ആട്ടക്കഥ	
—കലാരത്നം പ്രൊഫ: അമ്പലപ്പുഴ ഗണപതിശർമ്മ	50
അദ്വൈത വിദ്യാപണൻ	
—പ്രൊഫ: ജി. ബാലകൃഷ്ണൻനായർ	59
ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി ഒരനുസ്മരണം	
—ശ്രീ. വി. എ. നാരായണപിള്ള	62
ഒരനുസ്മരണം	
—ശ്രീ. ആറുവാശ്ശേരി രവീന്ദ്രൻ	65
ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി	
—ശ്രീ. ടി. എൻ. ഗോപിനാഥൻനായർ	66
ഒരു മഹാമനീഷി	
—ശ്രീ. വിദ്യാനന്ദതീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ	70
മാർക്കണ്ഡേയം	
—പ്രൊഫ: എൻ. കൃഷ്ണപിള്ള	82
സാത്മകമായ ഒരു ജീവിതം	
—ശ്രീ. എ. പി. കളങ്ങാട്	87

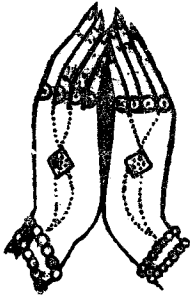
	പേജ്
പന്നിശ്ശേരിയുടെ സൂര്യശതക തർജ്ജമയെപ്പറ്റി	
—ശ്രീ. പുത്തൂർ ദിവാകരൻ	95
സ്മാരകം	
—തന്ത്രിമുഖ്യൻ പുതുമന ദാമോദരൻനമ്പൂതിരി	98
പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള	
—പ്രൊഫ: അയ്യനം കൃഷ്ണകൈയ്മം	100
ആദർശത്തിന്റെ പ്രതിഫലം	
—ശ്രീ. എം. ആർ. ടി. നായർ	104
കഥകളി—പാശ്ചാത്യ രാജ്യങ്ങളിൽ	
—ശ്രീ. കളർകോട് പി. നാരായണൻനായർ B. A., B. L	113
കാഷായമണിയാത്ത കർമ്മയോഗി	
—ശ്രീ. നാഗവള്ളി	117
ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള	
—വിദ്വാൻ എ. ഇസഹാക്ക്	121
വിപ്ലവകാരിയായ പന്നിശ്ശേരി	
—ശ്രീ. കുറിക്കാട്ടു നാരായണപിള്ള	125
ചില മായാത്ത സ്തംഭനകൾ	
—ശ്രീ. കെ. കണ്ണുപിള്ള പണിക്കർ	129
ശ്രീശങ്കരവിജയം-കഥകളിയിൽ	
—ശ്രീ. എൻ. വി. കൃഷ്ണവാര്യർ	139
നിഴൽക്കണ്ണു ആട്ടക്കഥയും അതിന്റെ പ്രസക്തിയും	
—ഡോ: മുരളീകൃഷ്ണ	143
ഗുരുവും ശിഷ്യനും	
—ശ്രീ. സി. പി. അരുമനായകപ്പണിക്കർ	151
ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ പദ്യത്തിലുള്ള കണ്ണുകൾ	
—ശ്രീ. കെ. പി. ശാസ്ത്രികൾ	159
ഞങ്ങളും കൂട്ടനും	
—ശ്രീ. ഡി. പി. പട്ടത്താനം, ചവറ	167
ഉള്ളിലെ തത്ത്വ	
—ശ്രീ. നാലാങ്കൽ	172

# പ്രാർത്ഥന



വ്യാവഹാരിക സത്താകം  
ലോകജാലം നടത്തിടും,  
വാങ്മാനസാതീതശുദ്ധം  
സ്ഫോടാത്മാവിന, കൈതോഴം.

—ശ്രീ. പനിശ്ശേരി



# അർച്ചനാസൂത്രം

എം. പി. അപ്പൻ.

## I

ആർഷശ്രീ സവിശേഷമായരുളിടം  
പൂർണ്ണപ്രസാദത്തിനാൽ,  
ആക്ലായാമൃതമാസ്വദിച്ചു വളരും  
പ്രജ്ഞാനസമ്പത്തിനാൽ,  
ആരും കൈതാഴ്ചമാറഭംഗമെഴുവോ-  
രുൽകൃഷ്ടവാഗ്ധാടിയാൽ  
ആരാധ്യൻ ഗുരു 'നാണപിള്ള'യവിടു-  
ന്നുന്നത്യമാർന്നു, പ്രഭോ!

## II

ബ്രഹ്മജ്ഞാഗ്രണിയായ് ലസിച്ച് ഗുരുവാം  
'വിദ്യാധിരാജൻ' മഹാൻ  
സമോദത്തൊടനുഗ്രഹിച്ചിതു തുലോം  
തേജസ്വിയാമങ്ങയെ,  
ഇമ്മനിൽജജയമാർന്നിടാനതുപരം  
സാഹായ്യമായിലയോ,  
നന്മസ്താകരമാം ഭവാനു ഭവീകാ-  
ത്മാവേ, കലാധാമമേ.

## III

ഒന്നിക്കുന്നതു കാൺമതില്ലെവിടെയും,  
മാത്സര്യമാർന്നെപ്പൊഴും  
ഭിന്നിക്കുന്നവരാണു ശാസ്ത്രമഹിളാ-  
മുത്തും കലാലക്ഷ്മിയും,  
എന്നാലങ്ങയിലൊത്തുപേർന്നവരഹോ!  
നൃത്തം നടത്തീ ശരി-  
ക്കുന്നമുപ്രതിഭാപ്രകാശമിയലും  
സൽപുരുഷോത്തംസമേ!

IV

വൈദധ്യത്തൊടു കേസരീന്ദ്രസദൃശൻ  
ധംസിച്ച് ധീരൻ ഭവാൻ  
വാദിക്കുന്നതിനെത്തിടും പ്രമുഖരാം  
വിദ്വാദ്ഗജശ്രേഷ്ഠരെ,  
ആ ദക്ഷതമനോപമം; പ്രതിഭേർ-  
ക്കല്ലൊണ്ണൊഴും ഭീദനായ്  
സാധിഷ്ഠാഗ്രഗനായ് വിളങ്ങിയവിട-  
ന്തർജ്ജസ്വലപ്രാതിഭേ.

V

മുന്നേയങ്കുരിതം ഭവതും കഥകളി-  
പ്രേമം കലാകോവിദ-  
ക്കെന്നും മേഢരശക്തി നൽകിയിവിടെ-  
സ്സൃഷ്ടിക്കയൊയട്ഭുതം,  
'പന്നിശ്ശേരി' ഭവാൻ രചിച്ച നവമാം  
നാട്യപ്രബന്ധങ്ങളോ,  
വെന്നിപ്പൊൻകൊടിയാണു നാട്ടിയതഹോ!  
സാരസ്യസമ്പൂർത്തിയാൽ.

VI

സമൃദ്ധായ ഗൃഹസ്ഥധർമ്മമനിശം  
പാലിച്ചുവെന്നാകിലും  
സന്നയാസിക്കു സമാനനായ് സുധിഭവാൻ  
സദ്യോഗവിദ്യാധനൻ,  
സത്യാന്വേഷകരായ്വരും പ്രണതരാം  
ശിഷ്യർക്കു വൈദുഷ്യമാം  
സമ്പത്തേകി കലാകുബേരപദമാ-  
ധന്യർക്കു നൽകീ, ഗുരോ!

VII

അന്യന്മാർക്കു ഗുണം വരാനനുഭവം  
യത്തിച്ചു വിദ്വന്മനേ!  
വന്ദ്യന്മാർക്കവതംസമങ്ങളവിടെയും  
വീശീ പുകൾപ്പൂമണം;  
ഇന്നും ഹാ! പുളകോദ്ഗമത്തൊടു ഭവൻ-  
മാഹാത്മ്യമോർക്കുന്നതു-  
ണ്ടെന്നുമാദരമെത്രയോ സഹൃദയ-  
ന്മാരും കവിശ്രേഷ്ഠരും!



# ഓർമ്മയുടെ തീരങ്ങളിൽ

അദ്ധ്യക്ഷൻ: വി. കൃഷ്ണസ്വാമി,  
ബി. എസ്.സി., ബി. എൽ.

കഥകളിയുടെ മദ്ധ്യകേരളത്തിലെ ഒരു തലതൊട്ടപ്പനായിരുന്നു ശ്രീ.നാണപിള്ള. ആ കലയുടെ സംഗീതസാഹിത്യാഭിവാഞ്ഛയും, രസാഭിനയരീതിയും മുദ്രകൈകളുടെ വിന്യാസവും പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയുടെ കൈയിൽ നിന്നു പോയതേയുള്ളൂ.

**ആ ദിവസം:**

കൊല്ലവർഷം 1118 ചിങ്ങം 4.  
മരുതുകളുടേ പ്രദേശത്തിനെല്ലാം അന്നൊരു ദുർഭിവാസമായിരുന്നു. നാട്ടിനും നാട്ടാർക്കും ഒന്നുപോലെ ആദരണീയനും അഭിമാനഭാജനവുമായിരുന്ന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള ദിവംഗതനായ വിവരം

## VIII

ആഹാ! ജീവിതമുല്യവും, മഹിതമാം  
പാണ്ഡിത്യവും വേണ്ട, യി-  
ന്നാഹാരാദിയിൽ മാത്രമായ് ജനത തൻ  
താത്പര്യമല്ലേതരം,  
ആചാര്യാഗ്ര്യ, ജനിച്ചിടേണമിനിയും  
യുഷ്ഠാദൃശന്മാർ ധര-  
ണ്ണാസ്യം നീക്കി മനുഷ്യസന്തതികളെ  
പ്രത്യുദ്ധരിച്ചീടുവാൻ.

## IX

സൂരിശ്രേഷ്ഠ, വേച്ചുതാബ്ബിമഹമാ-  
ലോഷിക്കയാണെങ്ങുമേ  
ഭൂരിപ്രാവേമാർന്നിടം സുധികളും  
സാഹിത്യനേതാക്കളും;  
നേരാകും വഴിയുടെ ഞങ്ങളുവിലം  
മുന്നേറുവാൻ മംഗളം  
ധാരാളം ചൊരിയേണമേ, നിരുപമ-  
സ്നേഹാമൃതാംഭോനിയേ!



കാട്ടുതീ ആളിപ്പടരുന്നതുപോലെ അടുത്തും ഓരെയും വ്യാപിച്ചു പന്നി ശ്ലേരി വീടും പരിസരവും മനുഷ്യസമുദ്രമായി മാറി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണികാവശിഷ്ടം ആ വീടിന്റെ വിശാലമായ തെക്കേ മുറ്റത്തു് പടിഞ്ഞാറുമാറി കല്ലറകെട്ടി അടക്കം ചെയ്യുന്നതിനു് ഏതാണ്ടു് രാത്രി 2 മണിയായി. അതുവരെ തങ്ങളുടെ ആരാധനാമൂർത്തിയുടെ ശരീരം നോക്കി നെടുവീർപ്പിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു അവിടെയെത്തിയ ആളുകൾ മുഴുവൻ.

### ഗൃഹാന്തരീകം:

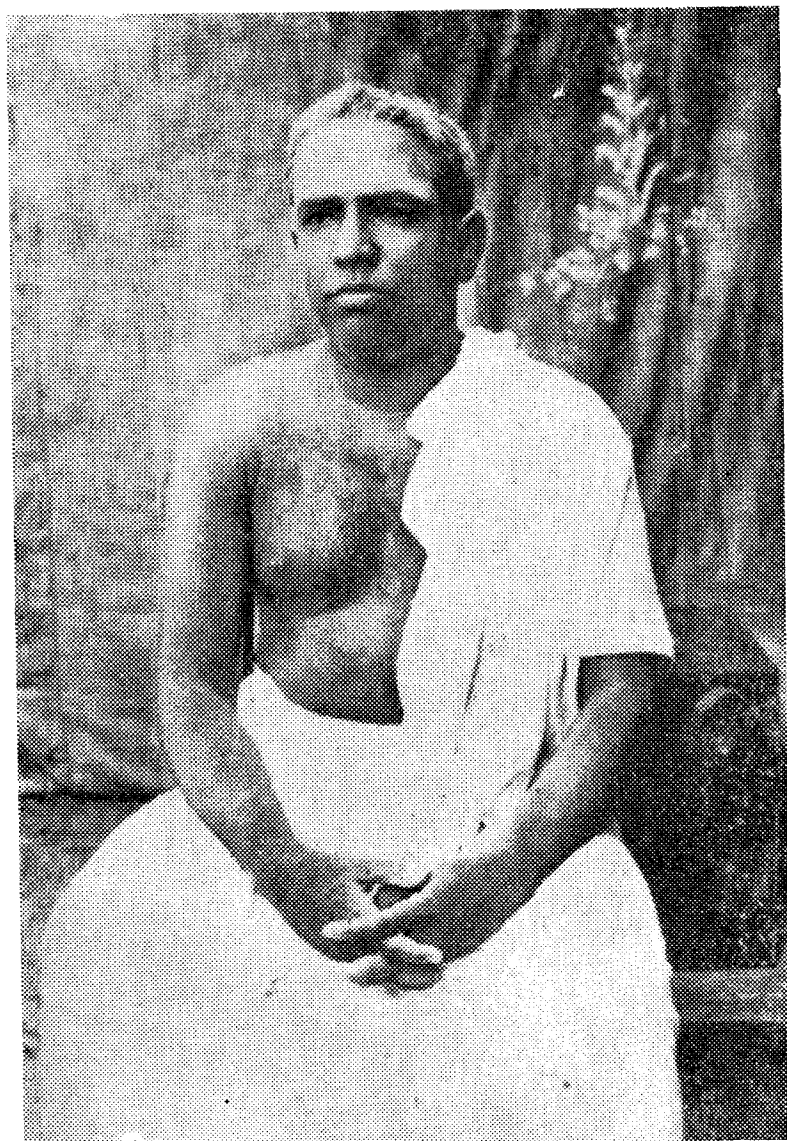
ഗ്രാമപ്രദേശത്തു് എന്റെ വീട്ടിൽനിന്നും ഉദ്ദേശം ഒരുകിലോ മീറ്റർ പടിഞ്ഞാറുമാറിയാണു് പന്നിശ്ലേരി നാണപിള്ള തന്റെ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു് മരണപര്യന്തം അനുഗ്രഹിച്ച വീടു് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു്. ചിലപ്പോൾ പച്ചപ്പട്ടണിഞ്ഞും മറ്റു ചിലപ്പോൾ കനകമണിക്കുതിരണിഞ്ഞും കാണാവുന്ന നെൽപ്പാടങ്ങളുടെ നടുവിൽ തെങ്ങു്, കമുകു്, ഘോവു്, മാവു് മുതലായ തരുന്നിരകളുടെ ശീതളച്ഛായയിൽ ഓടുമേഞ്ഞ ഒരു നാലുകെട്ടുപുറ പഴയ കേരളപ്പൊലീമയുടെ പ്രാവേം വിളിച്ചറിയിച്ചുകൊണ്ടു് വിരാജിക്കുന്നു. ആ പുരയുടെ കിഴക്കുവശവും തെക്കുവശവും വെള്ളമണൽ പുഞ്ചിരിക്കുന്ന മുറ്റമാണു്. വീടിന്റെ തെക്കുകിഴക്കുഭാഗത്തുള്ള പൂമുഖവും നാലുവശവുമുള്ള തിണ്ണയും തെക്കുപടിഞ്ഞാറേ മുറ്റത്തു അൽപ്പം ഔക്കുമാറി പണിയിച്ചിട്ടുള്ള ഓലമേഞ്ഞ ചെറിയ അടിച്ചുടും അവിടെ ചെല്ലുന്ന ആരെയും ആകർഷിക്കാൻ പോരുന്നവയാണു്.

### ജനനം:

ശ്രീ പന്നിശ്ലേരി നാണപിള്ള കൊല്ലവർഷം 1061 കന്നി 27-ൽ അന്നിഴം നാളിൽ കരുനാഗപ്പള്ളി താലൂക്കിൽ മരുതൂർക്കുളങ്ങര തെക്കുംമുറിയിൽ 'കണ്ണങ്കുഴി' എന്ന പുരാതന ഭവനത്തിൽ ഭൂജാതനായി. സാധാരണ നാം മനസ്സിലാക്കുന്ന രീതിയിൽ പറഞ്ഞാൽ ദീർഘായുസ്സിന്റെ ഉടമയായിരുന്നില്ല. 57 വയസ്സും പൂണ്ണമായും അദ്ദേഹത്തിനു ലഭിച്ചില്ല. വയലിൽ ശ്രീ. പപ്പകുറുപ്പായിരുന്നു പിതാവു്. ഔന്നവള്ളിൽ കല്യാണിഅമ്മയായിരുന്നു ശ്രീ. നാണപിള്ളയുടെ ജനനി. രണ്ടു കുടുംബങ്ങളും അക്കാലത്തും തുടന്നും പ്രാദേശികപ്രാവേം ഒന്നുപോലെ വഹിച്ചിരുന്നവയാണു്.

### ആകൃതി:

ശ്രീ. നാണപിള്ള ഉയരം കുറഞ്ഞ ആളാണു്. വലിയ ശിരസ്സും വിശാലമായ നെറ്റിത്തടവും എപ്പോഴും ആളുകളെ ഹാദാകർഷിക്കുന്ന തിളക്കമാർന്ന കണ്ണുകളും നീണ്ടു് അറ്റം വളഞ്ഞ മൂക്കും വട്ടച്ചെവിയും അദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നവരെല്ലാം വിനയപി



സ്മരപത്രങ്ങൾ 1102 - ൾ

നമുരാക്കീട്ടുണ്ടെന്നാണ് പലരും പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുള്ളത്. എന്റെയും അനുഭവം മറിച്ചല്ല. അലക്കിയ മന്മൽ മുണ്ടുടുത്ത് തോർത്ത് ചിലപ്പോൾ മടക്കിയും ചിലപ്പോൾ നിവർത്തിയും ഇട്ടാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസ്ത്രധാരണം പൂർത്തിയായി. ഉടുപ്പിട്ട് ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ ഒരിക്കലും കണ്ടതായോർക്കുന്നില്ല. നെറിക്കു ചന്ദനക്കുറിയിട്ട് അപൂർവ്വം ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ കണ്ടതായി തോന്നുന്നു. ഈ ചെറിയ മനുഷ്യൻ വേദാന്തസമുദ്രം അപ്പാടെ ഉള്ളിലൊതുക്കിയ ഒന്നാട്ടുകരയിലെ അഗസ്ത്യനായിരുന്നു. മാതാപിതാക്കൾ ഇടുപ്പുള്ളി ഗണപതിയെജിച്ച് ആററുനോറ്റാണ് കഥാപുരുഷൻ ജനിച്ചതെന്നു ചിലർ പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുണ്ട്.

### പ്രകൃതി:

അദ്ദേഹത്തെ അടുത്തു ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തോടു അക്കാലത്തു ബാലനായിരുന്ന ഞാൻ സംസാരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏതുതരം ആളുകളോടുമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റവും സംഭാഷണവും അടുത്തറിയാൻ എനിക്കു ഭാഗ്യമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. തന്നോടു ആഭിമുഖ്യം പുലർത്തുന്നവരോടെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന് സ്നേഹവും അടുപ്പവുമാണ്. അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങളിലെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന് താല്പര്യമുണ്ട്. അതിൽ വലിപ്പച്ചെറുപ്പമുണ്ടായിരുന്നതായി ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ല. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള ഒരു ബഹുമുഖപ്രതിഭയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം ഒരു ചെറിയ ഇതിഹാസപ്രതീതി അദ്ദേഹത്തെ ഏതെങ്കിലും തരത്തിലറിയാവുന്നവരുടെ ഉള്ളിൽ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിൽ അതുതത്തിനവകാശമേയില്ല.

### ബഹുമുഖത്വം:

നമുക്ക് ഒരു തെറ്റിദ്ധാരണയുണ്ട്, ഒരാൾക്ക് വിജയകരമായി ഒരു കർമ്മമേ അനുഷ്ഠിക്കാനാവൂ എന്ന്. അത് ശരിയല്ലെന്ന് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ജീവിത കഥ നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. പന്നിശ്ശേരിവീടു മിക്ക ദിവസങ്ങളിലും തേനീച്ചക്കൂട്ടപ്പോലെ സജീവമാകാറുണ്ടായിരുന്നു.

### കുടുംബം:

‘ചെറുതിട്ട’യെന്ന പേരെടുത്ത ഒരു നായർ തറവാട്ടിലെ ജാനകിഅമ്മയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയപത്നി. ഈ ദമ്പതികൾക്ക് ഒരു തൈട്ടിലെ രണ്ടു പൂക്കളെപ്പോലെ രണ്ടു സന്താനങ്ങൾ ഉണ്ട്. അതിൽ പുത്രനാണ് പ്രസിദ്ധ ഗ്രന്ഥകാരനായ പന്നിശ്ശേരി ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പ്. മകൾ ശ്രീമതി തങ്കമ്മ സർവ്വേശ്വര്യങ്ങളും തികഞ്ഞ ഒരു വീട്ടുകാരിയായി സസുഖം കഴിയുന്നു. നോക്കൂ, പന്നിശ്ശേരിൽ ശ്രീ. നാണപിള്ള ഒരു ചെറിയ സത്തുച്ചകടുംബത്തിന്റെ ഉടമയായിരുന്നു.

**‘പന്നിശ്ശേരി’യിലെ സാധാരണ മനുഷ്യൻ:**

ഈ കുടുംബാംഗങ്ങളോടു് അദ്ദേഹത്തിനു് അകമഴിഞ്ഞ താല്പര്യവും സ്നേഹവുമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളകാര്യം പ്രസിദ്ധമാണ്. ഭായ്യയുടെ ശരീര സൗഖ്യത്തിനു് ഹാനി സംഭവിച്ചാലോ സന്താനങ്ങളുടെ മൃകുവിയർത്താലോ പന്നിശ്ശേരി ആകെ തളരുമ്പതായി അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉള്ളിലെ സാധാരണ മനുഷ്യനെ അപ്പോൾ പുറത്തു തെളിഞ്ഞു കണ്ടിരുന്നു. സ്വന്തം ദിനചര്യയിൽ നല്ല നെറിയും ശ്രദ്ധയും ചെലുത്തിയിരുന്ന പന്നിശ്ശേരി പാതിരാത്രിവരെ ഉറക്കമൊഴിഞ്ഞിരുന്നു സുഹൃത്തുക്കളുമായി ശാസ്ത്രമർമ്മസംഭാഷണത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ഞാൻ പലതവണ കണ്ടിട്ടുള്ളതാണ്. ധാരാളം നിലവും പുരയിടവും ഉണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിനു്. അതു് നേരിട്ടും ആരും മുഖേനയും അദ്ദേഹം സംരക്ഷിച്ചുവന്നു. പണമിടപാടുകളിൽ നിഷ്കൃഷ്ടതയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുദ്രാവാക്യം. ആവശ്യവും ന്യായവുമില്ലാതെ കൊള്ളലും കൊടുക്കലുമില്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ സ്വഭാവം അയൽക്കാരിൽ പലരിലും ചിലപ്പോൾ അസഹിഷ്ണുത ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നു എന്നിക്കു മനസ്സിലായിട്ടുണ്ടു്.

**യഥാർത്ഥ സംന്യാസികളുടെ ചിത്രം:**

പന്നിശ്ശേരി വീടു് മിക്കദിവസവും സജീവമാണെന്നു ഞാൻ മുമ്പു പറഞ്ഞല്ലോ. സംന്യാസിമാർ ധാരാളം അവിടെ വരാറുണ്ടു്. അവർക്കെല്ലാം ഒരു തരത്തിലുള്ള സ്വീകരണമല്ല അവിടെ ലഭിക്കാറു്. കാവിയുടത്തു വീട്ടുകാരെ മയക്കി ഉദരപൂരണത്തിനു വക കിട്ടാൻ അവിടെ എത്തുന്നവരെ അദ്ദേഹത്തിനു് തീരെ ഇഷ്ടമല്ലായിരുന്നു. അവരെ പരമ പച്ചയായിരുന്നു. ശ്രീ നാണപിള്ള അവരുടെ കാര്യത്തിൽ തികച്ചും ദയാവാനനല്ലായിരുന്നു. യഥാർത്ഥ സംന്യാസികൾക്കുവിടം സ്വാഗത സങ്കേതമായിരുന്നു. സംന്യാസവൃത്തിയുടെ ലക്ഷ്യം, അതുൾക്കൊള്ളാനുള്ള അധികാരിത, സംന്യാസിമാർ സ്വജീവിതം കൊണ്ടു് മറ്റുള്ളവരുടെ ജീവിതം ധന്യമാക്കുന്ന രീതികൾ, വേദാന്ത ചർച്ചകൾ, ആത്മീയാനുഭൂതികളുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഇതെല്ലാം അവിടെ ചർച്ചാവിഷയമാകും.

**സാഹിത്യകാരൻ-കഥകളിയാചാര്യൻ:**

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി ഒരു സാഹിത്യകാരനാണ്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യപരിശ്രമം പ്രധാനമായും രണ്ടു തരങ്ങളിൽ വ്യാപിച്ചുകാണുന്നു. മലയാളത്തിനെന്നും അഭിമാനിക്കാവുന്ന നിഴൽക്കുത്തു്, ഭദ്രകാളീവിജയം, പാടുകാപട്ടാഭിഷേകം, ശ്രീശങ്കരവിജയം എന്നീ ആട്ടക്കഥാഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഒറിജിനൽ കൃതികളാണ്. അദ്ദേഹം സൂര്യശതകം എന്ന സംസ്കൃതകൃതി

ഭംഗിയായി മലയാളത്തിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു പണ്ഡിതന്മാരുടെ മുക്തകണ്ഠമായ പ്രശംസ പിടിച്ചുപറ്റിയിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. ജീവചരിത്രകാരനായി ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയെ നാം കാണുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുവായ ശ്രീ. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരുടെ ജീവചരിത്രം അദ്ദേഹവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിരന്തനസുഹൃത്തായ ശ്രീ. എസ്സ്. എൻ. കൃഷ്ണപിള്ളയും ചേർന്ന് എഴുതിയിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥം വഴിയാണ്. ബട്ട് എഴുതിയ നെപ്പോളിയന്റെ ചരിത്രത്തെ ഇതു ഏറെക്കുറെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. സാഹിത്യചർച്ചയ്ക്കും നർമ്മ സംഭാഷണത്തിനുംവേണ്ടി പന്നിശ്ശേരിവീട്ടിൽ ദിവസവും വൈകിട്ട് ഒരു മിനി സദസ്സ് തന്നെ നടന്നിരുന്നു. പിന്നീട് ശ്രീമഹാഭാഗവതകർത്താവായി പേരെടുത്ത മുഴങ്ങോട്ടുവിള ശ്രീ. കൃഷ്ണപിള്ളയും സംസ്കൃതവും മലയാളവും അനായാസം കൈകാര്യം ചെയ്തു് ഏതു ഗഹനമായ കൃതിയും ലളിതമായി നിബന്ധിക്കുന്നതിൽ കൃതഹസ്സനായ പണ്ഡിതകവി ശ്രീ. കെ. കെ. പണിക്കരും ഭേദാകവിയായിരുന്ന ശ്രീ. വിദ്യാനന്ദ തീർത്ഥപാദസ്വാമികളും ഈ സദസ്സിലെ സദസ്യരുടെ ശ്രേണിയിൽ പ്രമുഖരാണ്. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയെ സന്ദർശിക്കാൻ പല പേരെടുത്ത സാഹിത്യകാരന്മാരും ഗ്രന്ഥകാരന്മാരും വരാറുണ്ട്. അവരുമായി ആശയവിനിമയം നടത്തുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തികഞ്ഞ സഹൃദയത്വവും നിഷ്കൃഷ്ട വിമർശനബുദ്ധിയും തെളിഞ്ഞ ചിന്താപരതയും വെളിവാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നുവളരെ ആളുകൾക്കറിവുള്ളതാണ്. കഥകളിയുടെ മദ്ധ്യകേരളത്തിലെ ഒരു തലതൊട്ടപ്പനായിരുന്നു ശ്രീ. നാണപിള്ള. ആ കലയുടെ സംഗീതസാഹിത്യദിവസങ്ങളും രസാഭിനയരീതിയും മുദ്രക്കൈകളുടെ വിന്യാസവും പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയുടെ കൈയിൽനിന്നുപോയവയെയുള്ള. അദ്ദേഹം രംഗത്തിരുന്നു ആട്ടക്കാരന്റെ പ്രയാസം മനസ്സിലാക്കി വേണ്ട ഉപദേശങ്ങൾ മുദ്രക്കൈകളിൽകൂടെത്തന്നെ കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്നത് ഈ ലേഖകൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അന്നത്തെ കഥകളി നടന്മാരിൽ പ്രമുഖരായ മാത്തൂർ പണിക്കരും തോട്ടം, മാങ്കുളം മുതലായവരും പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയെ ആചാര്യതുല്യനായി ആദരിക്കുകയും സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. മറു് ആട്ടക്കാരുടെ കാര്യം പറയുകയും വേണ്ട. തട്ടപുരയ്ക്കൽ ശിവരാമപിള്ള എന്ന ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനെ വീട്ടിൽ നിറുത്തി കഥകളി സങ്കേതങ്ങളും ആട്ടക്കഥാസാഹിത്യവും മുദ്രക്കൈകളും പഠിപ്പിച്ച് ഒരു എണ്ണപ്പെട്ട കഥകളി നടനാക്കിയതു് ആർക്കും അക്കാലത്തു് അറിവുന്നതായിരുന്നു. ശ്രീശങ്കരവിജയത്തിൽ ബാലശങ്കരന്റെ ഭാഗം അഭിനയിച്ച് മഹാമഹിമ ശ്രീ. പരീക്ഷിത്തുതമ്പുരാന്റെ പ്രശംസയും ആനന്ദം ആർജ്ജിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഥകളിരംഗത്തു്, ഒരു പക്ഷെ, അഭിനയിക്കുന്നതിൽ തീരേണ്ടിയിരുന്ന ശിവരാമപിള്ള അക്കാലത്തു് കാലഗതി

പ്രാപിക്കുകയാണുണ്ടായത്. കലാമണ്ഡലം തെക്കൻ ചിട്ടയിലെ പ്രഫസർ മങ്കൊമ്പ് ശിവശങ്കരപ്പിള്ളയും ശ്രീ. നാണപിള്ളയുടെ ഗുരുകുലക്രിഷ്ണശിഷ്യനായിരുന്ന ആളാണ്.

### നാട്ടുകാര്യസ്ഥൻ:

നായന്മാരുടെ കൂട്ടുകടംബ വ്യവസ്ഥ ധനാശിപാടാൻ തുടങ്ങിയ കാലം. തറവാട്ടുഭാഗം കൊതിച്ച് കഴുകന്മാരെപ്പോലെ കാരണവന്മാരുടെ നേരേ ശേഷക്കാർ ആഞ്ഞടുത്ത് കാരണവസ്ഥാനം അനഭികാമ്യമാക്കിത്തീർത്തിരുന്ന അവസ്ഥ. മിക്ക തറവാട്ടിലും അംഗങ്ങൾ തമ്മിൽ തല്ലി തലകീറി ശാന്തത നശിച്ചപ്പോൾ അവിടെല്ലാം പരസ്പര ധാരണയും സ്നേഹബുദ്ധിയും അംഗങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വളർത്താൻ നാട്ടുമധ്യസ്ഥനെന്ന നിലയിൽ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി അനുഷ്ഠിച്ച ത്യാഗവും സേവനസന്നദ്ധതയും നാട്ടുകാരിലെല്ലാം അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി അതുല്യമായ മതിപ്പുളവാക്കിയിരുന്നു. വള്ളച്ചാരം കൊണ്ടുവരുന്നവനും തേങ്ങാക്കുളുവടക്കാരനും ചട്ടമ്പിയും പന്നിശ്ശേരിയുടെ മുമ്പിലെത്തുന്നതും ആദരിച്ചുനില്ക്കുന്നതും അവരവരുടെ വീക്ഷണകോണത്തിൽക്കൂടി അവരോട് അദ്ദേഹം പെരുമാറിയിരുന്നതുകൊണ്ട് അവർ സംതൃപ്തിയടഞ്ഞുപോകുന്നതും ആ വീട്ടിൽ പുത്തരിയായിരുന്നില്ല.

### സ്വൽപം പൂർവ്വചരിത്രം:

മാതാപിതാക്കളുടെ പരിലാളനം പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള അധികം അനുഭവിച്ചിരുന്നില്ല, അദ്ദേഹത്തിന് എടുവയസ്സായപ്പോൾ അച്ഛനും പതിനൊന്നു വയസ്സായപ്പോൾ അമ്മയും ദിവംഗതരായി. പിന്നീട് അമ്മാവനും ഒരു ചേട്ടനുമാണ് വളർത്തിയത്. വെള്ളിമന ശംഭുപോറ്റി എന്ന ഒരു ചലയാള ബ്രാഹ്മണൻ അദ്ദേഹത്തെ എഴുത്തിനിരുത്തി, പുതുപ്പള്ളിക്കാരൻ ബാഹുആശാനാണ് നിലത്തെഴുത്തു പഠിപ്പിച്ചത്. പ്രൈമറി സ്കൂളിൽ പഠിത്തം കഴിഞ്ഞ് അദ്ദേഹം കൊല്ലം ഹൈസ്കൂളിൽ ഇംഗ്ലീഷ് പഠനത്തിൽ അദ്ധ്യപതിയെന്നായിരുന്നതിനാൽ പ്രഥമാദ്ധ്യാപകനായിരുന്ന ശ്രീ. എം. എ. പരമപിള്ളയ്ക്ക് ശിഷ്യനോടുള്ള വാൽസല്യം അനുഭവം വർദ്ധിച്ചുവന്നതേയുള്ളൂ. ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം സംസ്കൃതം ഉപഭാഷയായി എടുത്ത് കുറച്ചൊക്കെ വശമാക്കിയിരുന്നു. അക്കാലത്തു ചേട്ടൻ അന്തരിച്ചു, കുടുംബഭേദത തകരാറിലായപ്പോൾ, ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി ഫോർത്തു ഫാറത്തിൽവെച്ചു പഠിത്തം നിർത്താൻ നിർബ്ബന്ധിതനായി. അദ്ദേഹം തിരിച്ചെത്തി കുടുംബ ശൈഥില്യത്തെ സന്ധാര്യം നേരിട്ടു പരാജയപ്പെടുത്തി. ഈ അഭ്യാസപാടവമാണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിക്കു നായർ തറവാട്ടുകളിൽ വളർന്നു പൊങ്ങിയ കലാഹങ്ങളെ നേരിടാൻ സഹായിച്ചു

സാധനപാരം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീക്ഷണചതുരതയും സമദൃഷ്ടിയും പക്ഷമതിത്വവും സഹിഷ്ണുതയും നീതിബോധവും ഇത്തരം കർമ്മങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന് വിജയം നേടിക്കൊടുത്തു.

### ജ്ഞാനസമ്പാദനം

കുടുംബക്ഷുപ്തങ്ങൾ മേൽക്കൊടുത്ത തരത്തിൽ ഒരുവിധം ഒരുങ്ങിവന്നപ്പോൾ, ശ്രീ. നാണപിള്ളയുടെ ജീവിതവിഹായസ്സിൽ ഒരു നവ്യകാന്തികനളും പൊട്ടിവിടർന്ന നിഗമവാരിരാശിയും സർവ്വശാസ്ത്രപാരംഗതനും ശ്രീമത് ചട്ടമ്പിസ്വാമിതൃപ്പാദങ്ങളുടെ ശിഷ്യനും പണ്ഡിതവരേണ്യനുമായിരുന്ന ശ്രീ. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമി തിരുവടികളുടെ ശിഷ്യത്വം നേടാൻ അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന് ഭാഗ്യം കൈവന്നു. അതിനു മുമ്പുതന്നെ കരിങ്ങാട്ടിൽ നാണവാശാൻ എന്നു പരക്കെ അറിയപ്പെട്ട ഒരു ഭേദികനിൽനിന്നും സംസ്കൃതത്തിൽ തർക്കം, വ്യാകരണം, കാവ്യം, നാടകം മുതലായവ അദ്ദേഹം മുറപ്രകാരം അഭ്യസിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ശ്രീമദ് വിവേകാനന്ദസ്വാമി, സ്വാമി രാമതീർത്ഥർ എന്നിവരുടെയും മറ്റും കൃതികൾ വായിച്ച് ഇംഗ്ലീഷ് ഭാഷയിലും ആത്മവിദ്യയിലുമുള്ള അറിവു് പരിപൂർണ്ണപ്പെടുത്താൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞു. പിന്നീടു് വിധിപ്പടി യോഗജ്ഞാനോപദേശം തീർത്ഥപാദസ്വാമികളിൽനിന്നും നേടി. അപ്പോൾ മുതൽ ദാർശനികഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധചെലുത്തി. കറച്ച കാലം ആനിലയിൽ പഠനം തുടർന്നശേഷം യോഗപ്രകരണത്തിൽ ലേഖനീമുദ്രവരെ സിദ്ധി വരുത്തുകയും ശ്രവണം, മനനം, നിദിധ്യാസനം ഇവ മുഖേന ജ്ഞാനനിഷ്ഠ സമ്പാദിച്ചു് അനർത്ഥനിവൃത്തിയും ആനന്ദപ്രാപ്തിയും കൈവരിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ ജീവനുക്ത പദവി പ്രാപിച്ച ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയ്ക്കു് പരമാനന്ദനാഥനാമവും, അദ്ദേഹം ഏഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ “ആത്മാവിന്റെ നിർലേപത്വം” എന്ന ഉപന്യാസത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ‘അദ്വൈതവിദ്യാപണൻ’ എന്ന ബിരുദവും തീർത്ഥപാദസ്വാമികളാണു് കനിഞ്ഞു നൽകിയതു്.

സകലകലാനിധിയായ വിദ്യാധിരാജ ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമി തൃപ്പാദങ്ങളിൽനിന്നും അദ്വൈതസിദ്ധാന്തത്തിന്റെ അസംമിവാദമായ ജഗന്മിഥ്യാത്വം, പുനഃജനനം, സൃഷ്ടിത്വം, മൂക്തി മുതലായ പല വിഷയങ്ങളും ഗ്രഹിച്ചു. കൂടാതെ, വാദ്യവാദന സമ്പ്രദായങ്ങളും, തന്ത്രരഹസ്യവും, യുക്തിവാദമുറകളും, മർമ്മവിദ്യയും മനഃശാസ്ത്രവും അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു വശമാക്കാൻ സാധിച്ചു. ശ്രീമദ് ചട്ടമ്പിസ്വാമി തിരുവടികൾ ശിഷ്യനെ വാത്സല്യപൂർവ്വം “പൊന്നുണ്ണ” എന്നാണു് വിളിച്ചുവന്നതു്. പ്രൗഢവിഷയങ്ങളിൽ ശ്രീ.പന്നിശ്ശേരി സമ്പാദിച്ച ജ്ഞാനപുത്തിയും സ്വച്ഛന്ദസദൃശവണ്ണവും ഹ്രസ്വാകാരവുമാണു് ആ മഹായോഗി കല്പിച്ചതുകൊണ്ടു് “പൊന്നുണ്ണ” എന്ന പേരിനു് നിദാനം.



### താർക്കികൻ

ചെറുപ്പകാലം മുതലേ ഒരു തർക്കവാസന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയിൽ അങ്കുരിച്ചു വളർന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. കൈവലു നവനീതം, പഞ്ചീകരണ സംഗ്രഹം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്ത അറിവിന്റെ കൈത്തിരിനാളും പിൽക്കാലത്തു ചിത്സുഖി, ഖണ്ഡനഖണ്ഡലാഭ്യം, അലൈതസിദ്ധി തുടങ്ങിയ ഉപരിശാസ്ത്ര ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ച് അദ്ദേഹം പ്രോജ്ജ്വലിപ്പിച്ചു തർക്കശാസ്ത്ര വിശാരദരായ ശ്രീമത് അനന്താചാര്യരും ശ്രീ. വാടേനുമായി അദ്ദേഹം നടത്തിയ ശാസ്ത്രവാദം അക്കാലത്തു പ്രശസ്തമായിരുന്നു. പുനശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മയുടെ അഭിപ്രായത്തിനെതിരായി ആ ശാസ്ത്രവിഭാഗൻ ക്ഷേത്രപ്രവേശന സ്വാതന്ത്ര്യം എല്ലാ ഹിന്ദുക്കൾക്കും കൊടുക്കണമെന്ന് വാദിച്ച് ക്ഷേത്രപ്രവേശന അന്വേഷണ കമ്മിറ്റിയെ അക്കാര്യം ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതിൽ വിജയിച്ചുവെന്നുള്ളത് നിസ്സാരകാര്യമല്ല.

### മഹത്സംസർഗ്ഗങ്ങൾ

ശ്രീ. നാരായണ ഗുരുസ്വാമിയുമായി അദ്ദേഹം പല തവണ ചർച്ച നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിനുവേണ്ടി ചിലപ്പോൾ അദ്ദേഹം ശിവഗിരി സന്ദർശിച്ചിട്ടുള്ളതായറിയാം. ജാതി, പരമാണുവാദം, ശബ്ദശക്തി മുതലായവയായിരുന്നു അവരുടെ സംഭാഷണവിഷയങ്ങൾ. ഗുരുസ്വാമി പന്നിശ്ശേരിയും രണ്ടു മൂന്നു തവണ വന്നിട്ടുള്ളതായറിയാം. 1109-ൽ പന്മന ആശ്രമം സന്ദർശിച്ച മഹാത്മാ ഗാന്ധിയുമായും നമ്പർക്കത്തിലേർപ്പെടാൻ സൂയ്യപുരുഷൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കരുനാഗപ്പള്ളിയിൽ ഉള്ള പുരയികാവിനടുത്ത ശ്രീ. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെ സ്മരണയ്ക്കായി സ്ഥാപി പീഠവും ഒരു സംസ്കൃതസ്തൂലും സ്ഥാപിച്ചതിൽ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിക്ക് പ്രധാന പങ്കുണ്ടായിരുന്നു എന്നുള്ളത് സുവിദിതമാണ്. മരുതൂർക്കുളങ്ങര മഹാദേവക്ഷേത്രപുനരുദ്ധാരണ കാര്യത്തിൽ കൊററിനാട്ടു ശ്രീ. നാരായണപിള്ളയ്ക്കു വലം കൈയായി പ്രവർത്തിച്ചതും മറ്റൊരു മല്ല.

## ആട്ടക്കഥകൾ:

### 1. നിശ്ശക്തൻ

മേൽക്കൊടുത്ത കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില ജീവിത ഘട്ടങ്ങളെ അനുവാചകരുടെ അറിവിനായി വളരെ ചുരുക്കി പ്രസ്താവിച്ചു എന്നേയുള്ളൂ. എന്നാൽ, ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയുടെ

സൂൺ എന്നും നിലനില്ക്കുന്നത് അദ്ദേഹം മലയാളഭാഷയ്ക്കും കഥകളി പ്രസ്ഥാനത്തിനും ചെയ്തിട്ടുള്ള സേവനങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ്. മറ്റുള്ളവ എല്ലാം കാലത്തിന്റെ അപ്രതിഫലമായ മുന്നേറ്റത്തിൽ മാഞ്ഞുപോയാലും ശ്രീ. നാണപിള്ളയുടെ 'നിഴൽക്കുത്തു' എന്ന സുവർണ്ണദീപം പ്രഭാകടാതെ എന്നും നിഷ്ഠനിൽക്കും എന്നുള്ളതു് അവിതർക്കമാണ്. "ആടാനും പാടാനും ഇതുപോലെ നല്ലതായ ഒരു കഥകളി പ്രബന്ധം കാൽനൂറ്റാണ്ടിനിപ്പുറം കൈരളിക്ക് കൈവന്നിട്ടില്ലെന്നു സഭയെ പഠയാം". വള്ളത്തോളിന്റെ മേൽക്കൊടുത്ത \* അഭിപ്രായം മറ്റു പല പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായത്തിന്റെ പ്രതിധ്വനികൂടിയാണ്. 'മാവാരതം' എന്ന പേരുള്ള ഒരു പ്രാചീന വേലൻപാട്ടിലെ കഥാബീജം സ്വീകരിച്ചാണ് നിഴൽക്കുത്തു് നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പാണ്ഡവർ പകുതി രാജ്യം ഭരിക്കുന്നതുപോലും ദുസ്സഹമായിത്തീർന്ന ദുര്യോധനനു്, അവരെ എങ്ങനെ യെങ്കിലും വകവരുത്തണം; പാണ്ഡവർ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ തങ്ങൾക്കു രക്ഷയില്ല. വകവരുത്താൻ ഏതു ഹീനമാർഗ്ഗവും സ്വീകരിക്കാൻ ദുര്യോധനനു മടിച്ചില്ല. അത്തരണത്തിലാണ് നിഴൽക്കുത്തി ആളുകളെ ദുർമ്മന്ത്രവാദംമൂലം കൊല്ലുന്ന മലയൻ വനാന്തരത്തിലുണ്ടെന്നു മനസ്സിലായതു്. ദൂതനെ അയച്ചു് ദുര്യോധനൻ മലയന്നു വരുത്തി, അവന്റെ കഴുത്തുവെട്ടുമെന്നു ഭീഷണിപ്പെടുത്തി പാണ്ഡവരെ നിഴൽക്കുത്തി കൊല്ലിച്ചു. ശ്രീകൃഷ്ണകൃപയാൽ ജീവിതം പാണ്ഡവർക്കു തിരിച്ചുകിട്ടി. നിഴൽക്കുത്തു കഥയുടെ ചുരുക്കമിതാണ്.

എന്നാൽ, ഈ കഥാബീജം അവലംബമാക്കി ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി നിർമ്മിച്ച കഥകളി ഗ്രന്ഥം ഉണ്ണായിവാര്യരുടെ നളചരിതത്തിനടുത്തുനില്ക്കാൻ യോഗ്യതയുള്ളതാണ്. 'സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾ ഗംഭീരങ്ങളാണെന്നും ചില സ്ഥാനങ്ങളിൽ 'തീർത്ഥപാദരുടെ സമ്പ്രദായത്തിൽ പഠിതാവിനെപ്പിടിച്ചുനിറുത്തുന്നവ'യാണെന്നും 'കവിയുടെ ശബ്ദശാസ്ത്രവിജ്ഞാനം അഭിനന്ദനീയമാ'ണെന്നും സാഹിത്യപഞ്ചാനന്ദൻ പി. കെ. നാരായണപിള്ള തീർത്തു അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്.

കഥയിലെ പദങ്ങൾ സംഗീതസാദ്രുമായി പാടാവുന്നവതന്നെ. ഇടശ്ശേകങ്ങൾ ഒഴിച്ചുള്ളവ ഏതു സാധാരണക്കാരനും മനസ്സിലാവുന്ന തരത്തിലാണ് ഏഴുതിയിട്ടുള്ളതു്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ചമൽക്കാരപൂർണ്ണമായി കവിതവിടരുന്ന ഭാഗം എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ ദുര്യോധനനും മലയനും തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണഭാഗത്താണ്. 'ഇന്നുനി നിഴൽക്കുത്തികൊന്നിടേണമവരെ-യെന്നാലെൻനാടുപാതിതന്നേക്കാമച്ചുനാണെ'. ഈ ദുര്യോധനനു, മലയനു നാടു പകുതി കൊടുക്കാൻ വിസമ്മതമില്ല. എന്നാൽ, പാതി നാടുവെച്ചു ശാന്തരാ

---

\* 1101-ൽ എഴുതിയയച്ചതു്.

യി കഴിയുന്ന പാണ്ഡവരെ അയാൾക്കു സഹിക്കാൻ പാറീല്ല. ഒരു പക്ഷേ, 'നേരെടിമോളേ പൊന്നുംകൊഴുവി, പെറുപെഴുച്ചാൽ കൊട്ട കേംവേണ്ട' എന്ന ന്യായമായിരിക്കും ഭൃഷ്യബുദ്ധിയായ ദുര്യോധനന്റെ മനസ്സിലുള്ളത്. അയാളുടെ പ്രതിജ്ഞയ്ക്കും ആത്മാർത്ഥതയില്ല. ദുര്യോധനന്റെ അച്ഛനും വിലയില്ല. രണ്ടു വരിയിൽ ദുര്യോധനനെ ഇത്രമാത്രം വരച്ചുകാട്ടിയ കവി അഭിനന്ദനം അർഹിക്കുന്നു. നിഴൽ കഞ്ഞി പാണ്ഡവരെ കൊല്ലാൻ മലയൻ വിസമ്മതിച്ചപ്പോൾ അവന്റെ ജീവൻ എടുത്തുകളയുമെന്നായി ദുര്യോധനന്റെ തന്ത്രം. രക്ഷ നേടാൻ നിഴൽക്കഞ്ഞിന് ഭൃഷ്ടാധമായ ഒരു സെറൂ് ഒരുക്കുക മലയൻ നിരത്തിയിട്ടുള്ളത് ഇതാ—

അർക്കനെ വിളക്കായി\_വണ്ണേണമതിനുവി\_  
ലക്കലാനിധിയെ\_വണ്ണേണം വട്ടകയായ്  
മുഴക്കിരുട്ടു ചേർക്ക\_ഭീപത്തിനുനിലിരു\_  
നാഴിക്കടുവാൻ\_വേണം കലശത്തിനായ്  
ആനമുട്ടയും രാമബാണങ്ങളും, വിശേഷാൽ\_  
വേണമിരുപത്തൊന്നുശർക്കിലയും ജലത്താൽ  
മണ്ണിനാൽ കയറൊരു\_തൊണ്ണൂറുമാറും, നിലാ\_  
വിന്നുടെ കിളനോ\_ടിരുട്ടിന്റെ ഞെട്ടുംവേണം  
.....പിന്നെക്കുരുതിക്കളും തന്നിലുറുത്തീടുവാൻ  
കന്യക ഭൃഗുളയെയിന്നേ നോമ്പു നിർത്തേണം.

ആവശ്യമില്ലാത്തതും യോഗ്യമല്ലാത്തതും ആത്മാർത്ഥതയുടെ ലേശം പോലും ഇല്ലാത്തതുമായ ദുര്യോധനന്റെ ജലപാനത്തിന് അങ്ങനായത്തിൽ മലയൻ തിരിച്ചടി നൽകുന്നു.

കവിതാഭംഗി തുളുവി നിൽക്കുന്ന മേൽ ചേർത്ത ഈരടികൾ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ഇടതടവില്ലാത്ത കവിതാചാതുരി വിളിച്ചോതുന്നു. ഏതായാലും, നിവൃത്തിയില്ലാതെ പാണ്ഡവരെ മലയൻ കൊന്നു. ഇതു മനസ്സിലാക്കിയ മലയത്തി പൊട്ടിത്തെറിക്കുന്ന ഭാഗം ഏതു സാഹസ്യമെന്നും ആവേശം കൊള്ളിക്കുന്നതാണ്.

കണ്ടവരുടെ മുതൽ മോഹിച്ചിട്ടൊരു  
വീണ്ടുവിചാരവുമെന്യേ നീബത!  
കണ്ടകകർമ്മം കാട്ടിയതിന്നിത\_  
കണ്ടുകൊരുക ഫലമുടനടി, മുഖ!

എന്നു പറഞ്ഞു മലയന്റെ കഞ്ഞിനെ വലിച്ചുകീറി കൊല്ലാൻ പോലും അവൾ തയ്യാറായി. 'ആഹാവിധി' എന്നു തുടങ്ങുന്ന കന്തിഭേ

വീയുടെ വിലാപം മനുഷ്യമനസ്സുകളെ വേദനിപ്പിക്കുമെന്നുള്ളതും നിസ്സംശയമാണ്.

## 2. ഭദ്രകാളീവിജയം

പിന്നീടുണ്ടായ കൃതിയാണ് ഭദ്രകാളീവിജയം. അതിനും അവലംബമായി ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് അതിപുരാതനമായ തോറൻപാട്ടാണ്. ചിലപ്പതികാരത്തിലെ കോവലൻ കണ്ണുകിചരിതത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നതാണ്, ഭദ്രകാളീതോറൻപാട്ട്. ഇതിൽ ഹൃദയാവർജ്ജകമായ ശബ്ദാർത്ഥഘടനാവൈചിത്ര്യവിശേഷങ്ങൾ സജ്ജീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംഗീതരസികന്മാർക്കും സാഹിത്യസാദകർക്കും ഹൃദയംഗമമാകത്തക്കവണ്ണമാണ് കാവ്യനിബന്ധന നടത്തിയിട്ടുള്ളത്.

തന്റെ രക്തനും തനിക്കു് എല്ലാ നിലയിലും വിധേയനുമായ മാരികന്റെ പുത്രൻ ബാലകനെ പുത്രിയായ ഭദ്രയ്ക്ക് ഭർത്താവായി പരമശിവൻ തെരഞ്ഞെടുത്തു. അവരുടെ കല്യാണം ഭംഗിയായി നടത്തി. എന്നാൽ, ബാലകരുടെ ഇംഗിതത്തിനു ദേവി വഴങ്ങാതെ ഓരോ ഒഴിവുകഴിവുകൾപറഞ്ഞു് തന്റെ രണ്ടുസ്വപ്നപുരങ്ങൾ വിറുട്ട് നാട്ടിനെ ദാരിദ്ര്യത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കാൻവേണ്ടി ബാലകനെ പാണ്ടിനാട്ടിനയയ്ക്കുന്നതും അവിടെവെച്ച് ബാലകൻ ഒരു കള്ളത്തട്ടാന്റെ കുടക്കീൽപെട്ട് രാജസന്നിധിയിൽ ആനയിക്കപ്പെടുന്നതും ചോരനെന്നു വ്യാജമായി മുദ്രയടിക്കപ്പെട്ട് കഴമരത്തിൽ ഏറ്റപ്പെടുന്നതും പിന്നീടു് ദേവി പാണ്ടിരാജാവിനെയും രാജ്യത്തെയും തകർത്തു് നശിപ്പിക്കുന്നതും ഭർത്താവിനെ തോറ്റി വീണ്ടും ജീവനിടുന്നതുമാണ് ഭദ്രകാളീവിജയത്തിലെ കഥാഗതി.

സാഹിത്യപ്രേമികൾക്കും നാട്യകലാപ്രേമികൾക്കും ഒന്നുപോലെ രസിക്കാനും പഠിക്കാനും ഉതകുന്നതരത്തിൽ ഭാഷാ പിന്യാസവും സംഗീതാത്മകത്വവും വഴിയാവിധം ചേർത്തു രൂപകല്പന നടത്തിയിരിക്കുകയാണ് ഈ കൃതിയിൽ. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ചമല്ലാര പരമായ കാവ്യശൈലിയും നൈസർഗ്ഗിക സാഹിത്യഭീരുചിയും സർവ്വോപരി ദൃശ്യകലാമർമ്മജ്ഞതയും ഈ കൃതിയിൽ ഉടനീളം തെളിഞ്ഞുകാണാം, സഹൃദയർക്കു്.

## 3. പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം

‘പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം’ ശ്രീ നാണപിള്ളയുടെ മറ്റൊരു കഥകളി പ്രബന്ധമാണ്. മനമരയുടെ ദുഷിച്ച ഉപദേശത്താൽ ഉന്നീതമായ അത്യാഗ്രഹംകൊണ്ടു്, ശ്രീരാമനെ വനത്തിലയയ്ക്കാനും സ്വന്തം മകനായ ഭരതനെ രാജാവായി വാഴിക്കാനും ദശരഥമഹാരാജാവിൽനിന്നും രണ്ടു വരം കൈക്കൊള്ളുകയാണ് കൈകേയി. മാതുലഗൃഹ

ത്തിലായിരുന്ന ഭരതൻ വന്നു വിശേഷമായിത്തു തള്ളയായ കൈകേയിയെ അതിനിശീതമായി ഭർത്സിച്ചിട്ട് ശ്രീരാമൻ വന്നതിൽ ചെന്നു കൂട്ടിവന്ന സിംഹാസനമേൽപ്പിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. താതനിയോഗം മറ്റുള്ള പ്രവർത്തിക്കാൻ ശ്രീരാമൻ തയ്യാറാകാത്തത് ആത്മസംതൃപ്തിക്കുവേണ്ടി ശ്രീരാമന്റെ പാദകകൾ വച്ചു പട്ടാഭിഷേകം നടത്തി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയായി ഭരതൻ രാജ്യം ഭരിക്കുന്നതാണ് കഥാസാരം.

മന്മഥരുടെ ഏഷണി കുറിക്കുകൊണ്ടു; കൈകേയി അറുപതു ഉപദേശിച്ചപോലെ ശരണമോട് വരേണ്ട പോദിക്കാമെന്നോറു. “ഇല്ലാത്തതൊന്നിവിടെല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരേടം.” എന്നു കൈകേയിയെ (“ഞാനൊന്നുമറിഞ്ഞില്ല-രാമനാരായണ” എന്ന രൂപത്തിൽ) പറഞ്ഞ് മന്മഥ പ്രലോഭിപ്പിച്ചപ്പോൾ കൈകേയി അടിച്ചെടുത്തുപോയി. “രാമനടങ്ങളിൽ രാജ്യംനിന്മകന പിന്നെപ്പോ” എന്നും മറ്റും കൈകേയിയെ മന്മഥ ഭയപ്പെടുത്തുന്നത് ഏറ്റവും മനോഹരമായിരിക്കുന്നു. മന്മഥയും കൈകേയിയും തമ്മിലുള്ള സംഭാഷണം പടിപടിയായി പുരോഗമിക്കുമ്പോൾ അവിടെല്ലാം കവിയുടെ മനുഷ്യമനസ്സിനെ സംബന്ധിച്ച അറിവ് നിതരം സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്. ഒഴുക്കും അഴുക്കും ചേർന്ന നല്ല മലയാളത്തിലുള്ള ഒരു കാവ്യശില്പമാണ് പാദകാപട്ടാഭിഷേകം. സംഗീതാത്മകത്വവും ശബ്ദംഗിയും അതിലുടനീളം വിരാജിക്കുന്നു. നിഴൽക്കുത്തിലെ മലയത്തിയുടെ കോപവും പാദകാപട്ടാഭിഷേകത്തിലെ ഭരതന്റെ കോപപ്രകടനവും താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ കവികളായിട്ടുള്ള ധാർമികരോഷപരമായ വികാരതീവ്രത അനുവാചകഹൃദയത്തിൽ പരമമായി അഭിവ്യഞ്ജിക്കുന്നതു കാണാം.

#### 4. ശ്രീശങ്കരവിജയം

പരിണതപ്രജ്ഞനായ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയുടെ നാലാമത്തും അവസാനത്തുമായ കഥകളി ഗ്രന്ഥമാണ് ശ്രീശങ്കരവിജയം. അത് ശ്രീ. ആഗമാനന്ദസ്വാമിയുടെ നിർബന്ധപൂർവ്വമായ അപേക്ഷപ്രകാരമാണ് രചിച്ചിട്ടുള്ളത്. വേറെ മൂന്നു കൃതികളിലും കാണാത്ത രീതിയിൽ ഗഹനമായ ഉൽകൃഷ്ടാശയങ്ങൾ ഇവിടെ കഥകളിപ്പടങ്ങളിൽ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നു. എത്ര ഗഹനമായ വേദാന്തതത്വമായാലും പന്നിശ്ശേരിയുടെ തൂലികയിൽ അത് വളരെ ലളിതമായ പാദാവലി വഴിയായി അനുവചക മനസ്സുകളിലേക്ക് കിനിഞ്ഞിറങ്ങിവരുന്നതു കാണാം. “ശ്രീശങ്കരവിജയം ആടിക്കാണാനും പാടിക്കേൾക്കാനും കൊള്ളാവുന്ന ഒന്നാണെന്നതിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസം ഉണ്ടാവാനിടയില്ല. ശൃംഗാരാഭിവിവിധ രസങ്ങൾ അംഗങ്ങളായും ശാന്തം അംഗിയായും ഈ കൃതിയിൽ ഉടനീളം പരിലസിക്കുന്നു. ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ ഈ ആട്ടക്കഥ “കാന്താ

നമ്മിതയോപദേശയുജ്ഞം എന്ന ന്യായത്തിൽ പ്രേക്ഷകർക്ക് കൃത്യകൃത്യോപദേശം ചെയ്ത അവരെ മോക്ഷമാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് ഉയർത്തണം എന്നുള്ള അഭിപ്രായമാണ് മഹാകവി ഉള്ളൂരിനുള്ളത്. ശങ്കരവിജയം കിർമ്മീരധത്തോടും നളചരിതത്തോടും തുല്യത വഹിക്കപ്പെടുന്നുവെന്നുള്ളതോരോ തരപ്പിച്ചു പറയുന്നു. ശ്രീശങ്കരവിജയത്തിൽ തത്തുല്യങ്ങളും വിശദീകരിച്ചു അഭൈതമതസിദ്ധാന്തങ്ങളും നല്ലവണ്ണം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഭൂമിയിൽ ആരണവംശത്തിൽ ശിവാംശസംഭവനായി ജനിച്ച വിശുദ്ധാത്മാവാണ് ശ്രീശങ്കരൻ. എട്ടുവയസ്സിനുള്ളിൽ വിദ്യാസിദ്ധ്യഭിംഭര ആശിശുവിൽ സ്ഫുടമായി കണ്ടു പോകുകാര്യത്തിൽ പെരുന്തുകൃമിപ്പാത്ര അദ്ദേഹം എപ്പോഴും മൗനിയായിത്തീർന്നു. സംസ്കൃതസിദ്ധാന്തങ്ങളുടേ അദ്യമായ ആഗ്രഹം അദ്ദേഹം ജനനിയെ അറിയിച്ചു ആ പർവിസമ്മതിച്ചു. അങ്ങനെ ഇരിക്കെ, ആറിൽ കളിച്ചുകൊണ്ട് നിന്നപ്പോൾ ബാലശങ്കരനെ മുതലപിടിച്ചു. സംസ്കൃതസിദ്ധാന്ത അന്യമതി നല്ലിയാൽ, മുതല പിടിവിടുമെന്നു ബാലൻ ഉറപ്പിച്ചുപറഞ്ഞു. തള്ള സംസ്കൃതത്തിനു സമ്മതിച്ചു. ഉടൻ പോയി ഗോവിന്ദചാര്യരെ സന്ദർശിച്ചു ബാലശങ്കരൻ 'സാരപാക്യോപദേശം' വാങ്ങി സംസ്കൃതം സ്വീകരിച്ചു ഒരുദിവസം കാശിയിൽ ഗംഗാതീരത്തു കരയിൽ ശ്രീശങ്കരൻ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ, ഒരു ചണ്ഡാലനും ചണ്ഡാലിയും അടുത്തു വരുന്നതുകണ്ടു. "അഭിമാനജന്യമാംഭം"കൊണ്ടു അറയെ ആട്ടി ഓടിച്ചുകളയാൻ നോക്കി, ജാതിനീതിയുടെ പേരിൽ. "ഭേദചിന്ത നശിക്കാത്ത"വൻ സംസ്കൃതത്തിനർഹനല്ലെന്ന ചണ്ഡാലൻ പ്രഖ്യാപിച്ചു. ഇത്തരത്തിലുള്ള വാദഗതി ശ്രീ ശങ്കരൻ മടുക്കുന്നതിച്ചു. ചണ്ഡാലനും ചണ്ഡാലിയും ശിവനും പാർവ്വതിയുമാണെന്നും തന്നെ പരീക്ഷിക്കാൻ ആഗതരായതാണെന്നും അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞു അവരെ നമസ്കരിച്ചു. ശ്രീശങ്കരൻ പരാജയമൊന്നിലുമടയുകയില്ലെന്ന ശിവൻ ഉറപ്പുകൊടുത്തു. ബ്രഹ്മസൂത്രത്തിനു ഭാഷ്യമെഴുതണമെന്നും, അഭൈതമതം സ്ഥാപിക്കണമെന്നും മണ്ഡനമിശ്രമതം തുടച്ചുമാറ്റണമെന്നും സന്നദനനെ ശിഷ്യനാക്കണമെന്നും കാശിവിശ്വനാഥൻ ശ്രീശങ്കരനോടാജ്ഞാപിച്ചു. അങ്ങനെ ശിഷ്യരെല്ലാം 'അഭൈതബോധനിധി'യുടെ "രക്ഷകിരത്തിയിട്ടു" തന്നോടു ലയിക്കണമെന്നും നിർദ്ദേശിച്ചു. അതനുസരിച്ചു ശ്രീശങ്കരൻ സന്നദനനെ ശിഷ്യനാക്കി അദ്ദേഹത്തിനു സംസ്കൃതം നല്ലി തുടൻ മണ്ഡനനും ഭാര്യ ഉഭയയും മരുവുന്ന സ്ഥലത്തു വാങ്ങിനായി ഒരുങ്ങിച്ചെന്നു. 'കായവാങ്'മതിദോഷങ്ങൾ മാറ്റും മാർഗ്ഗങ്ങൾ കാണിച്ചു വേണ്ട തലയും നാവു. ഏഴന്ന അന്നന്തന്റെ അവതാരമായ ഗോവിന്ദയോഗിയുടെ ശിഷ്യനാണ് ശ്രീശങ്കരയോഗി എന്നു ഉഭയ മണ്ഡനനെ കേൾക്കുന്ന പാഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. ഉഭയയുടെ മദ്ധ്യസ്ഥതയിൽ ശ്രീ ശങ്കരനും മണ്ഡനും

നന്നം വാദത്തിനൊരുങ്ങി. ഓരോ പൂമാലകൾ രണ്ടുപേർക്കും മദ്ധ്യസ്ഥനൽകി. ഏതൊരാളുടെ മാല വാടുന്നുവോ അയാൾ തോററുവെന്ന നിശ്ചയവും പ്രഖ്യാപിച്ചു. വാദം തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ മണ്ഡനന്റെ മാല മങ്ങിത്തുടങ്ങി. ഇതു മനസ്സിലാക്കി ഉഭയ അഞ്ചു ചോദ്യങ്ങൾ ശ്രീശങ്കരഭിക്ഷുവിനു കുറിച്ചുകൊടുത്തു. ചോദ്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ “വഴിമുട്ടി”ക്കാൻവേണ്ടി മാത്രം ഉന്നയിക്കപ്പെട്ടതാണെന്നു മനസ്സിലാക്കി അവസ്തുത്തരം നൽകാൻ ഒരു മാസം സമയം വേണമെന്നു പറഞ്ഞു ഉഭയയോടു അവധിയുംവാങ്ങിപ്പോയി. വേട്ടയ്ക്കുവേണ്ടി കൂട്ടിൽ പോയ അമരകരാജാവു മരിച്ചുവീണപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശരീരത്തിൽ ശ്രീ ശങ്കരൻ പ്രവേശിച്ചു. അദ്ദേഹം അമരകരാജ ഭാര്യയായ സരമയുമായി രമിച്ച ദാമ്പത്യസുഖമനുഭവിച്ചു ആ ശരീരത്തിൽനിന്നും വിരമിച്ചു സ്വന്തം ശരീരത്തെ വീണ്ടും പ്രാപിച്ചു. അവിടെനിന്നു നേരേപൊന്നു അവളുന്നയിച്ച അഞ്ചുചോദ്യങ്ങൾക്കും ഉത്തരം കൊടുത്തു ഉഭയയെ ജയിച്ചു ഫലമോ, മണ്ഡനൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായി, സുരേശ്വരനെ പേരും ഗുരുവിൽനിന്നും സമ്പാദിച്ചു. അവരൊന്നിച്ചു സഞ്ചരിച്ചു. കാപാലികർക്കു് ഈ നവാഗതരെ ഭയവും വെറുപ്പുമായിരുന്നു. അദ്ദൈവമതപ്രചരണം രാജസഹായത്തോടുകൂടി അദ്ദേഹം നടത്തുന്നുവെന്നു് അവർ പരാതി ഉയർത്തി. കാപാലികരുടെ ഗുരു ബ്രാഹ്മണവേഷത്തിൽ എത്തി, “സർവ്വജ്ഞനായ ശിവന്റെ പ്രസാദം” സിദ്ധ്യർത്ഥം “സർവ്വജ്ഞ”നായ “ശങ്കരപാദ”രുടെ തല ഹോമിക്കാൻ നൽകണമെന്നപേക്ഷിച്ചു. ശങ്കരൻ അതു സമ്മതിച്ചിരുന്നുകൊടുത്തപ്പോൾ തല വെട്ടിമാറാൻ അടുത്ത കാപാലികനെ സാക്ഷാൽ നരസിംഹമൂർത്തി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു വകവരുത്തിയെന്നാണു് കഥ. പിന്നീടു് ശ്രീശങ്കരൻ സർവ്വജ്ഞപീഠം കയറി വിരാജിച്ചു.

ശ്രീശങ്കരവിജയം ശ്രീ. നാണപിള്ളയുടെ അദ്വൈതമതദർശനത്തിന്റെ ആകെത്തുകയാണു്. ശ്രീനീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെയും ശ്രീചട്ടമ്പസ്വാമിതിരുവടികളുടെയും ശിഷ്യോത്തമന്റെ പൂർണ്ണവളർച്ചയെത്തിയ കാവ്യശൈലിയും ശബ്ദസൗന്ദര്യരസികതയും മലയാളപദപ്പൊലിമയും അതിൽ തെളിഞ്ഞു പ്രകാശിക്കുന്നു.

ആര്യാദേവീഭർത്താവിനോടു്

“കാലപക്വമായവയ്ക്കു കാലനടയാളമിട്ടു

പോലെ മെയ്യിൽ ജരാനര-കാലുവച്ചു” എന്നും സന്തതിയില്ലാതെവന്നാൽ അവർക്കു ഗതിയില്ലെന്നും പറഞ്ഞപ്പോൾ, ശിവഗുരുവിന്റെ മറുപടിയിൽ വ്യക്തമാക്കിയ തത്വം താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

“ജന്മാന്തരങ്ങളിൽ വ്യാപരിച്ചുകമെ

ജാതമാം വടുവുതാൻ മേൽ

കർമ്മചക്രപരജീവനഭോഗ്യം-ബാഹ്യമാവതരിക  
നാന്യുഖനമതിനെനീക്കരുതേതുമെ.....”

ഐഹികവ്യാപാരവിഷയങ്ങളിൽ തീരെ ഒരുത്സുക്യം കാണിക്കാത്ത മകന്റെ രീതി തള്ളയെ ക്രമാതീതമായി ദുഃഖിപ്പിച്ചു. അവരുടെ ദുഃഖം മനസ്സിലാക്കിയ മകൻ പറയുന്ന സമാധാനം പരിണതപ്രജ്ഞനായ ഒരു വേദാന്തിയുടെ വിശദീകരണംപോലെ തോന്നുന്നു. നോക്കൂ,

.....മർത്യനീ

നിസ്സാരജീവിതത്തിൽ ഉത്സാഹമെന്തുപാർത്താൽ?  
വൃത്തിവാതവിക്ഷേപാൽ-പ്രത്യഗാത്മാംഭോധിയിൽ  
മിഥ്യയായ് പൊങ്ങുവീചീ-വിസ്താരമെത്രവിശ്വം.  
തദ്വിഷയാസക്തിയാ-മിത്തിഹ പഠിപ്പുർന്നാൽ  
ചിത്തദ്രുമത്തിനഭിവൃദ്ധി സിദ്ധിക്കയില്ല,  
നിത്യവസ്തുവിൽ ഭാവാ-പത്തികൈവരുത്താനീ-  
യസ്ഥിരഭോഗ്യസംഗം-വിട്ടുസംന്യസിക്കേണം.

പുത്രൻ പുത്രനുണ്ടായിട്ടെ വാനപ്രസ്ഥം വലിയവർ വിധിച്ചിട്ടുള്ളു. അമ്മയുടെ അഭിപ്രായം ശരിയാണ്. അതിനെ എതിർക്കാൻ വാദമുഖം പോരാഞ്ഞു് മുതലയുടെ പിടിയിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുവാൻവേണ്ടി മനസ്സില്ലാമനസ്സോടെ ബാലശങ്കരൻ മാതാപ് ഒടുവിൽ സന്ന്യാസത്തിനു സമ്മതം നൽകി. അങ്ങനെ സന്ന്യാസിയാൾ ശങ്കരൻ അവസാനം ലൗകിക വിഷയജ്ഞാനത്തിനു് ചില പ്രത്യേകസാഹചര്യത്തിൽ അമ്മരുകരാജഭാര്യയായ സരമയുമായി ബന്ധത്തിലേർപ്പെടേണ്ടിവന്നതു് ഒരു വിരോധാഭാസമായി തോന്നുന്നു.

ശങ്കരൻ വേറൊരു ഊരാക്കുടക്കിൽ പെട്ട ഒരു ചണ്ഡാലനോടേറുമുട്ടിയപ്പോൾ. ചണ്ഡാലനടുത്തുവരുന്നതുകണ്ടു് ശങ്കരൻ അവനെ വിലക്കി. മറുപടിയാൽ ഒടുവിൽ ചണ്ഡാലൻ പറഞ്ഞുനിറുത്തുന്നതു്:

കാവിയുമുടുത്തു മുക്ത-ഭാവനയാ ഗൃഹികളെ  
കേവലം മയക്കിയുണ്ണ-മീവകക്കാർ പെരുത്തുപോയ്  
ദേഹമനിർവ്വചനീയം-ദേഹിയേകൻ ബോധരൂപൻ  
.....ഒടുവിൽ വാദമുഖങ്ങളിൽ

തീരെ വഴിമുട്ടി, ചണ്ഡാലൻ സാക്ഷാൽ പരമാശിവനാണെന്നറിഞ്ഞു് ശങ്കരൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞകൾ ശിരസാവഹിക്കുന്നു. പിന്നീടുള്ള കഥാഭാഗസൂചന നേരത്തേ ചേർത്തിട്ടുള്ളതാണ്. ആ ആജ്ഞകൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുവാനായി ശ്രീശങ്കരന്റെ അനന്തരശ്രമം. അദ്ദേഹത്തിൽ എല്ലാ പ്രകാരത്തിലും ജയിച്ചു.

വേദാന്തചിന്തയുടെ അഗാധതലങ്ങളിലുള്ള അന്വേഷണമാണു് ശ്രീശങ്കരവിജയത്തിലൂടെ കവി സാധിച്ചിട്ടുള്ളതു്. സാധാരണക്കാർക്കു് ഒരു തരത്തിലും ഗ്രഹിക്കാൻ സാധിക്കാത്ത അദ്വൈത



പ്രക്രിയയെ പ്രസന്നവും ലളിതവുമായ മലയാളശൈലിയിൽ ഈ കൃതിയിൽ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി വ്യക്തമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചിരിക്കുന്നു. പൂണ്ണമായും അക്കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം വിജയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. കവികൾ കടന്നുകയറാൻ ധൈര്യപ്പെടാത്ത മേഖലയാണത്. കഥകളിയും അതിന്റെ അംഗീകൃത സങ്കേതങ്ങളും പൊതുവെ പറഞ്ഞാൽ സാധാരണക്കാരന് 'ബാലികോരമല'യാണ്. അങ്ങനെയിരിക്കെ, അത്തരക്കാരനെ കഥകളിയെക്കാരം പ്രയാസമുളവാക്കുന്ന 'വേദാന്തമാർഗ്ഗപരീപാകസമീക്ഷ' മനസ്സിലാക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് വലിയ ഒരു ചങ്കുറപ്പുകൊണ്ടേ സാധിക്കൂ. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി 'ഒരു വെടിക്കു രണ്ടു പക്ഷി' എന്ന നിലയിൽ മേൽക്കൊടുത്ത രണ്ടു കൃത്യങ്ങളും നിർവ്വഹിച്ചിരിക്കുന്നത് നിസ്സാരകാര്യമല്ല.

### കഥകളിപ്രകാരം:

കഥകളിയുടെ തലത്തൊട്ടപ്പന് മറ്റൊരു സംഗതികൂടി ചെയ്തു തീർക്കേണ്ടിവന്നു. ആ കലയിലെ കപ്പിങ്ങാടൻരീതിയാണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിക്കു ഹിതകരം എന്നുള്ളതു സുവിദിതമാണ്. കഥകളിയുടെ തികഞ്ഞ സങ്കേതങ്ങൾ അറിഞ്ഞാൽ അത് അനവധിപേർക്ക് പ്രയോജനപ്പെടുമെന്നു മനസ്സിലാക്കിയതിന്റെ ഫലമായി കഥകളിയുടെ വൈശിഷ്ട്യം, വേഷവിധാനം, കഥാഭാഗങ്ങൾ, പാട്ടുകൾ, കലാശങ്ങൾ, മുദ്രക്കൈകൾ, വിശേഷാലാട്ടങ്ങൾ, രസഭാവാനന്ദങ്ങൾ മുതലായവ തികച്ചും ആധികാരികമായിത്തന്നെ ചേർത്തു "കഥകളിപ്രകാരം" എന്നൊരു ഗ്രന്ഥവും അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചു. അതിലുൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുള്ള സംഗതികൾ തൃപ്തികരമായി വിശദപ്പെടുത്തുവാൻ ഒരു ഗ്രന്ഥംതന്നെ എഴുതേണ്ടിവരും. ഞാൻ അതിനു തുനിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു. ആ ഗ്രന്ഥത്തെ സ്വർശിച്ചു നിറുത്തുകയാണ്.

### മറ്റു കൃതികൾ:-

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി മതം, അഭൈതമതം, വേദാന്തം മുതലായവ സംബന്ധിച്ച് നല്ല ലേഖനങ്ങൾ വേണ്ടുവോളം എഴുതിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം 'സദ്ഗുരു' എന്നും ഒരു കാലത്തു പേരുകേട്ട മാസികയുടെ പത്രാധിപരായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നും സൂര്യശതകം ചിത്രോദയമണി എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ മനോഹരമായും ഔചിത്യപൂർണ്ണമായും മലയാളത്തിലേക്കു തർജ്ജമ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ദേവസ്തോത്രങ്ങളും നിരവധിയുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വകയായി.

മലയാളത്തിലും സംസ്കൃതത്തിലും ഒരുപോലെ മികച്ച പണ്ഡിതനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. കഥകളി അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാമായിരുന്നു. അതിന്റെ സങ്കേതങ്ങൾ സാമാന്യജനങ്ങളിലേക്കു പകരുവാൻ ഇതുപോലെ വിജയപൂർവ്വം ശ്രമിച്ച മറ്റൊരാളെ പറയാനില്ല. ലളിതവും അതേസമയം സുന്ദരവും അതീവഗഹനമായ ഉള്ളട

# പന്നിശ്ശേരി പ്രണാമം

— ശുരനാട് കുഞ്ഞൻപിള്ള —

## ലേഖനവസ്തുതാനുപാധി

വിദ്യാധിരാജ ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമിതിരുവടികളുടെ ശിഷ്യശ്രേഷ്ഠനും, ആ മഹർഷിവര്യന്റെ ദ്വിതീയ ശിഷ്യനായി പ്രഖ്യാതിനേടിയ ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെ ജീവചരിത്ര സഹകർത്താവും, പരമാനന്ദനാഥബിരുദഭൂഷിതനും പണ്ഡിതപ്രകാ

പന്നിശ്ശേരിയുടെ കൃതികളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടത് ശ്രീനീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമി ചരിത്രസമുച്ചയംതന്നെ. കൊ: വ: 1095-ൽ (ഇന്നേയ്ക്ക് 67 വർഷം മുമ്പ്) പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ പ്രസ്തുത കൃതി മലയാളത്തിലെ ഒന്നാമത്തെ ഗണനീയ ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥമാണ്. വിദ്യാധിരാജന്റെ ദ്വിതീയശിഷ്യനായ ശ്രീനീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെ ജീവചരിത്രം പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ ഗൗരവംകൊണ്ടും പ്രതിപാദനഭംഗികൊണ്ടും ഭാഷയുടെ വിലപ്പെട്ട ഒരു സമ്പത്താണ്.

ണ്ഡവും, സാഹിത്യത്തിന്റെ ബഹുശാഖകളിൽ —വിശേഷിച്ചു കഥകളി പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ലബ്ധപ്രതിഷ്ഠനും ഭാരതീയ വിദ്യാപാരമ്പര്യത്തിന്റെ വിശിഷ്ടമാതൃകയുമായി പുണ്യയശ്ശസ്സസമ്പാദിച്ച കൊല്ലവർഷം 1118-ൽ അൻപത്തേഴാമത്തെ വയസ്സിൽ പരഗതിപ്രാപിച്ച ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയെപ്പറ്റി ഒരു പ്രണാമലേഖനം തയ്യാ

ക്കമുള്ളതുമായ കഥകളിഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹം ഭാഷയ്ക്കു സമർപ്പിച്ചു. ഇപ്രകാരം അനേകം കാര്യങ്ങളുണ്ട് അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി പറയാൻ. പ്രസിദ്ധി പന്നിശ്ശേരിയുടെ ലക്ഷ്യമെ അല്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ഇന്നത്തെ പല വലിയ എഴുത്തുകാർ പോലുമുള്ള ദൗർബല്യത്തിൽ നിന്നും അദ്ദേഹം മുക്തനായിരുന്നു. ഒരുകാര്യം തീർച്ച. കാലം മുമ്പോട്ടു കടന്നുപോകുമ്പോൾ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള മലയാളഭാഷയ്ക്കും കഥകളിപ്രസ്ഥാനത്തിനും ചെയ്ത വിലപിടിച്ച സംഭാവനകളും സേവനങ്ങളും കൂടുതൽ കൂടുതൽ അംഗീകാരം നേടുമെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാം.



റാക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ആദ്യമായി എന്റെ മനസ്സുതിരിഞ്ഞത്, കേരള സാഹിത്യ അക്കാദമി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ മലയാള കവിതാ സാഹിത്യചരിത്രത്തിലേക്കാണ്. ശ്രീ. നാണപിള്ളയെപ്പറ്റി സാമാന്യമായി എനിക്കു വളരെ മുമ്പുതന്നെ അറിയാമെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയപുത്രൻ ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പ് എന്റെ ഒരു ആപ്തമിത്രമാണെങ്കിലും എന്റെ അഭിപ്രായം ഒരു പ്രാമാണിക രേഖയോടു തട്ടിച്ചുനോക്കണമെന്നു വെച്ചിട്ടാണ് അക്കാദമി പ്രസിദ്ധീകരണത്തിലേക്കു തിരിഞ്ഞത്. അതിൽ നാണപിള്ളയെ ഞാൻ കണ്ടില്ല—വല്ലെടുത്തു മാഞ്ഞുകിടക്കുന്നുണ്ടോ? എന്തോ? ഏതായാലും നാണപിള്ളയോടുമാത്രമല്ല പല സാഹിത്യകാരന്മാരോടും നീതിപൂർവ്വതാൻ ആ ഗ്രന്ഥത്തിനു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല ഒരു വ്യക്തിയുടെ സ്വകാര്യ പ്രസിദ്ധീകരണമായാൽപോലും ശരിയല്ലാത്ത ഒരു രീതിയാണ് അതിൽ കാണുന്നത്. വേണ്ട സംഗതികൾ ശ്രമിച്ചു കണ്ടുപിടിക്കാനോ, പക്ഷപാതം കൂടാതെ പ്രതിപാദിക്കാനോ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് പന്നിശ്ശേരിയെപ്പോലെയുള്ളവരെ വിട്ടിരിക്കുന്നതെന്നും താരതമ്യേന വളരെ മോശപ്പെട്ടവരെ പേർത്തിരിക്കുന്നതെന്നും പറയണം.

അക്കാഡമിയിൽ കാണാത്തത് വേറെ എവിടെയെങ്കിലും കാണാമോ എന്ന ചിന്തയോടെ മഹാകവി ഉള്ളൂരിന്റെ കേരള സാഹിത്യചരിത്രം അഞ്ചാം വാല്യം കൈയിലെടുത്തു. ആ വാല്യം മഹാകവിയുടെ പൂർണ്ണ ശ്രദ്ധയോടെ തയ്യാറാക്കിയതല്ല. ചില വിട്ടുവീഴ്ചകൾ അതിൽ കാണാം. അക്കണക്കിനു പന്നിശ്ശേരിയെ അതിൽ കാണാതെ വന്നാലും വലിയ പോരായ്മയല്ല പക്ഷേ, മഹാകവിയെപ്പറ്റിയുള്ള വിശ്വാസത്തിനു ഭംഗം നേരിട്ടില്ല. ആ വാല്യത്തിന്റെ പരിമിതിക്കനുസരിച്ച് മൂന്നു പുറത്തിൽ പ്രസക്ത വിവരങ്ങൾ അടക്കിക്കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.

ചട്ടമ്പിസ്വാമികളെയും നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരെയും സ്മരിച്ചിട്ട് അവരുടെ അന്തേവാസിയായ പന്നിശ്ശേരിയെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജന്മദേശം (കരുനാഗപ്പള്ളി) ജന്മഗൃഹം, പിതാക്കൾ, ജന്മദിനം (1061 കന്നി 27-ാംനു-) വിദ്യാഭ്യാസം (മൂന്നാംഫാറംവരെ) ബാല്യകാലരക്ഷ, സ്വകാര്യപഠനം, സ്വദേശപണ്ഡിതന്മാരിൽനിന്നു പഠനം, നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരുടെയും ചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെയും ശിഷ്യത്വം, വേദാന്തപഠനം, കഥകളി പരിശീലനം, വിപുലമായ വിജ്ഞാനസമ്പാദനം, ചരമഗതി (1118-1-4) എന്ന ജീവചരിത്ര വിവരങ്ങളും, അതിനുശേഷം ഏഴു കൃതികളുടെ പേരുകളും പ്രധാനപ്പെട്ട കഥകളി കൃതികളിൽനിന്ന് ഉദാഹരണങ്ങളും കൊടുത്തിട്ടുള്ളത് അത്തരം ഒരു സാഹിത്യചരിത്ര

ത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം തികച്ചും പര്യാപ്തമാണ്. നിലകണ്ണ തീർത്ഥപാദസ്വാമിചരിത്രസമുച്ചയത്തിന്റെ പ്രഥമഭാഗം അദ്ദേഹത്തിന്റേതാണെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആട്ടക്കഥകളെല്ലാം നന്നായിട്ടുണ്ടെന്നുംകൂടി പ്രസ്താവിച്ച് കവിയോട് നീതി പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

എന്നാൽ, വേറൊരു ദൃഷ്ടികോണത്തിൽനിന്നു നോക്കിയാൽ പന്നിശ്ശേരിയുടെ വ്യക്തിത്വവും പാണ്ഡിത്യവും കവിത്വവും സാഹിത്യപ്രഭാവവും വേദാന്തവിജ്ഞാനവും യഥാർഹശ്രദ്ധ നേടിയിട്ടില്ലെന്നു പറയണം.

### പാഠപുരം കവിത്വവും

ഔപചാരികമായ രീതിയിൽ മൂന്നാംഫാറം വരെ പാഠപുരം വിദ്യാലയംവിട്ടു നാട്ടുസ്വന്തതു സാമാന്യജീവിതം നയിച്ച ഒരാരം സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു മലയാളത്തിലും സംസ്കൃതത്തിലും തമിഴിലും അടിയറച്ച പാണ്ഡിത്യവും, ഇംഗ്ലീഷിൽ വ്യവഹാരക്ഷമമായ പാണ്ഡിത്യവും സമ്പാദിച്ചതും, വേദാന്താഭിവിഷയങ്ങളിൽ പ്രാമാണികപദവിയിൽ ചെന്നുചേർന്നതും, മലയാളത്തിൽ ഗദ്യത്തിലും പദ്യത്തിലും ഗണനീയ സംഭാവനകൾ ചെയ്തതും സർവ്വോപരി അക്കാലത്തെ നിസ്തലപ്രഭാവന്മാരായ രണ്ടു മഹാന്മാരുടെ ദിവ്യാപദാനങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കി പ്രകീർത്തിച്ചതും ചരിത്രകാരന്റെയും സാഹിത്യചരിത്രകാരന്റെയും വിശേഷാദരവിനും ബഹുമാനത്തിനും വിഷയമാണ്.

ഔപചാരികമായ സമുന്നത വിദ്യാഭ്യാസം കൂടാതെ വാസനാപ്രേരിതമായ സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു കൈവരുത്തിയ സാഹിത്യശക്തിയാണ് പന്നിശ്ശേരിയുടെ വൈശിഷ്ട്യം എന്ന വസ്തുത മാറിനിർത്തിയാലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാവനകൾ തന്നെ സാഹിത്യത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠനല്ലാൻപോരുന്നവയാണ്.

പദ്യശാഖയിൽ നിഴൽക്കുത്തു്, ഭദ്രകാളീവിജയം, പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം, ശംകരവിജയം എന്ന കഥകളി കൃതികളും, പഞ്ചദശി (തർജ്ജമ), സൂര്യശതകം (തർജ്ജമ) ഇവയുടെ പ്രാധാന്യം തരംതാഴ്ത്താതെ തന്നെ പറയാമെന്നുതോന്നുന്നു. ഗദ്യശാഖയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാവനയുടെ മൂല്യം ഗദ്യഗ്രന്ഥമായ ശ്രീനീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമിചരിത്രസമുച്ചയത്തിൽ സ്മരണീയമാണ്. നാട്ടിലെ കഥകളി സംഘക്കാരോട് ഉണ്ടായിരുന്ന സമ്പർക്കംകൊണ്ടു നല്ല ചില കഥകളി കൃതികൾ നിർമ്മിക്കാൻ സാധിച്ചതു് പന്നിശ്ശേരിയുടെ ജന്മവാസനയെയും നിസർഗ്ഗശക്തിയെയും വ്യക്തമാക്കുന്നു.

**പന്നിശ്ശേരിയും കെ. സി. യും**

കഥകളി രചനയിലും മറ്റു ചില സംഗതികളിലും പന്നിശ്ശേരി കെ. സി. കേശവപിള്ളയോടു് സാമ്യം വഹിക്കുന്നുവെങ്കിലും, മറ്റു ചില വിഷയങ്ങളിൽ അവർക്കു തമ്മിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വ്യത്യാസവും ശ്രദ്ധേയമാണു്. കേശവപിള്ളയും നാണപിള്ളയും അല്പമായ വിദ്യാലയ പഠനത്തിനുശേഷം സ്വകാര്യമായി സംസ്കൃതവും മറ്റും പഠിച്ചു സംസ്കാര മണ്ഡലത്തിൽ സ്ഥാനം നേടിയ നാട്ടുവൃന്ദത്തുകാരായിരുന്നു. രണ്ടുപേരുടെയും സംസ്കൃത വൈദുഷ്യവും കഥകളി ഭ്രാന്തും കഥകളി നിമിതിയിൽ പ്രാഗല്ഭ്യവും വളരെ സാമ്യം വഹിക്കുന്നു. പക്ഷേ, സാഹചര്യത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വ്യത്യാസം അവരെ ഭിന്ന മട്ടുകളിൽ നയിച്ചു. കെ. സി. തിരുവനന്തപുരത്തു വലിയ കോയിത്തമ്പുരാന്റെയും ഏ. ആർ. രാജരാജവർമ്മയുടെയും കൂട്ടുകെട്ടിൽ തലസ്ഥാനത്തേ പണ്ഡിതമണ്ഡലത്തിൽ സാഹിത്യരചനയിലും വാദപ്രതിവാദങ്ങളിലും ജന്മശ്രദ്ധയെ പിടിച്ചുപറ്റി, നിമിഷ കവിതാ നിർമ്മിതിയിൽ എന്നപോലെ ചിന്താബന്ധൂര കവനത്തിലും, കഥകളിയിൽ എന്നപോലെ നാടകത്തിലും, മൗലികകൃതികളിൽ എന്നപോലെ പരിഭാഷകളിലും, മലയാളത്തിലെനവപോലെ ഏതാണ്ടു സംസ്കൃതത്തിലും തുല്യ വൈഭവം പ്രദർശിപ്പിച്ചു. പന്നിശ്ശേരിയുടെ വിഷയത്തിലും ഏതാണ്ടു് സാദൃശ്യം കാണാം. 'ഏതാണ്ടു്' എന്നതിനു് അടിവരയിടണം.

കെ. സി. യെ സംബന്ധിച്ചു് വലിയകോയിത്തമ്പുരാന്റെയും ഏ. ആർ. ന്റെയും സ്ഥാനത്തു പന്നിശ്ശേരിയെപ്പറ്റി വിചാരിക്കുമ്പോൾ വിദ്യാധിരാജ ചട്ടമ്പിസ്വാമികളും നീലകണ്ഠാതിർത്ഥപാദസ്വാമികളും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ പദവി സ്വാമിമാർക്കുണ്ടോ, എന്നു ചോദിച്ചാൽ മറ്റൊരാൾത്തമത്തിൽ തിരിച്ചും ചോദിക്കാം. ഭാഷാസേവനവിഷയത്തിൽ തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ നില നിസ്തലമാണെങ്കിൽ ആദ്ധ്യാത്മിക വിഷയത്തിൽ സ്വാമിമാർ നിസ്തല ജ്യോതിസ്സുകൾ ആയിരുന്നു. ഭാഷാവിഷയത്തിലും അവരുടെ സേവനം വിഗണിക്കാവതല്ല. തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ പ്രചോദനം കെ. സി. യിൽ പ്രതിഫലിച്ചു ഭാഷയെ പോഷിപ്പിച്ചിടത്തോളം സ്വാമിമാരുടെ പ്രേരണകൊണ്ടു പന്നിശ്ശേരി പോഷണം നൽകിയില്ല. എന്നാലും തീർത്ഥപാദസമ്പ്രദായം പ്രചരിപ്പിക്കാനും ഗൃഹപ്രഭാഷണങ്ങൾ കൊണ്ടും ശിഷ്യപ്രബോധനംകൊണ്ടും സംസ്കാരസമുദ്ധരണം നിർവഹിക്കാനും പന്നിശ്ശേരിക്കു സാധിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളെപ്പറ്റി നേരിട്ടു മനസ്സിലാക്കിയവർ സന്തുഷ്ടിയോടു് എന്നോടു് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. സപ്താഹപാരായണത്തിനു മഹാഭാഗവതത്തിനു അദ്ദേഹം അർത്ഥം പറയുന്നതു് കേട്ടു് കിട്ടിയ പ്രചോദനംകൊണ്ടാണു് മുഴങ്ങാട്ടുവിള കൃഷ്ണപിള്ള ആ

മഹാപുരാണം പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയത്. എഴുത്തച്ഛന്റെ പേരിൽ പ്രചരിക്കുന്ന മഹാഭാഗവതത്തിന്റെ പോരാളികളെ പരിഹരിച്ചു തുകൊണ്ട് മുഴങ്ങാട്ടുവിളയുടെ പരിഭാഷ ഗണനീയ സംഭാവനയാണ്. മുഴങ്ങാട്ടുവിള പരിഭാഷ സമാരംഭിച്ചതും പന്നിശ്ശേരിയോട് ചേർന്നായിരുന്നു.

### ആദിഭാഷാവിവർത്തനം:

ഇതുപോലെതന്നെ വെളിക്ക് ആരും മനസ്സിലാക്കിയിട്ടില്ലാത്ത മറ്റൊരു കൃതിയും പന്നിശ്ശേരി നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത് വിദ്യാധിരാജന്റെ ഒരു അപ്രകാശിത വിശിഷ്ടതമിഴ് പ്രബന്ധത്തിന്റെ മലയാളപരിഭാഷയാണ്. 'സർവജ്ഞൻ' എന്നും 'ഋഷി' എന്നും 'സദഗുരു' എന്നും 'പരിപൂർണ്ണകലാനിധി' എന്നും ശ്രീനാരായണഗുരു അനുകൂരിച്ചിട്ടുള്ള വിദ്യാധിരാജന്റെ പാണ്ഡിത്യം വിസ്മയാവഹമായിരുന്നു. മാതൃഭാഷയായ മലയാളത്തിൽ എന്നപോലെ സംസ്കൃതത്തിലും തമിഴിലും തുല്യപ്രാവീണ്യവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഭാഷാശാസ്ത്രപരമായി സ്വാമിതമിഴിൽ നിബന്ധിച്ച 'ആദിഭാഷ' ഭാഷാശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ വിശേഷശ്രദ്ധപിടിച്ചുപറുന്ന ഗ്രന്ഥമാണ്. ലോകത്തെ ആദിമഭാഷ ഏതായിരുന്നിരിക്കാം എന്ന ചർച്ചയിൽ ആദിദ്രാവിഡഭാഷയെ അവതരിപ്പിച്ച യുക്തിപ്രദവും ചെമ്പ്യിരിക്കുന്നത് സകലരും സ്വീകരിച്ചുകൊള്ളുമെന്നു പറയാൻ പാടില്ലെങ്കിലും സകലരുടെയും പരിചിന്തനം അർഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നു നിശ്ചയമായി പറയാം. അമൂല്യമായ ആ തമിഴ് ഗ്രന്ഥം അപ്രകാശിതമാണ്. അതിനു പന്നിശ്ശേരി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള മലയാള പരിഭാഷയും അപ്രകാശിതമാണ്. ഇതിന്റെ കിട്ടിയിടത്തോളം ഭാഗം അച്ചടിക്കാനായി ഒരു പരിശ്രമം കരൈക്കാലംമുമ്പു നടത്തുകയുണ്ടായി. പെരുമ്പാവൂർ പി. ജി. നാരായണപിള്ള എന്ന മാന്യൻ അതിന്റെ കൈയെഴുത്തുപ്രതി എന്നെ കാണിച്ചു. ഞാൻ പ്രസാധനം ചെയ്തുകൊടുക്കയും ചെയ്തു. പക്ഷേ, സ്വാഭാലാപം സാധിക്കാൻ കഴിയാതെ ശ്രീ. നാരായണപിള്ള ലോകയാത്ര അവസാനിപ്പിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജാമാതാവ് കൈയെഴുത്തുപ്രതി കൊണ്ടുപോയതിന്റെ ഗതി എന്തായി എന്നറിയുന്നില്ല. ഇത് ഇവിടെ പറഞ്ഞത് പന്നിശ്ശേരിയുടെ ഭാഷാശാസ്ത്രതാത്പര്യവും തമിഴ് ഭാഷാപാണ്ഡിത്യവും വെളിപ്പെടുത്താനാണ്.

### ശ്രീനീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമി

#### ചരിത്രസമുച്ചയം:

പന്നിശ്ശേരിയുടെ കൃതികളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടത് ശ്രീ. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമി ചരിത്രസമുച്ചയംതന്നെ. അത് സ്വദേശിയായ ശ്രീവർദ്ധനയ്ക്ക് എൻ. കൃഷ്ണപിള്ളയുടെ സഹായത്തോടെ

നിർമ്മിച്ചതാണ്. അതിലേക്കു തിരിയുമ്പോൾ പിന്നെയും ഒരു അവഗണനയുടെ കഥയാണ് ഓർമ്മിക്കാനുള്ളത്.

കൊ: വ: 1095-ൽ (ഇന്നേക്ക് അറുപത്തേഴ് വർഷം മുമ്പ്) പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ പ്രസ്തുത കൃതി മലയാളത്തിലെ ഒന്നാമത്തെ ഗണനീയ ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥമാണ്. വിദ്യാധിരാജന്റെ ദ്വിതീയ ശിഷ്യനായ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെ ജീവചരിത്രം പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥം ഉള്ളടക്കത്തിന്റെ ഗൗരവംകൊണ്ടും പ്രതിപാദനശൈലികൊണ്ടും ഭാഷയുടെ വിലപ്പെട്ട ഒരു സമ്പത്താണ്. ജീവചരിത്രപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഭാഷയിലെ ഒന്നാമത്തെ ദീർഘകൃതിയായ ഇതിന് ആയിരത്തി അമ്പതോളം പും ഉണ്ടെന്നുള്ളതും, അതിന്റെ ഉള്ളടക്കവും അതിനു പ്രസ്താവന എഴുതിയ പി. കെ. നാരായണപിള്ള (സാഹിത്യപഞ്ചാനന്ദ്) വിസ്തരിച്ച നിരൂപണംചെയ്ത പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നും സ്മരിക്കാം. പുസ്തകം വായിച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വികാരപൂരിതനായി പി. കെ. നിർമ്മിച്ച ഭാവഗംഭീരമായ ഒരു സംസ്കൃത ശ്ലോകത്തോടുകൂടെയാണ് പ്രസ്താവന തുടങ്ങുന്നതെന്നുള്ളതും ഗ്രന്ഥപ്രാധാന്യത്തെ വെളിപ്പെടുത്താൻ സമർത്ഥമാകാം.

ജയതീയതിനതഃശ്രീനീലകണ്ഠഃസ്വർദ്ധോ-  
ല്ലസിത ശിശുകലേശസ്വച്ഛപാദപ്രസാദഃ  
ത്രിഗുണപടലഹീനസ്സപിതൃതാഷ്ടാംഗയോഗ-  
ശ്ചിദമുതരസസാരം സുഷുസാസ്വദ്യതേഃ

ഇവിടെ ഇത്രയും വിസ്തരിച്ചു പറഞ്ഞത് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്നേഹിതനും ജീവചരിത്രപ്രസ്ഥാനത്തിൽ മലയാളത്തിനു ചെയ്തതനു സംഭാവനയെ സ്ഥൂരിക്കാൻവേണ്ടി മാത്രമല്ല; പിന്നെയോ? ഇത്ര പ്രധാനപ്പെട്ട കൃതിപോലും നമ്മുടെ സാഹിത്യചരിത്ര മേധാവികൾ കാണാനോ കണ്ടെങ്കിൽ കണ്ടിട്ടുള്ളതായി ബോദ്ധ്യപ്പെടാനോ കൂട്ടാക്കിയിട്ടില്ല.

ഇതു മലയാളത്തിലെ ഒന്നാമത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട ജീവചരിത്രമായതുകൊണ്ടു “ജീവചരിത്രസാഹിത്യം” എന്ന കൃതിതന്നെ നോക്കി (1964) ഗവേഷണപ്രാമാണ്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിലാണ് അതിന്റെ പോക്ക് എങ്കിലും അതിൽ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്നില്ല. അത് ഈ ഗ്രന്ഥത്തോടു മാത്രം ചെയ്തിരിക്കുന്ന നീതികേടെന്നു പറയാവതല്ല. മറ്റു പ്രധാന കൃതികളും ആചരിത്രഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രവേശനം കിട്ടാതെ കിടക്കുകയാണ്. ഇത്തരം കൃതികൾ എന്തിന്റെ സന്തതികളാണ്—അജ്ഞതയുടെയോ പക്ഷപാതത്തിന്റെയോ? ഏതായാലും ഇവ സത്യാനുഗേഷികളുടെ വിജ്ഞാനതൃപ്തി ശമിപ്പിക്കാൻ പര്യാപ്തമല്ല.

കേരള സാഹിത്യചരിത്രത്തിൽ (അഞ്ചാംഭാഗം പുറം: 999) ഈ ഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റി ലഘുപരാമർശമേ ഉള്ളൂ “നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദനമുചയത്തിലെ പ്രഥമഭാഗവും അദ്ദേഹം (പന്നിശ്ശേരി) ആണ് എഴുതിയത്” - എന്നു മത്രമേ അവിടെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ഈ പ്രസ്താവനയിൽ തെറ്റുപറ്റിയിട്ടുണ്ട്. ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവതാരിക എഴുതിയ ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ, അദ്ദേഹത്തിൽ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി 90 ധനു വരെയുള്ള ചരിത്രഭാഗമേ എഴുതിയിട്ടുള്ളൂ എന്നു പറഞ്ഞു.) (അവതാരിക പുറം: 992 നോക്കുക.) 1095-ൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ കൃതി (ആയിരത്തിലധികം പുറമുള്ളത്) മുഴുവൻ ഒന്നാംഭാഗമാണ്. രണ്ടാംഭാഗം 364 പുറം പെരുമ്പാവൂർ പി. ജി. നാരായണപിള്ളയും പന്നിശ്ശേരി ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പും ചേർന്നു പ്രസാധനം ചെയ്ത് 1965-ൽ (അതായത് ഒന്നാംഭാഗത്തിനു പിമ്പ് നാല്പ്പത്തഞ്ചു വർഷം കഴിഞ്ഞാണ്) പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയത്. രണ്ടാംഭാഗം തികച്ചു പന്നിശ്ശേരിയുടേതാണ്. “തത്പ്രസാദായ ചര്യായാ ദ്വിതീയാം ശോഭിതീഭേരിതഃ, ക്രിയതേ പരമാനന്ദനാഥേന മയകാവ്യം” എന്ന ആരംഭപദ്യം അതു വെളിവാക്കുന്നു. പല കോണുകളിൽനിന്നു പരിശോധിച്ചാൽ വളരെ വിലപ്പെട്ട ഒരു ഗദ്യകൃതിയാണ് ഈ ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥം. വിശേഷിച്ചു പന്നിശ്ശേരിയുടെ കൃതിയായ ഒന്നാംഭാഗത്തിലെ ചരിത്രഭാഗം എന്നു നിസ്സംശയം പ്രഖ്യാപിക്കാം. നമ്മുടെ ഗദ്യസാഹിത്യവികസനത്തിൽ മറക്കൻ പാടില്ലാത്ത സുപ്രധാനസംഭാവനയുടേതാണ് ഇതെന്നു ഇതിനെപ്പറ്റി നമ്മുടെ നിരൂപണസമുദായം സാഹിത്യചരിത്രജ്ഞന്മാർ പ്രസ്താവനയിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതും സാഹിത്യശാസ്ത്രപാരംഗതനും മഹാപ്രതിഭയുമായ ശ്രീ. എൻ. ഗോപാലപിള്ള ഈ ചരിത്രഗ്രന്ഥത്തിന്റെ രണ്ടാംഭാഗത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുള്ളതുംമാത്രം വിചാരിച്ചാൽമതി ഇതിന്റെ ഗുണോത്കർഷം മനസ്സിലാക്കാൻ. നോക്കുക:-

**ഉള്ളടക്കം:**

“വേദാന്തം, സാഹിത്യം, യോഗം, തന്ത്രം, മന്ത്രം, ജ്യോതിഷം, ഭാഷാശാസ്ത്രം, സമുദായശാസ്ത്രം, ചരിത്രം, മതം, സ്വപ്നം, ശങ്കരൻ, ഭൂതപിശാചാദി സത്താവിചാരം മുതലായി പലപല വിഷയങ്ങളിൽ സ്വാമികൾക്ക് (ശ്രീനീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദർക്കു്) ഉള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ ഈ കൃതിയിൽ വ്യാകീർണ്ണങ്ങളായി കിടക്കുന്നവ ധ്വനിയോചിതമായ മാനുസൃതയെ അർഹിക്കുന്നവയും അവയെ തേടിപ്പിടിച്ചു സംഘടിപ്പിച്ചതിൽ ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ഉത്സാഹം സൂത്യർഹവുമാകുന്നു,”

**ബോധപലിന്റെ ജോൺസൺ ചരിത്രമാതൃക:**

ജീവചരിത്രത്തിന്റെ ഉള്ളിലേക്കു ഒരു ലഘുവിക്ഷണം നട



ത്തിയിരിക്കുകയാണ് ഈ വാചകത്തിൽക്കൂടി സാഹിത്യപഞ്ചാനന്ദൻ. മലയാളത്തിലെ തികവും മികവുമൊത്ത ഒന്നാമത്തെ ജീവചരിത്രഗ്രന്ഥം എങ്ങനെ രചിക്കണമെന്നു അതിന്റെ കർത്താക്കന്മാർ നല്ല പോലെ ചിന്തിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നു. ആംഗലഭാഷയ്ക്കു പരമാധിപത്യമുണ്ടായിരുന്ന കാലത്തു് ആയിരുന്നല്ലോ ഈ ജീവചരിത്രം രചിച്ചതു്. ആ ഭാഷയിലെ ജീവചരിത്ര ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ വിശേഷസ്ഥാനം നേടിയിട്ടുള്ളതാണു് ബോസ്വൽനിമിച്ച് ജോൺസൺന്റെ ചരിത്രം. മഹത്തായ കൃതികൾ സന്ദർഭത്തിനൊത്തു് രൂപം പിടിക്കുന്നതാണു് എന്ന തത്വം ബോസ്വലിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റിയും പറയണം. ജോൺസൺ നിലണ്ടുകാരനും കവിയും ഗദ്യകാരനും ജീവചരിത്രകാരനും മറ്റും മറ്റും ആയിരുന്നെങ്കിലും ഒരു സഭാഷണഭീമപ്രഭാവൻ എന്ന നിലയിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മേധാശക്തി ഏറ്റവും കൂടുതൽ പ്രകാശിച്ചതു്. വളരെക്കാലം ആ വാഗ്ധിലാസം ശ്രദ്ധിച്ചപ്പോൾ ഡേവപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടാണു് ബോസ്വൽ ചരിത്രരചനയ്ക്കു് കരുക്കൾ കൂട്ടിയതു്. ഒരു സാഹിത്യസൃഷ്ടി എന്ന നിലയ്ക്കു് ആ ജീവചരിത്രത്തിനു് പ്രത്യേക ആസ്വാദ്യതയുണ്ടു്. ആ മാർഗ്ഗം സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടാണു് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയും ശ്രീവർദ്ധനവും ഈ ചരിത്രസമുച്ചയത്തിനു് രൂപം കൊടുത്തതു്. ജോൺസണെയും നിലകണു് തീർത്ഥപാദരെയും എങ്ങനെ താരതമ്യപ്പെടുത്താമെന്നും ബോസ്വലിനെയും പന്നിശ്ശേരി ശ്രീവർദ്ധനന്മാരെയും എങ്ങനെ തുലനം ചെയ്യാമെന്നും സഹൃദയന്മാർ ചിന്തിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഏതു വിഷയത്തെപ്പറ്റിയും പരമാധികാരസ്വാത്തിൽ വിധിപ്രസ്താവിക്കാൻ കഴിവുള്ളവരായിരുന്നു ജോൺസണം തീർത്ഥപാദരും എന്നും പറയാം. ജോൺസൺന്റെ ശക്തി കൂടുതൽ സന്ദർശകന്മാർ ആയിരുന്നെന്നും തീർത്ഥപാദരുടെ ശക്തി കൂടുതൽ പാണ്ഡിത്യപ്രഭാവമായിരുന്നു എന്നും പറയാമെന്നു തോന്നുന്നു. ജോൺസൺ പാണ്ഡിത്യവും തീർത്ഥപാദർക്കു് സന്ദർശകന്മാരെയും കുറവായിരുന്നു എന്നു സൂചനയും ഇല്ല. ബോസ്വലിനെപ്പോലെതന്നെ പന്നിശ്ശേരി ശ്രീവർദ്ധനന്മാർക്കും നായകാരാധന സിദ്ധമായിരുന്നു. തീർത്ഥപാദർ സംന്യാസിശ്രേഷ്ഠനും വേദാന്തപാരംഗതനും കൂടിയിരുന്നതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരിത്രം നിർമ്മിച്ച ശിഷ്യന്മാർക്കു് അലങ്കരിക ഭക്തിലാഞ്ഛനകൂടിയുണ്ടായിരുന്നു.

ബോസ്വലിന്റെ മാതൃകയിലാണു് ഈ ചരിത്രം നിർമ്മിച്ചിരിക്കുന്നതു് എന്ന അംശത്തെപ്പറ്റി മാത്രമേ ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നുള്ളൂ. ആ വിഷയത്തെപ്പറ്റിത്തന്നെ അൽപ്പംകൂടി ചേർക്കാനുണ്ടു്. ബോസ്വൽ മാതൃകയുടെ പകർപ്പാണു് എന്നു ചിലർ പറയുന്നതിനെക്കാൾ ശരിയായിട്ടുള്ളതു് ആ മാതൃക മാറ്റിവെച്ചുകൊണ്ടു് പുരാണമഹാപുരുഷസങ്കല്പവും കണക്കിലെടുത്തു് ഒരു വിജ്ഞാന മഹാസിദ്ധ

ന്റെ പരിപാവനവും പരമോത്കൃഷ്ടവും ആയ ജീവിതകഥ കേരളീയരുടെ മുമ്പിൽ പറയുകയായിരുന്നു ഈ ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ ചെയ്തത് എന്നതാണ് ബോസ്വലിന്റെ മാതൃകകൊണ്ടു സ്മരിക്കുന്നത് എങ്കിൽ നെപ്പോളിയന്റെ ജീവചരിത്രമെഴുതിയ ആബട്ടിന്റെ മാതൃകയും കാണാം. ശ്രീശങ്കരഭഗവത്പാദരുടെ വേദാന്തദിഗ്വിജയകഥ ഈ ഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടെ മനസ്സിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ കിടക്കുന്നില്ലേ? എങ്ങു നോക്കിയാലും മഹത്തായ ഒരു ജീവചരിത്രദർശനമാണ് ഈ ജീവചരിത്രത്തിൽക്കൂടി കാഴ്ച വച്ചിരിക്കുന്നത്. അജ്ഞതകൊണ്ടോ, അസൂയകൊണ്ടോ അഥവാ രണ്ടും കൊണ്ടോ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പേരുപോലും ജീവചരിത്രസാഹിത്യകാരന്മാർ വിട്ടുകളഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, ഇത് മലയാളത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഏറ്റവും മഹത്തായ ജീവചരിത്രതുല്യമെന്നു പറയുന്നുമുണ്ട്. മഹാകവി ഉള്ളൂരിന്റെ കേരളസാഹിത്യചരിത്രം പൂരിപ്പിച്ച സാഹിത്യയോഗീശ്വരനായ വടക്കുംകൂർ രാജരാജവർമ്മ ഇതിന്റെ വൈശിഷ്ട്യത്തെ പൊക്കിക്കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഒരു ഹിന്ദു സംസ്കാസിയുടെ ജീവിതകഥ എന്നനിലയ്ക്കു മാത്രമാണ് ഇതിനെ നമ്മുടെ സാഹിത്യ നായകൻമാരും ചരിത്രനായകൻമാരും പരിഗണിച്ചുവരുന്നത് എന്നു വേദപൂർവ്വം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊള്ളട്ടെ! അരന്തറാണ്ടുകാലത്തിനുമുമ്പ് മലയാളത്തിനുള്ളായിരുന്ന സ്ഥിതിയും അതിന്റെ ഇന്നത്തെ സ്ഥിതിയും പഠിച്ച താരതമ്യപ്പെടുത്തുന്ന നിഷ്പക്ഷ വിദ്യാർത്ഥി ഈ ചരിത്രത്തെ ഭാഷയ്ക്കു അക്കാലത്തു ലഭിച്ച ഒരുമുല്യ സമ്പത്തായി പ്രധാന സ്മാനത്തു പ്രതിഷ്ഠിക്കും. വിദ്യാധിരാജ ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമികളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യൻമാരും അന്നു കേരളത്തെ പൊളിച്ചുപണിഞ്ഞു പരിഷ്കരിച്ചുകൊണ്ടിരുകയായിരുന്നു. ആ കഥകൾ കേരളത്തിനമാത്രമല്ലാ ലോകത്തിനുമുഴുവൻ സാധനപാഠമായിരുന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യ മേധാവികളും ഇവിടുത്തെ രാജകുടുംബങ്ങളും കിന്നരിത്തൊപ്പിയണിഞ്ഞ ഉദ്യോഗസ്ഥ മേധാവികളും കൂടിച്ചേർന്നുനിൽക്കുന്ന ഔദ്യോഗിക പ്രതാപശ്രംഗമാണ് അന്നത്തെ ഔദ്യോഗിക ചരിത്രം. എന്നാൽ, അതിൽനിന്നു വളരെ വ്യത്യസ്തമായ ഒരു ദേശീയ സംസ്കാരസൗധംകൂടി ഇവിടെ പൊങ്ങിവരുകയായിരുന്നു. വിദ്യാധിരാജാ ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമികൾ, ശ്രീ നാരായണഗുരു, ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദർ, തീർത്ഥപാദപരമഹംസർ, സദാനന്ദസ്വാമികൾ, ആലത്തൂർ ശിവയോഗി മുതലായവർ ആ ദേശീയ സംസ്കാരസൗധത്തിന്റെ നെടുംതൂണുകളായിരുന്നു. ആ സൗരയൂഥത്തിലെ കേന്ദ്ര മഹാജ്യോതിസ്സ് വിദ്യാധിരാജസ്വാമികളായിരുന്നു. ആ വിജ്ഞാന രാപസന്റെ മഹിമ സമ്പൂർണ്ണമായി പ്രതിഫലിച്ച ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദർ പാണ്ഡിത്യംകൊണ്ടും യോഗപരിശീലനംകൊണ്ടും അക്കാലത്തെ ഭാരതസംസ്കാരത്തിന്റെ പൂർണ്ണപ്രതിരൂപമായിരുന്നു. സംസ്കൃതത്തിലും മറ്റും അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ചിരുന്ന പാണ്ഡി

ത്യവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത്വവും സദാചാരബോധവും അന്നത്തെ അന്ധാചാരങ്ങളെ ദൂരീകരിക്കാൻ വളരെയധികം പ്രയോജനപ്പെട്ടു. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥ, അദ്ദേഹത്തിനു വിദ്യാധിരാജ നോട്ടണായിരുന്ന ബന്ധം, സ്വാധീനമായിരുന്ന വിദ്യകൾ ഇവയെല്ലാം നല്ലപോലെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥം ഇന്നത്തെ സ്വാതന്ത്ര്യകാലത്തിനു തൊട്ടുമുമ്പിലേ ഘട്ടത്തിൽ വിദേശ സംസ്കാരക്കാറ്റിനെക്കുറിച്ചു കെട്ടുപോകാതെന്നിന്നു ഭാരതസംസ്കാര ദീപമാണ്. ആ ബേ. ധത്തോടെ നോക്കിയാൽ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാകും. അക്കാലത്തെ ചരിത്രം പഠിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾ ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണ റിപ്പോർട്ടുകൾ, ഇവിടുത്തെ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ റിപ്പോർട്ടുകൾ, ദിവാൻജിമാരുടെയും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെയും ഭരണ നടപടികൾ, പാശ്ചാത്യ പരിഷ്കാരസ്വീകാര്യം ഇവയെല്ലാം പഠിച്ച് അക്കാലത്തെ ചരിത്രത്തിനു രൂപംനല്കി. എന്നാൽ യഥാർത്ഥ ഭാരതീയ ചരിത്രം അക്കാലത്തു നിലവിൽനിന്നു് ഈ ചരിത്ര പുരുഷനെയും അതുപോലുള്ള മഹാത്മാരെയും ആശ്രയിച്ചാണെന്നു് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ നിന്നു മനസ്സിലാക്കാം.

## വിശ്വസനീയമായ ഒരു ചരിത്രരേഖ

അക്കാലത്തിന്റെ വിശ്വസനീയമായ ഒരു ചരിത്രരേഖയായ ഇതിൽ അന്നത്തെ മലയാളഭാഷയുടെ ശക്തിയും ഭംഗിയും സംസ്കൃത ഭാഷയ്ക്കും സാഹിത്യത്തിനും വേദാന്താദിപിജ്ഞാനത്തിനും അന്നു കിട്ടിയിരുന്ന പരിപോഷണവും മാന്യതയും കാണുമ്പോൾ ഹൃദയത്തിൽ വേലിയേറ്റംകൊള്ളും. അറുപത്തേഴു വർഷത്തിനുമുമ്പ് മലയാള ഭാഷയിൽ ഇത്തരം ഒരു ഗ്രന്ഥമുണ്ടായി എന്നതു് വലിയ അഭിമാനത്തിനു കാരണമാണ്. ഒരു ജീവചരിത്ര ഗ്രന്ഥമാണെന്നിലയ്ക്കു് ഇതിന്റെ സ്ഥാനം വളരെ ഉച്ചത്തിൽതന്നെ നിൽക്കുന്നു. ഇതിനുശേഷം പല ജീവചരിത്രങ്ങളും മലയാളത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, അതിൽ ചിലതു് വിശിഷ്ട കൃതികളാണെങ്കിലും, ഇതിനെ തരംതാഴ്ത്തുന്നരൂപത്തിൽ വേറെ ഒന്നും ഉണ്ടായിട്ടില്ല എന്നു പറയാമെന്നു തോന്നുന്നു. ഇത്ര വലിയതരത്തിൽ ഒന്നും രണ്ടും ഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ 1600-ഓളം പാഠം രൂപകൽപ്പന ചെയ്തതും രചിച്ചതും ബഹുമാനാസ്പദമാണ്. ഒരു മഹാപുരുഷന്റെ മഹത്വം ലോകരുടെ അറിവിനായി രേഖപ്പെടുത്തുന്നതു് കർത്തവ്യമായി കൽപ്പിച്ചതാണ് ഗ്രന്ഥകാരന്മാരുടെ വീക്ഷണശക്തി. അതിനു് സമുചിതമായ സാഹിത്യരൂപം വരുത്തിയതിൽ അതിന്റെ രചനാസാമർത്ഥ്യവും പ്രകാശിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ മറുയോഗ്യതകൾ മാറിനിർത്തിയാലും മികച്ച ഒരു ഗദ്യകൃതി എന്ന നിലയ്ക്കു് ഇതിനു സാഹിത്യ ചരിത്രത്തിൽ മാന്യസ്ഥാനം ഉണ്ടായിരിക്കും.

നാലു നല്ല ആട്ടക്കഥകളുടെ കർത്താവെന്നും യോഗവേദാന്ത മണ്ഡലങ്ങളിൽ പ്രതിഷ്ഠനേടിയ പ്രശസ്ത പണ്ഡിതനെന്നും താക്കീക ശ്രേഷ്ഠനെന്നും പന്നിശ്ശേരി വിഖ്യാതി നേടിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അദ്ദേഹം നൽകിയിട്ടുള്ള പരമപ്രധാന സംഭാവന ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമി ചരിത്ര സമുച്ചയമാണെന്നു ഭാവിലോകം കൃത ജ്ഞതയോടെ സ്മരിക്കും.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റു സാഹിത്യകൃതികളെപ്പറ്റി പ്രത്യേകം പഠനം ആവശ്യമുണ്ട്. അതു മറ്റു പണ്ഡിതന്മാർ നിർവ്വഹിക്കും എന്നവിശ്വസിച്ചു ഞാൻ ഇവിടെ നിർത്തുന്നു.

(ഇതിന്റെ പ്രസാധനത്തെപ്പറ്റി ഒരു വാക്ക്:- ഇപ്പോൾ ഇതാദ്യം ഒന്നായി ആഖ്യാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു പോയിരിക്കുകയാണ്. ഇതു വായനക്കാർക്കു സൗകര്യമല്ല. വിഷയമനുസരിച്ച് അദ്ധ്യായങ്ങൾ തിരിച്ചും ഖണ്ഡികകൾ വേർതിരിച്ചും ശീഷ്കങ്ങളും ഉപശീഷ്കങ്ങളും കൊടുത്തും അച്ചടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.)

മലയാളത്തിലെ ഒന്നാമത്തെ ലക്ശണയുക്ത ജീവചരിത്ര കർത്താക്കൻമാർക്ക് അഭിവാദനം. പന്നിശ്ശേരിക്കു നമസ്കാരം.



കീരിക്കാട്ടു വേലുപ്പിള്ള, ചെങ്ങന്നൂർ, മാങ്കുളം എന്നീ ഒന്നാം കിടക്കാർക്കുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജ്ഞാന ഭണ്ഡാഗാരവും അവസരോത്സുകതയും ഉപകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവരാകട്ടെ, ഗുരുനിർവ്വിശേഷമായ ഭക്തിയോടുകൂടിയാണ് അദ്ദേഹത്തെ കരുതിയിരുന്നത്. സ്വന്തം മേൽനോട്ടത്തിൽ നടത്തിയിരുന്ന കളികളിൽ സമ്പ്രദായപ്രകാരമല്ലാത്ത ആട്ടം കണ്ടാൽ ഏതു നടനെയും അദ്ദേഹം ശാസിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ കൈത്തപ്പവരുന്നവർക്ക് അരങ്ങത്തിരുന്ന് കൈകാട്ടിക്കൊടുക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. വേഷം കെട്ടിക്കൊണ്ടുണ്ടാരുതെന്നും അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. രംഗം പാടിച്ച് അരങ്ങു മുഷിപ്പിക്കാൻ തീരെ സമ്മതിച്ചിരുന്നില്ല. ചുട്ടിവിണു പോകുകയോ, കിരീടമിളകുകയോ, ഉടുത്തുകെട്ടയയുകയോ ചെയ്താൽ ആ നടനെ ശിക്ഷിക്കാതെ വിടാറില്ല. മദ്യപാനംചെയ്ത കളിക്കു കൂട്ടുന്നവരെ തീരെ നിരോധിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങനെയൊക്കെയാണെങ്കിലും കളിയോഗത്തിന്റെ ക്ഷേമാന്വേഷണത്തിൽ മറ്റൊരാൾക്കും പന്നിശ്ശേരിയോളം താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

(കഥകളിരംഗം—കെ. പി. എസ്. മേനോൻ. പേജ്: 450)

# ഭദ്രകാളീവിജയം ആട്ടക്കഥ

-ഒരവലോകനം-

രചന: വട്ടപ്പാമ്പിൽ ഗോപിനാഥപിള്ള.

ആടാനും പാടാനും കൊള്ളാവുന്ന നല്ലപദങ്ങൾ, വേഷവൈചിത്ര്യം, നാടകീയതാപടലമായ കഥാഗതി, നടന്മാരുടെ അഭ്യാസപാടവവും മനോധർമ്മവും പ്രകടിപ്പിക്കാനുള്ള ഉചിതസന്ദർഭങ്ങൾ, സാഹിത്യമേന്മ എന്നിവകൊണ്ട് ആകർഷകങ്ങളാണ് പന്നിശ്ശേരിയുടെ എല്ലാ ആട്ടക്കഥകളും.....

രസവാസനയും അഭ്യാസത്തികവുമുള്ള നടന്മാർക്ക് അരങ്ങു തകർത്തിടാവുന്ന ഒരു കഥയാണ് ഭദ്രകാളീവിജയം.

## കവി-ന്റെ സാമാന്യചിന്ത:

നാട്യകലാ മർമ്മജ്ഞരായ ആട്ടക്കഥാകൃത്തുക്കളുടെ എണ്ണം വളരെക്കുറവാണ്. ഏതെങ്കിലും ചില ആട്ടക്കഥകൾ മാത്രമായി ആട്ടക്കഥകൾ നിർമ്മിച്ചവരാണ് തൽക്കർത്താക്കളിൽ പലരും. അ അവരിൽനിന്ന് തികച്ചും വ്യത്യസ്തനായ ഒരാട്ടക്കഥാകൃത്തു ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള. നാട്യശാസ്ത്രം, അഭിനയദർപ്പണം, ബാലരാമഭരതം തുടങ്ങിയ നാട്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിലുള്ള അഗാധജ്ഞാനം, മാതൃക കണ്ടുപിള്ളപ്പണിക്കർ മുതലായ കഥകളിനടസമ്രാട്ടുകളുമായുള്ള സമ്പർക്കം ആടാനും പാടാനും കൊട്ടാനുമുള്ള കഴിവ് കളരിയും കളിയോഗവും നടത്തിയുള്ള പരിചയം, എന്നിവയെല്ലാം കൊണ്ട് അനുഗൃഹീതനായ ഒരു പ്രതിഭാശാലിയായിരുന്നു സൂര്യപുരുഷൻ. കഥകളിയുടെ വിവിധ വശങ്ങളെ ശാസ്ത്രീയമായി പ്രതിപാദിക്കുന്ന 'കഥകളിപ്രകാരം' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ കർത്താവുകൂടിയാണ് അദ്ദേഹം. കഥകളിയെ സംബന്ധിച്ച പ്രഥമ ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥവും അതാണെന്നു തോന്നുന്നു. ശ്രീനീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമി ചരിത്രസമുച്ചയം (ജീവചരിത്രം), നിഴൽക്കുത്ത്, ഭദ്രകാളീവിജയം, പാടുകാപട്ടാഭിഷേകം, ശങ്കരവിജയം (ആട്ടക്കഥകൾ) വിമർശനസഞ്ചിക (നിരൂപണം) മുതലായവയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രമുഖകൃതികൾ.

## പന്നിശ്ശേരിയുടെ ആട്ടക്കഥകൾ:

നിഴൽക്കുത്ത്, ഭദ്രകാളീവിജയം എന്നിവയ്ക്കുപുറമെ ഇതിഹാസപ്രസിദ്ധങ്ങളല്ലാത്ത രണ്ടു കഥകളാണ്. വേലന്മാർ പറകൊട്ടി

പിന്നിടോഷം തീർക്കാനുപയോഗിക്കുന്ന 'മാവാരതം' കിളിപ്പാട്ടാണ് നിഴൽക്കുത്തിന്റെ ഇതിവൃത്തം. പ്രസിദ്ധമായ തോരൻവാട്ടിലെ കഥയെ ആസ്പദമാക്കി രചിച്ച ആട്ടക്കഥയത്രേ ഭദ്രകാളീവിജയം. ശ്രീശങ്കരന്റെ ജീവിതകഥയാണ് ശങ്കരവിജയത്തിലെ പ്രതിപാദ്യം, പാദകാപട്ടാഭിഷേകം കഥ രാമായണം അയോദ്ധ്യാകാണ്ഡത്തിലുള്ളതാണ്. ഈ ആട്ടക്കഥകൾ രചിച്ച കാലത്ത് ഇവ നിരവധി അരങ്ങുകളിൽ അവതരിപ്പിച്ചിരുന്നു. പാദകാപട്ടാഭിഷേകവും നിഴൽക്കുത്തും യഥാക്രമം സ്തൂലിലും കോളേജിലും പാഠ്യപുസ്തകങ്ങളായിരുന്നു. ഇപ്പോഴും അരങ്ങത്ത് ആടിവരുന്ന സഹൃദയപ്രീതി വളരെയധികം നേടിയിട്ടുള്ള ഒരാട്ടക്കഥയാണ് നിഴൽക്കുത്തു്. ആടാനും പാടാനും കൊള്ളാവുന്ന നല്ല പദങ്ങൾ, വേഷവൈചിത്ര്യം, നടകീയത്, ചട്ടലമായ കഥാഗതി, നടന്മാരുടെ അഭ്യാസപാടവവും മനോധർമ്മവും പ്രകടിപ്പിക്കാനുള്ള ഉചിതസന്ദർഭങ്ങൾ സാഹിത്യമേന്മ എന്നിവകൊണ്ട് ആകർഷകങ്ങളാണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ എല്ലാ ആട്ടക്കഥകളും.

## മരാട്ടക്കഥകളിൽനിന്നു

### ഭദ്രകാളീവിജയത്തിന്റെ വ്യാവർത്തനം:

ഭദ്രകാളീവിജയം ആട്ടക്കഥയെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സാമാന്യാവലോകനമാണ് ഇനിയങ്ങോട്ടുള്ളതു്. ഭദ്രകാളംയുടെ കഥ ഭാഗികമായും പൂർണ്ണമായും അവലംബമാക്കിയിട്ടുള്ള ചില ആട്ടക്കഥകൾ നമുക്കുണ്ട്. ഇരയിമ്മൻതമ്പിയുടെ 'ഭക്ഷയാഗം', എടമന ഗണപതിപ്പോറിയുടെ 'ഭദ്രകാളീമഹാത്മ്യം' എന്നിവ അവയിൽച്ചിലതാണ്. എന്നാൽ, അവയൊക്കെ പുരാണപ്രസിദ്ധങ്ങളായ കഥകളെ ആധാരമാക്കി രചിച്ചിട്ടുള്ള ആട്ടക്കഥകളാണ്. ഭദ്രകാളീവിജയം കഥയ്ക്ക് ആധാരം തോരൻവാട്ടാണ്. പ്രസ്തുത കഥയുടെ പ്രണയനത്തെക്കുറിച്ച് ഗ്രന്ഥകർത്താവ് ആമുഖത്തിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു

“തോരൻവാട്ടു് മലയാളത്തിലുള്ള മിക്ക ഭദ്രകാളീക്ഷേത്രങ്ങളിലും ഉത്സവച്ചടങ്ങുകളോടു് പാടിപ്പുവരുന്ന മതപരമായ ഒരു പ്രാചീനഗാനവിശേഷമായിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ഇതിലെ ഇതിവൃത്തത്തെ അധികരിച്ചു് അധികമൊന്നും വിവരിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല. തോരൻവാട്ടുരക്കൊള്ളുന്ന കഥ കുറഞ്ഞൊന്നു ഭേദിച്ചിട്ടാണെങ്കിലും തമിഴിലെ ചിലപ്പതികാരമെന്ന പുരാതനഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രതിപാദിതമായിരിക്കുന്നു. മൂലകഥാകായത്തിലെ സുഹൃദ്യലത അതേപടി പ്രകൃതകൃതിയിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കാൻ യത്നിച്ചിട്ടില്ല. തമിഴിലെ മൂലകഥയുടെ ഗതിയെ ചിലേടത്തു് അനുകരിച്ചിട്ടു മുണ്ടു്.”

**കഥാസാരം:**

ഭദ്രകാളീവിജയത്തിലെ കഥ ഇതാണ്. പരമശിവന്റെ നേത്രജാതയായ ദാരിക (ഭദ്രകാളി) യെ മാരികൻ, മാരിഷി എന്നീ ദമ്പതികളുടെ പുത്രനായ ബാലകൻ വിവാഹം കഴിച്ചുകൊടുത്തു. വേളി കഴിഞ്ഞാൽ വധുവരന്മാർ ഏഴു വീടുകളിൽ വിരുന്നു പോയതിനുശേഷമേ വരൻ വധുശരീരസ്സർഗം പാടുള്ളൂവെന്ന് ദാരിക, ബാലകനെ അനുസ്മരിപ്പിച്ചു. തനിക്കു 'ചോതകൻ' എന്നൊരു സഹപാഠിയുണ്ടെന്നും അവിടെയാവാം ഈ വിരുന്നെന്നും ബാലകൻ പറഞ്ഞതനുസരിച്ച് ഇരുവരും ചോതകന്റെ ഭവനത്തിലെത്തി. ബാലകൻ സ്ഥലത്തില്ലാതിരുന്ന സന്ദർഭം നോക്കി ദേവിയെ ബലാല്ക്കാരേണ പ്രാപിക്കാനൊരുങ്ങിയ ചോതകനെ ദേവി ശപിച്ചു ഭൂസ്തമാക്കി. ഭർത്താവിതമാദരിച്ചു പിന്നെ ജീവിപ്പിച്ചു.

അനന്തരം ദേവിയുടെ രണ്ടുചിലമ്പുകൾ വില്ക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ബാലകൻ ദേവിനിർബന്ധത്താൽ പാണ്ഡ്യനാട്ടിലെത്തി. ആ ചിലമ്പുകൾ അവിടെവെച്ച് ഒരു തട്ടാൻ തട്ടിയെടുത്തു. അവ പാണ്ഡ്യരാജപതിയുടെ മോഷണംപോയ ചിലമ്പുകളാണെന്ന് തട്ടാൻ രാജാവിനെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചു. ബാലകൻ പറഞ്ഞതൊന്നും വിശ്വസിക്കാതെ പാണ്ഡ്യരാജാവ് അയാളെ തൂക്കിക്കൊന്നു. വിവരമറിഞ്ഞ് പാണ്ഡ്യനാട്ടിലെത്തിയ ദേവി പാണ്ഡ്യനെയും തട്ടാനെയും വധിച്ചു. അനന്തരം കൊലക്കുത്തിലെത്തി ബാലകനെ പുനർജീവിപ്പിച്ചു.

പ്രസിദ്ധമായ മൂലകഥയിൽനിന്ന് കാര്യമായ മാറ്റങ്ങളൊന്നും ആട്ടകഥയിൽ വരുത്തിയിട്ടില്ല. ചോതകന്റെ വീട്ടിലെ വിരുന്നും അയാളുടെ ഭരണവും കവികൾപ്പിതമായ ഒന്നത്രേ.

**കവിയുടെ ശബ്ദാർത്ഥ സ്വാധീനത:**

ശബ്ദാർത്ഥങ്ങളുടെ മേലു് അസാമാന്യമായ സ്വാധീനശക്തിയുള്ള ഒരാളായിരുന്നു ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി എന്നതിന്റെ ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തമാണ് ഈ കൃതി. ശ്രീരാഗം, മോഹനം, കല്യാണി, ഭൈരവി എന്നീ രാഗങ്ങൾ മുദ്രാരിതിയിൽ നിബന്ധിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒന്നാണ് വരുന്ന ശ്ലോകങ്ങളിൽ ഒന്നാമത്തേതു്.

‘‘ശ്രീരാഗം’’ലംബനീലാംബുദരുചിരതനോ  
 പ്രാണദാത്രീസവിത്രീ  
 ലോകാനാം ബാലകാഖ്യ പ്രണയിനയനയോ-  
 യുരൂകാ ‘‘മോഹനാങ്ഗീ  
 ‘കല്യാണി’ പാദപാഥോരുഹ ഭജനപരാ-  
 ധീനസന്മാനസാനാം  
 ഭൂയാദ്ഭൂയിഷ്ഠഭൂതൈവലഭനേജനേഷാം  
 ‘‘ഭൈരവി’’ ഭൈരവിനഃ’’

രാഗമാലികയിൽ ആലപിക്കാവുന്ന ഒന്നാണു് ഈ വന്ദന ശ്ലോകം. അർത്ഥത്തിനു് യാതൊരുക്കോട്ടവും തട്ടാതെ, സന്ദർഭോചിതമായി, അക്ലിഷ്ടമായ രീതിയിലാണു് ഇതിൽ വിഭിന്ന രാഗങ്ങൾ സമന്വയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. രണ്ടാമത്തെ വന്ദനശ്ലോകത്തിൽ 'ശ്രീനീലഗ്രീവ നാരായണഗുരുവരന്മാർക്കു് (ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദകർക്കും, ശ്രീ നാരായണഗുരുവിനും) സംഭൂതിഹേതുവും, പ്രേമജ്ഞാനൈകധാമ്യവും, നിവാണൈകനിഷ്ഠാനിരതനമായ, 'ശ്രീ ബാലഭട്ടാരകനെ' (ശ്രീ കണ്ഠൻപിള്ളചട്ടമ്പിസ്വാമി തിരുവടികളെ) യും, അടുത്ത രണ്ടു ശ്ലോകത്തിൽ യഥാക്രമം തന്റെ ഗുരുവായ ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരെയും നെടുവിള ക്ഷേത്രനാഥയായ ദേവിയെയും സ്തുതിക്കുന്നു. മാരികന്റെ ശിവസ്തുതിയിലും ശ്ലേഷരൂപത്തിൽ തന്റെ ഗുരുനാഥന്മാരെ സ്മരിച്ചു് ഗ്രന്ഥകാരൻ തന്റെ ഗരുഭക്തി പ്രകടമാക്കുന്നു.

മാരികന്റെ 'ശിതികണ്ഠതീർത്ഥപാദാ' എന്ന സംബോധന ശിവനും നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദർക്കും ഒന്നുപോലെ ചേരുന്നതാണു്. 'തദഥ കലാപപാദ' എന്ന വിശേഷണംകൊണ്ടു് ശിവനുപുറമേ 'കണ്ഠൻപിള്ള ചട്ടമ്പി' യെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു. 'ശിവയോഗി ഭുഷകൃതി കൃത്ത' എന്ന സംബോധന ശിവപരം മാത്രമല്ല അക്കാലത്തു് പ്രസിദ്ധവും ഗ്രന്ഥകാരനുകൂടി പങ്കുള്ളതുമായ ചില സമകാലിക സംഭവങ്ങളെക്കൂടി വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നത്രേ. യോഗികളുടെ പാപപരിഹാരത്തിൽ ജാഗരൂകനായ ശിവനും ആലത്തൂർ ബ്രഹ്മാനന്ദ ശിവയോഗിയുടെ 'ഭുഷകൃതി' ആയ 'മോക്ഷപ്രദീപ'ത്തിനു് 'മോക്ഷപ്രദീപവണ്ഡന' എഴുതിയ 'ചട്ടമ്പിസ്വാമിക' രാക്കും 'ശിവയോഗി ഭുഷകൃതികൃത്ത' എന്ന സംബോധന ഒന്നുപോലെ യോജിക്കുന്നു.

ശബ്ദാർത്ഥങ്ങളുടെ സമീചീനമേളനംകൊണ്ടു് അതിമനോഹരങ്ങളാണു് ഈ ആട്ടക്കഥയിലെ മിക്ക ശ്ലോകങ്ങളും പദങ്ങളും. കവിയുടെ പദകബേരത്വം ഈ കൃതിയിലുടനീളം തെളിഞ്ഞുകാണാം. കഥകളിയിലെ താളമേളങ്ങൾക്കു് തികച്ചും യോജിച്ച രീതിയിലാണു് പ്രാസാനുപ്രാസബദ്ധമായ ഇതിലെ ഓരോ പദവും. നൃത്തനൃത്യങ്ങളിൽ വേണ്ടത്ര അറിവുനേടിയ ഒരാളിനെ ഇത്തരം പദങ്ങൾ രചിക്കാൻ സാധ്യമാവൂ. സ്ഥാലീപുലാകന്യായെന്ന ചില ശ്ലോകങ്ങളും പദങ്ങളും താഴെച്ചേർക്കുന്നു.

'അഥ വിഷ്ണുപ സൃഷ്ടി പുഷ്പി നഷ്ടി-  
സ്ഥിരഹേതോഃ ശിപിവിഷ്ട വിശ്വമൂർത്തേഃ  
സവിധം സഹസാ സമേത്യക നത്വാ  
വദതിസു പ്രഥമേഷു കശ്ചിദേവം.'



‘ദയിതയാ ഹിതയാ സമവേതയാ  
ദയിതയാ ഹിതയാ സമുപാഗതഃ  
സജഗദേ നമതഃപ്രണതാം പ്രീണാ  
സജഗദേന മതഃ സഹപാഠിനാ.’  
‘ജീവിതേശ നികടം പ്രണീയതം  
ജീവിതേശ വചസാഥ സാദൗ  
ജീവിതേശതനയാ പുനഃ സ്ഥിതി.  
ജീവിതേശനഹന ക്ഷമാഹ്യസൗ’

എത്ര അനായാസമായാണ് യമകവും, പ്രാസാനപ്രാസങ്ങളും  
ഈ ശ്ലോകത്തിൽ നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് നോക്കുക; ഒപ്പം  
ആലോചനാമൃതമായ രീതിയിലുള്ള അർത്ഥതലവും.

പാണ്ഡ്യരാജാവിൽ ദോഷാകരത്വം കൽപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള  
‘അന്തർ ബിഭ്രത്’ കളങ്കം, ബഹിരമലഭചിഃ  
കാമകൈങ്കര്യഭോജം-  
മഗ്രീയോ, വിപ്രയോഗിപ്രജനിധനമഹാ-  
പാപരാഹുപ്രലീഡഃ  
അശ്രാന്തം പക്ഷപാതീ, സുഗതമത കൃതാന്താശ്രിതഃ,  
പാണ്ഡ്യപുര്യം-  
മിഥം ദോഷാകരോ ഭൂദമൃതമയഗവാം-  
വർഷകഃ കോപിഭൂവാ’

എന്നശ്ലോകം കവിയുടെ കൽപ്പനാ വൈഭവത്തിന് ഉത്തമോ  
ദാഹരണമാണ്. അന്തർബിഭ്രത്കളങ്കം, ബഹിരമലഭചിവിപ്ര  
യോഗി പ്രജനിധന മഹാപാപരാഹുപ്രലീഡഃ; പക്ഷപാതീ, ദോഷാ  
കരഃ എന്നീ പദങ്ങളുടെ ശ്ലേഷശക്തികൊണ്ടാണ് പാണ്ഡ്യഭൂപൻ  
ദോഷാകരനായി തീരുന്നത്. ദോഷാകരനായ പാണ്ഡ്യഭൂപന്റെ  
സ്വഭാവത്തിന്റെ ഒരു ഏകദേശരൂപംകൂടി അഭിവ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്ന  
ഒന്നത്രേ ഈ ശ്ലോകം.

ശബ്ദാർത്ഥവൈചിത്ര്യങ്ങൾകൊണ്ട് സുന്ദരങ്ങളാണ് ഇതിലെ  
ഓരോപദവും. ഈ ഉദാഹരണങ്ങൾ നോക്കുക.

‘മാരികാ! ഗുണധോരണിഭൂരിതദാരദ ചാരകുമാരികാ!  
പ്രവിദാരണ ചണപരകാരണപര പരിചാരികാ  
പരദാരണതരകരവാളവിദാരിതദാരകാ മമസുദാരികാ....’  
‘ഭേതവത്സലാ! നിത്യമുക്തസ്വരൂപാ! ശക്തിയുക്താ!  
യുക്തിമാർഗ്ഗാ തിരിക്താ!’

വ്യക്തം കാരുണ്യാമൃതം. സിന്ധു, താവകസുന്ദരം'

‘മാധുരിയൊഴുകീടും-മാതിരിഹിതം-തവ  
മൃദുല വദന കമലേരിതം  
മോദകര മിദമീരിതം-പര  
മാദിരസ പരിപൂരിതം-അതി  
ലാഭരവ്യ മമ വിഹിതമെങ്കിലും  
മോതിട്ടവതിനുമുണ്ടു ചെറുതിഹ'

### കവിയുടെ തത്വദ്വേഷം:

സന്ദർഭോചിതമായി തത്വവാക്യങ്ങൾ സന്നിവേശിപ്പിച്ചു ആശയത്തിന് ശക്തിയും സൗന്ദര്യവും പകരാനും വേദാന്ത പണ്ഡിതനായ കവി മറന്നിട്ടില്ല.

‘സർഗ്ഗരീതിഗതി-നോക്കിയാൽ ജഗതി  
വർഗ്ഗമുഖ്യത-രർക്കിരിക്കുകിലും  
മിക്കതും പെരിയ-തോൽത്തുരുത്തിസമം  
വീർക്കുകെന്നിഹല-മോർക്കിലില്ലണവും  
അക്കണക്കുദരമേഹനപാലന-  
മാർഗ്ഗമാത്രപരനായ് പഴുതേജനി  
പോക്കിടാതെ.....’’  
‘‘മന്നിൻപാലനമാർക്കും-ഖിന്നതയ്ക്കുനിദാനം  
മിന്നൽപോലേതും നില-നിന്നിടാതെ മുറയ്ക്ക-  
തോന്നിമായും ഭോഗാശ-സന്യസിപ്പതേസൗഖ്യം’’  
എന്നീ ഭാഗങ്ങൾ ഉദാഹരണങ്ങൾ.

### കവിതാ ശൈലി:

പ്രായേണ ലളിതസംസ്കൃതവും മധുരപദാകലിതമായ മണി പ്രവാളവും, ചിലയിടത്തൊക്കെ പച്ച മലയാളവുമാണ് കവി ആട്ടക്കഥാരചനയ്ക്കുപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആകെ മുപ്പത്തിഅഞ്ചു ശ്ലോകമുള്ളതിൽ ആറു ശ്ലോകം മണിപ്രവാളത്തിലും ശേഷിച്ചവ സംസ്കൃതത്തിലും നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. കഥകളിയുടെ അന്തരീക്ഷത്തിന് സംസ്കൃത ശ്ലോകങ്ങളാണ് യോജിച്ചതെന്ന പക്ഷക്കാരനായിരുന്നു കവി. ‘‘ശ്ലോകം മുഴക്കെ മലയാളത്തിലാക്കുന്നത് കഥകളിസാഹിത്യത്തിന്റെ സ്വരൂപലക്ഷണത്തിനും ഗൗരവത്തിനും ഇണങ്ങുന്നതല്ല’’ എന്ന് കവി തന്നെ ഭദ്രകാളീവിജയത്തിന്റെ ആമുഖത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പച്ച മലയാളത്തിന്റെ ശക്തിയും സൗന്ദര്യവും

ഭാവോന്മീലനശേഷിയും പ്രകടമാക്കുന്ന ചില നല്ല പദങ്ങൾ ഈ കഥയിലുണ്ട്. ഇതാ ഒരേണ്ണം.

“പലമട്ടുമനനയം പറഞ്ഞിട്ടുമതുതട്ടി-  
നെറികെട്ട മുറയോ വീണ്ടും?  
ഭവദീപ്തത്തിനിങ്ങൊട്ടും-വഴികിട്ടാതെമിട്ടി-  
വിട്ടവിഡ്ഢി! പേടി കാട്ടി-മിരുട്ടാമെന്നൊരുമ്പെട്ടോ!  
അതിരുട്ടാൽച്ചുട്ടകുട്ടക്കനൽപൊട്ടിച്ചിരുമെൻ-  
കടുപ്പപ്പിക്കുകൊണ്ടുള്ളൊരു നോട്ടത്തിനാൽ ഞെട്ടി  
ഇടിവെട്ടിയടിവട്ടം നറുങ്ങിവിട്ടവൻ കട്ടി-  
ത്തടിമട്ടിന്നു നീ പെട്ടെന്നിഹാപട്ടുപതിക്കട്ടെ!”

ദൂതകാലത്തിലുള്ള കലാഗത്തിനും രാദ്രസത്തിനും എത്രമാത്രം ഉചിതമാണ് ഈ ഭാഷാശൈലിയെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

### ശൃംഗാരപ്പദമേൻമ

അശ്വീലസ് പർശലേശമേശാത്തവയാണ് ഇതിലെ ശൃംഗാരപ്പദങ്ങളെന്നതാണ് മറ്റൊരു ശ്രദ്ധേയമായ കാര്യം. ‘മമ സുകൃത വല്ലഭീ’ എന്ന ബാലകന്റെ ശൃംഗാരപ്പദം തികച്ചും സംസ്കാരഭദ്രമായ ഒന്നത്രേ. മറ്റൊട്ടകഥകളിലെ ശൃംഗാരപ്പദവുമായി തട്ടിച്ചുനോക്കുമ്പോഴേ ഇതിന്റെ മേന്മ മനസ്സിലാകൂ വിഷയലബ്ധനായ ചോതകന്റെ പ്രണയാഭ്യർത്ഥനപോലും അതിരുവിട്ടുപോകാതിരിക്കാൻ ഉചിതിജ്ഞനായ കവി ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

### വേഷക്രമം:

ശിവൻ, പാർവ്വതി, പ്രമഥൻ, മാരികൻ, മാരിഷി, ബാലകൻ, ദേവി, ചോതകൻ, തട്ടാൻ, പാണ്ഡ്യൻ, ഭദ്ര എന്നിവരാണ് ഇതിലെ കഥാപാത്രങ്ങൾ. പഴുപ്പ് (ശിവൻ), പച്ച (മാരികൻ, ബാലകൻ), കറുക്കത്തി (ചോതകൻ), നെടുക്കത്തി (പാണ്ഡ്യൻ), മിനുക്ക് (പാർവ്വതി, ദേവി, മാരിഷി) എന്നിങ്ങനെ വൈവിധ്യമുള്ളവയാണ് വേഷങ്ങൾ. പാണ്ഡ്യനെയും മറ്റും സംഹരിക്കുന്ന സമയത്തു ദേവി ‘‘ഘോരഭദ്രകാളിയുടെ’’ വേഷത്തിലാണ് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നത്.

### പൊതുവികാശനം:

പടുലമായ രീതിയിലുള്ളതാണ് ഇതിലെ കഥാഗതി. കാണികൾക്ക് മുഷിപ്പുണ്ടാകാത്തരീതിയിലാണ് ഓരോ രംഗത്തിന്റെയും ഘടന. ‘‘ഭാരതകണക്കൊന്നെൻ ഭാരികപോന്നശേഷം’’ എന്ന

പദത്തിൽ വേണമെങ്കിൽ ശിവൻ 'ദാരികവധം കഥ' ചുരുക്കിയാ  
 ടാം. നടന്മാരെ ചക്രശ്വാസം വലിപ്പിക്കുന്ന പദങ്ങളൊന്നും ഈ  
 കഥയിലില്ല. ഏറിയകൂറും മധ്യഭൂതകാലങ്ങളിലുള്ളവയാണ് പദ  
 ങ്ങൾ. സങ്കേതബദ്ധങ്ങളായ പദങ്ങളും ഇതിൽ കുറവാണ്. അ  
 തേസമയം രസവാസനയും അഭ്യാസത്തികവും ഉള്ള നടന്മാർക്ക്  
 അരങ്ങതകർത്താടാവുന്ന ഒരു കഥയാണ് ഭദ്രകാളീവിജയം. ചില  
 പദങ്ങൾക്ക് ദൈർഘ്യം കൂടുതലായിപ്പോയില്ലേ എന്നു സംശയ  
 മുണ്ടു്.

നിഴൽക്കുഞ്ഞാഴിച്ചു ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ആട്ടക്കഥകൾ  
 ഇന്നു കിട്ടാനില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാലാട്ടക്കഥകളും ചേർത്തു്  
 \*ഒറ്റ വാല്യത്തിൽ, ലഘുപ്പിന്നിയോടുകൂടി പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ  
 ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ പണ്ഡിതവരേണ്യനായ മകൻ ശ്രീ. പന്നി  
 ശ്ശേരി ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പു് മുൻകൈയെടുക്കണമെന്നപേക്ഷിക്കുന്നു.  
 സ്വരൂപരുഷന്റെ കൃതികളുടെ പുനഃപ്രകാശനം തന്നെയാണ് അദ്ദേഹ  
 ത്തിന്റെ സ്മരണപുതുക്കണം അതു് ശാശ്വതമായി നിലനിർത്താൻ  
 മുളള ഏറ്റവും നല്ല മാധ്യമം.

---

\*നാലു കഥകളും ചേർത്തു് അർത്ഥവിവരണം ചെയ്തു് സാംസ്കാരിക  
 വകുപ്പിനെ ഏല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.




---

“തിന്നും കുടിച്ചും രസിച്ചും കുട്ടികളോടു സംസാരിച്ചും ഉറ  
 ങ്ങിയും സമയം കളയാതെ നല്ലപോലെ പ്രയത്നിക്കണം. മുറിയ  
 ടച്ചിരുന്നു വായിക്കാൻ, വെളുപ്പാൻകാലത്തു മലർന്നുകിടന്നുറങ്ങാതെ  
 ആ സമയം പഠിക്കാൻ ഉപയോഗിക്കണം. ക്ഷീണവും കാണില്ല;  
 മനസ്സിലാകുകയും ചെയ്യും. സംശയമുള്ളതെല്ലാം ചോദിച്ചറിയുന്ന  
 തിൽ മടിക്കരുതു്. ഹിസ്റ്ററി നോട്ടുപഠിക്കുന്നതിനു പുറമേ ടെക്  
 സ്റ്ററും മുഴക്കെ വായിച്ചിരിക്കണം. അതിൽ ചില നിസ്സാര  
 സംഭവങ്ങൾ പറയുന്നതു് ചിലപ്പോൾ ചോദിച്ചേക്കും. നോട്ടു പ്ര  
 ധാന കാര്യങ്ങളിലേ ശ്രദ്ധിക്കൂ. —7-11-1116.

---

(സ്വരൂപരുഷൻ മകനെഴുതിയ കത്തിൽനിന്നു്.)

---

# ശതാബ്ദദ്വന്ദ്വം

ആറാവാശ്ശേരി ആർ. നാണുജ്യോൽസ്യർ.

---

‘ഘോഷിശ്രേണീ’ വിമലനിലയഃ പണ്ഡിതാ-  
ഘണ്ഡലഃ ശ്രീ-

‘നാണ’പ്രഖ്യായതിരപിഗൃഹീ, നത്ത-  
ചിത്താഭിമാനഃ

ആക്ലായാന്താമൃതധിമമനേ ബദ്ധഭീ -  
ക്ഷോഭിരേമേ

വാർത്താ സാ സഭ്ധ്യഭയകുഭാഹ്ളാഭിനീ  
സർവഭൈവ.

ശ്രീ‘നീലകണ്ഠ’യതിരാജമുഖാരവിന്ദ-  
ലബ്ധാത്മബോധ ശിശിരീകൃത സർവലോകഃ  
ആത്മനായ വീഥിഷ്ടപരിഷ്ണരശേഷവിദ്യാ-  
വിദ്യാതിഹൃദ്, വിജയതേസ്മസഭിച്യഭാവഃ

‘അഭൈത വിദ്യാപണ്’ നാമമുദ്രാ-  
ലബ്ധ്യാഗുരോർ ‘ലീലഗുള’ൽ പ്രസന്നാത്  
സ്വർണ്ണസ്സുഗന്ധീവര രാജതേന  
യോയം വിപശ്ചിത് പ്രവരോതിമാത്രം.

ശ്രീശങ്കരാചാര്യ ജയപ്രഭാവ-  
പ്രവർഷിനാഭ്യം വിരചയുവിശ്വം  
പ്രഹ്ളാഭയൻ ചാരുയശഃപ്രകാശം  
പുപോഷപൂർവ്വാധികമാര്യധുര്യഃ

അനന്തരായംഹ്യകുതോ ഭയംസത്-  
സംസത്സു വാചസ്തതിവത്പ്രവിശ്യ  
വിസ്താരയൻ വ്യാകരണാഭിശാസ്ത്ര-  
തത്ത്വാതുതോഷൈഷമനീഷിമുഖ്യഃ

വേദാന്തവിദ്യാമധികൃത്യവക്ത്രം  
നൈസർഗികീ സിദ്ധിരമുഷ്യശുദ്ധാ  
പുരഃസ്ഥലീയത് പ്രതിവാദിഗർവ-  
സർവം ക്ഷാഭൂതിരൈർദുരാപാ.

‘വിദ്യാധിരാജ’സ്യയതേരതുല്യ -  
 വാത്സല്യപൂരൈർമഹിതൈഃ കടാക്ഷൈഃ  
 പുഷ്പച്ചവൈഭുഷ്യമധുഷ്യമസ്യ  
 മനോവചോ ഭൂതരം ബഭൂവ.

അസ്യാം ശതാബ്ദ്യാംഹിയദീയവൃത്ത-  
 വാചാലിതായാം ദിശിദിശ്യശേഷാഃ  
 ഗായന്തിയാവദ്ബലമജ്ഞതായാ-  
 രൂപം ച വിസ്മൃത്യമാകഥംചിതം



കവി, പണ്ഡിതൻ, യോഗി, നിരൂപകൻ എന്നിങ്ങനെ പല നിലകളിൽ കേരളീയരുടെ അസാധാരണമായ ബഹുമതിയും പ്രശസ്തിയും സമ്പാദിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു വിശിഷ്ട സാഹിത്യകാരനാണ് പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള. ഗദ്യവും പദ്യവും ഭംഗിയായി എഴുതാൻ കഴിയും. രണ്ടിലും മനോഹരമായ ശൈലി വശംവദമാണ്. സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും ഒരുപോലെ നിപുണനേടിയിട്ടുണ്ട്. നാണപിള്ള കശാഗ്രബുദ്ധിയായിരുന്നു. പലതുകൊണ്ടും ഒരസാധാരണ പുരുഷനായിരുന്നു എന്നു പറയണം. ശബ്ദസ്വാധീനത, അർത്ഥകല്പനാപാടവം, സംഗീതമർമ്മജ്ഞതാരസനിവേശനത്തിൽ ഔചിത്യഭീക്ഷ എന്നിങ്ങനെ പല ഗുണങ്ങളും നാണപിള്ളയ്ക്കു സഹജങ്ങളാണ്. സംസ്കൃതപദ്യങ്ങൾ ഹൃദ്യതരങ്ങളാണ്. സൂര്യശതകം തർജ്ജമയിൽ മനോഹരങ്ങളായ അനേകപദ്യങ്ങളുണ്ട്. അവ പരിഭാഷകന്റെ വിവർത്തന സാമർത്ഥ്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നവയാണ്. പരിഭാഷകന്മാർ സമീപിക്കാൻ ഭയപ്പെടുന്ന ഒന്നാണ് പ്രസ്തുത കൃതി. പ്രസാദാദിഗുണങ്ങൾ തികച്ചും പഞ്ചദശി തർജ്ജമയ്ക്കുണ്ട്. ഈ തർജ്ജമയുടെ ഗുണപുഷ്പികൊണ്ട് ചാത്തുക്കുട്ടി മനോടിയന്തര (ഹാലാസ്യമാഹാത്മ്യം) തർജ്ജമയോടു അടുത്തുനില്ക്കുന്നതായി സഹൃദയന്മാർ സമ്മതിക്കും. അന്യഭാഷകളിലെഴുതിയ ജീവചരിത്രങ്ങളെ സംഗ്രഹിച്ചോ വിസ്തരിച്ചോ രചിച്ച ജീവചരിത്രങ്ങളും സ്ഥരണകളുമല്ലാതെ മലയാളത്തിൽ ആദ്യമായുണ്ടായ നല്ല ജീവചരിത്രം ശ്രീനീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരേപ്പറ്റി ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയും, ശ്രീവർദ്ധനവും കൂടി രചിച്ച ബൃഹത് ജീവചരിത്രമാണ്. ഏറെ പ്രമാണങ്ങൾ നിരത്തുകയും ഏറെപ്പരിചയമുള്ള നായകനെ വർണ്ണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് ഇതൊരു ജീവചരിത്രമായി മുഷിവില്ലാതെ വായിക്കാവുന്ന ഒരു വലിയ ഗ്രന്ഥമാണ്.

(കേരള സാഹിത്യചരിത്രം-ചർച്ചയും പുരാണവും-വടക്കുംകൂർ)



ബഹുഭാഷാപണ്ഡിതൻ, പ്രകൃഷ്ടകവി, തത്വചിന്തകൻ, വേദാന്തി — എന്നീനിലകളിലെല്ലാം അനശ്വരപ്രഭാവനാണ് അമൃതാത്മാവായ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള. ആർഷപാരമ്പര്യ ശൃംഖലയിലെ പ്രോജ്ജ്വലമായ ഒരു കണ്ണിയാണ് അദ്ദേഹം. ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെ ശിഷ്യനും, പരമഭട്ടാരചട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെ പ്രശിഷ്യനുമായ ആ ധന്യാത്മാവിൽ ആർഷഭാഗധേയം യുഗാന്തരശോഭിയായി പരിസ്ഫുരിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനുമേലുള്ള പരമാനന്ദനാഥൻ എന്ന ഭീഷാസനാമവും ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ നൽകിയ അഭൈതവിദ്യാപണൻ എന്ന ബിരുദവും അതിന്റെ ഉദാത്തങ്ങളായ പ്രതീകങ്ങളാകുന്നു.

# അമൃതാത്മാവായ — പന്നിശ്ശേരി —

കൊടുപ്പുന്ന.

ബഹുശിഷ്യനായ പന്നിശ്ശേരി സംസ്കൃതഭാഷയുടേയും വേദാന്താദിദർശനങ്ങളുടേയും പ്രചാരണത്തിനുവേണ്ടി ത്യാഗപൂർവ്വമായ ത്തിക്കയുണ്ടായി. ഭാരതീയ സംസ്കാരം നിലനിൽക്കുന്നതും നിലനിൽക്കേണ്ടതും സംസ്കൃത ഭാഷയിലൂടെയാണെന്നും വേദാന്താദിദർശനങ്ങളാണ് ആ സംസ്കാരത്തിന്റെ മൂലസ്രോതസ്സുകളെന്നും അദ്ദേഹം കേരളീയരെ ഉദ്ബോധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ശിഷ്യൻമാരിലൂടെ അദ്ദേഹം നിർവ്വഹിച്ചത് ആ ഉദ്ബോധനകൃത്യമാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ തെറ്റില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യഗണത്തിൽ—

‘സ്ഥാനേഷു ശിഷ്യനിവഹൈരപയുജ്യമാനാ  
വിദ്യാ ഗുരും ഹി ഗുണവത്തരമാതനോതി.’

എന്നനിലയ്ക്കു ഗുരുവിനെ മഹത്താപീകരിച്ച പലരും ഉച്ഛിരസ്സുകളായുണ്ട്. ഗുരുഗുരുവാകുന്നതു ശിഷ്യൻമാരിലൂടെയാണെന്ന ഭാരതീയ വിശ്വാസം എത്രയോ മഹോന്നതമാണെന്നോർക്കുക.

പന്നിശ്ശേരിയുടെ ശിഷ്യൻമാരിൽവെച്ചു പ്രകരണവശാൽ സുരണീയനാകുന്നതു ഭാഗവത വിവർത്തകനായ മുഴങ്ങോട്ടുവിള കൃഷ്ണപിള്ളയാണ്. വേദേ പ്രഗൽഭരായ ശിഷ്യൻമാരില്ലെന്നില്ല. ഭാഗ

വത വിവർത്തനവിഷയത്തിൽ മുഴങ്ങാട്ടുവീളയും പന്നിശ്ശേരിയും നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ആ നാമം പ്രഥമതഃ സ്മരിച്ചുവെന്നുമാത്രം. പന്നിശ്ശേരിയുടെ പ്രചോദനവും പ്രാരംഭകേതവും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ മുഴങ്ങാട്ടുവീള ഭാഗവത വിവർത്തനമെന്ന യജ്ഞത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടുമായിരുന്നില്ല. ഭാഗവത വിവർത്തന ചരിത്രത്തിൽനിന്നു ഗ്രഹിക്കാവുന്ന ഒരു സത്യമാണിത്. ഭാഗവതത്തിലെ ആദ്യത്തെ മൂന്നു ശ്ലോകം വിവർത്തനം ചെയ്തത് ഗുരുനാഥനായ പന്നിശ്ശേരിയാണ്. അങ്ങനെയാണ് വിവർത്തനത്തിന്റെ പ്രാരംഭകേതം പന്നിശ്ശേരിയിൽ വന്നുചേർന്നത്. പദ്യരൂപവിവർത്തനത്തിനു ശേഷം അദ്ദേഹം ഏറെനാൾ ജീവിച്ചിരുന്നില്ല പ്രത്യുത, ആ മഹാപുരുഷൻ കരേക്കാലംകൂടി ജീവിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ ഭാഗവതവിവർത്തനത്തിന്റെ രീതിയുംമറ്റും ഇന്നു കാണുന്നതുപോലെയാകുമായിരുന്നു എന്നു സംശയിതവ്യമാണ്. ഇപ്പോഴത്തെ വിവർത്തനം, മൂലാനുസാരിയാണെന്ന മേന്മ അവകാശപ്പെടാമെങ്കിലും അമിത വാഗ്ധയത്താൽ മലയാളഭാഷയ്ക്ക് അതിഭാരം ഏറ്റുവെക്കുന്നുണ്ടെന്നതോണം. സംസ്കൃതവും മലയാളവും ക്രമാനുപാതം പുലർത്തുന്നില്ലെന്നു ഇതിനർത്ഥമുള്ളു. ഒരുവേള, പന്നിശ്ശേരിയുടെ സാന്നിധ്യം ലഭിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ വിവർത്തനത്തിൽ ഇന്നു കാണുന്ന ഈ പടർപ്പ് ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ലെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.

സർവ്വോപരി പന്നിശ്ശേരിയിൽ തെളിഞ്ഞു വീളങ്ങിയിരുന്നതുവിസ്മയാവഹമായ സംസ്കൃതകവനവൈഭവമാണ്. “നാഗാഷി, കവിഃ” എന്ന സൂക്തം ആ സർഗ്ഗധനനിൽ പൂർണ്ണാർത്ഥത്തിൽ പ്രകാശിച്ചിരുന്നു. സംസ്കൃതഭാഷ അദ്ദേഹത്തിനു സർവ്വമാ വിധേയമായിരുന്നു. ഭാഷ, അത് ഏതായാലും സ്വയമേവ ചരിതാർത്ഥമാകുന്ന ദിവ്യമുഹൂർത്തങ്ങളുണ്ട്. മഹാപുരുഷ സംശ്രയം അതിലൊന്നാണ്. പന്നിശ്ശേരിയുടെ സംശ്രയത്താൽ സംസ്കൃതഭാഷ ചാരിതാർത്ഥ്യം പ്രാപിക്കുന്ന ദിവ്യമുഹൂർത്തങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കൃതകവനങ്ങളിൽ അന്തരാദൃശ്യങ്ങളാണ്. പല മഹാവ്യക്തികളേയും പല മഹാസന്ദർഭങ്ങളേയും അധികരിച്ചും അനുസ്മരിച്ചും പല വൃത്തങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം എത്രയോ പദ്യങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ ശ്രീഹർഷന്റെയും, മറ്റു ചിലപ്പോൾ കാളിദാസന്റെയും ശൈലിയെ അനുസ്മരിപ്പിക്കും ആ അപൂർവ്വസഗ്ഗുണന്മാരിന്റെ സംസ്കൃതരചനകൾ. അർത്ഥഗൗരവംകൊണ്ടു വിചാരമേറ്റങ്ങളും ശബ്ദസൗഭാഗ്യംകൊണ്ടു രസനിർഭരങ്ങളുമാണ് അവയിൽ ഏറിയപങ്കും. മാതൃകയ്ക്ക് ഏതാനും പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കട്ടെ.



ശ്രംഗാരോഗിരി സൽകവേർനിജനയേ വീരഃ കൃപാദുർഗതേ  
 മാത്രഃപ്രേക്ഷാഗുണേദ്ഭൂതശ്ചികരകേ ഹാസ്യേഭയം ദുഷ്ടകൃതേ  
 ബീഭത്സേ ഫുശുചിതാസ്യഭേ ഖലജനേ രൗദ്രസ്തശാന്തഃ പരേ  
 സോദര്യാദിഷു വത്സലോ ഭഗരസൈർഭാതീതി ചൈത്രോന്മുഖഃ  
 (വഞ്ചീശമംഗലാശംസാ.)

യോ നിത്യം വിബുധാര്യസഞ്ചരണ ചര്യാസക്തചിത്തഃശ്രിയാ  
 യുക്തശക്രഹിതോദ്യതോപ്യഖിലവിദ്യാചാര വാരാന്നിധിഃ  
 സോയം മിത്രമണിഃ സ്വഗോസമുദായേല്ലോകപ്രബോധപ്രഭോ-  
 ഹ്യഹ്വയാസ്തമവാപ ദുസ്തരതമസ്തോമേ നിമഗ്നാവയം.  
 (അനുശോചനം)

ധർമ്മം നിർമ്മലസംസ്കൃതീ നിഖിലലോകാനാം പരം ശർമ്മണേ  
 നാനാസ്വാർത്ഥജതുഷ്ണയാത്മ മനിശം ദാനായസദ്ഭാജനേ  
 ക്രാമം ശക്തിവഹാർഭകോത്ഥമപി സർവ്വജ്ഞാവിവാസേവ്യചി-  
 ല്ലിലാലക്ഷ്യഗതീ ചീരായസുമതീ തൗ ഭീവ്യതാം ദമ്പതീ.  
 (വിവാഹമംഗലാശംസാ)

ഇവയിൽ ആദ്യപദ്യം വഞ്ചീശമംഗലാശംസാപരവും, രണ്ടാമത്തേതു് ഒരുത്തമ സുഹൃത്തിന്റെ വിധോഗത്തെ ആസ്പദിച്ചുള്ളതും മൂന്നാമത്തേതു് വിവാഹമംഗലാശംസാത്മകവുമാകുന്നു. ഈ മൂന്നു പദ്യങ്ങളും മൂന്നു ഭാവങ്ങളെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ തെറ്ററില്ല. ഭാവഗൗരവംകൊണ്ടു് സഹൃദയഹൃദയങ്ങളിൽ വിചാര സൗഭാഗ്യം ആരചിക്കാൻ ഈ പദ്യങ്ങൾ പര്യാപ്തങ്ങളാണു്. പന്നിശ്ശേരിയുടെ സംസ്കൃതരചനാകുശലതയ്ക്കു് ഇതുപോലെ നിരവധി പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധർത്തവ്യങ്ങളായുണ്ടു്.

സാഹിത്യപഞ്ചാനന്തൻ പി. കെ. നാരായണപിള്ളയ്ക്കു് സമർപ്പിച്ച പദ്യങ്ങളിലൊരെണ്ണം ഈ പ്രകൃതത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കാൻ തോന്നുന്നു.

നിയമനിഗമനിസ്സീമോ ചലൽസിന്ധു മന്ഥാ-  
 യിതനിശിത നിതാന്ത പ്രോജ്ജ്വലത്പ്രൗഢബുദ്ധേ!  
 അകൃതകസുഹൃദോ മേ സ്നേഹസംസിക്ത യാചന്താം  
 സ്തൂരസി ന കൃതപൂർവ്വാമാഗതേ കൃത്യകാലേ.

ആത്മസുഹൃത്തായ എന്റെ മുൻ അപേക്ഷയെ, അതിന്റെ സമയമായിരിക്കെ അങ്ങു് ഓർക്കുന്നുവോ, എന്നാണു് പന്നിശ്ശേരി സാഹിത്യപഞ്ചാനനോടു് ചോദിക്കുന്നതു്. ആ ചോദ്യം സ്വാർത്ഥകമാകുന്നതു് ആ സംബോധനയോടു ബന്ധപ്പെട്ടുമ്പോഴാണു്താനും. എത്ര

അർത്ഥദീപ്തി തികഞ്ഞ സംബദ്ധി! സമസ്തപദാകലിതമായ ആ സംബദ്ധിയാൽ എല്ലാം അന്തർവേിച്ചിരിക്കുന്നു. “പ്രോജ്ജപലത് പ്രൗഢബദ്ധിയായ അങ്ങ് സ്മരിക്കുന്നുപോ” എന്നാണ് ചോദ്യം. ആ ചോദ്യത്തിൽ “ഞാൻ ഓർക്കുന്നു, ഓർക്കുന്നു”, എന്ന് ആപ്രേഡ നരൂപത്തിലുള്ള സാഹിത്യപഞ്ചാനനന്റെ ഉത്തരം ധ്വനിക്കുന്നുവോ എന്നു തോന്നും. യഥാർത്ഥ കവിത്വത്തിന്റെ സിദ്ധിവിശേഷമാണിത്.

പന്നിശ്ശേരിയുടെ സംസ്കൃതകവനങ്ങൾ ആകെക്കൂടി ഒന്നുനോക്കുകയും, അവയുടെ ചമൽക്കാര വിശേഷങ്ങൾ ആസ്വാദ്യമാനങ്ങളാകുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ഒരു ചിന്ത ഉള്ളിൽ ഉണർന്നുപൊങ്ങുകയായി. ഇദ്ദേഹം ദൃഢമായി ചിന്തിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ ഉൽക്കണ്ഠനായ ഒരു സംസ്കൃതമഹാകവിയെ കേരളത്തിനു ലഭിക്കുമായിരുന്നില്ലേ? അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദൂരഭൂമിയിൽപ്പോലും നിൽക്കാൻ അർഹതയില്ലാത്ത എത്ര പേരാണ് ഇന്ന് സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരായും, മഹാകവികളായും രംഗപ്രവേശം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. അതുപോകട്ടെ.

സംസ്കൃതത്തിലെമ്പോലെ മലയാളത്തിലും പന്നിശ്ശേരി ഒറ്റ ശ്ലോകങ്ങൾ ധാരാളം രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. തച്ചടയക്കയ്ക്കളെ അനുസ്മരിച്ചുള്ള ഒരു ശ്ലോകംമാത്രം ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം.

‘ഇഷ്ടം നല്ലന്ന ശെൽവം ഗൃഹമിവവെടിയേണ്ടാത്തസംന്യാസധന്യ-  
 പ്പട്ടം, രക്തംചൊരിഞ്ഞക്കൊട്ടവിനകലരേണ്ടാത്ത രാജപ്രതാപം  
 ദൃഷ്ടിഭയമേകമെന്നും വെളിയിൽവിഷയമായുള്ള ദേവത്വമീവൈ-  
 ശിഷ്ട്യങ്ങൾക്കായത്രയും തച്ചടയതിരുമനസ്സാലയം ലാലസിക്ക’  
 (തച്ചടയരാജമംബലം)

പന്നിശ്ശേരിയുടെ സിദ്ധികൾ ഏതാണ്ട് പൂർണ്ണരൂപത്തിൽ വ്യക്തമാവാൻ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകളി പ്രേമവും ആട്ടക്കഥാരചനയും അൽപ്പമെങ്കിലും പരാമർശിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു കഥകളിയെന്ന കേരളീയ ദൃശ്യകലയോടു പന്നിശ്ശേരിക്കു അസാധാരണമായ താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നു, ആ കലയുടെ ഉദ്ഗതിക്കുവേണ്ടി അവിശ്രമം പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു അദ്ദേഹം. ‘കഥകളിപ്രകാരം’ എന്ന പേരിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ച ലക്ഷണഗ്രന്ഥം അത്യധികം ശ്രദ്ധേയമാണ്. കഥകളിയുടെ സങ്കേതധർമ്മങ്ങളെ പ്രസ്താവിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥമെന്ന നിലയ്ക്ക് അതിനുള്ള സ്ഥാനം ഗണ്യമാണെന്നു തദ്ദേശത്താർ സശിരുകമ്പം സമ്മതിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കൂടാതെ, നാലു് ആട്ടക്കഥകളും പന്നിശ്ശേരി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഥകളി സാഹിത്യത്തെ ആ വഴിക്കും ആ കലോപാസകൻ പോഷിപ്പിച്ചു. നിഴൽക്കുത്തു്, ഭദ്രകാളീവിജയം, പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം, ശങ്കരവിജയം ഇവയാണ് ആട്ടക്കഥകൾ. ഈ നാലു് ആട്ടക്കഥകളിൽ

വെച്ചു ഇന്നും അരങ്ങുകളിൽ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്നത് നിഴൽക്കുത്തുതന്നെ. മറ്റു കഥകൾക്കു് അത്രയ്ക്കു് പ്രചാരമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ഇതിവൃത്തപരമായ ഉദാത്തത നിഴൽക്കുത്തിനു കറുപ്പുമെങ്കിലും സാധാരണ പ്രേക്ഷകരെ ആകർഷിക്കാനും രസിപ്പിക്കാനുമുള്ള രംഗപ്പൊലിമ അതിനു തികച്ചുമുണ്ടു്. ഭാരതമലയനും മലയത്തിലും അരങ്ങിൽ നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്ന വേഷങ്ങളാണു്. ആ വേഷങ്ങളിലാണു് നിഴൽക്കുത്തിന്റെ വിജയം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്.

കഥകളി എന്ന ദൃശ്യകലയുടെ പോഷണത്തിനും, അതിന്റെ സാഹിത്യരൂപമായ ആട്ടക്കഥകളുടെ നിർമ്മാണത്തിനുംവേണ്ടി പന്നിശ്ശേരി അനുഷ്ഠിച്ച സേവനം മഹത്തരവും അവിസ്മരണീയവുമാണെന്നു് ഇതിൽനിന്നു നിതരാം സ്പഷ്ടമാകുന്നു.

ആകെക്കൂടി നോക്കുമ്പോൾ പന്നിശ്ശേരിയുടെ ബഹുമുഖമായ പ്രതിഭയുടെ ബഹുമുഖമായ പ്രവർത്തനവിശേഷങ്ങളാണു് എമ്പാടും ദൃശ്യമാകുന്നതു്. ആ മഹാപുരുഷൻ ജീവിച്ച കാലഘട്ടം അങ്ങനെ സർവ്വമാം ഗന്ധവും ചരിതാത്മവുമായിരുന്നുവെന്നുപറയാം. വേദാന്താദി ദർശനങ്ങൾ മുതൽ ദൃശ്യകലകൾവരെ-മറിച്ച് ദൃശ്യകലകൾ മുതൽ വേദാന്താദിദർശനങ്ങൾവരെ-ആ മഹാത്മാവിന്റെ പരിചര്യയാൽ സനാഥങ്ങളായിരുന്നു. ആ സനാഥത്വത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജന്മശതാബ്ദിയിൽ അനുദ്ധ്യാനപൂർവ്വം ആവാഹിച്ചു കേരളസംസ്കാരവും കലകളും ആത്മഹർഷം അനുഭവിക്കുമാറാകട്ടെ.



“സാരാളതാനന്ദത്തിന്റെ തരംഗപരംപരയാൽ ആന്ദോളിത ഹൃദയരായിട്ടുള്ളവർ വളരെ ചുരുക്കമാകുന്നു. അതു പ്രിയദർശനനിലും പ്രസന്നമായിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വാസ്തവം ഞാൻ വളരെ മുമ്പുതന്നെ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ശ്രീസ്വാമി തിരുവടിയും ശ്രീസ്വാമിജിയും ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമിയും എത്രയധികം ചമതലകളും പ്രതീക്ഷകളും പ്രത്യാശകളുമാണു് പ്രിയദർശനനിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നതു്.

ശ്രീതീർത്ഥപാദപരമഹംസസ്വാമി. 26-11-1108.

---

ഏഴത്തിലെ പദ്യങ്ങളുടെ പ്രൗഢതയും ഗംഭീരതയും ചമതംകാരവും ശ്രവണസുഖവും അന്യാദൃശങ്ങളാണു്.

— നടുവത്തു മഹൻ നമ്പൂതിരി.



# നമ്മുടെ ഭാഗവത പാരമ്പര്യം

-പ്രൊഫ: പി. ആർ. നായർ, തവനൂർ.-

നിത്യഹരിതമായ മഹാഭാഗവതത്തിന്റെ പ്രകൃതിലാ വണ്യം കൈരളികളെ കൈമാറിത്തന്ന മഹാനഭാവന്മാർ പലരുണ്ട്. അവരിൽ പ്രഥമഗണനീയൻ തുഞ്ചത്തു ഗുരുപാദോണെന്നുള്ളതിൽ തർക്കമില്ല. “ഇല്ലങ്ങളിലെ ചെല്ലസ്വത്താ”യിരുന്ന മൂലകൃതി ബ്രാഹ്മണേതരരായ ആളുകൾ വായിച്ചുപോകരുതെന്ന് ഭ്രൂശാധ്യം പിടിച്ചിരുന്ന ഒരു കാലത്തു് എങ്ങനെയോ ആ ഗ്രന്ഥം വായിച്ചറിഞ്ഞു് മലയാളത്തിൽ പൈങ്കിളിപ്പാട്ടാക്കിയ ചക്കാലനായരെ തലകുവിട്ടു നമസ്കരിക്കാതെ സംസ്കൃതാനഭിജ്ഞരായ മലയാളികൾക്കു് ഭാഗവതം എന്നു പറയുവാൻപോലും അർഹതയില്ലെന്നതാണു വാസ്തവം. എന്നാൽ, മൂലകൃതിയുടെ സൗഭാഗ്യമോ സവിശേഷതകളോ കിട്ടിപ്പാട്ടു ഭാഗവതത്തിനുണ്ടെന്നു പറയുന്നതു് തികച്ചും യുക്തമാവുകയില്ല. അത്ഥമബോധത്തിലും ആശയാവിഷ്കരണത്തിലും നിരവധി പോരായ്മകൾ ആ വിവർത്തനത്തിനുണ്ട്. പാക്കെ അംഗീകാരം ലഭിച്ച കൃതിയെന്ന നിലയിൽ ന്യൂനതകൾ പരിഹരിക്കാനും പരിഷ്കരിക്കാനും ഇനി സാധ്യവുമല്ല. ഈ കാരണത്താൽ കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ടിൽത്തന്നെ മൂലഭാഗവതത്തിനു് മലയാള പരിഭാഷകളും വ്യാഖ്യാനങ്ങളും പലതുണ്ടായി. അവയിൽ പ്രമുഖസ്ഥാനമാർജ്ജിച്ചതു് യശശ്ശരീരനായ പണ്ഡിറ്റ് ഗോപാലൻനായരുടെ വ്യാഖ്യാനപരിഭാഷയാണ്. കോഴിക്കോടു് നോമൻ പ്രസ്സുമായിരുന്ന ശ്രീ. കെ.വി. അച്ചുതൻനായർ മുഖേന മാസികയായും പിന്നീടു് പുസ്തകമായും പരിണമിച്ച പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥം പൂർത്തിയായതു് ഏഴുവർഷത്തെ നിതാന്തപ്രയത്നയുടെ ഫലമായിട്ടാണ്. അതിനു് ആറു പതിപ്പുവരെ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും കോപ്പികൾ സുലഭമായില്ലെന്നുള്ളതു് ഭാഗവതം പരിചയിക്കുന്നവരുടെ സംഖ്യ വർദ്ധിച്ചതിന്റെ ഉദാഹരണമായിക്കരുതാം.

ഏറ്റവും അടുത്തകാലത്തു് ഗുരുവായൂർ ദേവസ്വം അതിന്റെ പ്രസാധന ബാധ്യത ഏറ്റെടുത്തു് ആറു വാല്യങ്ങൾ പുറത്തിറക്കിയിട്ടുണ്ട്. ബാക്കി ഭാഗങ്ങളും ഉടനെ പൂർത്തിയാകും. എങ്കിലും മുഖവില 550 ക. യായിത്തീർന്നിരിക്കുന്ന പുതിയ സാഹചര്യത്തിൽ ഇത്തരമൊരു ഗ്രന്ഥം സാധാരണക്കാരനു് വാങ്ങുവാനോ പഠിക്കുവാനോ എളുപ്പമല്ലെന്നുള്ളതു് സ്മരണയിൽ വരുന്നു.

ഗുരുവായൂരിൽ നിന്നുതന്നെ രണ്ടു മൂന്നു വർഷം മുൻപു ബ്രഹ്മശ്രീ വൈശ്രവണത്തു് രാമൻനമ്പൂതിരിയുടെ വകയായി ഒരു വ്യാഖ്യാന വിവർത്തനം പ്രസിദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. 250 രൂപയാണതിന്റെ വിലയെന്നറിയുന്നു. ശ്രീ. ഗോപാലൻനായരുടെ വ്യാഖ്യാനപാടവം ഒഴിച്ചുനിർത്തിയാൽ പ്രസ്തുത കൃതിക്കു് മെച്ചപ്പെട്ട അഴകും ആർഭാടവുമുണ്ടെന്നുതന്നെ പറയാം. ഒരു സാധാരണ വായനക്കാരനു് മനസ്സിലാകുന്ന ഭാഷയിലല്ല നമ്പൂതിരിയുടെ വ്യാഖ്യാന വിവർത്തനമെന്ന പരാതി പലരും പറഞ്ഞുകേൾക്കുന്നു. ഏതായാലും സർവ്വമാന്യമായ പദവി ഈ രണ്ടു കൃതികൾക്കും ലഭ്യമല്ലെന്നുള്ളതു് സത്യകഥനം മാത്രമാകുന്നു.

ശ്രീ. കൊല്ലങ്കോട്ട ഗോപാലൻനായരുടെ ഭാഗവതവ്യാഖ്യാനം പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ അതിനെ പരോക്ഷമായി വിമർശിച്ചും ആക്ഷേപിച്ചും എഴുതപ്പെട്ട മറ്റൊരു വ്യാഖ്യാനം പരേതനായ ബ്രഹ്മശ്രീ വാചസ്പതി ടി. സി. പരമേശ്വരൻമുസ്സിന്റെ വകയായി തൃശ്ശൂരിൽ നിന്നും പ്രസിദ്ധം ചെയ്തിരുന്നു. 'മാർഗദർശി' എന്നാണു് ആ വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ പേരു്. അതിന്റെ പ്രഥമ വാല്യമായ പ്രഥമസ്കന്ധംതന്നെ ബൃഹദാകാരമാണു്. മറ്റു ഭാഗങ്ങൾ അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല. വ്യുമാ സ്ഥൂലവും പണ്ഡിതമ്മന്യരുടെ നിക്ഷോപലവുമായി മാത്രമേ 'മാർഗദർശി'യെ പലരും കണക്കാക്കിയിരുന്നുള്ളൂ. അപൂർണ്ണമായ ആ വ്യാഖ്യാനത്തിനു് പുനഃപ്രകാശനം ഉണ്ടാകാതെ വന്നതും അതുകൊണ്ടായിരിക്കണമല്ലോ.

വ്യാഖ്യാനപ്രപഞ്ചം അങ്ങനെ നില്ക്കട്ടെ വിവർത്തനങ്ങളിലേക്കുകൂടി അല്പമൊന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കാം. മദ്ധ്യമലയാള മാതൃകയിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ള ഒരു ഗദ്യവിവർത്തനം. 'ഭാഗവതം ഭാഷ' എന്ന പേരിൽ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിന്റെ രക്ഷാധികാരിത്തലിരുന്ന തിരുവനന്തപുരം മാനസുകൃപാർപ്പ് ലൈബ്രറിയിൽ നിന്നും പ്രകാശിതമായിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ ഭഗവദ്ഗീതഭാഗം മാത്രമേ കാണാനിടയായിട്ടുള്ളൂ. ഭാഷാക്രമത്തിൽ പാടിവർത്തനം വന്നപ്പോൾ അത്തരം ഒരു കൃതിക്കു് പ്രാചീനതയിൽ കവിഞ്ഞു മൂല്യമൊന്നും നൽകാനില്ല. പിന്നീടു് ഒരു ഗദ്യവിവർത്തനമുണ്ടായതു് ശ്രീമദ് സിദ്ധിനാഥാനന്ദസ്വാമികളുടെ ഭാഗവതാമൃതം (രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ) ആണു്. ഭാഗവത കഥകൾ ലളിതമായി അന്യാഖ്യാനം ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരുത്തമ കൃതിയെന്നു് അതിനെ വിശേഷിപ്പിക്കാം. പക്ഷേ, ആർഷവാങ്മയത്തിന്റെ അന്തസ്സത്ത വെളിപ്പെടുത്താൻ ആ 'അമൃത'ത്തിനു് സാധ്യമായിട്ടില്ല. പ്രധാനപ്പെട്ട സ്തോത്രഭാഗങ്ങളും മറ്റും പ്രായേണ ഉപേക്ഷിച്ച മട്ടിലാണു്, അതിന്റെ പോക്കു്. ഗ്രന്ഥകാരന്റെ ലക്ഷ്യവും 'കഥാമൃതസാസ്വാദ്'മാണെന്നു തോന്നുന്നു.

ഇതിനിടയിൽ പദ്യവിവർത്തനങ്ങളുടെ പുറപ്പാടായി. പെരുവനം ശ്രീ. കൃഷ്ണയ്യർ ഒരു വൃത്താനുവൃത്ത തർജ്ജമ എഴുതി ഖണ്ഡശഃ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. ആശയം വേണ്ടത്ര വ്യക്തമാകാതെയും കാവ്യശില്പത്തിന് ഭംഗി പോരാതെയുമിരുന്ന ആ കൃതിക്കും സഹൃദയർക്കിടയിൽ സ്ഥാനമാർജ്ജിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

കേരളവ്യാസനായ ശ്രീ. കണ്ണതിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ മഹാഭാരത വിവർത്തനത്തിൽ ബദ്ധശ്രദ്ധനായിരുന്നതുപോലെ കൊടുങ്ങല്ലൂർ കവിയരങ്ങിലെ നിശിതമസ്തിഷ്കനായിരുന്ന മഹാകവി കൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ ഗാഥമട്ടിൽ ഒരു സമ്പൂർണ്ണവിവർത്തനം അച്ചടിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഏകതാനമായ 'ഇരടി' പ്രയോഗത്തിന്റെ ദുഃശ്രവതം മൂലമായിരിക്കണം ആ ഗ്രന്ഥത്തിന് സമുചിതമായ പ്രോത്സാഹനം ലഭിക്കാതെപോയി. അതിനുശേഷമാണ് പുണ്യശ്ലോകനും യശഃശരീരനുമായ ശ്രീ. സുബ്രഹ്മണ്യൻ തിരുമുമ്പിന്റെ വൃത്താനുവൃത്തപരിഭാഷ പുറത്തുവന്നത്. ഏറെക്കുറെ സമീചീനമായ ഒരു പരിഭാഷയെന്ന് സമ്മതിനേടിയ ആ ഗ്രന്ഥവും ഈയിടെ കിട്ടാനില്ലെന്നായിരിക്കുന്നു. ചിലർ സപ്താഹയജ്ഞങ്ങൾക്കും മറ്റും തിരുമുമ്പിന്റെ ഭാഗവതം പാരായണംചെയ്ത് സംഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ട്. കാലക്രമേണ പ്രചാരലുപമാകുവാനിടയുള്ള കൃതികളിൽ ഒന്നായി തിരുമുമ്പിന്റെ ഭാഗവതം വിസ്മൃതിയിലേക്ക് നീങ്ങുകയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തന്നെ ദേവീഭാഗവതം അല്പം മുന്നിട്ടുനിൽക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതും ഓർമ്മയിൽ വരുന്നു.

ദേശംമാത്രം പദ്യരൂപത്തിൽ (കിളിപ്പാട്ടായിത്തന്നെ) എഴുതിയിട്ടുള്ള ഗ്രന്ഥമാണ് പുറയന്നൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റേത്. സാമാന്യം തൃപ്തികരമായ ഒരു കൃതിയാണെങ്കിലും പൂർണ്ണമായ വിവർത്തമല്ല അത്. ചെറുശ്ശേരിയുടെ കൃഷ്ണഗാഥപോലെ ഭാഗികമായ ബന്ധം അതിന് മൂലകൃതിയോടുണ്ട്. കഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളവും അതേമട്ടിൽത്തന്നെയാണല്ലോ. ഇത്തരം കൃതികൾ സ്വതന്ത്രകൃതികളായി മാത്രം കരുതപ്പെടാം. ശ്രീ. മുരളി (കൃഷ്ണൻ ഭട്ടതിരി, പയ്യന്നൂർ) രചിച്ച ശ്രീകൃഷ്ണകഥാമൃതം ഈ പരമ്പരയിൽ മുന്നിട്ടുനിൽക്കുന്നു.

മൂലഭാഗവതത്തിന് സംസ്കൃതഭാഷയിൽത്തന്നെ 35-ൽപരം പ്രൈഡവ്യാഖ്യാനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകൃതങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ശ്രീധരാചാര്യരുടെ ഭാവാരംഭീപികണ്ഠാണ് കൂടുതൽ പ്രചാരം. അതിനുതന്നെ 'ഭീപനി'യെന്ന ടിപ്പണിയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ബാലബോധിനി, അനപിതർത്ഥപ്രകാശിക, ചുണ്ണിക മുതലായവയും പ്രാമാണിക വ്യാഖ്യകളാണ്. പ്രസ്ഥാനഭേദമനുസരിച്ച് എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വ്യാഖ്യാനതല്പജ്ഞങ്ങളെമാത്രം അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി താരതമ്യവിവേചനം ചെയ്യുന്നതിൽ പന്തികേടില്ലാതില്ല. ജ്ഞാന, കമ്മ, ഭക്തി

സമന്വയമായി ഭാഗവതത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നവർ വളരെപ്പേരില്ലെന്നുമാത്രം പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആ വിഷയം വിട്ടുകളയാട്ട.

മലയാളത്തിൽ ശ്രീമദ് ഭാഗവതത്തിന് സമഗ്രവും സർവ്വകക്ഷ്യവുമായ ഒരു വിവർത്തനം വേണ്ടിയിരുന്ന കാലത്താണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയും ശിഷ്യാഗ്രിമനായ മുഴങ്ങോട്ടുവിള കൃഷ്ണപിള്ളയും ചേർന്ന് ഒരു ശുദ്ധമായ തർജ്ജമ ഉണ്ടാക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചത്. ഇതൊരു ശ്രമസാധ്യമായ ഉദ്യമമാണെന്ന് രണ്ടുപേരും ധരിച്ചിരുന്നു അദ്വൈതവേദാന്തത്തിലും ഇതരദർശനങ്ങളിലും അഗാധപാണ്ഡിത്യം നേടിയിരുന്ന ഗുരനാഥൻ കാവ്യധർമ്മമർമ്മജ്ഞനായ ശിഷ്യപ്രവേകനും സഹകരിച്ചതന്നെ ശ്രീമദ് ഭാഗവതം കിട്ടിപ്പാട്ടാക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. മന്ത്രപ്രധാനങ്ങളായ സ്കോത്രഭാഗങ്ങളും വേദാന്തചർച്ചകളുംപ്പെടെ ദാർശനികചിന്തകളടങ്ങുന്ന പ്രത്യേകസംഹിതകളും ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിതന്നെ എഴുതാമെന്നും മറ്റു ഭാഗങ്ങൾ ശ്രീ. കൃഷ്ണപിള്ള പൂർത്തിയാക്കാമെന്നും വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടാണ് അവർ പണിയാരംഭിച്ചത്. ആദ്യത്തെ മൂന്നു ശ്ലോകങ്ങൾ പന്നിശ്ശേരിതന്നെ രചിച്ചതാണെന്നും ഭീഷ്മസ്തതിയാണ് ശ്രീ. കൃഷ്ണപിള്ള ആദ്യം വിവർത്തനം ചെയ്തതെന്നും പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ആകസ്മികമായി ഗുരനാഥൻ അന്തരിച്ചപ്പോൾ പന്നിശ്ശേരി ഭാഗം ശ്രീ. മുഴങ്ങോട്ടുവിളതന്നെ പൂർത്തിയാക്കിയതാണ് പുസ്തകരൂപത്തിൽ വന്നത്. ആദ്യം പരിഭാഷ മാത്രമായും പന്നിശ്ശേരി മൂലം ഒരുവശത്തും പരിഭാഷ മറുവശത്തുമായും അത് പ്രസിദ്ധീകൃതമായി. ഗുരുപ്രസാദംമൂലമാകാം പ്രസ്തുത കൃതിക്ക് സാർവത്രികമായ അംഗീകാരം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. “എഴുത്തച്ഛൻ ഭാഗവത”ത്തിന്റെ പോരായ്മകളും പിഴവുകളും ആവർത്തിക്കാനിടയാകാതെയും ഭാഗവതരസം നഷ്ടപ്പെടാതെയും എഴുതപ്പെട്ട പ്രസ്തുത കൃതി നമ്മുടെ കലവറയിലേക്ക് ഒരു വിലപ്പെട്ട മുതൽക്കൂട്ടതന്നെയാണ്. ആവുന്നത്ര അന്തരംഗശുദ്ധി സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ അതൊരു വിജയധ്വജം നാട്ടിയിരിക്കണം! ഇതിന്റെ പിന്നിൽ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ആത്മാവുതന്നെ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നതായി നാമും അനുസ്മരിക്കുക.

വിവർത്തനങ്ങളെല്ലെങ്കിലും മൂലഭാഗവതത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ടു നന്നാകണം കൃതികൾ വേറെയുമുണ്ട്. സ്വാമി ജ്ഞാനാനന്ദസരസ്വതിയുടെ “ഭാഗവത രഹസ്യം” പ്രശസ്തിയാർജിച്ച പാണ്ഡിത വിമർശമാണ്. ശ്രീമദ് ത്രൈലോക്യനാഥാനന്ദജിയുടെ ശ്രീമദ് ഭാഗവതാമൃതം വളരെ ചെറിയതെങ്കിലും നിരൂപണാത്മകമായ നല്ല പാണ്ഡിതമാണ്. ഭാഗവതം ചമ്പുവും മറ്റും സാഹിത്യപ്രധാനമാണെങ്കിലും പരിത്യാജ്യങ്ങളല്ല.

പൊതുവിൽ പറയേണ്ട ഒരു സംഗതിയുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഇത്രയൊക്കെ വിവരിക്കേണ്ടിവന്നത്. സാഹിത്യസൃഷ്ടികളിലെ

ഭാവാരംഭകര നമ്മുടെ പുരാണസങ്കേതങ്ങൾക്കു വെല്ലുവിളിയായി തീർന്നിരിക്കുന്നു. പുരാണേതിഹാസങ്ങൾക്ക് നിഗൂഢമായ അർത്ഥസങ്കല്പമുണ്ടെന്നുപോലും അറിയാതെ അവയിൽ പുതിയ ചായം തേച്ച് ഭാവചിത്രങ്ങളും രൂപശില്പങ്ങളും നിർമ്മിക്കുന്നത് അക്ഷതവ്യമായ അപരാധമായിക്കാണുന്നു. വിശേഷിച്ചും ഭാഗവതകഥകളിൽ അഭൈതവേദാന്തവും സേശ്വരസാഖ്യവും മുഖ്യമാക്കി എഴുതപ്പെട്ട ആധികാരിക ഗ്രന്ഥമാണ് മൂലഭാഗവതം.

‘യസ്തിൻ പാരമഹംസ്യമേകമലം  
ജ്ഞാനം പരംഗീയതേ’

എന്നു് സമാപ്തിഘട്ടത്തിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നുമുണ്ടു്. ഇതിലേക്കു് ലോകഭാഷയും സമാധി ഭാഷയും സമ്മിശ്രമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയിരിക്കെ ലൗകികാർത്ഥംമാത്രം ഉരക്കഴിച്ചാൽ അർത്ഥബോധം സാധ്യമല്ല. എന്നാൽ എല്ലാം ‘മറിച്ചർത്ഥ’മെന്നു വന്നാലോ അനർത്ഥവുമാകും. ‘അദ്ധ്യാത്മഭാഗവതം’ എന്ന ബൃഹദ്ഗ്രന്ഥം വളരെപ്പേരും വായിച്ചുകാണുകയില്ല. വൃഥാസ്ഥൂലമായ ഒരു വിമർശമാണതിലെ പ്രതിപാദ്യം. മൂലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ വൈജാത്യം സ്വായത്തമാണെന്നും അതു് ആവുന്നത്ര ലളിതമായി ധരിക്കുമാറു് ഒരു ഗ്രന്ഥമുണ്ടാകണമെന്നും സങ്കല്പിച്ചുകൊണ്ടാണു് ശ്രീ, പന്നിശ്ശേരിയും മുഴങ്ങോട്ടുവിയ്യും വിവർത്തനത്തിനൊരുങ്ങിയതു്. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി തൊട്ടുവച്ച മൂലഭാഗവത തർജ്ജമയിൽനിന്നു് നാലുവരി എങ്കിലും ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടു് നമുക്കു ഗുരുനാഥന്റെ ജന്മശതാബ്ധിയിൽ കൃതകൃത്യരാവാം.

മൂലം:—

നിഗമകല്പതരോർഗളിതം ഫലം  
ശുകമുഖാദമൃതദ്രവസംയുതം  
പിബത ഭാഗവതം രസമാലയം  
മുഹൂരഹോ! രസികാഭൂവി ഭാവുകാഃ

(1—1—3)

വിവർത്തനം:—

രസവിശേഷഭാവനത്തിനു വിരുതേരും  
രസികയാരേ! നിങ്ങളുടേതാവഹം മന്നിൽ  
ശുകവക്ത്രത്തിൽ നിന്നുമുതദ്രവം ചോർന്നു  
നിഗമകല്പദ്രവഫലകൽപ്പമായു് മിന്നും  
ഭാഗവതാഖ്യരസം തുടർന്നു, സർവസംഗ-  
ത്യാഗരൂപമാം സായുജ്യത്തിലും നുകർന്നാലും.





# **‘പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം’ ആട്ടക്കഥ**

**ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള അവർകളുടെ**

**ഭാവനാസംപദ്യമായ വിശിഷ്ടകൃതി.**

**കലാരത്നം പ്രൊഫ: അമ്പലപ്പുഴ ഗണപതിശർമ്മ.**

---

**സാമാന്യചിന്ത:**

പ്രാതഃ സ്മരണീയനും പ്രശസ്ത പണ്ഡിതനുമായ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള അവർകളെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ‘സ്മരണിക’യിൽ എളിയ പങ്കു വഹിക്കാനുള്ള ഭാഗ്യം കൈവന്നതിൽ, ഏറെ കൃതാർത്ഥരായുണ്ടു്. എന്തെന്നാൽ, പൂജ്യപൂജ, സകല ശ്രേയസ്സുകൾക്കും നിദാനമത്രേ; വ്യതിക്രമമോ, പ്രതിബന്ധവും പാണ്ഡിത്യം, രചനാവൈഭവം. രണ്ടും ഒത്തിണങ്ങിയ മഹാത്മാർ വിരളം. സംഗീതത്തിലും മറ്റു കലകളിലും വാസനാലഭ്യമായ പ്രായോഗികവൈശ്വര്യം നേടിയിട്ടുള്ളവർ അതിലും വിരളം. ഇവയെല്ലാം ഒന്നിച്ചു

---

പൂജ്യപൂജാ സകല ശ്രേയസ്സുകൾക്കും നിദാനമാണു്,  
വ്യതിക്രമമോ, അവയ്ക്കു പ്രതിബന്ധവും.

---

ചേർന്നു്, കലാ-സാംസ്കാരിക രംഗങ്ങളിൽ ഭാവനാസമ്പന്നമായ വ്യക്തിമുദ്ര പതിപ്പിച്ച ഒരു മഹാനുഭാവനാണു് ശ്രീമാൻ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള അവർകൾ. കേരളത്തിന്റെ തനതായ കലാസമ്പത്തെന്നു് നമുക്കു് അഭിമാനിക്കാവുന്ന കഥകളിയുടെ സംപോഷണത്തിനും ഉൽഘോഷണത്തിനും പ്രശംസനീയമായ സ്ഥാനം വഹിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു മഹനീയവ്യക്തി,

തൌയ്യത്രികാത്മകവും, സാങ്കേതിക നിയമങ്ങളാൽ സംശ്ലിഷ്ടവും, രസവൈചിത്ര്യങ്ങളാൽ സംപുഷ്ടവുമായ ആ കലാമനസ്സിനി, അലയാഴികൾ കടന്നു്, ഇപ്പോൾ വിദേശങ്ങളിൽ ഒക്കെ യാത്ര നടത്തി വെന്നിക്കൊടി പറിച്ചു്, വിജയിച്ചുതളുകയാണു്. ഇന്നാകട്ടെ ആ കലാ സമ്പ്രദായത്തിൽ വന്നുചേർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വ്യതിയാനങ്ങളെപ്പറ്റി തൽക്കാലം ചിന്തിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ പിന്താർഹമായ ഒരു വിഷയമാണു് എന്നു പറഞ്ഞുമാത്രം നിറുത്താം.

സംസ്കൃതഭാഷയിൽ, വിശേഷിച്ചു തർക്കശാസ്ത്രത്തിൽ നമ്മുടെ ചരിത്രപുരുഷനുള്ള അവഗാഹം ഇക്കാലത്തും ആദരിക്കപ്പെട്ടുപോരുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ അതിലുമുപരി സാധാരണക്കാരെ കോര്മയിർ കൊള്ളിക്കുന്ന ആപാതമധുരമായ കഥകളി രംഗങ്ങളിലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനർഘങ്ങളായ സംഭാവനകളെ വിലയിരുത്തുമ്പോൾ, തീയിൽ കാച്ചിയെടുത്ത തങ്കക്കമ്പിപോലെ ആ അപ്രതിമമായ പ്രതിഭാവിഭാസം പ്രകാശം ചൊരിയുകയാണ്.

### കഥകളിയിലോട്ട്:

കൊച്ചുനാളിലേ കഥാപുരുഷൻ കഥകളിയോടു ആഭിമുഖ്യം ജനിച്ചിരുന്നു. ജ്യേഷ്ഠസഹോദരനായ കണ്ണംകുഴിയിൽ ചേലുപ്പിള്ള യുമൊന്നിച്ച് കളികൾ കണ്ടും, രസിച്ചും അതിലുള്ള അഭിനീവേശം വളർന്നുവന്നു. കൂടാതെ പ്രശസ്ത കഥകളി നടന്മാരായ മാത്തൂർ കുഞ്ഞുപിള്ളപ്പണിക്കർ, കൊട്ടാരംകൊച്ചുനീലക്കുണ്ണിപ്പിള്ള എന്നിവരുമായി നിരന്തര സമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നതിനും ആശയവിനിമയം ചെയ്യുന്നതിനും സാധിച്ചു. നാട്യശാസ്ത്രം, അഭിനയദർപ്പണം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പരിശീലനം ആ കലാവാസനയെ പരിപോഷിപ്പിച്ചു. ശുദ്ധമായ കപ്പിങ്ങാടൻ രീതിയിലുള്ള താല്പര്യത്താൽ, ചെങ്ങന്നൂർ രാമൻപിള്ള ആശാൻ, കീരിക്കാട്ടു കുറുത്ത നാരായണപിള്ള എന്നീ നടന്മാരെ വരുത്തി, കച്ചകെട്ടും കളരിയും കളിയോഗവും നടത്തിവന്നു. ആട്ടക്കളരിയിലെ അഭ്യസനത്തിൽകൂടി വളർന്നുവന്നിട്ടുള്ള ഒരു പ്രമുഖനടനാണ്, കേരള കലാമണ്ഡലം പ്രൊഫസറും കേന്ദ്രനാടകഅക്കാദമി ജേതാവുമായ മങ്കൊമ്പു ശിവശങ്കരപ്പിള്ള അവാർക്കു, നിഴൽക്കുത്തിലെ മലയത്തിയും, പാദുകാപട്ടാഭിഷേകത്തിലെ കൈകേയിയും ശ്രീ. ശിവശങ്കരപ്പിള്ളയുടെ പ്രസിദ്ധവേഷങ്ങളാണ്. സ്വന്തം കവിത്വശക്തിയും, ഭാഷാപാണ്ഡിത്യവും, കലാരസികത്വവും ഈ സാഹചര്യങ്ങളിൽ ആട്ടക്കഥാനിർമ്മാണത്തിന് അഭ്യുതമായ പ്രചോദനം ചെലുത്തി. നിഴൽക്കുത്തിന്റെയും, ഭദ്രകാളീവിജയത്തിന്റെയും രചനയ്ക്ക് തോററമ്പാട്ട് ആശാന്മാരും, മാത്തൂർ പണിക്കർ തുടങ്ങിയ കഥകളി നടന്മാരും ഉത്തേജനം നൽകിയെങ്കിൽ പാദുകാപട്ടാഭിഷേകത്തിന്റെയും ശ്രീശങ്കരവിജയത്തിന്റെയും കാര്യത്തിൽ, കഥകളിയുടെ ജീവാത്മാവും പരമാത്മാവുമായ ശ്രീ. വി. കൃഷ്ണൻതമ്പിസാറും, ശങ്കരസിദ്ധാന്തത്തിന്റെ പ്രവക്താവായ ശ്രീമദാഗമാനന്ദസ്വാമി കളും ആണ് പ്രവർത്തിച്ചത്.

### പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം

മൂന്നു നാലു മണിക്കൂർ കൊണ്ട് ആടിത്തീർക്കാവുന്ന, സരസ് കഥാഭാഗങ്ങൾ മാത്രം അടങ്ങുന്ന, ഒരു കഥകളിഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചാൽ കൊള്ളാം' എന്ന ശ്രീ. കൃഷ്ണൻതമ്പിയുടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചാണ്,

സൂര്യപുരുഷൻ പാദകാപട്ടാഭിഷേകം രചിച്ചത്. ശ്രീ. തമ്പിസാർ സ്വന്തം മേൽനോട്ടത്തിൽ അട്ടക്കുളങ്ങര സ്കൂളിൽവെച്ചും നഗരത്തിലെ മറ്റു പല സ്ഥലങ്ങളിൽവെച്ചും ആണ്ടുതോറും തുലാം, മീനം മാസങ്ങളിൽ നടത്തിവന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ചൊല്ലിയാട്ടത്തിനുവേണ്ടിയായിരുന്നു ഈ രചന.

തന്റെ മന്ത്രിയായ സുമന്ത്രരോടു ശ്രീരാമനെ യുവരാജാവാക്കാൻവേണ്ട സർവ്വവട്ടങ്ങളും കൂട്ടാൻ ഭഗവാനുദ്ദേശിക്കുന്നു. അതറിഞ്ഞ മന്മഥൻ കൈകേയിയെ പറഞ്ഞിളക്കി ഭഗവാനെക്കൊണ്ടു ഭരതനെ യുവരാജാവാക്കും രാമനെ പതിനാലാണ്ടു വനവാസത്തിനയയ്ക്കാനും നിർബന്ധിച്ചു സമ്മതിപ്പിക്കുന്നു. സീതയും ലക്ഷ്മണനുമായി രാമൻ കാട്ടിനതിരിക്കുന്നു. പുത്രവിരഹശോകത്താൽ ഭഗവാനുദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട, മാതൃലഗ്നഹത്തിലായിരുന്ന ഭരതൻ വന്നു വിവരമറിഞ്ഞ് ആ അനർത്ഥങ്ങൾക്കെല്ലാം കാരണക്കാരിയായ അമ്മ കൈകേയിയോടു തട്ടിക്കേറുന്നു. പിന്നെ ജ്യേഷ്ഠനെ കൊണ്ടുവരാൻ കാട്ടിൽ പോകുന്നു. താതാജ്ഞാപിക്കുക അനുചിതമാകയാൽ, രാമൻ വരുകയില്ലെന്നായപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മെതിയടിയും വാങ്ങി ഭരതൻ പോരുന്നു. നന്ദിഗ്രാമത്തിൽ വന്നു പാദകവച്ച് വസിഷ്ഠനെ കൊണ്ടു അഭിഷേകം ചെയ്യിച്ചു ഭരതൻ ജ്യേഷ്ഠപ്രതിനിധിയായി രാജ്യം ഭരിക്കുന്ന ഈ കഥാശൃംഗാരത്തെ എങ്ങനെ സുന്ദരമായി മാംസളമാക്കിയിരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കാം.

കഥാഗതി മിക്കവാറും വാല്മീകിരാമായണത്തെ ആസ്പദമാക്കിയാണ് കൊണ്ടുപോയിരിക്കുന്നത്. അങ്ങിനെ യോജിച്ച ചില ചില്ലറ ഭേദഗതികൾ വരുത്താതെയുമില്ല. അതുകൊണ്ടു മൂലകഥയ്ക്കു പറയത്തക്ക കോട്ടമൊന്നുമുണ്ടായിട്ടില്ലതാനും. വഞ്ചിപ്പാട്ടും വഞ്ചിതൃഴ്ചയും മറ്റുമുൾക്കൊള്ളിച്ചു കഥകളിയുടെ പ്രൗഢിക്ക് ഊന്നം തട്ടാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഗൃഹഭംഗവും മറ്റും ഭണ്ഡകത്തിനുള്ളിൽ ഒതുക്കിനിറുത്തിയതു അതിന്റെ ഫലമായാണ്, അവതാരികകാരനായ ശ്രീ. വി. കൃഷ്ണൻതമ്പിയുടെ പാന്നാർഹമായ അഭിപ്രായം കൃതിയുടെ രചനാരീതിക്കു വെളിച്ചംവീശുന്നതാകയാൽ, അതിവിടെ പകർത്തുന്നത് നന്നായിരിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായമിതാ:-

— ‘‘കൈകേയിയുടെ ഉറ്റ ദാസിയായ മന്മഥൻ പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന അസഹിഷ്ണുതയും, കൌടില്യവും, ഭഗവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന, ഭരതന്റെ കോപം, ശ്രീരാമന്റെ ശാന്തത (ശാന്തം അഭിനയയോഗ്യമല്ലെന്നു തള്ളിയിരിക്കുന്നത് ഇവിടെ സ്മരിക്കുക) മുതലായി അഭിനയോചിതങ്ങളും രസസാന്ദ്രങ്ങളും ആയുഃപട്ടങ്ങൾ വേണ്ടുവോളം ഇതിലുണ്ട്. സാഹിത്യസംഗീത സംഘടനകൊണ്ടു ഇവ ആടി ഫലിപ്പിക്കുവാൻ ഉചിതമായ അന്തരീക്ഷം കവി സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശ്ലോക

ങ്ങൾ മിക്കതും സംസ്കൃതം തന്നെയാണ്. എന്നാൽ, അവയെല്ലാംതന്നെ രസാനുഗുണങ്ങളും, പണ്ഡിതന്മാർക്ക് ആസ്വാദ്യങ്ങളുമാണ്. നടൻ അർത്ഥമുഴുവൻ നേരിട്ട മനസ്സിലാക്കി, അഭിനയത്തിന് രസസ്ഫൂർത്തി വരുത്തുവാൻ സഹായിക്കുന്നതും, ദൃഷ്ടാക്കൾക്ക് അഭിനയം ശരിക്കു തുടർന്ന് മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഉതകുന്നതും കഥകളിയിലെ പദങ്ങളാണ്. അവ ശുദ്ധഭാഷയിൽതന്നെ ഇരിക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യവുമാണ്. അതു കവി നിഷ്കർഷിച്ചു സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്”.

ഈ അഭിപ്രായം കഥയിലെ ഏതു ഭാഗവും തെളിയിക്കും. എന്നാൽ, നടന്മാർക്ക് അഭിനയിക്കേണ്ട കാര്യം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പദ്യങ്ങൾ അധികവും ശുദ്ധവും ലളിതവുമായ മലയാളഭാഷയിൽത്തന്നെയാണ് ഗ്രഥിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഉദാഹരണത്തിന് ശ്രീരാമനും സീതയും തമ്മിൽ നടന്ന വനവാസവാർത്താ സംവാദത്തിനു ശേഷമുള്ള ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിക്കാം.

‘ഏവംചൊല്ലിക്കവിളിലൊഴുകും കണ്ണനീരോടു, മുന്പേ-  
പോവാൻ നിൽക്കും പ്രിയയെ വനഭുവങ്ങൾ വർണ്ണിച്ചുകാട്ടി  
ആവംമട്ടിൽ തടയുകിലുമസ്സാദ്ധി കേൾക്കായ്കകൊണ്ടി-  
‘ട്ടാവട്ടേയെന്നടികൾ തുടരൂ നീയ്’മെന്നാൻ ഭയാവാൻ’.

വനത്തിൽ ചെന്ന ശ്രീരാമനെ കണ്ടു ചൊല്ലി ഭരതൻ മടങ്ങിപ്പോരുമ്പോഴുള്ള മറ്റൊരു ശ്ലോകം—

‘മിന്നും പൊന്നിൻമെതിയടികളും വാങ്ങിവന്ദിച്ചു ‘നിങ്ങൾ-  
ക്കൊന്നും തോന്നിടരുതിവനൊ’ടെ സേവരോടും വിശേഷാൽ  
‘അന്നെത്താഞ്ഞാൽ കനലിലുടനേ ചാടുവേ’ന്നെന്നു രാമൻ-  
തന്നോടു ചൊന്നഥ ഭരതനും നാട്ടിലേക്കായ് മടങ്ങി’.

ശബ്ദാർത്ഥരൂപീരങ്ങളാണ് പദങ്ങളെന്നപോലെ സംസ്കൃതപദ്യങ്ങളധികവും. രാമാഭിഷേക വാർത്ത വന്നറിയിച്ച മന്ഥരയ്ക്കു് കൈകേയി കൊടുത്ത സമ്മാനം വലിച്ചെറിഞ്ഞു്, കോപിച്ചു് മന്ഥര പറയുന്ന പദ്യം —

“സ്വാന്തർത്വം, ഹേതുമധ്യത ഭൂതിതോഷാഃ  
വിലോക്യതാം മദ്ധ്യമരാജയോഷാഃ  
പ്രക്ഷിപ്യ ദുരേബ്രത ലബ്ധഭൂഷാഃ  
രജ്യാദഭേസോ നികൃതേവ ഭാഷാഃ

ആവശ്യമുള്ളതുപറഞ്ഞുകൊടുത്താൽ കേൾക്കാത്തവളാകുകൊണ്ടു് മന്മരയുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ‘ഉത്തമരാജയോഷായല്ലെന്നുള്ള ധ്വനി മദ്ധ്യമരാജയോഷ’ എന്ന പദപ്രയോഗത്തിലടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

കഥാപാത്രത്തിന്റെ താൽക്കാലിക ഭാവത്തെ പ്രസ്ഫുരിപ്പിക്കുന്ന പദ്യത്തിനു ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം.

‘ഭൂതപ്രേരണയാകനിഷ്ഠസഹിതോഽയോധ്യാം യയാജിതം’ പുരാതം പ്രസ്ഥായാധനീ ബുദ്ധനൈജപുരവൃത്താന്തഃ പരിഭ്രാന്തധീഃ ദക്ഷേയഃ ഫണിഭീഹണദ്രുകുകിഭോബദ്രു ദ്രുമദീക്ഷണം ബിഭ്രത് ബ്രഹ്മരൂപിവാബഭോണ ഭരതോദ്യോപത്യതാം സ്വ പ്രസൂം’.

ഭൂതൻ പറഞ്ഞതനുസരിച്ച്, അനുജനമൊത്തം യുധാജിത്തിന്റെ നാട്ടിൽനിന്നു വരുംവഴിക്കു്, ജ്യേഷ്ഠന്റെ വനവാസം, പിതാവിന്റെ മരണം എന്നീ ഭരതവാർത്തകളറിഞ്ഞു്, ചുണ്ടുകൾ കടിച്ചു്, പുരികങ്ങൾ വളച്ചൊടിച്ച്, കലങ്ങിച്ചുവന്ന കണ്ണു ചുഴറി അമ്മയുടെനേരെ ചാടിച്ചെന്നു് ഭരതൻ പറഞ്ഞു എന്നുചുരുക്കം. ഈ പദ്യവും ഭരതന്റെ ആദ്യവും ആരെയും കിടിലം കൊള്ളിക്കാൻ പര്യാപ്തങ്ങളാണു്. തുടർന്നുള്ള ഭരതന്റെ പദവും ഖരകൂട്ടക്ഷരങ്ങളുടെ നിരന്തരസംപാതം കൊണ്ടു സന്ദർഭോചിതമാക്കീട്ടുണ്ടെന്നു് പറയാതെ തരമില്ല.

പുറപ്പാടു പദ്യംതന്നെ ശ്ലേഷ രൂപകാദ്യലംകാരങ്ങൾകൊണ്ടു് മനോഹരമത്രേ.

പുരാനിജകരൗജസാപരസമസ്തു തേജോഹരഃ  
സുരാധിപസഭാജിതോ നിഗമയാമസുര്യാ ദൃതഃ  
അധർമ്മിജനഹാനയേഭ്യഭിതധർമ്മ രുപൈസ്സതൈഃ  
സമം സശുശ്രുതേരാം ദശരഥാഭിധോഭൂപതിഃ

കരബലംകൊണ്ടു് പര തേജോവധം ചെയ്യുന്നവനും ഇന്ദ്രപൂജിതനും വിദ്യാനിധിയുമായ ദശരഥമഹാരാജൻ, ദുഷ്ടന്മാരെ സംഹരിക്കുന്നതിനു അവതരിച്ച ധർമ്മസ്വരൂപികളായ നാലു പുത്രന്മാരോടു കൂടി സൂര്യനെപ്പോലെ ശോഭിച്ചു. വിശേഷണങ്ങളെല്ലാം സൂര്യനും ദശരഥനും ഒരുപോലെ ചേരുന്നവയാണു് നിലപ്പദത്തിലും ഈ ശ്ലേഷം തുടരുന്ന.

കവിയുടെ വ്യാകരണ വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിനു തെളിവു തരുന്ന ഒരു പദ്യം—

ബഹുഷ്ഠവ്യവതാരേഷു സത്സുയസ്യശുഭാഭിധാം  
ജജ്ഞപ്തീസർവ്വതോ ലോകസ്തം വന്ദേരഘനായക

‘ജജ്ഞപ്തീ’ എന്ന പ്രയോഗം എപ്പോഴും ജപിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു എന്നർത്ഥത്തിലുള്ള വിശേഷപ്രയോഗമാണു്. വീണ്ടും വീണ്ടും ജയിക്കുന്നു എന്ന വിശേഷാർത്ഥദ്യോതകം, ‘രമ്യഭൂഷയിതുമദീനം നൽകാം സമ്മാനം എന്നിടത്തെ മദീനയും’ കാണുക.

മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു കിടക്കുന്ന ദശരഥന്റെ സന്നിധിയിൽ ശ്രീരാമൻ പ്രവേശിക്കുന്നു. അവിടെക്കാണ് അലങ്കാരസുന്ദരമായ ഒരു മലയാളപദ്യം കൂടി കുറിക്കട്ടെ.

‘ഇമദ്യവരതൻ വചോവിഷമതത്തേററിട്ടു സംജ്ഞാക്ഷയം  
സാമാന്യാധികമാർന്നു വീണിതു ധരോത്സംഗത്തിലെക്ഷ്യാപതി  
രാമൻവീഷ്ണുപതാപനോദനവിധുശ്രീമാൻ പ്രകാശിച്ചുസ-  
പ്രേമം ഗോസുധതുകിയാട്ടവനെയങ്ങുബുദ്ധനാക്കീത ദാ’

ഒരു ഭാര്യ പിണങ്ങുമ്പോൾ, മറ്റൊരു ഭാര്യയെ സമാശ്രയിക്കുന്ന ഒരു ബഹുപത്നികന്റെ രീതിയാണ്, കൈകേയി പിണങ്ങിയപ്പോൾ ദശരഥക്ഷ്യാപതി ധരോത്സംഗത്തിൽ വീണതായി പറയുന്നതുകൊണ്ടു സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. കൈകേയിയുടെ വാക്കാകുന്ന വിഷക്കാറേററു് ബോധംകെട്ടു ദശരഥനെ ഗോസുധ തുകി ഉൾബുദ്ധനാക്കിയ രൂപകരൂപി ആസ്വാദ്യമാണ്.

ഇനി, മനഃമരയുടെ കൌടില്യം വെളിവാക്കുന്ന പദം.

വേകട ചെമ്പട

ഒർഭഗേ! നിൻമതിഗതിയതു-പര  
മൽഭൂതാവഹമയ്യോ,  
നിർഭരസ്നേഹാൽ തോഴി ഹിതമുരച്ചാൽ കേൾക്കാത്ത  
പ്രഭിതൻ പാദസേവ-ഹീനം.

1 ഇല്ല ചേരുമെന്നിവിവി-ടല്ലയെങ്കിൽ മറ്റൊരടം,  
നല്ല ഭാവിമുശ്ശേ! തവ തുലയും, ഓർക്ക-  
സപദിവലയും, സുതന്മലയും-മതിയുമലയും-  
പൊലിയുമാകെ വിലയും

2 നിന്നിലന്തരത്തിപാരം-മന്നനു കണ്ടസുയാഗി-  
തന്നിൽനീറും കൌസല്യക്കു കദനം-തീർക്കാൻ  
അന്നു ആ സുഭിനം-അവര തൻ സദനം  
ഗമിച്ചു രാമനും-തുടർന്നു ചെയ്ക ഭജനം.

3 രാമനടങ്ങുകിൽ രാജ്യം-നിന്മകനു പിന്നെപ്പൂജ്യം  
രാമതന്ത്രജ്ഞതു പഭോജ്യം-ഏവം  
പ്രകൃതിയോജ്യം-നൃപതിപൂജ്യം  
വിധിയവർജ്യം-വീൺവിചാരം ത്യാജ്യം.

- 4 ഉണ്ടുചുണ്ണയെങ്കിൽ വഴി-യുണ്ടുപണ്ടുപതിതവ  
രണ്ടുവരം തരാംവേണ്ട സമയം എന്നായ്  
ചെയ്തുസമയം-നിന്റെ ഹൃദയം  
കണ്ടുസദയം-ഇവിടത്തുളളുദയം
- 5 നാട്ടുഭരതനമീരേ-ശാണ്ടു വനം ജ്യേഷ്ഠനമട-  
ങ്ങീടണമെന്നാവാങ്ങം-വരിക്ക-വരൻ-  
മറുക്കിലെതിർക്ക-പരുഷമുറയ്ക്ക-  
അരിശമെടുക്ക-മമരിക്കുമെന്നും നടിക്ക

ദാതീയാക്ഷരാന്ത്യ പ്രാസഭംഗി മനംഗയുടെ കൗടില്യ എത്ര  
പ്രസ്താപമാകുന്നു ഇവിടെ. പ്രാസഭംഗി ഇവിടെ ശ്രദ്ധേയമാണ്.  
ദേശമന്ദിര ശോകം: കൈകേയി അഹിതവരങ്ങൾ വരിച്ചതിൽ  
അകംനൊത്തു പറയുന്ന ദേശമ വാക്കുകൾ ആർക്കും കരളിൽ തട്ടുന്ന  
വയാണ്.

ദുഃഖകണ്ഠാരം ചെമ്പട

സന്തോഷവാർത്തകേൾപ്പിക്കാ-നന്തികത്തിലാഗതനാം  
കാന്തനായിടിമിവനിൽ-ചെന്തികോരിച്ചൊരികെന്നോ!  
മുത്തപുത്രനല്ലോ പാത്താൽ-പാർത്ഥിവസ്ഥാനാവകാശി;  
സാധ്യമോനിൻമോഹം ചിത്ത മാത്തിയാൽ പിടയുന്നമേ  
നാടൊഴിഞ്ഞീടിലും രാമൻ- കാടുപൂകണമെന്നുണ്ടോ!  
കൂടബുദ്ധേ! ഇപ്രകാരം-കാടുചൊൽവതെന്താണനീ!  
ആവതല്ലാത്തകാര്യത്തി-ലാവോളം നിർബന്ധിച്ചെന്നെ  
ഈ വയസ്സുകാലത്തിടു-നീവലയ്ക്കാൻ തുടങ്ങാതെ.

ഇതിനു കൈകേയിയുടെ പരുഷവചനപൂർവ്വമുള്ള നിർബന്ധ  
ബുദ്ധി തുടർന്നുവരുന്ന പദങ്ങളിൽ കാണുക.

പത്തുവരാടി. മുറിയടത

അതിചിത്രമിദമത്രമ ശ്രോത്രനിശിതാസ്ത്ര  
തതിയത്രേ, തവവാക്കോർത്താൻ  
സുതനൊടുമതിയലൻപാതിമാത്രമിരിക്കിലും  
സ്ഥിതികെട്ടുവഴിക്കുന്നിൻഗതിയത്ര ചിതമല്ല,

1. വരമെന്തുംതരാം രണ്ടെന്നരുളീടുപുരാ, നേരേ  
വരിക്കുമ്പോളുതീരസ്സരിക്കാമോ! നരോത്തമ!  
ഉരപരമെഴും സുരകലത്തിങ്കൽ കുരുത്തുളളോ-  
രരക്കാറില്ലൊരുപൊളി, നിനക്കിതു നിരക്കുമോ!

2. ആടുത്തനാരം പുലർമല-മുടിമേൽമങ്കതിരിനൻ  
വിളർക്കാനായ് തുടങ്ങുമ്പോൾ-മുനിവേഷമൊഴും രാമൻ  
നടക്കേണമടവിക്കാ-യുടൻ തന്നെയഭിഷേകം-  
നടത്തേണം ഭരതനും-തടുത്തിനി കഥിക്കേണ്ട.
3. പിടിച്ചു പിടിയപ്പടി- നടക്കായ്കിൽ ജനം, ഞാൻ  
മടിച്ചീടാ പുനരേതും-കടുംകൈ കാട്ടിടുവാൻ  
കുടിച്ചീടാ, കളിച്ചീടാ, ജഡംനിൽപ്പാൻ ഭൂജിച്ചീടാ  
വെടിഞ്ഞെല്ലാം പൊടിയി-ലിക്കിടപ്പിങ്ങു കിടന്നിടും.

ജ്യേഷ്ഠന്റെ വനയാത്രാ വാർത്തയറിഞ്ഞു ക്രൂദ്ധിച്ച മതിമറന്ന  
വന്ന, ശ്രീരാമചന്ദ്രനോടു്—കേദാരഗൗഡം-ചെമ്പട

വീട്ടുകല നിതിനിഷ്ഠ-നഷ്ടമായീ ധർമ്മം  
ചട്ടമിഷ്ടം പോലെയെന്നായ് .കഷ്ടം, നാടുങ്കെട്ടു  
ധർഷ്ട്യമേറും കൈകേയിതൻ-പാട്ടിൽ കിടക്കുന്ന  
രാട്ടിൻ ഗോഷ്ടികളെ ബുദ്ധോൻ-കൂട്ടാക്കേണ്ടതെല്ലം  
ഒട്ടേറെ വയസ്സായ് തുസുകെട്ടോനേ-ത്തടവിൽ  
കെട്ടിയാട്ടീട്ടു ഞാനങ്ങേ-പട്ടം കെട്ടിപ്പൻ  
ദുഷ്ടക്കൂട്ടുകെട്ടിലകപ്പെട്ടു വിസ്ഥിത്തങ്ങൾ  
കാട്ടുകിൽ ഗുരുവിനെയും-തിട്ടം ശാസിക്കാം.  
സ്വഷ്ടം കാൺകിക്കനിഷ്ടന്റെ നിഷ്കുരഗൗടീയും  
പുഷ്ടരോഷം ശിഖിതനിൽ വിഷ്ടപം ദഹിപ്പാൻ.

എന്നു ലക്ഷ്മണൻ അസഹിഷ്ണുവായി പറയുന്നതുകേട്ട്,  
ശ്രീരാമൻ ശാന്തനായ് പറയുന്ന പദം—സുരഭി ചെമ്പട

ആര്യലക്ഷ്മണ! ലക്ഷ്മണ!-പോരുമമർഷം ആര്യ-  
കാര്യമില്ലാതി,ലിതു-ഭൂരിദോഷനിദാനം.  
കാമംതാൻ കോപേൽഗമ ഭൂമി, കാമം, വിഷയ-  
സ്തോമത്തെയുന്നിയുള്ളിൽ-കാമം ജലിപ്പോന്നല്ലോ!  
കായത്തിൽ കരുതുകത്തിനായിട്ടി വിഷയങ്ങൾ  
കായമോ, കായൽനീർപോൽ-മായാകാര്യമനിത്യം  
ഈയവസ്ഥനോക്കുമ്പോൾ-പേയത്രേ മർത്തന്യനടെ  
ആയാസമെല്ലാമെന്ന-നീയറിയേണം വത്സാ!

പ്രഥമവും പ്രധാനവുമായി അഭൈതവേദാന്തിയായിരുന്ന  
കവിയുടെ ഏതുകൃതിയിലുള്ള വേദാന്തത്താകഥനം ഇതുപോലുണ്ടു്.  
വസിഷ്ഠൻ ഭരതനോടു പറയുന്നിടത്തും ഇതു കാണാം.



‘ഞാനെന്നെഴുതേണ്ടിയിരുന്നതായാൽ സഹ -

ജാനനസ്വത മുടീടുമിരളാം

നൃനത ചിത്തവീയത്തിൽ മുഴുപ്പതു

ജ്ഞാനദിവാകരതപിയാൽ മാറുക.

ദിനരാത്രങ്ങൾ കണക്കുറയ്ക്കീ

അനുഭോക്തൃകൃതത്തിന്നനുഗ്രഹമായ്

ഗുണഭോഷങ്ങളുമണവുതുടരേ,

ക്ഷണപരിണാമികൾ, ഗണികായ്ക്കുവയെ’.

അവസരാനുഗുണരസഭേദമനുസരിച്ചു യോജിച്ച രാഗതാളങ്ങൾ ഇണക്കുന്ന കാര്യത്തിലും കവിക്കുള്ള വിരത്ത് മേലുദ്ധരിച്ച പദങ്ങളിൽ കണ്ടുകഴിഞ്ഞുപല്ലോ! മാങ്കുളത്തിന്റെ ശ്രീരാമൻ, കൊച്ചുപിള്ളപ്പണിക്കരുടെ ദേശമൻ, ക്ലാക്കോട്ട മഹേശ്വരൻപേരപ്പിയുടെ മനാപുര, മകൊമ്പു ശിവശങ്കരന്റെ കൈകേയി കവിയുടെ ശിഷ്യനായിരുന്ന ആരനാട്ടു ശിവരാമപിള്ളയുടെ ഭരതൻ, ഇവയെല്ലാം ഒന്നിനൊന്നു മെച്ചമായി പ്രേക്ഷകരെ ആദ്യനും ആകർഷിച്ചിരുന്നു.

കത്തിയോ, താടിയോ, കരിയോ, മണമില്ലാതെ വെറും പച്ചയും മിനുക്കുകൊണ്ടുമാത്രം ഒരു കഥ എത്ര ആകർഷകമാക്കാം എന്ന ഒരു പരീക്ഷണമായി ഈ കൃതിയെ കണക്കാക്കാം. ആകെ ഏറ്റുറംഗങ്ങൾ മാത്രമാണിതിലുള്ളത്. ദേശമൻ, സുമന്ത്രൻ, കൈകേയി, മനാപുര, ശ്രീരാമൻ, ലക്ഷ്മണൻ, സീത, ഭരതൻ, ശത്രുഘ്നൻ, വസിഷ്ഠൻ എന്നിവർ കഥാപാത്രങ്ങളും.

ഈ ആട്ടക്കഥ രചനാവിശേഷത്തെ ആദരിച്ചു രണ്ടു കൊല്ലം, ശാസ്ത്രികൃഷ്ണിനും ഹായിനും ടെസ്റ്റായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

‘‘ശ്രീഭദ്രകാളീ വിജയസ്യ പാദുകാ-

പട്ടാഭിഷേകസ്യ ചന്ദ്രതുകാവ്യയോ,

പ്രത്യഗ്രയോസ്സപത് പ്രതിഭാ സമുത്ഥയോ-

തസ്വാദനം കസ്യന ചിത്തഇഷ്ടയേ’’

എന്നു വള്ളത്തോൾ മഹാകവി 1115 മേടം 18-ാംനു അഭിപ്രായമയച്ചിരിക്കുന്നതും ഏതത് കൃതിയുടെ വൈശിഷ്ട്യം വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്.

ആകപ്പാടെ, രസഭേദസന്നിവേശനം, സരളപദനിഗൂഢനം, പാത്രാനുഗുണസന്ദർഭാനുസാരരാഗതാളയോജനം, സാഹിത്യപുഷ്ടി തുടങ്ങിയ ഗുണവിശേഷത്താൽ ഈ ചെറിയ കഥ സഹൃദയരുടെയും കഥകളികളുടെയും സർവ്വംകഷമായ അഭിനന്ദനത്തിന് പാത്രമാകുന്നതാണ്



# അദ്വൈത വിദ്യാപണൻ

പ്രൊഫ: ജി. ബാലകൃഷ്ണൻനായർ

‘സർവം ബ്രഹ്മമയം’ എന്നതാണു വസ്തുസ്ഥിതി.

ഇതുറപ്പുവന്ന ഒരു ജീവനുക്തനായിരുന്നു

പന്നിശ്ശേരി. ആപരണം നിശ്ശേഷ

മൊഴിഞ്ഞതായിരുന്നു അദ്ദേഹ

ത്തിന്റെ അദ്വൈതവസ്തു

ബോധം.

## ബ്രഹ്മനിഷ്ഠപരമ്പര

ക്രിസ്താബ്ദം പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിന്റെ ഉത്തരാർദ്ധം. ഭം മുതൽ ഇരുപതാം ശതകത്തിന്റെ പൂർവാർദ്ധമവസാനിക്കുന്നതിനുമുൻപുവരെയുള്ള ഏതാണ്ടൊരു ശതാബ്ദക്കാലം കേരളാംബയുടെ പുണ്യാതിരേകകാലമായിരുന്നു എന്നു പറയാം. കേരളവസുന്ധരയെ പുണ്യവതിയാക്കിക്കൊണ്ട് ജീവൻമുക്തനായ ബ്രഹ്മനിഷ്ഠന്മാരുടെ ഒരു പരമ്പരതന്നെ അക്കാലത്തിവിടെ ഉദയം ചെയ്യുകയുണ്ടായി ശ്രീ. ചട്ടമ്പിസ്വാമി തിരുവടികൾ, ശ്രീ നാരായണഗുരുദേവൻ, ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ, തീർത്ഥപാദപരമഹംസർ, പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള എന്നിവരായിരുന്നു ഈ പരമ്പരയിലെ പ്രധാന ജ്യോതിസ്സുകൾ. പന്നിശ്ശേരിയായിരുന്നു ഈ രവസരയിലെ അവസാനക്കണ്ണി. മുൻപുള്ളവരെല്ലാം സന്യാസം സ്വീകരിച്ച ജീവൻമുക്തരായി വർത്തിച്ചിരുന്ന മാണിക്യരത്നങ്ങളാണെങ്കിൽ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി ഗൃഹസ്ഥശ്രമിയായി ജീവൻമുക്തനായിക്കഴിഞ്ഞ ഒരു വെൺമുക്താഫലമാണെന്നേദേമുള്ളൂ. ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമി തിരുവടികൾക്കും ശ്രീ നാരായണഗുരുദേവനും തമ്മിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ വയസ്സിന്റെ വ്യത്യാസമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഗുരുദേവൻ ജനിച്ചു് ഒരു പതിനേഴു് വർഷം കഴിഞ്ഞാണു് ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദർ ഭൂജാതനായതു്. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരേക്കാൾ പത്തു വയസ്സിനു് ഇളപ്പമേയുള്ള തീർത്ഥപാദ പരമഹംസർക്കു്. തീർത്ഥപാദ പരമഹംസരേക്കാൾ നാലു വയസ്സിന്റെ ഇളപ്പമേയുള്ള ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയു്. ഇവരെല്ലാവരും തന്നെ കുറേനാൾ ഒരുമിച്ചു് ജീവിക്കുകയും വേദാന്ത ചർച്ചയിലേർപ്പെടുകയും ചെയ്തകാര്യമാണിവിടെ പ്രത്യേകം സ്മരണീയമായിട്ടുള്ളതു്. ഇങ്ങനെ അഞ്ചോളം ജീവൻമുക്തന്മാരെ ഒരുമിപ്പിക്കാൻ അവസരം ലഭിച്ച കേരളവസുന്ധര ധന്യയാണെന്നെടുത്തുപറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

### ഒരു ജീവൻമുക്തൻ

ഇവരിൽ ശ്രീ. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരുടെ വാത്സല്യശിഷ്യനായിരുന്നു ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള. എന്നാൽ തീർത്ഥപാദരെ കണ്ടെത്തുന്നതിന് മുൻപുതന്നെ സംസ്കൃതഭാഷയിലും തർക്കവ്യാകരണാദി ശാസ്ത്രങ്ങളിലും അദ്ദേഹം നല്ല പാണ്ഡിത്യം കരസ്ഥമാക്കിയിരുന്നു. സ്വാമികളുടെ ദർശനവും കാരുണ്യമൂർത്തവർഷവും പന്നിശ്ശേരിയുടെ വ്യക്തിത്വത്തെ തേജോമയമാക്കി മാറ്റി, അദ്ദേഹം മഹാനായ ഒരാത്മജ്ഞാനിയാക്കി മാറ്റപ്പെട്ടു. വേദാന്തശാസ്ത്രജ്ഞാനത്തിലും അനുഭവസമ്പത്തിലും അദ്ദേഹം ഒരുപോലെ പരിനിഷ്ഠിതനും സത്തുഷ്ടനും ആയി ബുദ്ധിപ്പെട്ടു. ജ്ഞാനവിജ്ഞാനവാദാശിയായ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരുടെ ഗുരുത്വം കൂർമ്മബുദ്ധിയും തർക്കപടുവുമായ പന്നിശ്ശേരിയുടെ ശിഷ്യത്വം. ഇവ രണ്ടും മരുമിച്ഛപ്പോലും ഗൃഹസ്ഥനായ പന്നിശ്ശേരിയിൽ ഒരു ജീവൻമുക്തൻ തെളിഞ്ഞു പ്രകാശിച്ചുവെങ്കിൽ അതിൽ അതിശയിക്കാനില്ലതന്നെ.

### സംശയലേശമില്ലാത്ത വേദാന്തജ്ഞാനം

വേദാന്തവിദ്യ പലരും കരുതുന്നതുപോലെ ഗ്രഹിക്കാനും നടപ്പാക്കാനും അത്ര എളുപ്പമുള്ള ഒന്നല്ല. എളുപ്പമായി കരുതി വേണ്ടത്ര ഗൗരവബുദ്ധി പുലർത്താതെ പലരും ഈ രംഗത്തു വിഹരിക്കുന്നുണ്ട്. അവരൊക്കെ ആശയക്കുഴപ്പമുണ്ടാക്കി ജിജ്ഞാസക്കളെ വഴിതെറ്റിക്കാൻ മാത്രമേ എന്നും ഉപകരിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ വേദാന്തജ്ഞാനം സംശയലേശമില്ലാത്ത വസ്തുബോധത്തിൽ അടിയറച്ചതും വ്യക്തമായ അനുഭവത്തിന്റെ മാധുര്യം നിറഞ്ഞുതിങ്ങുന്നതും ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശിഷ്ടകൃതിയായ ശ്രീശങ്കരവിജയം ആട്ടക്കഥ ഒന്നു മാത്രം മതി ഈ രണ്ടു കാര്യങ്ങളും തെളിയിക്കാൻ. അതിൽ ബാലശങ്കരൻ അമ്മയോടു പറയുന്ന വരികൾ ശ്രദ്ധിക്കുക:-

വൃത്തിവാതവിക്ഷേപാൽ  
 പ്രത്യഗാത്മാംഭോധിയിൽ  
 മിഥ്യയായ് പൊങ്ങം വീചി-  
 വിസ്താരമത്രേവിശ്വം  
 തദ്വിഷയാസക്തിയാ-മിത്തിഹപററിപ്പടർന്നാൽ  
 ചിത്തദൃമത്തിന്നഭി-വൃദ്ധിസിദ്ധിക്കയില്ല.

അവനവന്റെ ഉള്ളിൽതന്നെയുള്ള അവണ്ഡബോധ സമുദൃത്തിൽ സങ്കല്പമാകുന്ന കാറ്റടിച്ചുപൊങ്ങുന്ന തിരമാലകളുടെ പ്രസരമാണ് പ്രപഞ്ചം. ഇവ ആത്മാവിൽ ഭിന്നമായ വസ്തുസത്തയില്ലാത്ത വെറും കാഴ്ചകളാണ്. ഈ പ്രപഞ്ചവിഷയങ്ങളിലുള്ള ആസക്തിയാകുന്ന ഇത്തിഹ ചുറ്റിപ്പടർന്നാൽ ചിത്തമാകുന്ന വൃക്ഷം

ആത്മാനുഭവത്തിനു കഴിവില്ലാത്തതായി നശിച്ചുപോകും. ഈ ദർശനവൈശിഷ്ട്യം ശ്രീശങ്കരനെന്നപോലെ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയും പൂർവ്വജന്മസൂത്രത്തിലൂടെ ചെറുപ്പകാലത്തുതന്നെ ലഭിച്ചിരുന്നു. അതുപോലെ ഈ കൃതിയിൽ തന്നെയുള്ള ചണ്ഡാല ശിവാന്റെ അദ്വൈതവസ്തുപ്രഖ്യാപനം പന്നിശ്ശേരിയുടെ ഉറപ്പുറ അദ്വൈതബോധത്തിന്റെ പ്രകടരൂപമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അതിപ്രകാരമാണു:-

ഉത്തമോഭൂസുരനും ശപചന്ദനം  
 വഭ്രവും കരിക്കട്ടയുമെന്നപോൽ  
 ഒറാവസ്തുവിൽ ഭിന്നമാം രോന്നലെ-  
 നനൂനാം ഭാവഭേദാൽതെളിയിച്ചു.

വഭ്രവും കരിക്കട്ടയും ഒരേ വസ്തുവിലെ രണ്ടു രൂപങ്ങളാണെന്നു ആധുനിക ശാസ്ത്രം തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശിവനും ചണ്ഡാലനും ഒന്നാണെന്നു ശിവന്റെ ചണ്ഡാല രൂപംതന്നെ തെളിയിച്ചു. സർവ്വം ബ്രഹ്മമയം എന്നതാണു് വസ്തുസ്ഥിതി. ഇതുറപ്പുവന്ന ഒരു ജീവൻമുക്തനായിരുന്നു ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി. ആവരണം നിശ്ശേഷമൊഴിഞ്ഞതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അദ്വൈതവസ്തുബോധം. യുക്തിഭേദങ്ങളും അനുഭവമധുരങ്ങളുമായ പല ഉപന്യാസങ്ങളും വേദാന്തവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇവയിൽ ‘‘ആത്മാവിന്റെ നിർലേപത്വം’’ എന്ന ഒരൊറ്റ ഉപന്യാസം തി വേദാന്തവിഷയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ തർക്കപെട്ടുപവും അനുഭവമാധുര്യവും തെളിയിക്കാൻ. ഈ ഉപന്യാസം വായിച്ചുകേട്ടിട്ടാണു ശ്രീ നീലകണ്ഠനാഥർ അദ്ദേഹത്തിനു ‘അദ്വൈതവിദ്യാപണൻ’ എന്ന ബിരുദനാമം അനുഗ്രഹിച്ചതളിയതു്. അതിനുമുൻപുതന്നെ ശിഷ്യന്റെ സത്യാനുഭവ സമ്പത്തിയെ പുരസ്കരിച്ചു് ‘പരമാനന്ദനാഥൻ’ എന്ന ഭീക്ഷാനാമം ഗുരുനാഥൻ നൽകിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നതാണു്. അങ്ങനെ പരമാനന്ദനാഥനെന്നും അദ്വൈത വിദ്യാപണനെന്നും ബ്രഹ്മാനിഷ്ഠനായ സ്വഗുരുവിനാൽതന്നെ ആശീർവദിക്കപ്പെട്ടയാളാണു ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അദ്വൈതാനുഭവസമ്പത്തിയു്ക്കു് ഇതിൽപ്പരം തെളിവെന്താണു വേണ്ടതു്?

### അൽഭുത പ്രതിഭാശാല!

കഥകളിസാഹിത്യരംഗത്തും അൽഭുത പ്രതിഭാശാലിയായിരുന്നു നമ്മുടെ കഥാപുരുഷൻ. നിഴൽകുത്തു്, ഭദ്രകാളീവിജയം, പാ (ശേഷം 62-ാംപേജു് അവസാനം)

യശസ്വരാനായ പണ്ഡിതസർവ്വഭൂമൻ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണുപിള്ളയും ഞാനും തമ്മിൽ ആദ്യമുണ്ടായത് ഒരു അദ്ധ്യാപക-രക്ഷാകർത്തൃബന്ധമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏകപുത്രൻ ശ്രീ നിവാസക്കുറുപ്പും ഏകപുത്രി ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയമ്മയും, ഞാൻ പ്രഥമായുപകനായിരുന്ന കരുനാഗപ്പള്ളി ഹൈസ്കൂളിൽ പഠിച്ചിരുന്നു. കുറുപ്പിനെ നാണുപിള്ളച്ചേട്ടൻതന്നെ കൈപിടിച്ച് എന്തെന്തെങ്കിലും കയായിരുന്നു. കാലാന്തരത്തിൽ കുറുപ്പ് മിക്കവാറും എന്റെ കുടുംബത്തിലെ ഒരംഗത്തെപ്പോലെയാകുകയും ചെയ്തു. ഇന്നും ആ ബന്ധം അഭംഗുരം തുടരുന്നു.

\*\*\*\*\*so\*\*\*\*\*

## ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണുപിള്ള (ഒരനുസ്മരണം)

വി. എ. നാരായണപിള്ള.

\*\*\*\*\*so\*\*\*\*\*

നാലു പതിറ്റാണ്ടുകൾക്കു മുമ്പുള്ള സംഭവങ്ങളും അവയെപ്പറ്റിപ്പറ്റിയുള്ള ആഴ്ചകളും, ഇന്നു പിൻതിരിഞ്ഞു നോക്കുമ്പോൾ വ്യക്തമായും അനുകൂലമായും ഓർമ്മയിൽ വരുക പ്രയാസമാണ്. നാണുപിള്ളച്ചേട്ടനെ സംബന്ധിച്ച എന്റെ സ്മരണകൾക്ക് ഈ കുറുപ്പും കുറിയൊക്കെയുണ്ട്. മനസ്സിൽ ഇന്നും പച്ചപിടിച്ചു നിൽക്കുന്ന ഒന്നു രണ്ടു സംഭവങ്ങൾമാത്രം ഇവിടെ വിവരിക്കാം.

---

ദൂകാപട്ടാഭിഷേകം, ശങ്കരവിജയം തുടങ്ങി സദ്ദേഹത്തിന്റെ ആട്ടക്കഥകൾ കൈരളിയുടെ കണ്ണാഭരണങ്ങളായിത്തന്നെ വീളുന്നു. സാഹിത്യരംഗത്തു് അതീവ ഭാവനാസമ്പന്നനായ ഒരാൾപോലും രചയിതാവുമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. എങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം സൂര്യനെപ്പോലെ തിളങ്ങിനിൽക്കുന്നത് വേദാന്തരംഗത്താണ്. ആ വേദാന്ത സൂര്യന്റെ വാങ്മയപ്രകാശം കേരളത്തെ വേണ്ടത്ര ഉദ്ദീപിപ്പിക്കാനിടവരട്ടെ എന്ന പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട്,

ഓം ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ



നാണപിള്ളച്ചേട്ടനെ അടുത്തറിയാനുള്ള ആഗ്രഹം ആദ്യമായി എന്നിലുണർത്തിയത്, ഞാൻ ഒരു ജ്യേഷ്ഠസഹോദരനെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കുകയും ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന ശ്രീവർദ്ധനത്തു് എസ്. എൻ. കൃഷ്ണപിള്ളസാറാണ്. അദ്ദേഹവും കരുനാ ഗപ്പള്ളി ഹൈസ്കൂളിൽ ഒരു അദ്ധ്യാപകനായിരുന്നു. തന്റെ അഭിവന്ദ്യസുഹൃത്തിന്റെ അഗാധമായ പാണ്ഡിത്യത്തെയും സാഹിത്യസിദ്ധികളെയും വാഴ്ത്തുന്നതിൽ കൃഷ്ണപിള്ള സാറിന് അലംഭാവമെന്നൊന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർ തമ്മിലുണ്ടായിരുന്നത് ഏകദേശം ഒരു 'ജോൺസൺ-ബോസ്-വെൽ' ബന്ധമായിരുന്നു എന്നു പറയാം. ആ ബന്ധത്തിൽനിന്നു ഒരു നല്ല ജീവചരിത്രം നമുക്കു ലഭിക്കാതെ പോയതു് വിധിവൈപരീത്യമെന്നു പറയാവൂ. അങ്ങനെയൊരു മഹൽകൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുവാനുള്ള പാണ്ഡിത്യവും സഹൃദയത്വവും കൃഷ്ണപിള്ള സാറിനുണ്ടായിരുന്നുതാനും.

ഒരു ദിവസം കൃഷ്ണപിള്ള സാർ നാണപിള്ളച്ചേട്ടനെ പരിചയപ്പെടുത്താൻ എന്നെ പന്നിശ്ശേരിൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി. സുപ്രസിദ്ധ കഥകളിനടനായിരുന്ന മാത്തൂർ കുഞ്ഞുപിള്ളപ്പണിക്കരുടെ അയൽക്കാരനാണ് ഞാനെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ പന്നിശ്ശേരിക്കുണ്ടായ സന്തോഷം വളരെ പ്രകടമായിരുന്നു. ഇന്നു തകഴി ശിവശങ്കരപ്പിള്ളയെക്കുറിച്ചെന്നപോലെ അന്ന് ഒരു കട്ടനാടൻ കലാകാരനെക്കുറിച്ചുണ്ടായ ആ പ്രശംസ-അതും ഒരു മഹാപണ്ഡിതനിൽനിന്നു- കേട്ടപ്പോൾ എനിക്കുതോന്നിയ അഭിമാനവും ആഹ്ലാദവും അളവററതായിരുന്നു. കൂട്ടത്തിൽ പറയട്ടെ, എന്നെക്കുറിച്ച് നാണപിള്ളച്ചേട്ടനു് ഉറച്ച ഒരു തെറ്ററിദ്ധാരണയുണ്ടായിരുന്നു. കഥകളി പരിശീലനം തുടങ്ങി, അതു പൂർത്തിയാക്കാതെ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിത്തത്തിലേക്കു് വഴിമാറിപ്പോയ ഒരുവനാണ് ഞാനെന്നു് എങ്ങനെയോ അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. ഞാൻ തിരുത്താൻ ശ്രമിച്ചിട്ടും ആ വിശ്വാസത്തിനിളക്കം തട്ടിയിരുന്നില്ലെന്നു് കൃഷ്ണപിള്ള സാറിൽനിന്നും മനസ്സിലായി.

നാടകീയതകൊണ്ടു് അവിസ്മരണീയമായ മറ്റൊരു സംഭവം കൂടി ഇവിടെക്കുറിക്കട്ടെ. ആര്യർവേദത്തിൽ വിഷജ്വരമെന്നും അലോപ്പതിയിൽ ടൈഫോയ്ഡ് എന്നും അറിയപ്പെടുന്ന രോഗമൂലം അലഭ്യമായിരുന്ന വിദഗ്ദ്ധ ചികിത്സയെയും നിഷ്കൃഷ്ടമായ പരിപരിചരണത്തെയും വിഫലമാക്കിക്കൊണ്ടു് എന്റെ ആദ്യത്തെ സഹധർമ്മിണിയും ഒരു കനിഷ്ഠ സഹോദരനും അകാലചരമം പ്രാപിച്ചു. ദുഃഖംകൊണ്ടു മരവിച്ചുപോയ മനസ്സുമായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്ന എന്നെ പലരും സന്ദർശിച്ചു സാന്ത്വനപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അവരിൽ പലരും ഇന്നോർമ്മയിലില്ല. പക്ഷെ നാണപിള്ള ചേട്ടന്റെ സന്ദർശനം മറക്കാനാകാത്ത സവിശേഷതയുള്ളതാ

യിരുന്നു. ഞാൻ ഏകനായി വീടിന്റെ പൂമുഖത്തുള്ള മേശയ്ക്കുപിന്നിൽ അധോമുഖനായി ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എതിർ വശത്തുള്ള ഒരു കസേരയിൽ ഇരുന്നു. ഞാൻ കശലം ചോദിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം ഒരു സാന്ത്വന വാക്കും പറഞ്ഞുവെച്ചില്ല. ആ മൃകരംഗം അധികം നീണ്ടില്ല. എന്റെ മേശപ്പുറത്തുനിന്നും ഒരു കഷണം കടലാസും എന്റെ പേനയുമെടുത്തും എന്തോ കുറിച്ചും ഒരു പുസ്തകത്തിന്റെ പേജുകൾക്കിടയിൽ അറ്റം വെളിയിൽ കാണത്തക്കവിധം തിരക്കി വെച്ചിട്ട് എഴുന്നേറ്റു യാത്ര പറയാതെ തന്നെ അദ്ദേഹം നടന്നുനീങ്ങി.

ദിവസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞാണ് ഞാൻ ആ കടലാസ് എടുത്തു നോക്കിയത്. അതിൽ താഴെ കാണുന്ന സംസ്കൃത പദ്യമാണ് അദ്ദേഹം എഴുതിയിരുന്നത്.

‘‘അരക്ഷിതം നിഷ്ഠിതമൈവരക്ഷിതം  
സുരക്ഷിതം ദൈവഹതം വിനശ്യതി  
ജീവത്യനാഥോ വിപിനേവിസർജ്ജിതഃ  
കൃതപ്രയത്നേ ന ഗൃഹേ, ന ജീവതി.’’

ആ കടലാസ് ഇപ്പോൾ എന്റെ കൈവശമില്ല. പക്ഷെ ആ പദ്യം ഇപ്പോഴും മനസ്സിലുണ്ട്.



1099 ധനു 26 രാവിലെ 11 മണിയോടെ തിരുവനന്തപുരത്തു നിന്ന് ശിവഗിരിയിലെത്തി നാണുഗുരുസ്വാമികളെ ദർശിച്ചു. ജാതി, പരമാൺവാദം, സേഗ്വരവാദം, സമുദായ പരിഷ്കാരം, മുക്തി, പ്രപഞ്ചസത്ത ഇങ്ങനെ പല വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചും സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. രാത്രി കൊല്ലത്തിനു വണ്ടി കയറാൻ ഞങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു തിരിച്ചു. റെയിൽവേ ആപ്പീസിൽ വെയിറിംഗ് റൂമിൽ ഇരുന്നു. പുള്ളിത്താനം കൃഷ്ണപിള്ള മുതലായ മാനന്യന്മാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവിടെവെച്ചു നാണുഗുരുസ്വാമികളുടെ കാരണഗുരു ആരെ നുള്ള വിഷയം സംഭാഷണം. ചട്ടമ്പിസ്വാമിതന്നെ എന്നും മറ്റും അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു. തയ്ക്കാട്ട് ബാവഗുരുവല്ലെന്നു പറഞ്ഞു. രാത്രി കൊച്ചുപിലാമുട്ടിൽ കണ്ണൂരമൻ വൈദ്യന്റെ കെട്ടിടത്തിൽ താമസം. ശബ്ദശക്തി, അർത്ഥം മുതലായ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ചു സംഭാഷണം. ധനു 27 രാവിലെ മുണ്ടയ്ക്കലേക്കു പോയി. ക്ഷേത്രത്തിൽ സ്വാമിയുമായി ഇരുന്നു. പ്രണവം, പുനർജനി മുതലായി അനേക വിഷയങ്ങൾ സംഭാഷണം.

(ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ഡയറി.)

# ഒരനുസ്മരണം

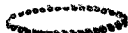
ആറുവാശ്ശേരി രവിന്ദ്രൻ.

പാണ്ഡിത്യത്തിൻ പരിമളമിളം-  
മണ്ഡലത്തിൽ പരത്തി  
പൂർണ്ണമാദം പുകളാളിപ്പൊരി-  
ഞ്ഞൊരു ധീരാഗ്രഗണ്യൻ.  
പന്നിശ്ശേരിപ്രയത്നചരിതൻ ഗാണപി-  
ളളവ്യകോലം.  
പുണ്യശ്ലോകൻ ധിലസിനിവിലാരം-  
ധുനായ് മേധുശീലൻ.

അല്ലൽക്കല്ലൊമുതിവരുവാൻ കർമ്മവും ജ്ഞാനവും. ര-  
ണ്ടാല്ലെന്നല്ലാനിഗമവു മുരയ്ക്കുന്നസിദ്ധാന്തപക്ഷം.  
ഉള്ളിൽ കണ്ടല്ലസിത സുഖമുദ ബുദ്ധനായ് ബദ്ധനല്ലാ-  
തില്ലത്തിൽ താനഴകൊടുക്കിത്തീർത്തൊന്നിഹാശംഗിപര്യൻ.

ആരും നേരിൽപെറ്റുവിജയിപ്പാ-  
നടുക്കില്ല വിചേത്-  
പൂരംമോദാൽ മുതിയിലണിയും.  
മുഗ്ധജാണികൃതനും  
പാദാവാദം വിമലതയയും  
വിദ്യകരക്കൊക്കെയേവം  
ഹിം, രാജിച്ചു ജനകനുസമംഗേ-  
ഹിയായ് മോഹഹീനൻ.

സാഹിത്യത്തിൽ പ്രയത്നപദവാക്യപ്രമാണങ്ങളിൽ സത്-  
സൗഹൃദം നൽകി നടകലാവിദ്യയിൽ തൊട്ടുമാറ്റം.  
മാഹാത്മ്യം ചേർന്നവയിലുമതി പ്രൗഢചിത്താനന്ദമാനോൻ  
മോഹധാന്തദ്യുമണിമതിമാനാ മഹാനല്ലസിപ്പു.





ബഹുമാന പ്രതിഭനായ

# ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി

ടി. എൻ. ഗോപിനാഥൻനായർ

ഉയരം കുറവെങ്കിലും, ഒത്തശരീരം. ഉജ്ജ്വലത്തായ കണ്ണുകൾ. ഒറ്റമുണ്ടും തോളിൽ തോർത്തുമാണ് വേഷം. ആ തലയെടുപ്പും ആജ്ഞാശക്തിയുള്ള കണ്ണുകളും എന്നെ ആകർഷിച്ചു

## ആ ദർശനം

അന്നെനിക്ക് പത്തുപതിനാറു വയസ്സേയുള്ള ചില്ലറക്കവിതകൾ എഴുതുന്ന കാലം. ഇന്നും ആ തുസന്ധ്യ എനിക്കോർമ്മയുണ്ട്. ഞങ്ങളുടെ വഴുതക്കാട്ടുള്ള പാർവ്വതിമംഗലത്തു് അപരിചിതനായ ഒരതിഥി പുരുഷനെത്തി. ഉയരം കുറവെങ്കിലും, ഒത്തശരീരം. ഉജ്ജ്വലത്തായ കണ്ണുകൾ. ഒറ്റമുണ്ടും തോളിൽ തോർത്തുമാണ് വേഷം. ആ തലയെടുപ്പും ആജ്ഞാശക്തിയുള്ള കണ്ണുകളും എന്നെ ആകർഷിച്ചു എന്നെ കണ്ടയുടൻ 'അച്ഛനില്ലേ?' എന്നുചോദിച്ചു.

'ഉണ്ട്'

'മററാക്കുകിലും മുകളിലുണ്ടോ?'

'ഇല്ല പായിക്കയാണ്'

'പന്നിശ്ശേരി വന്നുനിൽക്കുന്നുവെന്നു കട്ടിച്ചെന്നുപറയൂ'

ഞാനാദ്യമായി ആ പേരു കേൾക്കുകയാണ്. വിചിത്രമായ ആ പേരു മനസ്സ് ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഏതാനും നിമിഷം ആ കണ്ണിലേക്ക് നോക്കിനിന്നിട്ട് ഞാൻ തിടുക്കത്തിൽ കോവണി കയറി

'വേഗം കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരൂ. പത്തുമിനിട്ടുകഴിഞ്ഞു'

നി കാപ്പിയും കൊണ്ടുവരണം.'

അച്ഛൻ ഇരുപ്പിടത്തിൽനിന്നും എഴുന്നേറ്റുനിന്നും ആഗതനെ സ്വാഗതം ചെയ്തു. എന്നിക്ക് തെല്ലൊരളുതംതോന്നി. അതു് പതിവുള്ള കാര്യമല്ല. അത്ര വേണ്ടപ്പെട്ടവരാണെന്നെങ്കിൽമാത്രമേ അച്ഛൻ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു് സ്വീകരിക്കാറുള്ളൂ. അത്ര സ്നേഹമുള്ളവരാണെന്നെങ്കിൽ മാത്രമേ കൂപ്പിക്കൊണ്ടുവരാൻ പറയാറുള്ളൂ.

ഞാൻ കാപ്പിയുമായി ചെന്നപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹം കൈയെഴുത്തു പ്രതി വായിച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നു. 'നിഴൽക്കുത്തു' എന്ന ആട്ടക്കഥയാണ് അദ്ദേഹം വായിക്കുന്നതെന്ന് പിന്നീട് മനസ്സിലായി. ഞാൻ കേട്ടുകൊണ്ടു നിന്നെങ്കിലും ആ സംസകൃത ശ്ലോകങ്ങളൊന്നും എനിക്ക് മനസ്സിലായില്ല. അപ്പൂർ അതിരാം ആസ്വദിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ചില ശ്ലോകങ്ങൾ ആചർത്തിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'സ്വരത്തിനുടെ മാധുര്യം' അത്ര ഹൃദ്യമായിരുന്നു. മണപ്രവാള ഗാനങ്ങൾ ചൊല്ലിയിരുന്നത് അനന്തരണീയമായ ശൈലിയിലായിരുന്നു ആഘോഷമായ അപ്പൂനെകാണാൻ താഴത്തെ നിലയിൽ എത്തിയിരുന്നു. പക്ഷേ വായനതീരുവരെ ആരെയും മുക്തിപ്പെടുത്താൻ അനുവദിച്ചില്ല. അപ്പൂർ ആട്ടക്കഥയുടെ കളിരലകളിൽ സാഹിത്യം ആസ്വദിക്കും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഏതാണ്ട് രണ്ടു മണിക്കൂർ നേരം അദ്ദേഹം അവിടുണ്ടായിരുന്നു. ആ മധ്യമായ കാവ്യനിമ്നഗയുടെ കളിരലകൾ ആ അന്തരീക്ഷത്തിൽ ധന്യചൈതന്യം പകർന്നിരുന്നു. 'അപരാധിക അവിടെ എത്തിച്ചുകൊള്ളാം' എന്നപ്പൂർ പറഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം തൊഴുകെ യോടെ എഴുന്നേറ്റു.

അന്നുണ്ടു ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള എന്ന മഹാനഭാവനെ ഞാൻ പിന്നെ കണ്ടിട്ടില്ല. നിഴൽക്കുത്തു തിരുവനന്തപുരത്തു കഥകളി കൂബ്ബിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ അരങ്ങേറുന്നത് ഒരിക്കൽ കണ്ടിട്ടുണ്ട്.

'നിഴൽക്കുത്തു' എന്ന അർത്ഥപത്തായ തലക്കെട്ട് എന്നെ വല്ലാതെ ആകർഷിച്ചിരുന്നു. പിടിക്കാലത്തു ഞാനെഴുതിയ ഒരു സാമൂഹ്യനാടകത്തിന് ആ പേര് നൽകയും ചെയ്തു. 'നിഴൽക്കുത്തു' എന്നപേര് ഇതിവൃത്തത്തിൽ സംഭൃതമായ മർമ്മങ്ങൾ അറിയാൻ സ്വാഭാവികമായി അനുവാചകനിൽ ജിജ്ഞാസ വളർത്താതിരിക്കയില്ല.

### കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ:

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയെപ്പറ്റി കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ അറിയാൻ അവസരം കിട്ടിയതു ഏതാനും കൊല്ലം കഴിഞ്ഞ് കോളേജിൽ എത്തിയപ്പോഴാണ്. ശ്രീ. കമ്പളത്തു ശങ്കപ്പിള്ളച്ചേട്ടന്റെ ഭാര്യ സഹോദരനായ ശ്രീ. നെടുമ്പുറത്തു രാമൻപിള്ള എന്റെ സുഹൃത്തായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് അടുത്തറിയാമായിരുന്ന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയെപ്പറ്റി

ഭൂപളരെ കാര്യങ്ങൾ പറയാനുണ്ടായിരുന്നു. ചട്ടമ്പിസ്വാമി തിരുവടികളുടെ പ്രിയ ശിഷ്യനായിരുന്ന ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി എന്റെ ആദരവ് പിടിച്ചുപറ്റി. സ്വാമികൾ പ്രിയ ശിഷ്യനെ 'പൊന്നുണ്ട്' എന്നാണ് ഓമനയായി വിളിച്ചിരുന്നത്. അങ്ങനെ വിളിക്കാൻ കാരണം ശിഷ്യന്റെ പൊക്കക്കുറവുകണം. അക്ഷീണമായ ഗുഹാപാരായണംകൊണ്ടും നിരന്തരമായ സാധനകൊണ്ടും ആ മഹാനുഭാവൻ ആദ്ധ്യാത്മിക മേഖലയിൽ സമുന്നതപദവി ആർജ്ജിച്ചിരുന്നു. സ്ത്രീ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് മുടക്കംവന്നെങ്കിലും ആംഗലഭാഷയിലും തമിഴ്, ഹിന്ദി, ബംഗാളി തുടങ്ങിയ ഭാഷകളിലും സ്വപ്രയത്നം കൊണ്ട് സാമാന്യജ്ഞാനം നേടാൻ ആ അൽഭുത പ്രതിഭ കഴിഞ്ഞിരുന്നു സംസ്കൃതഭാഷയുടെ വിജ്ഞാനഖനി അദ്ദേഹം നേരത്തേ സ്വായത്തമാക്കിയിരുന്നു.

ശ്രീ. നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമികളിൽനിന്ന് ധ്യാനജ്ഞാനോപദേശം സ്വീകരിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹം അദ്വൈത വിദ്യാപണൻ എന്ന ബിരുദം നേടിയിരുന്നതും പരമാനന്ദനാഥൻ എന്നറിയപ്പെട്ടിരുന്നതും ഇന്നുള്ളവർ അറിയാൻ ഇടയില്ല. എല്ലാ കലകളുടെ മർമ്മങ്ങളും ചട്ടമ്പിസ്വാമിതിരുവടികൾ ബഹുഭവപ്രതിനോയ ഈ വൽസലശിഷ്യനെ അഭ്യസിപ്പിച്ചിരുന്നു.

### കഥകളിത്തവം:

കഥകളിയോട് അദ്ദേഹത്തിന് കലശലായ കമ്പമുണ്ടായിരുന്നു. ജീർണ്ണിച്ചുപന്ന ആ കലയ്ക്ക് കായകല്പചവികിൽസനടത്തി ഓജസ്സ് നൽകിയത് അദ്ദേഹമാണ്. കഥകളിശാസ്ത്രംതന്നെ അദ്ദേഹം എഴുതി. കൂടാതെ നിഴൽക്കത്തു്, ഭൂകാളിവിജയം, പാദകാപട്ടാഭിഷേകം, ശങ്കരവിജയം എന്നീ നാലു ആട്ടക്കഥകൾ കൈരളിക്ക് സമ്മാനിച്ചു. കഴിവുള്ള നടന് അങ്ങനത്തുകർക്കാൻ വകനൽകുന്ന കൃതികളാണവയെന്നു് കഥകളി രംഗത്തെ അതുകായനായ തോട്ടം ശങ്കരൻപോറ്റി ഒരവസരത്തിൽ പറഞ്ഞതു് ഞാൻ ഓർമ്മിക്കുന്നു.

ഉപന്യാസം, കവിത, പരിഭാഷ, നാടകം തുടങ്ങിയ എല്ലാ ശാഖകളിലും അദ്ദേഹം അവസ്ഥരണീയമായ സംഭാവനകൾ സമ്മാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'നിഴൽക്കത്തി'ന്റെ അവതരികയിൽ 'അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രമം വിഫലമല്ലെന്ന്' മാത്രമല്ല, സഫലമായിട്ടുണ്ടെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു' എന്ന് എന്റെ അച്ഛൻ പറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞ സ്ഥിതിക്ക് ഞാൻ കൂടുതലൊന്നും പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

എന്നതന്നെയുമല്ല, ആ പണ്ഡിതപാരമ്പാരത്തിന്റെ ആഴവും പരപ്പും ഗാംഭീര്യവും അസാധാരണതയും വിവരിക്കാൻ ഈ എളിയ കലാകാരൻ അപ്രാപ്തനാണുതാനും. മാർക്കണ്ഡേയം എന്ന നാടകം ഞാൻ ഒരു റേഡിയോശില്പമാക്കി തിരുവനന്തപുരം നാലയത്തിൽ ഏല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അടുത്തുതന്നെ അത് പ്രക്ഷേപണംചെയ്യും.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയപുത്രനും എന്റെ സുഹൃത്തുമായ ശ്രീ. ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പ് സ്മര്യപുരുഷനെ അധികരിച്ച് ഒരു സോവനിർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്ന് അറിയിച്ചപ്പോൾ എന്റെ ആദരവിന്റെ സൂചനയായി നാലുവരി എഴുതണമെന്നുതോന്നി. ഇപ്പോൾ വാതരോഗഗ്രസ്തനായി കഴിയുന്ന എനിക്ക് സമർഹമാംവിധം കൃത്യകൾ പഠിച്ച് സവിസ്തരം ഒരു ലേഖനം എഴുതാൻ സാധിച്ചില്ല. ഉദ്ദേശശുദ്ധിയെ കരുതി വായനക്കാർ ക്ഷമിക്കണമെന്ന് അപേക്ഷിക്കുന്നു. ശ്രീ. ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പിന്റെ സദഭ്യമത്തിന് സർവ്വവിജയവും ഹൃദയപൂർവ്വം നേർന്നുകൊള്ളുന്നു.



ഭവേത്സം കമ്മീഷനിൽവെച്ച് നിവേദനം നടത്തിയസമയം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൈദിക ജ്ഞാനം ആ മഹാ സദസ്സുമുഴുവനും കേട്ടാഹ്ളാദിച്ചു അന്നത്തെ കമ്മീഷനംഗങ്ങളേയും അതിശയിപ്പിച്ചിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അറിവ്. (കമ്മീഷൻ ചെയർമാൻ പുനശ്ശേരി തമ്പിയായിരുന്നു) ആ കമ്മീഷനംഗങ്ങൾ പ്രത്യേകം സംസാരിക്കാൻ വേറെ സന്ദർഭത്തിനുക്ഷണിച്ചത് ഞാൻ ഓർക്കുന്നു അദ്ദേഹം ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം സ്വീകരിച്ചിരുന്നെങ്കിലും മുഖക്കുപ്പും-അല്പാ-ജീവന്മുക്തനായിരുന്നു എന്നെനിക്ക് പലപ്പോഴും തോന്നിയിട്ടുണ്ട്.

ശങ്കരപ്പിള്ളവൈദ്യൻ, കൃഷ്ണപുരം  
(പ്രൊഫ; ഗുപ്തൻനായരുടെ അച്ഛൻ)

# ഒരു മഹാ മനീഷി

(ശ്രീ. വിദ്യാനന്ദ തീർത്ഥപാദസാമികൾ

ഏതുവിഷയത്തെക്കുറിച്ചും ശ്രീ മഹാശയനവേങ്ങര  
ക്കുസരിച്ച് സർവ്വസന്ദേഹങ്ങളും നിവർത്തിക്ക  
ത്തക്കവണ്ണം ശാസ്ത്രപ്രതിപാദനം നടത്താനുള്ള  
അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവ് മറാധികം ആളുകളിലും  
കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

## പണ്ഡിത കവി:

പണ്ഡിത ശ്രേഷ്ഠന്മാരിൽ പ്രമുഖനായ ഒരു മഹാമനീഷി  
യായിരുന്നു പന്നിശ്ശേരി ശ്രീ. നാണപിള്ള. സംസ്കൃതം, മല  
യാളം, തമിഴ്, ഇംഗ്ലീഷ്, തുടങ്ങി വിവിധഭാഷകളിൽ വി  
ജ്ഞനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. എന്നാൽ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ അഗാ  
ധമായ വൈദഗ്ദ്ധ്യവും സംഗീതസാഹിത്യാദികളിലും ന്യായ  
വൈശേഷികാദിദർശനങ്ങളിലും അസാധാരണമായ അപഗാഹവും  
അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു ഗദ്യസാഹിത്യത്തിലും പദ്യസാഹിത്യ  
ത്തിലും കൃതഹസ്തനായിരുന്നു ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി. കഥകളി  
യിൽ ജന്മസിദ്ധമായ വാസനാസമ്പത്തുതന്നെയാണ് അദ്ദേഹത്തി  
നുണ്ടായിരുന്നത്. മഹാപണ്ഡിതൻ, കവി, നാട്യപ്രമേണി, തുട  
ങ്ങി വിവിധ നിലകളിൽ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി ജനങ്ങളുടെ ആദരവ്  
സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. 11-9-1885-ൽ കരുനാഗപ്പള്ളി മരുതൂർക്ക  
ളങ്ങര കണ്ണങ്കുഴിയിലാണ് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണപിള്ള ജനി  
ച്ചത്. പാലാഴിയിൽ കല്യാണിയമ്മ മാതാവും വയലിൽ  
പത്മനാഭക്കുറുപ്പ് പിതാവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ബാല്യത്തിൽ വളരെ കസ്യ  
തിത്തരമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ബുദ്ധിമാനായ നാണപിള്ള അന്നത്തെ  
മലയാളം പ്രാഥമിക ക്ലാസ് (ഇന്നത്തെ നാലാം ക്ലാസ്) പ്രശസ്ത  
രീതിയിൽ പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിൽ ചേർന്നു ഫോർത്തുഫോ  
റം വരെ പഠിച്ചു. അതിനിടയിൽ മാതാവും പിതാവും മാതൃഭവനം  
മരണമടയുകയും കുടുംബത്തിൽ സ്വത്തുസ്വസ്ഥി കലഹം നേരി  
ടുകയും ചെയ്തു. ഏതിർ ശാഖക്കാരുമായി തന്റേടത്തോടു കൂടി  
തേങ്ങരിച്ച് ന്യായമായ തന്റെ കുടുംബാവകാശം നേടിയെടുത്തു പ  
ന്നിശ്ശേരി തന്നെ സ്ഥിരതാമസമാക്കി. അതിനുശേഷമാണ്

പന്നിശ്ശേരിനാണുപിള്ള എന്നുപേരിൽ അദ്ദേഹം പ്രസിദ്ധനായതു്.

**ഉപരി വിദ്യാഭ്യാസം:**

വിദ്യാഭ്യാസം നിർത്തി കടംബത്തിൽ വന്നു് ഭരണമേറ്റു് അവിടെ ഏതാണ്ടു് സ്വസ്ഥതയായപ്പോൾ വീണ്ടും വിദ്യാഭ്യാസരംഗത്തേയ്ക്കുതന്നെ അദ്ദേഹം പ്രവേശിച്ചു. ഹൈസ്കൂളിലോ കോളേജിലോ പോയല്ല വീട്ടിലിരുന്നുവെന്നു് അദ്ദേഹം വിദ്യാഭ്യാസം നേടിയതു്. ശ്രീ വിവേകാനന്ദൻ, ശ്രീ രാമതീർത്ഥർ തുടങ്ങിയ മഹാപുരുഷന്മാരുടെ ഇ ശിഷ്യരിലുള്ള പ്രഭാഷണങ്ങൾ പഠിക്കുകയും ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളും, ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളും ക്രമേണ വായിച്ചു മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്തു് ഇംഗ്ലീഷ് സാഹിത്യത്തിലും ദർശനങ്ങളിലും അദ്ദേഹം വിജ്ഞാനമാർജ്ജിച്ചു അക്കൂട്ടത്തിൽ സംസ്കൃതഭാഷയിലും ഉപരിജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. കരുനാഗപ്പള്ളി കോഴിക്കോട്ടു് കരിങ്ങാട്ടിൽ ശ്രീനാണവാശാനെ കൂടെ താമസിപ്പിച്ചു് സംസ്കൃതവ്യാകരണം തർക്കം തുടങ്ങിയ ശാസ്ത്രഭാഗങ്ങളും കാവ്യനാടകാലംകാരാദിഗ്രന്ഥങ്ങളും പഠിച്ചു് ഒരു നല്ല വിദ്വാനായിത്തീർന്നു.

യോഗവേദാന്താദിഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ച അതിലെ ആശയങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചു് അതുപറ്റി സന്ദർഭംകിട്ടുപോൾ സൂചുത്തുകളുമായി ചർച്ചചെയ്യുക അദ്ദേഹത്തിനു ചെറുപ്പം മുതൽ രസകരമായ ഒരു വിഷയമായിരുന്നു. സന്യാസികൾ എഴുതിയെഴുതുകിലും അവരെ പോയികാണം. അവരുമായി വാദപ്രതിവാദത്തിലേർപ്പെടും. പലരേയും വാദത്തിൽ തോല്പിച്ചു് അവരുടെ 'തനിസ്വരൂപം' വെളിപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ, യോഗ്യന്മാരെ നുകണ്ടാൽ അവരെ ബഹുമാനിക്കുകയും സൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന സ്വഭാവം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു. ചെറുപ്പത്തിൽ ഏതാ മഹാൻ അദ്ദേഹത്തിനു് ഒരു മന്ത്രം ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നതായിട്ടറിയാം. ആ ഉപദേശം യഥാവിധി അനുഷ്ഠിച്ചു് സഗുണഭേദതാപ്രീതി സമ്പാദിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞു.

കരേക്കാലത്തിനുമുമ്പു് മരുതൂർക്കുളങ്ങര ക്ഷേത്രപരിസരം കള്ളിമുൾചെടികൾ നിറഞ്ഞു് കാഴ്ചപിടിച്ചു കിടക്കുകയായിരുന്നു. ഒരിക്കൽ ആ കാട്ടിൽ ഒരവധൂതൻ വന്നു കറെ ദിവസം വിശ്രമിച്ചിരുന്നു. യോഗസിദ്ധനും യുവാവുമായ അദ്ദേഹം അന്നു മനപ്രസംഗം

അനുഷ്ഠിച്ചിരിക്കുകയാണ്. പന്നിശ്ശേരി കൂടെയുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപത്തിൽ ചെന്നിരിക്കും. ആ അവധൂതന്റെ തേജോമയമായ മുഖഭാവവും തീജ്വാലപോലെ ഉജ്ജ്വലിക്കുന്ന നേത്രവും യോഗസിദ്ധിയെ പ്രദ്യോതിപ്പിക്കുന്നതായിരുന്നുവെന്ന് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി ഏന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ആ കാട്ടിൽ പലതരത്തിലുള്ള പ.വൃകൾ അന്നുണ്ട്. അവധൂതന്റെ സാധനങ്ങൾ പൊതുക്കളിലാണ് സൂക്ഷിക്കുന്നത് ഇവിടെ കഴിഞ്ഞാൽ വലിയ വിഷമുള്ളപാമ്പ് ഉപദ്രവിക്കുകയില്ലെന്ന് എന്ന പന്നിശ്ശേരി ഇംഗ്ലീഷിൽ ചോദിച്ചു. അതിന് വിവിധഭാഷാഭിജ്ഞനായ അദ്ദേഹം ഇംഗ്ലീഷിൽ നിലത്തേഴുതിക്കാണിച്ച മറുപടി എന്നെ കടിച്ചാൽ കടിക്കുന്ന പാമ്പ് ചത്തുപോകുമെന്നാണ്. ആ അവധൂതന്റെ സന്നിധിയിൽ ഉൾക്കമ്പോൾ മനസ്സ് തനിയെ ഏകാഗ്രമാകുമായിരുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം ഏന്നോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. തീർച്ചയായും ആ അവധൂതന്റെ അനുഗ്രഹം അദ്ദേഹത്തിനു സിദ്ധിച്ചുവെന്ന് ഇതിൽനിന്ന് അനുമാനിക്കാം. കാശിയിലെ അവധൂതസമ്പ്രദായത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു യോഗിയായിരുന്നു ആ അവധൂതൻ. അതുപോലെയുള്ള പല സാധുമാരാണ് കളഭമായി സംസർഗം പുലർത്തി അവരുടെ അനുഗ്രഹം നേടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. വിചാരചന്ദ്രോദയം, വിചാരസാഗരം, യുക്തിദീപിക തുടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ച് അവയിലെ യുക്തികൾ അന്ന് നല്ലതുപോലെ ഹൃദിസ്ഥമാക്കിയിരുന്നു അദ്ദേഹം. അങ്ങനെ സന്യാസികളെ പരീക്ഷിച്ചും അവരോടു ചോദിച്ചും നടക്കുന്നകാലത്തു കൊല്ലവർഷം 88-ൽ (1913-ൽ) ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളെ ദർശിക്കാൻ ഇടയായി. അന്ന് ശ്രീ സ്വാമികൾ കായംകുളത്തിനകിഴക്ക് പെരിങ്ങാല താമരക്കുളം ആറമ്പിൽ ശ്രീ ഗോവിന്ദനുണ്ണിത്താന്റെ മാത്തിൽ വിശ്രമിച്ച് ജിജ്ഞാസുകളെ അനുഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലമാണ്. ശ്രീ താഴത്തോട്ടത്തു വേലുപ്പിള്ള ശ്രീ കൊച്ചുട്ടികിഴക്കേതിൽ നാണുപിള്ള തുടങ്ങിയ കേതന്മാർ അന്നാണ് സ്വാമികളുടെ ശിഷ്യന്മാർ ആയിത്തീർന്നത്. ശ്രീ. താഴത്തോട്ടത്തു വേലുപ്പിള്ളയുടെ നിദ്ദേശാനുസരിച്ച് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയും ആറമ്പിലേയ്ക്കുപോയി. അവിടെചെല്ലുന്ന അതിഥികളെയെല്ലാം വേണ്ടതുപോലെ ഉപചരിക്കുകയും അവരോടു വേദാന്തപ്രഭാഷണം നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ ശ്രീ ഗോവിന്ദനുണ്ണിത്താൻ തൽപ്പരനായിരുന്നു. ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിയുമായും അദ്ദേഹം വേദാന്തപരീക്ഷണത്തിൽ. വേദാന്തശാസ്ത്രത്തിൽ നല്ല വിജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്ന

ശ്രീ ഉണ്ണിത്താൻ യുക്തിവാദത്തിൽ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിയോടു തോറ്റുപോയി. ആറു വേനത്തിനടുത്താണ് ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥാടകസാമികൾ വിശ്രമിച്ചിരുന്ന മാം. സ്വാമികളോടും ഒന്നുവാദിക്കാമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയാണ് പന്നിശ്ശേരി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമീപത്തെത്തിയത്. പക്ഷേ, മഹാതപസ്വിയും പണ്ഡിതാഗ്രേസരനും സിദ്ധയോഗിയും ബ്രഹ്മനിഷ്ഠനുമായ ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥാടകസാമികളെ കണ്ടമാത്രയിൽ തന്നെ അപൂർവമായ കേന്ദ്രബഹുമാനമാണ് പന്നിശ്ശേരിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉണ്ടായത്. വാദിക്കണമെന്നു തോന്നിയെ ഇല്ല. ഒരു ജിജ്ഞാസുവിന്റെ നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി പെരുമാറി. ആത്മതത്ത്വത്തെക്കുറിച്ച് അന്ന് ശ്രീ തീർത്ഥാടകസാമികൾ ശ്രുതിയുക്തസംഭാഷണങ്ങൾക്ക് ഇണങ്ങത്തക്കവണ്ണം പ്രതിവാദിക്കുന്നത് കേട്ടപ്പോൾ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിക്ക് അതുതന്നെ ആനന്ദവും തോന്നി ക്രമേണ അവർത്തമാനമായിത്തീർന്നു. അധികം താമസിയാതെ, ശ്രീ ഗോവിന്ദനണ്ണിത്താന്റെ നിരൂപണത്തിനുശേഷം, ശ്രീ സ്വാമികൾ ശ്രീ താഴത്തോട്ടത്തുവേലുപ്പിള്ളയുടെ അപേക്ഷ അനുസരിച്ച് കരുനഗ്നപ്പള്ളിയിൽവന്നു വിശ്രമിക്കാൻ തുടങ്ങി. പുനഃകളത്തു താഴത്തോട്ടമാത്തിലും ആതമാട്ട് കൈതവനമാത്തിലുമാണ് ശ്രീ സ്വാമികൾ വിശ്രമിച്ചിരുന്നത്. അക്കാലത്തു അനേകം ഭക്തജനങ്ങളും പണ്ഡിതന്മാരായ ജിജ്ഞാസുക്കളും ശ്രീ സ്വാമിതിരുവടികൾക്ക് ശിഷ്യന്മാരായിവന്നുചേർന്നു. അവരിൽ എല്ലാവരിലുമായിട്ടും മുന്നണിയിൽ നിന്നു ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയാണ്.

**മന്ത്രാപാസന-യോഗസിദ്ധി:**

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിക്ക് അതിദുർലഭമായ ഹയഗ്രീവന്ത്രമാണ് ആദ്യം ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥാടകസാമികൾ ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്തത്. അതു് യഥാവിധിജപിച്ചു സദ്ധിവരുത്തുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് അധികകാലം വേണ്ടിവന്നില്ല. തുടർന്ന് വിവിധ യോഗസാധനകളും വേദാന്തശാസ്ത്രങ്ങളും ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥാടകസാമികളിൽ നിന്ന് പന്നിശ്ശേരി പരിശീലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിദുർലഭമായ വേവരീമുദ്ര ശ്രീ സ്വാമികൾ നാലുശിഷ്യർക്കു ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുള്ളത് ശ്രീ ആത്മയോഗിനിയമ്മ, ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണുപള്ള, ശ്രീ കീഴിലും രാമൻനമ്പൂതിരി, ഇപ്പോഴത്തെതച്ചടയകൈമൾ. ഇവരിൽ ശ്രീ ആത്മയോഗിനിയ



മമ്മൂ. ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിക്കും സിദ്ധിവരുത്താൻ പെട്ടെന്നുകഴിഞ്ഞു എന്നാണ് എനിക്കറിയാൻ സാധിച്ചത്. നിശാതബുദ്ധിശാലിയും ഗ്രഹണധാരണപടുവുമായ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി നാലഞ്ചുവർഷം കൊണ്ട് ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെ സന്നിധിയിൽ നിന്ന് വേദവോദാനാഭിനാനാവിധ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ അപാരപാണ്ഡിത്യവും വേദാന്തവിചാര പ്രക്രിയകൾവഴി ജീവബ്രഹ്മൈക്യ നിർണ്ണയവും സമ്പാദിച്ചു.

### ആത്മാനുഭൂതി:

ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെ സന്നിധിയിൽ നിന്നുള്ള ശാസ്ത്രാധ്യയനത്തിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച് അന്നും കൊല്ലത്തുവാശ്രമിച്ചിരുന്ന ശ്രീ. പട്ടമ്പിസ്വാമി തിരുവടികളെ ദർശിച്ച് വേദാന്തതത്വങ്ങൾ ശ്രവിച്ച് മനനനിമിദ്ധ്യാസനങ്ങൾ വഴി തന്റെ ആത്മാനുഭൂതി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും പലേ വിധത്തിലുള്ള വാദഗതികളും ശാസ്ത്രാഹസ്യങ്ങളും മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും വേണ്ട ഭാഗ്യം ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിക്കു സിദ്ധിച്ചു. ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ 'പരമാനന്ദനാഥൻ' എന്ന ഭിക്ഷാനാമവും 'അദ്വൈതവിദ്യാപണൻ' എന്ന ബിരുദവും നല്കി സ്വശിഷ്ടാഗ്രന്ഥമായ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണപിള്ളയെ അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശ്രീ നാരായണഗുരുസ്വാമികളുമായും ധാരാളം ശാസ്ത്ര പർച്ചയടത്താനുള്ള ഭാഗ്യമേകിയും അദ്ദേഹത്തിനുവേണ്ടിയിരുന്നു.

### സാമാന്യചിന്ത:

ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണപിള്ള പട്ടമ്പിസ്വാമി തിരുവടികളുടെ ശിഷ്യപ്രശിഷ്യപരമ്പരയിൽ ആർക്കും സമാദരണീയനായ ഒരു യോഗിയും ബ്രഹ്മജ്ഞനും ആയിരുന്നു ശ്രീ പരമാനന്ദനാഥൻ എന്ന പേരിലാണ് പരമ്പരയിൽ അദ്ദേഹം അറിയപ്പെടുന്നത്. നിരീശ്വരവാദികളേയും ദുരീശ്വരവാദികളേയും വാദപ്രതിവാദങ്ങളിലൂടെയും ലേഖപ്രതിലേഖങ്ങളിലൂടെയും തോൽപ്പിച്ച് ഈശ്വരസ്തിത്വത്തേയും അദ്വൈതഃഖദാന്തത്തേയും പ്രചരിപ്പിച്ച ഒരു മഹാനായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമി ചരിത്ര സമുച്ചയം എന്ന ഗ്രന്ഥം വഴി ജ്ഞാനവിജ്ഞാനസമ്പത്തുകൾ വിതരണം ചെയ്ത അദ്ദേഹത്തെ കേരളീയർ ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കയില്ല. കൂടാതെ, മാർക്കണ്ഡേയം, പ്രകരണം, സൂര്യശതകം, ചിത്രോദയമണിപരിഭാഷകൾ, വിമർശനസഞ്ചിക ഇവ അദ്ദേഹ

ത്തിന്റെ പരിഭാഷാസരണിയിലെയും നിരൂപണസരണിയിലെയും പ്രാഗല്ഭ്യം വിളംബരം ചെയ്യുന്ന മതപ്രഭാഷണം, അഭിമുഖ സംഭാഷണം, ശിഷ്യോപദേശം, ലേഖനം, കവിത, ഈ മാധ്യമങ്ങളിൽ കൂടി ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമിതിരുവടികൾ പ്രചരിപ്പിച്ച സന്നാതബ്രഹ്മവിദ്യയും സാധനമാർഗ്ഗങ്ങളും ജനസാമാന്യത്തിനിടയിൽ പ്രചരിപ്പിക്കാൻ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി വളരെ പരിശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

### **എന്റെ പന്നിശ്ശേരി ബോധലബ്ധി:**

ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമി ചരിത്രസമുച്ചയം (110-ൽ) 1935 ലെ ഞ് എനിക്കു വായിക്കുവാൻ ഇടയായത്. അഞ്ച് ഞാൻ ഏഴുമാറ്റിനിടത്തുള്ള കുന്നും സംസ്കൃതശ്ലോകിൽ അധ്യാപകനായിരുന്നു. എഴുമാറ്റ ആശ്രമത്തിൽ അഞ്ച് സന്യാസപ്പുത്തിയിൽ കഴിഞ്ഞിരുന്ന യോഗാനന്ദസ്വാമികളാണ് ആ പുസ്തകം വായിക്കാൻ എനിക്കു തന്നത്. ഒരാളുകൊണ്ട് ഞാനതുശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായിച്ചു തീർത്തു അപ്പോഴാണ് ശ്രീ പരമാനന്ദനാഥൻ പന്നിശ്ശേരിയെയും ചിട്ടസാരേണൻ ശ്രീ. ശ്രീവർദ്ധനത്തു് കൃഷ്ണപിള്ളയെയും ആ ഗ്രന്ഥം വഴി പരിചയപ്പെട്ടത്. അതോടുകൂടി അവരെ ദർശിച്ചാൽ കൊള്ളാമെന്നു് ആഗ്രഹവും ഉണ്ടായി. എന്നാൽ ആ ഗ്രന്ഥപഠനത്തിന്റെ പ്രചോദനത്താൽ പെട്ടെന്നുതന്നെ ഞാൻ വാഴൂർ തീർത്ഥപാദശ്രമത്തിൽ ചെന്നു ശ്രീ തീർത്ഥപാദപരമഹംസ സ്വാമികളെ ദർശിച്ചു. അദ്ദേഹം കാരണ്യപൂർവ്വം എന്നെ ആശ്രമത്തിൽ സ്വീകരിച്ച് ഒരാഴ്ച അവിടെ താമസിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ആ ഒരാഴ്ചയ്ക്കിടയ്ക്കൽ യോഗവേദാന്തപരങ്ങളായ, വിവിധ വിഷയങ്ങളെക്കുറിച്ച് സ്വാമിതിരുവടികളിൽനിന്നു് ശ്രവിക്കുവാൻ എനിക്കുഭാഗ്യം ലഭിച്ചു. ആ പ്രഭാഷണത്തിനിടയിൽ ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമിതിരുവടികൾ, ശ്രീ. നാരായണഗുരുസ്വാമികൾ, ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ, ഈ മഹാനാരുടെ മാഹാത്മ്യവും ചരിത്രസംഗ്രഹവും സ്വാമിതിരുവടികൾ എനിക്കു് വിവരിച്ചുതന്നു. അപ്പോൾ ഞാൻ ശ്രീ സ്വാമികളോടുചോദിച്ചു, ഇപ്പോൾ ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമിതിരുവടികളുടെ പരമ്പരയിൽ അവിടന്നല്ലാതെ ബ്രഹ്മനിഷ്ഠന്മാരായി മറ്റാരെങ്കിലും ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടോ എന്ന്. 'ഉണ്ടു്, ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണുപിള്ള' എന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറുപടി. ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി ഗുഹസ്ഥനോ സന്യാസിയോ എന്നു ഞാൻ വിണ്ടും ചോദിച്ചു. ഗുഹസ്ഥനാണെന്നദ്ദേഹം മറുപടി

പറഞ്ഞു. ഗൃഹസ്ഥന്മാർക്ക് ബ്രഹ്മജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കുമോ എന്നായിരിക്കണം എന്റെ ചോദ്യം. സിദ്ധിക്കും, വസിഷ്ഠ വ്യാസാദി മഹർഷീശ്വരന്മാർ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമികളായിരുന്നല്ലോ? എന്നു സ്വാമി തിരുവടികൾ പറഞ്ഞത് എനിക്ക് മനസ്സിലാക്കിത്തന്നു. സന്യാസ പക്ഷപാതികളായ ചില മഹാപുരുഷന്മാരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങളും, ലേഖനങ്ങളും വഴി ഗൃഹസ്ഥാശ്രമികൾക്കു ബ്രഹ്മജ്ഞാനമോ മോക്ഷമോ ലഭിക്കുകയില്ലെന്നാണ് അന്നു ഞാൻ ധരിച്ചിരുന്നത്. തുടർന്ന് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണപ്പിള്ളയെക്കുറിച്ച് ശ്രീതീർത്ഥപാദപരമഹംസസ്വാമികൾ വളരെ വിസ്തരിച്ച് എന്നെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. അന്ധാരണ ബുദ്ധിയിലാസവും അഗാധവൈഷ്ണവവും സിദ്ധിച്ച പന്നിശ്ശേരി നമ്മുടെ പരമ്പരയ്ക്ക് ഒരഭിമാനസ്തംഭമായാണ് വിജയിക്കുന്നത്. ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥ പാദസ്വാമികളുടെ പരമ്പരയും സ്വാമിതിരുവടികളുടെ — ശ്രീ പട്ടമ്പിസ്വാമികൾ — പ്രതിപാദനശൈലിയും കലാനൈപുണ്യവും യശ്തിവാദപട്ടവും ഒന്നിണങ്ങിയ ഒരു വ്യക്തിയാണ് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി. അദ്ദേഹത്തെ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമി ആകയാൽ ഗൃഹകാര്യങ്ങൾ മുറപോലെ നടത്തുന്നു. അതിൽ ആസക്തനല്ല. ആശ്രമത്തിൽവന്നാൽ അവിടുത്തെ കാര്യങ്ങളിലും, പൊതു കാര്യങ്ങളിലിറങ്ങിയാൽ ആ കാര്യങ്ങളുമായിരിക്കും അദ്ദേഹം കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കുക. യാതൊരു പ്രത്യുപകാരവും വാഞ്ചരിക്കാതെ അന്യരുടെ കാര്യത്തിനുവേണ്ടി വളരെയേറെ പരിശ്രമിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിലാണ് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി. ഒരു നാട്ടുപ്രമാണിയുടെ നിലയിൽ ജീവിക്കുന്നതുകൊണ്ട് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിയുടെ യോഗജ്ഞാനവിഷയകമായ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനങ്ങളെക്കുറിച്ച് സാമാന്യ ജനങ്ങൾക്ക് അറിവോ വിശ്വാസമോ ഉണ്ടാവുകയില്ല എന്നാൽ ഒരു സന്യാസിയാകുന്നതുകൊണ്ട് ആധ്യാത്മികമണ്ഡലത്തിൽ അദ്ദേഹം വളരെയേറെ ശോഭിച്ചേനെ. ലോകം അദ്ദേഹത്തെ ഒരു പരമാചാര്യനെന്ന നിലയിൽ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രരാബ്ധം ഇങ്ങനെയായിപ്പോയി. അതുകൊണ്ട് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിക്കു് ഒരു കുറവുമില്ല. അദ്ദേഹത്തിൽ നിന്നുലഭിക്കേണ്ടതു ലഭിക്കാൻ കഴിയാതെവന്ന ലോകത്തിനാണ് നഷ്ടം നേരിട്ടത്. ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ തന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യനായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും പരമ്പരാഗതമന്ത്രങ്ങൾ മുഴുവൻ ഉപദേശിച്ചു കൊടുത്തിരുന്നതും ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിക്കാണ്. സ്വാമിതിരുവടികളും വേണ്ടതെല്ലാം തന്റെ ശിഷ്യന് ഉപദേശിച്ചു കൊടുത്തതഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശ്രീ തീർത്ഥപാദപരമഹംസ സ്വാമികൾ

ഉടെ|വിവരണം. കേട്ടുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണപിള്ളയെക്കുറിച്ച് വളരെ ബഹുമാനം തോന്നുകമാത്രമല്ല അദ്ദേഹത്തെ ദർശിക്കണമെന്ന് തീവ്രമായ അഭിലാഷം ഉണ്ടാവുകകൂടിചെയ്തു, ആ വർഷംതന്നെ ഞാൻ വാഴൂർ ആശ്രമത്തിൽ താമസിച്ച ശ്രീ തീർത്ഥപാദപരമഹംസ സ്വാമികളിൽ നിന്ന സംന്യാസം സ്വീകരിച്ച് യോഗചർച്ചകളും വേദാന്തശാസ്ത്രവും പരിശീലിക്കാൻ തുടങ്ങി.

### ആദ്യസന്ദർശനം:

1936 ജൂൺ ജൂലൈ മാസങ്ങളിൽ ശ്രീ തീർത്ഥപാദപരമഹംസ സ്വാമികളുടെ ആജ്ഞയനുസരിച്ച് ഞാനും ശ്രീ യോഗാനന്ദ തീർത്ഥപാദ സ്വാമികളും കൂടി ശ്രീ പട്ടമ്പി സ്വാമികളുടെയും ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദ സ്വാമികളുടെയും സമാധിപുരം ദർശിക്കുന്നതിനും മറ്റു പല ആശ്രമങ്ങളും സന്ദർശിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ഒരു യാത്രാചെയ്തു ആ യാത്രയിൽ വന്നതപുരം വരെ തുടർന്നു. ആ യാത്രയുടെ പ്രധാനോദ്ദേശം ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണപിള്ളയെ ദർശിക്കുക എന്നുള്ളതായിരുന്നു ഞങ്ങൾ അന്നുചെയ്തത്. ഞങ്ങളുടെ യാത്രാചെയ്തിരുന്നത് ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമി സമാധിപീഠത്തിൽ രാവിലെ 10 മണിക്ക് ചെന്നു കളിയും ഭക്ഷണവും കഴിഞ്ഞ് ഞങ്ങൾ വിശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു മൂന്നുമണി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണപിള്ളയും കൊട്ടയ്ക്കാട്ട് ശ്രീ വേലായുധൻപിള്ളയുംകൂടി സമാധിപീഠത്തിൽ വന്നുചേർന്നു. അപ്പർ രണ്ടുപേരും അന്നു നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദാശ്രമത്തിലെ ട്രസ്റ്റികളായിരുന്നു. ആശ്രമത്തിലെ ഏതോ ഉടമ്പടി സംബന്ധിച്ച് കച്ചേരിയിൽ പോയിട്ടു മടങ്ങി വന്നതാണ്. യാത്ര കഴിഞ്ഞ് ശരീരശുദ്ധിവരുത്തി ഭക്ഷണം കഴിച്ച് ആശ്രമത്തിന്റെ വടക്കുവശത്തുള്ള ചാർത്തിൽ വിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഞാനും ശ്രീ യോഗാനന്ദസ്വാമികളും കൂടി ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിയുടെ അടുക്കൽചെന്നു വന്ദിച്ചു. ശ്രീ യോഗാനന്ദസ്വാമി എന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്തു. അപ്പോൾ, അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു “വാഴൂർനിന്ന് പരമഹംസ സ്വാമികൾ അയച്ചുകത്തു് ഇന്നുകിട്ടി. അതിൽ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും കൂടി ഇങ്ങോട്ടു വരണമെന്നും വിദ്യാനന്ദൻ കറെ പഠിച്ചിട്ടുള്ള ജിജ്ഞാസ ആണെന്നും ഏഴുതിയിട്ടുണ്ട്” അതിനുശേഷം കുശലപ്രശ്നങ്ങൾ ചിലതു നടന്നു.

സമാധിപീഠത്തിലെ ദീപാരാധനയ്ക്കും മറ്റും അരമണിക്കൂറോഴിച്ചു മറെറല്ലാസമയവും ഞാനും ശ്രീ യോഗാനന്ദസ്വാമിയും റിട്ടയേർഡ് ഹെഡ് മാസ്റ്റർ കൊട്ടയ്ക്കാട്ട് ശ്രീ വേലായുധൻപിള്ളയും ശ്രീ പരമവിശുദ്ധബോധ സ്വാമികളും ആ പ്രഭാഷണം സശ്രദ്ധം ശ്രവിച്ചുകൊണ്ടാണിരുന്നത്. ചാരുകസേരയിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട് ഓരോ വിഷയങ്ങൾ സംസാരിക്കുമ്പോൾ അതിനനുകൂലമായ രസസ്മരണം മുഖത്തും മുദ്രകൾ കൈയിലും വന്നുകൊണ്ടിരിക്കും. ശാസ്ത്രപർച്ച രസസ്മരണം വഴി നടത്തുന്ന ഒരു മഹാനെ അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ മറ്റാരെയും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് ശ്രോതാക്കൾക്ക് അദ്ദേഹം പ്രതിപാദിക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ ഹൃദി സ്ഥമാക്കുൻ ഒരു പ്രയാസവുമില്ല. 9 മണിക്കഴേഷം ആഹാരം കഴിഞ്ഞു വീണ്ടും അർദ്ധരാത്രി കഴിയുന്നതുവരെ യോഗ വേദാന്ത വിഷയകമായ വീചിധി പ്രമേയങ്ങളെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം പ്രഭാഷണം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അക്കൂട്ടത്തിൽ ശ്രീ പട്ടമ്പിസ്വാമികൾ, ശ്രീ നാരായണഗുരുസ്വാമികൾ, ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികൾ തുടങ്ങിയവരുടെ ശാസ്ത്രീയാഭിപ്രായങ്ങളും പ്രതിപാദനശൈലിയും അതേരീതിയിൽ—അദ്ദേഹം ഞങ്ങൾക്ക് വിവരിച്ചു തരുമായിരുന്നു പിറേദിവസവും അഞ്ചുമണിക്കഴേഷം ഇടതടവില്ലാതെ അദ്ദേഹം പ്രഭാഷണം തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു, അദ്ധ്യാരോപം, അപവാദം, ജീവൻ, ഈശ്വരൻ, ജഗത്ത്, തുടങ്ങിയ വ്യാവഹാരിക വിഷയങ്ങൾ പ്രതിപാദിച്ചു മനസ്സമസ്തിനെ പരമാർത്ഥമായ അദ്വൈത തത്വത്തിലേക്ക് ഏത്തിക്കുവാനാണ് വേദാന്തശാസ്ത്രങ്ങൾ നാനാതരത്തിലുള്ള പ്രക്രിയകൾ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹം ആ പ്രഭാഷണത്തിൽ സോഭാഹരണം തെളിയിച്ചു. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് ഞാൻ പല സംശയങ്ങളും പ്രകടിപ്പിക്കുകയും അതിനെല്ലാം സന്തോഷപൂർവ്വം സമുചിതമായ മറുപടി പറഞ്ഞു സന്ദേഹ നിവൃത്തിവരുത്താത്തരുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. മൂന്നാമത്തെ ദിവസം ഉച്ചകഴിഞ്ഞു അദ്ദേഹം പന്നിശ്ശേരിയിലേക്കുപോയി മടങ്ങി വരുമ്പോൾ കാണണമെന്നു പറഞ്ഞാണ് പോയത്. ഞങ്ങൾ അവിടെ നിന്ന് പന്മന ദർശനം നടത്തി കൊല്ലം വഴി തിരുവനന്തപുരത്തുപോയിട്ട് ഒന്നുണ്ടാഴ്ചകഴിഞ്ഞു മടങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടതുവന്നു ചേർന്നു. അന്ന് അദ്ദേഹം പന്നിശ്ശേരിയിലായിരുന്നു. പിറേ ദിവസം ഞങ്ങൾ പന്നിശ്ശേരിയിൽ പോയി അദ്ദേഹത്തെ ദർശിക്കുകയും ഒരു ദിവസം അവിടെ താമസിച്ചു വിജ്ഞാനപ്രദമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ

പ്രാജ്ഞം ശ്രവിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു ഏതുവിഷയത്തെക്കുറിച്ചു. ശ്രുതിയുക്തനവേങ്ങനെക്കുറിച്ചു സർവ്വസന്ദേഹങ്ങളും നിവർത്തിക്കത്തക്കവണ്ണം ശാസ്ത്രപ്രതിപാദനം നടത്താനുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവു മററധികമാളുകളിലും കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഞങ്ങൾ പിറോദിവസം പുനക്കുളത്തുവന്നു താമസിച്ച അന്നു വൈകട്ട് അദ്ദേഹം ആശ്രമത്തിൽ വന്നുചേർന്നു. തുടർന്നു രണ്ടു ദിവസം ആശ്രമത്തിൽവെച്ച് അദ്ദേഹം നന്നാവിധങ്ങളായ ശാസ്ത്രഭാഗങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രതിപാദിക്കുകയുണ്ടായി. അങ്ങനെയാണ് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനമ്പിള്ളിയെ ആദ്യം ഞാൻ പരിചയപ്പെട്ടത്. പിന്നീട് മിക്കവാറും ആണ്ടിൽ മൂന്നും നാലും തവണ ഓരോ ആഴ്ച വീതം അദ്ദേഹവുമായി ഞാൻ സമ്പർക്കം പുലർത്തിയിരുന്നു.

### ആശ്രമോദ്യാരണം: അന്ത്യദർശനം:

114 ൽ ശ്രീ തീർത്ഥപാദപരമഹംസ സ്വാമികളുടെ മഹാസമാധിക്കുശേഷം ആശ്രമത്തിലെ ഭരണപരമായ കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാർ തമ്മിൽ ചില അഭിപ്രായ വ്യത്യാസങ്ങൾ ഉണ്ടായി. അതു പരിഹരിച്ച് എല്ലാവർക്കും തൃപ്തികരമായ ഒരു ഉടമ്പടി എഴുതിച്ചു രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം 114 കംഭാസ ഒരാഴ്ചയോളം വാഴൂർ തീർത്ഥപാദാശ്രമത്തിൽ വന്നു താമസിച്ചു. ലൗകിക കാര്യങ്ങളിലും—വൈദിക കാര്യങ്ങളിലും ഒരുപോലെ വൈദഗ്ദ്ധ്യം സമ്പാദിച്ച ഒരു മഹാബുദ്ധിശാലിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽ നിന്നും പ്രത്യേകം ഒരുഗ്രന്ഥം പഠിച്ചില്ല. എന്നാൽ, വിവിധഗ്രന്ഥങ്ങൾ വായിച്ചും വായിച്ചിട്ടുള്ളതും പഠിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ ഭാഗങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സംശയങ്ങൾ നീക്കിയു. ശാസ്ത്രരഹസ്യം വെളിപ്പെടുത്തിത്തരുകയാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തത് കൂടാതെ ശ്രീ നീലകണ്ഠ തീർത്ഥപാദസ്വാമികളും ശ്രീ ചട്ടമ്പിസ്വാമിതിരുവടികളും പലേ സിദ്ധമന്ത്രങ്ങളും യോഗരഹസ്യങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിനു് ഉപദേശിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു അതിൽ പലതുമെനിക്ക് അദ്ദേഹം പരമ്പരാരഹസ്യസംരക്ഷണത്തിനുവേണ്ടി ഉപദേശിച്ചു തന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വസ്തുതയും ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയോഗത്തിനു രണ്ടുമാസം മുമ്പ് ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ കണ്ടു് ഒരാഴ്ചയോളം പന്നിശ്ശേരിൽ വെച്ച് പലേ ശാസ്ത്രരഹസ്യങ്ങളെ കുറിച്ചും ചർച്ചചെയ്തു. അക്കൂട്ടത്തിൽ ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥ

പാദസ്വാമികൾ അദ്ദേഹത്തെ എഴുതിപ്പെടുത്തിയ ചില ഉപദേശങ്ങൾ അദ്ദേഹം സ്വന്തം കൈപ്പട്ടയിൽ എഴുതി എഴുതുകയായെന്നുണ്ടായത്. ഞാൻ അതുവാങ്ങി ഭക്തിപൂർവ്വം വണങ്ങി വഴുതേയ്ക്കുകപോന്നു. അതു അവസാനത്തെ ദർശനമായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിക്കാൻ അന്നെന്നിക്കഴിഞ്ഞില്ല പക്ഷേ, 20-8-1942ൽ അദ്ദേഹം പരമപദം പ്രാപിച്ചു എന്നുള്ളവിവരം അപ്രതീക്ഷിതമായി അറിഞ്ഞപ്പോഴാണ് എന്റെ അന്നത്തെ ദർശനത്തിന്റെ മഹത്വം ഞാൻ മനസ്സിലാക്കിയത്. ആ വാർത്ത എന്നെ ഞെട്ടിക്കുകയും അന്ന് എന്നിൽ നിരാശ്രയബോധം ഉളവാക്കുകയും ചെയ്തു ശ്രീ തീർത്ഥപാദപരമഹംസ സ്വാമി തിരുവടികളുടെ ദേഹവിയോഗത്തിലുണ്ടായ നഷ്ടം ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണപിള്ള ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾക്കർക്കും അറിയുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൂടെ ദേഹവിയോഗത്തിനുശേഷം കരക്കാലത്തേയ്ക്ക് തീർത്ഥപാദപരമ്പരയിൽപ്പെട്ട എല്ലാവരും തന്നെ വളരെ നിരാശ്രയരായിട്ടാണ് കഴിഞ്ഞിരുന്നത്. ശ്രീ താഴത്തോട്ടത്തുവേലപ്പിള്ളയാണ് പുന്നക്കുളം ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദ സ്വാമി സമാധി പീഠം സ്ഥാപിച്ചതെങ്കിലും അതിനുവേണ്ട വ്യവസ്ഥകൾ ചെയ്യുന്നതിനും അതിന്റെആഭിമുഖ്യത്തിലുള്ള സംസ്കൃതപരാശാല ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും മുൻകൈയെടുത്തു പ്രവർത്തിച്ചത് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിനാണപിള്ളയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവസാനം വരെ സ്വന്തം കടംബത്തെപ്പോലെതന്നെ ആശ്രമത്തെയും ശ്രദ്ധാപുരസ്സരം സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടാണിരുന്നത്.

**സമാധി:**

ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി ഒരു മാതൃകാഗൃഹസ്ഥനും പരമപ്രമുഖനുമായിരുന്നു. മരുതർക്കങ്ങളെ പെരുതിട്ട ശ്രീമതി ജാനകിയമ്മ ആയിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ. രണ്ട് സന്താനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ട്. ഒരു മകനും ഒരു മകളും. മകൻ സുപ്രസിദ്ധനായ പന്നിശ്ശേരി ശ്രീ. ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പാണ്. അച്ഛനെപ്പോലെ സംഗീതസാഹിത്യാദികലകളിലും ശാസ്ത്രങ്ങളിലും വിജ്ഞാനം ശ്രീ. ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പ്. അച്ഛന്റെ കലാസാഹിത്യപാരമ്പര്യത്തെ ശ്രീ കുറുപ്പ് പുലർത്തിക്കൊണ്ടാണിരിക്കുന്നത്. മകൾ ശ്രീമതി ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയമ്മയാണ്, സാമാന്യം ഇടത്തരം കടംബത്തിൽ സമ്പൽസമൃദ്ധമായ ഒന്നാണ് പന്നിശ്ശേരി. അവിടെ



ചെറുതിട്ട ജാനകിഅമ്മ ( സ്വരൂപരക്ഷന്റെ ഭാര്യ )



ലളിതമായ ജീവിതപര്യയും സാത്വിക ജീവിതവും കൊണ്ട് മറ്റേ കാപരമായ ഒരു ജീവിതമാണദ്ദേഹം നയിച്ചത്. ആ മഹാത്മാവ്- 20-8-1942ൽ പരമകൈവല്യമടഞ്ഞു.

ഭൂവി! ഹായതിതേ, കടുംബിതേ  
കവിതേ, വൈദുഷി നിങ്ങൾ നാൽവരു.  
എവിടെ കടികൊണ്ടിതൊപ്പമ—  
സ്സവിശ്രദ്ധായതനം മറഞ്ഞുപോയ്;

കരയായ് കസതീർത്ഥ്യരേ, ഗുണോ—  
അരനാമഗ്ഗുരുതന്ന ദർശനാൽ  
പരമത്ഥിത ഭൗതികാംഗനായ്  
പരമാത്മാവെഴു ചേർന്നിതമ്മഹാൻ.

എന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയോഗത്തെക്കുറച്ച് വള്ളത്തോൾ എഴുതിയ കവിതാ പങ്ക്തി സ്മരിച്ചുകൊണ്ട് ആ മഹാപുരുഷൻ എന്റെ ശ്രദ്ധാഞ്ജലി സാദരം സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഓം ശാന്തി: ശാന്തി: ശാന്തി:



ഞാൻ ആരോടും പിൻമുടങ്ങുന്നവനല്ല. പണ്ഡിതനും പാമരനും സേവ്യനും സേവകനും കബേരൻ: കചേലനും എന്നിങ്ങനെ സമമാണ്. 'തഥാപി ചേതസ്സുരുണേന്ദുശേഖരേ' എന്ന അപാരമായ ആദരപോ യേമോ നിങ്ങളോടുണ്ട്. അങ്ങനെ എന്നിങ്ങനെയും പൂജാർഹനായ നിങ്ങളുടെ ശകാരം ഒരാശിസ്സായിട്ടേ ഞാൻ കരുതുന്നുള്ളൂ അത് മറ്റൊരാളിൽനിന്ന് അർഹിക്കുന്നമില്ല.....ക്ഷമസ്വമയാ കൃതമപരായം ദസ്സഹ മപി സന്യേഹം.

ഒ. എൻ. കൃഷ്ണക്കുറുപ്പ്  
(ഒ. എൻ. വി.-യുടെ അച്ഛൻ)  
നെടുമ്പ്രത്തൂവീട്  
പടി:കല്ലട, 7-4-1131.

# മാർക്കണ്ഡേയം

രൂപാഹ: എൻ. കുഞ്ചൻപിള്ള.

സംഗീതം, സാഹിത്യം, അഭിനയം മുതലായ കലകളുടെ അന്തഃസാരമറിഞ്ഞിരുന്ന ഒരാളാണ് പന്നിശ്ശേരി എന്ന നേരത്തെ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന എങ്കിലും രണ്ടു നാളിലും ചുരുങ്ങിയ സമയം കൊണ്ട് എഴുതപ്പെട്ട ഈ കൃതിയിൽ ഈ മൂന്നു കലകളുടെയും വിലാസം അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ അതുതപ്പെടാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

## ഒരു ദൂതരചന:

കലാവല്ലഭനും പണ്ഡിതപ്രകാശനും വേദാന്ത വിദ്യാവിശാരദനും ആയിരുന്ന പന്നിശ്ശേരിനാണുപള്ളയുടെ നാലു നാട്യപ്രബന്ധങ്ങളും കഥകളാപ്രകാരം എന്ന വിഭജനം നാചിതമായ ഗ്രന്ഥവും നേരത്തെ ഞാൻ വായിച്ചിരുന്നു എങ്കിലും അദ്ദേഹം ഒരു നാടകത്തിന്റെ കർത്താവുകൂടി ആണെന്ന് അടുത്ത കാലത്തുമാത്രമേ മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചുള്ള യശശ്ശരീരനായ പന്നിശ്ശേരിയുടെ മകൻ ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പ് മാർക്കണ്ഡേയം എന്ന നാടകം എനിക്കുതന്നെ ഈ അടുത്തകാലത്താണ്. സുമാർ അറുപതുവർഷം മുമ്പ് കേവലം ഒരു ദൂതരചനയായി ഗ്രന്ഥകാരനിൽ നിന്നു അഭിനേതൃക്കളിലേയ്ക്കു പകർന്ന ആ കൃതി വായിച്ചപ്പോൾ ഞാൻ അദ്ഭുതം കൂറിച്ചോയി. സംഗീതം, സാഹിത്യം, അഭിനയം മുതലായ കലകളുടെ അന്തസ്സാരം അറിഞ്ഞിരുന്ന ഒരാളാണ് പന്നിശ്ശേരി എന്ന് നേരത്തെ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു എങ്കിലും രണ്ടുനാളിലും ചുരുങ്ങിയ സമയം കൊണ്ടു എഴുതപ്പെട്ട ഈ കൃതിയിൽ ഈ മൂന്നു കലകളുടെയും വിലാസം അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ഭുതപ്പെടാതിരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല കറക്കൊല്ലങ്ങൾ മാർക്കണ്ഡേയം അഭിനയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നതു- എനിക്കൊരു പുതയ അറിവായിരുന്നു.

## പുരാണകഥ:

പുരാണപ്രസിദ്ധമായ മാർക്കണ്ഡേയപരിതമാണ് ഈ നാടകത്തിലെ കഥ എന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പുസ്തകത്തിൽ പതിനൊന്നു രംഗങ്ങളായിട്ടാണ് കാണിച്ചിരിക്കുന്നതെങ്കിലും യഥാർഥ

ത്തിൽ പത്തുരംഗങ്ങൾ മാത്രമുള്ള ഈ നാടകത്തിൽ പുരാണ കഥാംശങ്ങളെക്കൊണ്ട് വളരെയുള്ളത് കല്പിത ഘടകങ്ങളാണ്. മുകുന്ദ, അനപത്യതാ ദുഃഖം കൊണ്ട് ഏറെ നാൾ വലഞ്ഞ ശിവന്റെ പ്രാർത്ഥിച്ചതിന്റെ ഫലമായി ശിവൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയും ഏറെയും ഉത്തമനും അല്പായുസ്സുമായ പുത്രനാണോ, അധമനും ദീർഘായുസ്സുമായ പുത്രനാണോ വേണ്ടത് എന്ന് ആവശ്യപ്പെടുകയും മുകുന്ദു ആദ്യത്തേത് സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്ത കഥ പുരാണത്തിലേതാണ് പതിനാറു വയസ്സുള്ള മുന്യതന്നെ മുകുന്ദുപുത്രൻ മാതാപിതാക്കളുടെ കഠിനതാപം മനസ്സിലാക്കി ഉഗ്രതപസ്സുചെയ്യുന്നതും വരമനുസരിച്ച് പതിനാറു വയസ്സെത്തിയപ്പോൾ കാല ഭൂതാക്കൾ മാർക്കണ്ഡെനെ കൊണ്ടുപോകാനായി ആഗതരാകുന്നതും ശിവഭൂതന്മാർ അവരെ തടുക്കുന്നതും ഒടുവിൽ സാക്ഷാൽ യമധർമ്മൻ തന്നെ മാർക്കണ്ഡെന്റെ ആയുസ്സ് അപഹരിക്കാൻ പുറപ്പെടുന്നതും ശിവൻ ആചിർഭവിച്ച് കാലനെ വധിക്കുന്നതും പുരാണ കഥയിൽ തുടർന്നു വരുന്ന ഭാഗങ്ങളാണ്. നിത്യ യുദ്ധവായി മാർക്കണ്ഡെൻ ജീവിക്കുന്നു എന്നതാണ് ഈ കഥയുടെ ആകെക്കുടിയുള്ള പൊരുൾ. അതിന്റെ അടിസ്ഥാന കാരണം ശിവഭക്തിയാകുന്നു. ഈ കഥയെ ഗ്രന്ഥകാരൻ തന്റെ മനോധർമ്മം കൊണ്ട് വികസിപ്പിക്കുകയും മോടിപിടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്ത് രംഗത്തുവരുത്തിപ്പിക്കാൻ പററിയ ഒരു പ്രബന്ധം ചമച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിലെ കഥാപാത്രങ്ങളിൽ പലതും സ്വകപോലകൽപ്പിതങ്ങളാണ്. അതുപോലെ തന്നെ രംഗങ്ങൾ മിക്കതും സ്വഭേദയാ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

**രംഗവിവൃതിയും ആസ്വാദനവും:**

മുകുന്ദുവും ഭാര്യ മരുഭതിയും തമ്മിൽ അനപത്യതയെക്കുറിച്ച് ഉള്ളുരുകി വിലപിക്കുന്നതു ദർവാസ്സാവു പ്രവേശിച്ച് അവരോട് കാശിയിൽ പോയി വംശനാഥഭജനത്തിന് ഉപദേശിക്കുന്നതും ആണ് ഒന്നാം രംഗത്തിലെ വിഷയം. ഇതിലെ മുനിപ്രവേശവും ഭജനോപദേശവും ചേഷക്കൊഴുപ്പിനും ഭക്തിയുടെ ഉദ്ഘോഷണത്തിനും കാശീചരിത്രനാമന്റെ മഹത്വം വർണ്ണിക്കുന്നതിനുമായിട്ട് സ്വതന്ത്രമായി സന്നിവേശം ചെയ്തിരിക്കുന്നതാണ്. രണ്ടാം രംഗം തികച്ചും സ്വന്തമാണ്. രാഷ്ട്രവിവർധനൻ എന്ന ഒരു രാജാവിനെയും അയാളുടെ അമാത്യനെയും പ്രവേശിപ്പിച്ച് അവർ തമ്മിലുള്ള ലൗകികപാരത്രിക ചർച്ചയ്ക്കിടയിൽ മുകുന്ദുവിനെയും

പത്നിയെയും അവതരിപ്പിച്ചു കാശി യാത്രയ്ക്കിടയിൽ ആവശ്യമുള്ള ദ്രവ്യം രാജാവുകൊടുക്കുന്നതായി പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു മൂന്നാം രംഗം രണ്ടാം രംഗം പോലെ തന്നെ കേവലം കവിഭാവനാ ജന്യമാണ്. പക്ഷേ രംഗ വിധാനത്തിൽ ഒരു വൈചിത്ര്യം ഉണ്ടാക്കുക എന്നതിൽ കവിഞ്ഞു കമാപരമായ ഒരു ലക്ഷ്യമൊന്നും ഈ സൃഷ്ടിക്കില്ല. കൈവർത്തന്മാർ വള്ളമിറക്കുമ്പോഴും ഓടിക്കുമ്പോഴും പാടുന്ന പാട്ടുകളും അവരുടെ ചേഷ്ടാവിശേഷങ്ങളും മീൻ പിടിത്തവും ഒക്കെക്കൂടി മുൻരംഗങ്ങളിലെ പാത്രസന്ദർഭസംഭാഷണങ്ങളിൽ നിന്ന് ഹൃദ്യമായ വ്യതിയാനം വരുത്തുന്നു ഈ രംഗം. വാസ്തവത്തിൽ മൃകണ്ഡുവിനെയും പത്നിയെയും മുക്കുവന്മാർ നദി കടത്തുന്നു എന്നൊരു പ്രമേയമേ ഇതിലുള്ളൂ. പക്ഷേ അങ്ങനത്തു് ഈ രംഗം വളരെ കൊഴുക്കമാണു് തീർച്ചയാണു്. നാലാം രംഗവും കവിഭാവനയുടെ ഒരു എടുത്തുചേർപ്പാണു്. അവിടെ ഒരു വനചരൻ ബ്രാഹ്മണദമ്പതികളെ കണ്ടു് മരുഭൂതിയെ പിടികൂടാൻ ശ്രമിക്കുന്നതും കരുണകരുണം നിലവിലിരിക്കുന്ന അവളെ മുന്യപറഞ്ഞ രാജാവും ഭടനും പ്രവേശിച്ചു രക്ഷിക്കുന്നതും ആണു് വിഷയം. ഈ രംഗത്തിലെ വനചരൻ ഏറക്കുറേ നളചരിതത്തിലെ കാട്ടാളനെയാണു് ഓർമ്മിപ്പിക്കുക. വനചരന്റെ കാടൻ വർത്തമാനവും പ്രാകൃതമട്ടിലുള്ള പാട്ടും കാമാഭ്യർത്ഥനയും എല്ലാം കഴിഞ്ഞ രംഗത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട കൈവർത്തന്മാരുടെ പെരുമാറ്റങ്ങളെ പോലെ തന്നെ സദസ്യരിൽ ഏറിയകൂറും വരുന്ന ജനസാമാന്യത്തെ ഹാദാകർഷിക്കും. പക്ഷേ രണ്ടുരംഗങ്ങളെക്കും മുഖ്യകഥാവസ്തുവുമായി ജൈവബന്ധമുണ്ടെന്നു പറയാൻ നിവൃത്തിയില്ല. അഞ്ചാം രംഗം ചെറുതാണു്. കാശീക്ഷേത്രത്തിൽവെച്ചാണു് അതുനടക്കുക. ഭക്തരായ ദമ്പതികളെ ശിവൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു് അനുഗ്രഹിക്കുന്നതാണുപ്രകൃതം. പരിനിമിത്തമായ ഭക്തിയുടെ സ്വഭാവം ഇവിടെ ഉപദ്യോക്തം ചെയ്യപ്പെടുന്നു. മുമ്പിലത്തെ രണ്ടുരംഗങ്ങളിൽ നിന്നും ഭാവവശാൽ ഇതു വേറിട്ടു നിൽക്കുന്നു മൂന്നാം രംഗത്തിൽ ഉത്സാഹവും നാലാം രംഗത്തിൽ ശോകവും ആയിരുന്ന മുഖ്യഭാവങ്ങളെക്കീഴെ ഇവിടെ ഭക്തിയാണു്. ആറാം രംഗത്തിൽ അനുവാചകൻ വീണ്ടും ശോകത്തിലേയ്ക്കു നയിക്കപ്പെടുന്നു ഇതും പ്രായേണ കല്പിതമെന്നു പറയാം. പുത്രന്റെ അകാലമൃത്യു എന്നും പേടിസ്വപ്നമായിരുന്ന മൃകണ്ഡു കൊച്ചു മാർക്കണ്ഡനോടു് അയാളുടെ കുത്തിക്കുത്തിയുള്ള ചോദ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു പടിയായി വരവുവുത്താനും അറിയിക്കുന്ന ഈ രംഗം ഈ ഗ്രന്ഥം

ത്തിലെ അതീവ സുരചിതമായ ഒരു ഭാഗമാണ്. പക്ഷേ ഈ രംഗത്തിൽ തന്നെ ചേർക്കാവുന്നതായിരുന്നു അടുത്തരംഗത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന മരുഭൂമിയും മാർക്കണ്ഡനും തമ്മിലുള്ള സംഭവം. വാസ്തവത്തിൽ ആരും രംഗത്തിന്റെ മറ്റൊരു പതിപ്പുതന്നെയാണ് ഏഴാം രംഗം. പക്ഷേ ഉദ്ദേശ്യമായ രണ്ടു രംഗത്തിലും ഉച്ചകോടിയിൽത്തന്നെ വെളിപ്പെടുന്നു. ഏഴാം രംഗത്തിനും എട്ടാം രംഗത്തിനുമിടയ്ക്ക് മാർക്കണ്ഡന്റെ പ്രായഭേദം സംഭവിക്കുന്നുണ്ട്. എട്ടാം രംഗം വായിക്കാനും കറുത്തും ഒരുപോലെ ആകർഷകമായ നാട്യശോഭനകളെ കാണാം. മാർക്കണ്ഡൻ ശിവപൂജ ചെയ്യുന്നതിനിടയിൽ കാണുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങൾ വന്നുകൂടുന്നു. ഏരിയയെ കൊണ്ടിരുന്ന ദീപ, മൂന്നു തവണ കെടുന്നു. ഇരുട്ടിൽ ഘോരസത്താങ്ങൾ പാശ്ചാത്യരായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു. ശിവഭൂതങ്ങൾ ആ അന്ധകാരമൃഗങ്ങളെ എതിർത്തോടിക്കുന്നു. ആകെപ്പാടെ ചലനഭൂമിയിൽത്തന്നെ ഈ രംഗത്തു് രാത്രിയും വീര്യവും അഭ്യുതവും ഭക്തിയും ഏകത്ര സംയോജിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒൻപതാം രംഗത്തിൽ പരാജിതരായ കാലഭൂതന്മാരുടെ പ്രതിനിധി യഥാർത്ഥനെ വിവരണിയിക്കുന്നതും യമനും ചിത്രമുപേതം തമ്മിൽ സംഭവം ചെയ്യുന്നതും പേടിത്തോണ്ടുന്നതായ ഭൂതന്മാർക്കു പകരം താൻതന്നെ പോകാൻ യമൻ തീരുമാനിക്കുന്നതുമാണ് ഉള്ളടക്കം. ഭൂതന്റെ തനിപ്രാകൃതഭാവത്തിലുള്ള വർത്തമാനവും കാലപുരിയിലെ പാപശിക്ഷാസമ്പ്രദായങ്ങളും ഏറ്റവും ചമൽക്കാരത്തോടെയാണ് രചിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഇവിടെയും മുൻ രംഗത്തിലും കാലഭൂതന്മാരെ ഭയം എന്നഭാവം ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള വിഭാവങ്ങൾ ആക്കിയിരിക്കുന്നു അവസാനരംഗം ഏറ്റവും സുന്ദരമാണ്. ഇവിടെ മാർക്കണ്ഡന്റെ ആയുസ്സ് പിടിച്ചെടുക്കാനുണ്ടായ യമനെ അനുഗ്രഹമൂർത്തിയായ ശിവൻ സംഹരിച്ചു് ഭക്തിഗ്രാണിയായ മാർക്കണ്ഡനെ ലോകത്തിന്റെ നിരീഭിപാധായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതാണ് സംഭവം.

**നാനാരസാകലിരാഭക്തി അടിസ്ഥാനഭാവം:**

വളരെച്ചുരുക്കി മേൽപ്രതിപാദിച്ച രംഗവിവരണങ്ങളിൽ നിന്നു് ഒന്നു് എഴുപ്പം മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. നാനാരസാകലിതമായിട്ടാണ് അടിസ്ഥാനഭാവം ഭക്തിയായിട്ടുള്ള ഈ കൃതിയുടെ വിരചനം. സജ്ജനങ്ങളുടെ പ്രതീകങ്ങളായ വിപ്രനും പത്നിയും ഒരു പോലെ ഭക്തരാണെങ്കിലും രണ്ടുപേരും ആഭ്യന്തരം ശോകപരവശരാണ്. രാജാവായ രാഷ്ട്രവീര്യവാനൻ ഒന്നു രണ്ടു രംഗങ്ങളിലേ

ഉള്ള എങ്കിലും ആ പാത്രം ധർമ്മ വിാനായിട്ടാണ് കാണപ്പെടുക. കൈവർത്തന്മാരും വനപരന്മാരും കാലദൂതന്മാരും അന്തരീക്ഷങ്ങളിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്ന ഭാവവൈവിധ്യങ്ങൾ സൂചിതമായിക്കഴിഞ്ഞു യഥാർത്ഥൻ, ശിവൻ എന്നീ രണ്ടുദേവന്മാർ ഈ കൃതിയിൽ ദൈവികപാത്രങ്ങളായി പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു പുത്രോൽപ്പത്തിചിന്തയിലാരംഭിച്ച നിത്യയൗവനം പ്രാപിച്ച പുത്രന്റെ ലബ്ധിയോടെ നടകും അവസാനിക്കുന്നു. മുമ്പ് പലടത്തും സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, ആട്ടക്കഥാരചയിതാവും നടനും നാട്യശാസ്ത്രവിദഗ്ദ്ധനും ആയഗ്രന്ഥകാരന് ആദ്യതം ഉണർവ്വഹര രംഗങ്ങൾ തന്നെ സൃഷ്ടിക്കാൻ സാധ്യമായിട്ടുണ്ട്.

**മാർക്കണ്യേയത്തിലെ പദ്യഗാനഭാഷണങ്ങൾ:**

മാർക്കണ്യേയം ഒരു ഗദ്യനാടകമാണ്. സംസ്കൃതത്തിൽ നിന്നും വിചർത്തനം ചെയ്തതും സംസ്കൃത നാടകത്തെ അനുകരിച്ചിട്ടുള്ളതായ മലയാള നാടകങ്ങളിലെപ്പോലെ ഈ കൃതിയിൽ പല രംഗങ്ങളിലായി കുറെ ശ്ലോകങ്ങൾ കാണാം. ആകെ പതിനെട്ടെണ്ണം വരും അത്. ശ്ലോകങ്ങളിൽ പലതും ഭാവബന്ധുരങ്ങളും ഭാവനോന്മീഷിതങ്ങളും ആണ്. സംസ്കൃതാനുസരണിയായ മലയാള നാടകങ്ങളിൽ ഒരിക്കലും കാണാത്ത വിധം ഇതിൽ ക്ലാസ്സിക് സംഗീതരീതി അനുസരിച്ചുള്ള പത്തുപാട്ടുകൾ കാണാം. കൈവർത്തന്മാരുടെ പാട്ട്, വനപരന്റെ പാട്ട്, മരുഭൂമിയുടെ ശോകഗാനങ്ങൾ, ദുർവ്വാസ്സാവിന്റെ സ്തുതിഗാനം എന്നിങ്ങനെ വിവിധ ഭാവങ്ങളാണ് ഈ കൃതികളിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നത്. അവയ്ക്ക് യോജിച്ചതരത്തിലുള്ള രാഗങ്ങളും താളങ്ങളും ഔചിത്യത്തോടെ അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഗദ്യഭാഷണങ്ങളിൽ ചിലേടം പ്രൗഢാശയ പ്രചുരമായും മറ്റുചിലേടം തനി ഗ്രാമ്യഭാഷയിൽ നിബലമായും കാണുന്നു. ഇങ്ങനെ ഏതംശമെടുത്തു നോക്കിയാലും നിസ്സാരത പറയാനില്ലാത്ത ഈ കൃതി ചുരുക്കം ചില മണിക്കൂറുകൾ കൊണ്ടാണ് ഉണ്ടായത് എന്നത് ഒരു സഭാഭരണ രചയിതാവിനെയും പണ്ഡിതനെയും സംബന്ധിച്ച് അവിശ്വാസനീയം തന്നെയായിരിക്കും. പക്ഷേ പന്നിശ്ശേരി താണുപിള്ളയെപ്പോലെയുള്ള ഒരു പൂർണ്ണമനുഷ്യന് ഈ രചന ഒരു കുട്ടിക്കളിയായിരുന്നിരിക്കാനേ വഴിയുള്ളൂ. ഈ പുസ്തകത്തിന് ആ മഹാത്മാവിന്റെ ജന്മശതാബ്ദി ആഘോഷിക്കുന്ന ഈ അവസരത്തിലെങ്കിലും മനോഹരമായ ഒരു പുതിയ പതിപ്പ് ഉണ്ടായിക്കാണാൻ ഞാനാഗ്രഹിക്കുന്നു.

# സാർത്ഥകമായ ഒരു ജീവിതം

എ. പി. കളയ്ക്കാട്.

താൻ ജീവിച്ച സമൂഹത്തിന്റെ അടിത്തട്ടുകളിലേക്കിറങ്ങി സമകാലികപ്രശ്നങ്ങളെ വസ്തുനിഷ്ഠമായി അപഗ്രഥിക്കുന്നതിനും ഒരു കർമ്മയോഗിയുടെ ഉൾജ്ജ്വലതയോടെ പ്രവർത്തിച്ച് അവയ്ക്കു പരിഹാരം കാണുന്നതിനും അദ്ദേഹം അനവരതം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്.

## പൊതുപ്രവർത്തനം:

ആഗോപ്യവാസിയായ ഒരു പണ്ഡിത കവിയായിട്ടാണ് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയെ സഹൃദയലോകം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ശരിയാണ്—കവിയും, വേദാന്തിയും, അനേകം ആട്ടക്കഥകളുടെ രചയിതാവുമായ അദ്ദേഹം ഉന്നതചിന്തകളുടെ ഉത്തുംഗഗോപ്യത്തിൽതന്നെയാണ് കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളത് പക്ഷേ, താൻ ജീവിച്ച സമൂഹത്തിന്റെ അടിത്തട്ടുകളിലേക്കിറങ്ങി സമകാലിക പ്രശ്നങ്ങളെ വസ്തുനിഷ്ഠമായി അപഗ്രഥിക്കുന്നതിനും ഒരു കർമ്മയോഗിയുടെ ഉൾജ്ജ്വലതയോടെ പ്രവർത്തിച്ച് അവയ്ക്കു പരിഹാരം കാണുന്നതിനും അദ്ദേഹം അനവരതം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളത് ഇന്നത്തെ തലമുറയിൽ അധികമാക്കും അറിഞ്ഞുകൂടാ. അയിത്തജാതിക്കാർക്ക് ക്ഷേത്രപ്രവേശനമനുവദിക്കുന്നത് ഹൈന്ദവധർമ്മത്തിനെതിരായെന്നും സനാതനികൾ വാദിച്ചപ്പോൾ, ശ്രുതികളും സ്മൃതികളും ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെ ആ വാദത്തിന്റെ അർദ്ധശൂന്യത സമർത്ഥം കാൻ അദ്ദേഹം തയ്യാറായി. പുനഃകളം തീർത്ഥപാദാശ്രമത്തിന്റെയും, പുനഃകളം സംസ്കൃത സ്തുതിന്റെയും സ്ഥാപനത്തിനും, ശ്രീ താഴത്തോടത്തു വേലുപ്പിള്ളയോടൊപ്പം അദ്ദേഹം വഹിച്ചപങ്ക് അവിസ്മരണീയമാണ്. തീർത്ഥപാദപരമഹംസസ്വാമികളുടെ നിര്യാണത്തെ തുടർന്ന് വാഴൂർ തീർത്ഥപാദാശ്രമത്തിലുണ്ടായ ഭരണപരമായ പ്രതിസന്ധികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനും മരുതൂർകുളങ്ങര മഹാദേവക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉദ്ധാരണത്തിനും അദ്ദേഹം അക്ഷീണം പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ നമ്മുടെ നാട്ടിലെ സാമൂഹ്യജീവിതം ഒരു പ്രത്യേകവഴിത്തിരിവിലെത്തുകയും, ഹിന്ദുക്കളും ബുദ്ധന്മാരും—വിശേഷിച്ചു നായർ തറവാടുകൾ—അന്തഃഹിംസയുടെ

യും ആശയക്കുഴപ്പങ്ങളുടെയും നടുക്കടലിൽപെട്ട് നട്ടുകറങ്ങുകയും ചെയ്ത ഒരു കാലഘട്ടത്തിൽ, നിരവധി കുടുംബങ്ങളിൽ ഐക്യത്തിന്റെ സന്ദേശം എത്തിക്കുന്നതിനും, തറവാടുപ്രശ്നങ്ങൾ സമധാനപരമായി പരിഹരിക്കുന്നതിനും, അദ്ദേഹം വഹിച്ച പങ്ക് സവിശേഷമായ പരിഗണന അർഹിക്കുന്നു.

**വസ്തുക്കളുടെ അവകാശമാറ്റം:**

കൊല്ലവർഷം 1099-ൽ പാസ്സായ നായർ റഗുലേഷൻ കൂട്ടുകുടുംബവ്യവസ്ഥയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ കേരളീയ ജീവിതത്തിന്റെ അടിത്തറ തകർക്കുകയും, ഒരു പുതിയ രീതിയിലുള്ള കുടുംബവ്യവസ്ഥയ്ക്ക് വഴിയൊരുക്കുകയും ചെയ്തവനുള്ളത് കേരള ചരിത്രത്തിലെ അതിപ്രധാനമായ ഒരു സംഭവമാണ്. വേണാട്ടരചനായിരുന്ന മാർത്താണ്ഡവർമ്മ അയൽരാജ്യങ്ങൾ വെട്ടിപ്പിടിച്ചു്, അവിടങ്ങളിലെ നായർ മാടമ്പിമാരുടെ വസ്തുവകകൾ 'തൃപ്പടിദാന'ത്തിലൂടെ സ്റ്റേറ്റിന്റെ വകയടക്കിമററിയ്ക്കുന്നു. നായന്മാരുടെ സ്വകാര്യ സൈന്യങ്ങളെ പിരിച്ചുവിടുകയും, കളരിയഭ്യാസം നിർത്തലാക്കുകയും ചെയ്തതോടെ യുദ്ധമാത്രം തൊഴിലാക്കിയിരുന്ന നായർ വാളം പരിചയും ഉപേക്ഷിച്ചു്. മറ്റു തൊഴിലൊന്നുമില്ലാതെ തറവാടുകളിലേക്ക് മടങ്ങിവന്നു. തറവാടുകളുടെ ഭൂമിമുഴുവൻ പണ്ടാരവകയായതോടെ അതിൽതാമസിക്കാമെന്നും, കൃഷിചെയ്യാമെന്നും ഉള്ളതല്ലാതെ ധനപരമായി അതിന് ഒരു മൂല്യവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. 1860-ലെ പണ്ടാരപ്പാട്ടുവിളംബരത്തോടെ കൈവശക്കാർക്ക് ഭൂമിയിൽ സ്ഥിരാവകാശം ലഭിക്കുകയും ഭൂമി കൈമാറ്റംചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന ഒരു 'മാർക്കറ്റബിൾ കമോഡിറ്റി'യായി രൂപാന്തരപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

1870നും 1890നും ഇടയ്ക്ക് നാളികേരോൽപന്നങ്ങൾക്കുണ്ടായ വിലവർദ്ധനവ് ഈഴവസമുദായത്തിന് പ്രത്യേകമായ സാമ്പത്തിക നേട്ടങ്ങൾ കൈവരുത്തി. കൂട്ടുകുടുംബവ്യവസ്ഥയ്ക്കുപകരം ഏകകുടുംബവ്യവസ്ഥ പാലിച്ചുവന്ന സുറിയാനിക്രിസ്ത്യാനികൾ കൃഷിയിലൂടെയും, കച്ചവടത്തിലൂടെയും വമ്പിച്ച പുരോഗതിപ്രാപിച്ചു. അങ്ങിനെ ഭൂമിയുടെ ഉടമാവകാശം പതുക്കെപ്പതുക്കെ ആ വിഭാഗങ്ങളിലേക്ക് സംക്രമിക്കാൻ തുടങ്ങി. താലികെട്ടിനും, ഇളമുറക്കാരുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കും തറവാട്ടവസ്തുക്കൾ അന്യാധീനപ്പെടുത്തുന്നത് നിയമവിധേയമായി പരിഗണിക്കപ്പെട്ട സാഹചര്യത്തിൽ വസ്തു കൈമാറ്റങ്ങൾ വൻതോതിൽ നടന്നുതുടങ്ങി.



**നായൻമാരുടെ അന്നത്തെ സ്ഥിതി:**

സ്വാന്തര്യവും, കായർസ്ഥനായമായ പരദേശബ്രഹ്മണരെ കൊണ്ടു കത്തിനിറച്ച സക്കാർ സർവ്വീസിൽ നായന്മാർക്കു് കാര്യമായ പങ്കൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. തറവാട്ടുമ്പുറമായ കാരണവന്മാർ അന്നത്തരവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസ കാര്യങ്ങളിൽ താല്പര്യം പ്രകടിപ്പിച്ചില്ല. സാമൂഹ്യമായ അനാചാരങ്ങളുടെഫലമായി നിലനിന്ന അനാവശ്യമായ അടിയന്തിരങ്ങളും, അയഞ്ഞ വൈവാഹികബന്ധവും മൂലം തറവാടുകൾ ക്ഷയിക്കാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു ആധുനിക വിദ്യാഭ്യാസം പ്രചരണത്തിന് തുടങ്ങിയതോടെ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പന്നരും ഉൽപതിപ്പ് ചെയ്തതും ആയ യുവാക്കൾ സാമൂഹ്യ പരിഷ്കരണത്തിനുവേണ്ടി ശബ്ദം ഉയർത്തിയുടങ്ങി. അതിനുവേണ്ടിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ തുടക്കമായിരുന്നു തിരുവനന്തപുരത്തു് വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്ന പി. താണുപിള്ളയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ രൂപീകൃതമായ 'മലയാളി സോഷ്യൽ യൂണിയൻ'. പിൽകാലത്തു് അതു് മലയാളിസഭയായി രൂപാന്തരപ്പെടുകയും. സി. വി. രാമൻപിള്ള, സി. കൃഷ്ണപിള്ള തുടങ്ങിയവർ അതിന്റെ സജീവ പ്രവർത്തകരായി മാറുകയും ചെയ്തു.

1888-ലെ നായർ റഗുലേഷൻ അനുസരിച്ചു് അന്നത്തരവർക്കു് ചെലവിനുകൊടുക്കേണ്ട ചുമതല അമ്മാവന്മാരിൽ വന്നുകൂടി. ചെലവിനുകൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ അമ്മാവന്മാരുടെപേരിൽ അന്നത്തരവർക്കു് വ്യവഹാരപ്പെടാമെന്നുവന്നതോടെ മിക്കതറവാടുകളുടെയും ഭാഗധേയം കേസുകളിൽ കടുങ്ങിക്കിടന്നു. നായന്മാരുടെ അധഃപതനത്തിനു കാരണമായി നാലുതരം 'കെട്ടു കള്ളക്കുറിച്ചു്' തമാശയായി പറയാറുണ്ടായിരുന്നു-നാലുകെട്ടു്, പെണ്ണുകെട്ടു്, കുതിരകെട്ടു്, കേസുകെട്ടു്!.

അന്നത്തെ നായന്മാരുടെ സ്ഥിതിയെപ്പറ്റി കമ്പളത്തു് ശങ്കുപ്പുള്ള തന്റെ ആത്മകഥയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു:

'പരമശിവന്റെ കഴുത്തിലെ ഉഗ്രസർപ്പംപോലെ മരുമക്കത്തായം. അന്നു നായർ സമുദായത്തിന്റെ കഴുത്തിൽച്ചുറ്റിമുറുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു എല്ലാം അമ്മാവന്റെ മക്കൾക്കു്. അമ്മാവനും മക്കൾക്കും അതൃപ്തരായിരുന്നു നായർ സമുദായത്തിന്റെ പരമാത്മാവും ജീവാത്മാവും. മക്കളും മക്കളുടെ മക്കളും ചിറ്റപ്പനും അമ്മയും കൊച്ചമ്മയും പെങ്ങളുമെല്ലാം അടുക്കള തുക്കുന്ന കുറച്ചുപുലുപോലെ നികൃഷ്ടരായിരുന്നു. യാതൊരുവകാശങ്ങളും ഇവർക്കുൾക്കുമില്ല. പട്ടിണിയുടെയും ബുദ്ധിമുട്ടിന്റെയും ശകാരത്തിന്റെയും താറാടിത്തൂപ്പുകളി

ടെയും ആകെത്തുകയായിരുന്നു അന്നു മരുമക്കൾ എന്നു പറഞ്ഞാൽ. കുടുംബമുപ്പന്റെ മക്കളെ മുപ്പൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുകയും അന്നന്തരവരെ പുറംതള്ളുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു സ്ഥിതിവിശേഷവും നിലനിന്നു. അങ്ങനെ വന്നപ്പോൾ മരുമക്കത്തായക്രമത്തിൽ മക്കത്തായം ഒളിച്ചു കളിച്ചു. മരുമക്കൾക്ക് അങ്ങനെ അമ്മാവൻഭരണത്തിൽ അസംഗ്രഹം പിന്നിടുകയും ചെയ്തു. എല്ലാം അന്നന്തരവർക്ക് എന്നു പറയും, ഫലത്തിൽ എല്ലാം സ്വന്തം മക്കൾക്ക് എന്നു സ്ഥിതി വന്നുപോകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെയൊരവസ്ഥ സംജാതമായതിനെ തുടർന്ന് എല്ലാ കുടുംബങ്ങളിലും ദുർവ്യവഹാരങ്ങളുടെ ഘോഷയാത്രയായി.

### ദായക്രമ മാറ്റം:

മേൽപറഞ്ഞ സാഹചര്യത്തിലാണ് ഒരു പുതിയ ദായക്രമത്തിനുവേണ്ടി ഉൽപതിച്ചതായ ശബ്ദമുയർത്തിയത്. സമുദായോദ്ധാരകൻ സി. കൃഷ്ണപിള്ള, മന്നത്തു പത്മനാഭപിള്ള, എം. എൻ. നായർ, ജി. രാമൻമനോൻ തുടങ്ങിയവർ ആളോഹരികൾക്കു മക്കത്തായത്തിനും ഏകഭാര്യവ്രതത്തിനുംവേണ്ടി വാദിച്ചു. സി. വി. രാമൻപിള്ള, മുള്ളൂർ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള, ചാലിയത്തു ചെറിയ കുഞ്ഞുണ്ടിത്തമ്പുർ തുടങ്ങിയവർ ആളോഹരിക്ക് എതിരായിരുന്നു. അന്നത്തെ സംഘടനകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ സമസ്ത കേരളീയ മഹാസഭക്കാരും, നായർ സർവ്വീസ് സൊസൈറ്റിയും ആളോഹരികൾക്കുവേണ്ടി നിലകൊണ്ടപ്പോൾ തെക്കൻ തിരുവിതാംകൂർ നായർ മഹാസഭയും, കേരളീയ നായർ സഭയിൽ ഒരു വിഭാഗവും അതിനെ എതിർക്കുകയാണുണ്ടായത്.

പുരോഗമനവാദികളുടെ തീവ്രമായ പ്രക്ഷോഭണത്തിന്റെ ഫലമായി നായർ റഗുലേഷൻ പാസ്സായി. ആളോഹരിയും മക്കത്തായവും അങ്ങനെ യാഥാർത്ഥ്യമായി. അതിനെ തുടർന്നുണ്ടായ വീതംവെപ്പ്, തറവാട്ടിലെ അംഗങ്ങൾതമ്മിൽ രൂക്ഷമായ മത്സരത്തിനു വഴിവെച്ചു. കാരണവന്മാർ ആളോഹരി നടത്താൻ വിസമ്മതിക്കുകയോ അമാന്തിക്കുകയോ ചെയ്തപ്പോൾ അന്നന്തരവന്മാർ കലാപകാരികളായി മാറി തർക്കം മൂലം കൃഷിയിറക്കാതെ തരിശായിത്തീർന്ന നിലങ്ങൾ ഏവിടെയും കാണാമായിരുന്നു. തെങ്ങു പൊത്തിക്കലും പൊതുവെട്ടിയഴിക്കലും നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ചില കുടുംബങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾപോലും വഴക്കം വക്കാണുവുമുണ്ടാക്കി.

**സമാധാനസന്ദേശ വാഹകൻ:**

ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ 'അദ്വൈതവിദ്യാപണ നായിരുന്ന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി, സമാധാനത്തിന്റെ സന്ദേശവാഹകനായി മദ്ധ്യതര വിതരണത്തിലെ തറവാടുകളിലെത്തി കടംബാംഗങ്ങളിൽ യോജിപ്പുണ്ടാകാൻ അക്ഷീണം പ്രവർത്തിക്കുകയുണ്ടായി. ഇതിനെക്കുറിച്ച് പ്രശസ്തകവിയായ നടുവത്തു മഹർനമ്പൂതിരിക്ക് അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

പെട്ടെന്നിനായർവർഗ്ഗത്തിനു  
നിയമവശാൽവന്ന ഭാഗക്കുഴപ്പം  
കോർട്ടിൽ കോടത്തൊക്ക  
നിവീടെയിടവിടാതൊന്നുരണ്ടാണ്ടുതൊന്നും  
പെട്ടോരപ്പാടുചൊൽവഴൻപണി, യിതി.  
ലിടപെട്ടില്ലയെന്നാകിലാർക്കും  
കഷ്ടപ്പാടിനുകാര്യം വരുവതുനിരപി.  
ച്ചായതിൽചാടിവിണ്ണേൻ'.

**പന്നിശ്ശേരി നേരിട്ട തറവാടുവഴക്ക്:**

തറവാടുവഴക്കുകളും ദുർവ്യവഹാരങ്ങളും മൂലമുള്ള ആ 'കഷ്ടപ്പാട്' നേരിട്ടതവേിച്ചിട്ടുള്ളയാളായിരുന്നു പന്നിശ്ശേരി. ചെറുപ്പത്തിൽ അമ്മയും അച്ഛനും മരിച്ച അമ്മാവന്റെ സംരക്ഷണയിൽ കൊല്ലത്തു് ഹൈസ്കൂളിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അമ്മാവനും മരിച്ചു. അടുത്ത ഇളമുറക്കാരനെന്ന നിലയിൽ കടംബത്തിന്റെ ചുമതലയേറ്റെടുക്കാൻ നിർബ്ബന്ധിതനായി തറവാട്ടിലെത്തിയ അദ്ദേഹത്തെ നേരിട്ടതു് ആയുധസജ്ജരായ ഒരു കൂട്ടം തെമ്മാടികളാണു്. അക്കാലത്തെ കപ്രസീദ്ധരായ 'തണ്ടിപ്പാള' 'പാണ്ടിയലി' തുടങ്ങിയവരുടെപ്പട്ട മുഷ്കന്മാരുടെ ഒരു സംഘം. അകന്നൊരു ഗ്രാമത്തിലെ ഒരു സഹോദരൻ കാരണവസ്ഥാനം നേടിയെടുക്കാൻ സംഘടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന കൂലിപ്പടയായിരുന്നു അതു്. ബാലനാണെങ്കിലും അചഞ്ചലമായ ധൈര്യത്തോടുകൂടി അവരുടെകൈക്കൽ തിന്നെ നേരിടാൻ അദ്ദേഹം നിർബ്ബന്ധിതനായി — ചിലപ്പോൾ ആയുധധാരിയായി, ഏകനായിത്തന്നെ. നാനാ ഭാഗങ്ങളിലായി ചിതറിക്കിടന്നിരുന്ന വസ്തുക്കളിലെ കൈയേറ്റം ചെറുക്കുന്നതുപോലും ക്ഷിപ്രസാധ്യമായിരുന്നില്ല. സുദീർഘമായ ആ പോരാട്ടത്തിൽ മരുതൂർകുളങ്ങര കൊച്ചുവീട്ടിൽകിഴക്കിൽ നാരായണപിള്ളയെ

ന്നയാൾ ആ ബാലനുതന്നെത്തന്നായിരുന്നു. ആ കാലത്തെ പൊതു കാര്യപ്രസക്തന്മാരായിരുന്ന ഒ. എൻ. കൃഷ്ണകുറുപ്പ്, തങ്ങളെത്തു് ഗോവിന്ദകുറുപ്പ് തുടങ്ങിയവരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗത്തു് നിലയുറപ്പിച്ചിരുന്നു.

ആ കേസിലും വഴക്കിലും നന്നേചെറുപ്പത്തിൽതന്നെ നേടിയെടുത്തവിജയം പന്നിശ്ശേരിൽ വമ്പിച്ച ആത്മവിശ്വാസം ഉളവാക്കി. നാട്ടിലെ കരുത്തുറ്റ ഒരു ശക്തിയായി ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ നോക്കിക്കണ്ടു. തങ്ങൾക്കു് ഒരു താങ്ങും തണലുമായി അദ്ദേഹത്തെ കരുതി. കഴഞ്ഞുമാറിത്തന്നപ്രകാരം ആളോഹരി പ്രശ്നങ്ങളിൽ മദ്ധ്യസ്ഥനായി അവർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേർ നിർദ്ദേശിക്കാൻ തുടങ്ങി.

### ഭാഗവദ്വ്യവസ്ഥാകരണം:

മരുതൂർകുളങ്ങരയെക്കുറിച്ചു് താനത്തു്, അയണിവേലികളെങ്ങര കരറിക്കാട്ടു്, പുന്നക്കുളം താഴത്തോട്ടത്തു്, നമ്പരവികാലകുഞ്ഞിരം കുന്നേൽ, ഇടക്കോട്ടു്, കോഴിക്കോട്ടു്, കൊററിനാശ്ശേരി, മരുതൂർ കുളങ്ങര പല്ലൻതറ, ചെറിയഴിക്കൽ അരയശ്ശേരി തുടങ്ങി ഒട്ടേറെ കുടുംബങ്ങളിലെ വീതംവയ്പു് നടത്തിക്കൊടുക്കേണ്ട ചുമതല അദ്ദേഹം കൈയേറ്റു. ഓരോ തറവാട്ടിലേക്കും അവകാശപ്പെട്ടവസ്തുക്കളുടെ നൽപ്പതിൽപരസരിച്ചു് വിലതിട്ടുറപ്പുത്തി, അതു് അംഗങ്ങൾക്കിടയിൽ സമമായി വിതരിക്കുകയെന്നുള്ളതു് ശ്രാകരമായ ജോലിയായിരുന്നു. വീതത്തിന്റെകാര്യത്തിൽ അംഗങ്ങൾതമ്മിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ടാവുക സാധാരണമായിരുന്നു. ഏതെങ്കിലും ശാഖയിലെ ഒരംഗം പ്രായാധിക്യം ചെന്നിരിക്കുകയാണെങ്കിൽ ഉടനെവീതംവെക്കണമെന്നു് ആ ശാഖക്കാരും, അതുവേണ്ട, അയാൾ മരിച്ചിട്ടുമാതിയെന്നു് എതിർശാഖക്കാരും തർക്കം പറഞ്ഞിരുന്നു. തന്റെ ഭാര്യ ഗർഭിണിയാണെന്നും, ഗർഭസ്ഥശിശുവിനു് ഒരുവീതം നീക്കിവെയ്ക്കണമെന്നും ചില സംബന്ധക്കാർ വാശിപിടിച്ചു. ഗർഭത്തിന്റെ നിജസ്ഥിതിയറിയാൻ കഴിയാതെ മറ്റുള്ളവർ കഴങ്ങി. ഇങ്ങനെ നൂലാമാലപിടിച്ച നിരവധി പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിച്ചുകൊണ്ടുമാത്രമേ ഭാഗപത്രം തയ്യാറാക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നുള്ളൂ. ആ ഭാഗപത്രങ്ങളാലട്ടെ യാതൊരു വിവാദങ്ങൾക്കും പഴുതില്ലാത്തവണ്ണം നിഷ്പ്രകൃഷ്ടവും, സസൂക്ഷ്മവുമായിരുന്നുതാനും.

ഈ പരിശ്രമങ്ങൾക്കിടയിൽ തന്നിങ്ങേററവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട സാഹിത്യപ്രവർത്തനങ്ങൾപോലും ചരിത്രപുരുഷനു് പിൻതള്ളേണ്ടിവ

ന്നവെന്നതാണ് പരമശർമം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇഷ്ടതോഷനം കവിയുമായിരുന്ന കരിങ്ങാട്ടിൽ പപ്പപിള്ളശാസ്ത്രി തന്റെ 'ജാനകീ പരിണയം' എന്ന കാവ്യം പരിശോധിച്ചു. കുറവുകൾ തീർത്തു ഒരു ചതാരിക ഏഴതിക്കൊട്ടക്കാൻ ഒരിക്കൽ പന്നിശ്ശേരിയോടു ആവശ്യപ്പെടുകയുണ്ടായി. പക്ഷേ മേൽപറഞ്ഞ ബദ്ധപ്പാടുകൾക്കിടയിൽ, ആ കവിയുടെ ജീവിതകാലത്തു അതുകടന്നില്ല. ശാസ്ത്രിയുടെ മരണശേഷം അദ്ദേഹം പ്രേയസിപ്പെഴുതിയയച്ച പദ്യങ്ങളിൽ ആ കാര്യം തെല്ലൊരു കുറുബോധത്തോടെ പന്നിശ്ശേരി അനുസ്മരിച്ചിട്ടുണ്ട്:-

‘പട്ടികപ്പടി കരം കണക്കെടു-  
ത്തിട്ടുതീർക്കുമതലായിതേവരെ  
പെട്ടപാടുപറയാൻ പ്രയാസമു-  
ണ്ടൊട്ടുനീങ്ങി മമ കഷ്ടകാലവും’.

അതുകൊണ്ട്, മിഥുനംകഴിയുംമുമ്പ് ആ പണി പൂർത്തിയാക്കാമെന്ന് ആ മഹതിക്ക് ഉറപ്പ് നൽകുന്നു.

‘ജാനകീപരിണയംകഴിക്കിലും  
ജാനകീപരിണയോത്കന്നിന്നുഞാൻ,  
മേനിയല്ല, മിഥുനംകടത്തിടാ  
നൃനമട്ടുകരതീർത്തയസ്സുവൻ’.

ആ കാലത്തു കലഹിച്ചു തമ്മിലടിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളിൽ മാധ്യസ്ഥ്യം വഹിക്കാൻപെല്ലുന്ന പ്രഭാണിമാർ, മാധ്യസ്ഥ്യത്തിന്റെ പേരിൽ നല്ല മുതലെടുപ്പ് നടത്തിയിരുന്നവനുള്ളതു ഒരു സത്യമാണ്. സ്വത്തുക്കൾ വീതം വെക്കുമ്പോൾ ഒരു വീതം അവർ തങ്ങൾക്കായി നീക്കിവെക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഈ തരത്തിൽ വസ്തുവകകൾ വലിച്ചുവരേണ്ടതിനായി ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. ഇവരെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് നടുവത്തിന് ഏഴുതിയ കത്തിൽ അദ്ദേഹം പറയുകയുണ്ടായി:

‘നാട്ടിൽകാര്യസ്ഥരെന്നുണ്ടൊരുവക ഭയയി-  
ല്ലാതെ ചല്ലാതെപെന്നായ’-  
ഇളട്ടംപോൽ കൊറ്റുതേടിക്കൂടിയിടയിൽനട-  
ക്കുന്ന ഒല്ലാലിവാർഗ്ഗം.

ആട്ടിൻമട്ടുള്ള സാധുപ്രകൃതികൾ പിടിയിൽ  
പെട്ടവെന്നാകിലെല്ലാം  
തട്ടിച്ചുകൊണ്ടു ഓപ്പുരിപ്പുകളവരെ  
പ്പഷ്ണിയും പാടുമാക്കും’.

എന്നിട്ട് അദ്ദേഹം സ്വയം സമാധാനിക്കുകയാണ്:

‘അതിനൊന്നുമിടംനൽകാ--  
തതിയത്നംകഴിച്ചുഞാൻ.  
പദവാക്യപ്രമാണജ്ഞാ!  
ഹിതംചെയ്തപലർക്കുമേ’.

കലാസാഹിത്യസപര്യകളോടും അഭൈതത്ത്വവിചാര  
ങ്ങളോടും ഒപ്പം ‘അതിയത്നംകഴിച്ചു’ പലർക്കും ഹിതംചെയ്യാൻ  
കൂടി ഉപകരിച്ചപ്പോൾ, ആ ജീവിതം സാത്മകമാകാൻ വേറെയു  
വേണം?



നല്ലതേ സംസ്കൃതപണ്ഡിതനും വേദാന്തവിജ്ഞാനം ഏറെ  
ഒരു മാനസഹൃത്തുമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയേര  
ഗത്തിൽ എനിക്കുള്ള ഹൃദയദേഹകമായ അനുശോചനം ഇതി  
നാൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ഏതവയിൽ ചക്രപാണിവാദ്യർ.

# പന്നിശേശരിയുടെ സൂര്യശതക തർജ്ജിമയെപ്പറ്റി:

പുത്തൂർ ദിവാകരൻ

മയൂരന്റെ ഭാഷ കഠിനവും ഭാവോജ്ജ്വലവും ശ്ലോഷാദ്യലംകാരനിബന്ധനം കൊണ്ടു ഒരു മട്ട ക്ലിഷ്ടവുമാണ്. എങ്കിലും അത് ആശയച്യുതിയേതും വശത്തെ നിപുണമായി തർജ്ജിമയെയാൽ പന്നിശ്ശേരിക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഒരു പക്ഷേ, ഉഭയഭാഷകളിലും ഗാഢാവഗാഹം സിദ്ധിച്ച പന്നിശ്ശേരിയെപ്പോലെ ഒരു പ്രൗഢകവിക്ക് മാത്രമേ അതിനു കൈപ്പുണ്ടാവൂ എന്നും പറയണം.

## കർണ്ണപുര മയൂരൻ:

വാഗ്ദേവതയായ സരസ്വതിയുടെ അംഗങ്ങളും ഭാവങ്ങളും ആഭരണങ്ങളുമായി കാളിദാസാദി ഏതാനും ചില പ്രഗസ്തസംസ്കൃതകവികളെ പേരുചൊല്ലിപ്പറയുന്ന, ജയദേവരചിതമായ ഒരു പ്രസിദ്ധ ശ്ലോകമുണ്ട്. അതിൽ ഭാസകവി ഹാസവും കാളിദാസൻ വിലാസവുമാണ് “ഭാസോഹാസഃ കവികലഗുരുഃ കാളിദാസാ വിലാസഃ”. അവിടെ ചോരൻ ചികരഭാരവും മയൂരൻ കർണ്ണപുരവും (കർണ്ണഭരണം) ആയി ചിത്രീകരിക്കപ്പെടുന്നു. “യസ്യായശ്ചോരശ്ചികര നികരഃ കർണ്ണപുരോമയൂരഃ” അങ്ങനെ കാളിദാസാദികളുടെ പട്ടികയിൽ പെടുത്താവുന്നതു പ്രതിഭാപ്രഭാവം പ്രദർശിപ്പിച്ച ഒരു കവിശ്വരനായി പണ്ടേയ്ക്കുപണ്ടേ കർണ്ണപുരൻ അംഗീകാരം നേടിയിട്ടുണ്ട്. ഈ കവിയുടെ വകയായി പരക്കെ അറിയപ്പെടുന്നത് ഒരു ഒരു കൃതിയാണ് — സൂര്യശതകം. ഈ ഒരൊറ്റകൃതിക്കുണ്ടുതന്നെ പ്രശസ്തനായിത്തീർന്നു കർണ്ണപുരൻ.

## സൂര്യശതകം-രോഗശമനൗഷധം:

സഹ്യയന്മാർ മാത്രമല്ല കഷ്ടാദി രോഗങ്ങൾ പിടിപെട്ടവരും സൂര്യശതകത്തെ തേടുന്നു. സൂര്യശതകനിർമ്മിതിക്കാസ്സഭമായി ഒരു കഥ പറഞ്ഞുകേൾക്കുന്നുണ്ട്. മയൂരകവിക്ക് കഷ്ടാരോഗം പിടിപെട്ടു. ഭട്ടബാണന്റെ പത്നിയുടെ ശാപമാണത്രേ ആ കഷ്ടാരോഗത്തിനു

നിദാനം. അതെന്നായാലും കഷ്ടമായ കവി രോഗശമനാർത്ഥം സൂര്യനെ ഉപാസിച്ചുകൊണ്ട് സൂര്യശതകം ഏഴുതിയെന്നും, തൻമൂലം രോഗപിമകുതിവന്നു എന്നും പറയപ്പെടുന്നു. ഇതൊരു വെറും പറച്ചിലായി കണക്കാക്കണമെന്നില്ല. നാരായണീയമഴുതി ഗുരുവായൂരപ്പൻ സമർപ്പിച്ചതിന്റെ ഫലമായി നാരായണഭട്ടതിരിയ്ക്കു പാത രോഗബാധ ശമിച്ചതായി നമുക്കറിയാം. അതുപോലെ, അതിനൊരായിരത്താണ്ടിനുമുമ്പു ഉപാസനാ പൂർവ്വം സൂര്യശതകം നിർമ്മിക്കയാൽ, മയൂരൻ കഷ്ടരോഗശാന്തിവന്നു എന്നു കരുതുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. മാത്രമല്ല, സൂര്യശതകരചനമൂലം മയൂരൻ രോഗശാന്തിവന്നു എന്നു കാവ്യ പ്രകാശാദി ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പരാമർശവുമുണ്ട്. കാവ്യപ്രയോജനങ്ങളിലൊന്നായി \*‘ശിവേതരക്ഷതി’\*യും കാവ്യ പ്രകാശകാരനായ മമ്മടഭട്ടൻ കണക്കാക്കുന്നു. ശിവേതരക്ഷതിയെ വിവരിക്കുമ്പോൾ ‘ആദിത്യാദർശമയൂരാദീനാമി. ച അനർത്ഥനിവാരണം’ (ആദിത്യാദി ദേവന്മാരിൽ നിന്നു മയൂരൻ മുതലായവർക്കുണ്ടായതുപോലെ അനർത്ഥനിവാരണം) എന്നു പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഇവിടെ സൂര്യശതകനിർമ്മിതിമൂലം മയൂരനുണ്ടായ രോഗശാന്തിയാണു സൂചിതമായിരിക്കുന്നതെന്നു സ്പഷ്ടം. കഷ്ടാദിത്യാഗ് രോഗങ്ങളുടെ ശമനത്തിനു സൂര്യശതകം കഴിയുമെന്നതിനു ശാസ്ത്ര സമ്മതിയുമുണ്ട്. ‘ജിനജിനസുത താരാ ഭാസ്കരാദധനാനി പ്രകടിത മലപാപം കഷ്ടമുന്മൂലയന്തി’ എന്നു ആയുർവേദം കുഷ്ഠശാന്തിക്കു ആദിത്യാർച്ചനും ഔഷധമായി വിധിക്കുന്നു. കഷ്ടാദിത്യാഗ്രോഗങ്ങൾ മാറിക്കിട്ടുന്നതിനു സൂര്യാരതപസ്സാനം അഥവാ സൂര്യസ്നാനം ഒരു ഔഷധമായി പ്രകൃതി ചികിത്സയും നിർദ്ദേശിക്കുന്നുണ്ട്.

### സൂര്യശതകവിവർത്തനം

[സഗ്ദ്ധരോ വൃത്തത്തിലുള്ള നൂറ്റിന്നു ശ്ലോകങ്ങളാണു സൂര്യശതകത്തിലുള്ളതു്. മൂലകൃതിയിലെ ആ ശ്ലോകങ്ങൾ അതേ വൃത്തത്തിൽ തന്നെ കാവ്യമർമ്മവേത്താവും പണ്ഡിത വരിഷ്ഠനുമായ പന്നിശ്ശേരിനാണുപിള്ള ഉറനങ്കേതു്. തട്ടാതെ മലയാളത്തിൽ വിവർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

മയൂരന്റെ ഭാഷ കഠിനവും ഭാവോജ്ജ്വലവും ശ്ലേഷാഭ്യുപകാരനിബന്ധനം കൊണ്ടു ഒരു മട്ട ക്ലിഷ്ടവുമാണു്. എങ്കിലും അതു്

---

\* അമ.ഗലശാന്തി.



ആശയചുതിയേതും വരാതെ നിപുണമായി തർജ്ജിമ ചെയ്യാൻ പന്നിശ്ശേരിക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഒരു പക്ഷേ ഉഭയഭാഷകളിലും ഗാഢാവഗാഹം സിദ്ധിച്ച പന്നിശ്ശേരിയെപ്പോലെ ഒരു പ്രൗഢ കവി ക്രമോക്രമേ അതിനു കൈല്പുണ്ടാവു എന്നും പറയണം. ഭാഷാന്തരീകരണത്തിന്റെ മേന്മയും ഭംഗിയും തെളിയിക്കാൻ ഇതിലെ ഏതു ശ്ലോകവും ഉദ്ധരിക്കാവുന്നതാണ്. സ്ഥാലീപുലാകന്യായേന ഒരു ശ്ലോകം ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

മൂലം

ബിഭ്രാണാ വാമനത്വം പ്രഥമ മഥ  
 തഥൈവാംശവഃ പ്രാംശവോവഃ  
 ക്രാന്താ കാശാന്തരാളാ സ്തദന്ത ഭഗദിശഃ  
 പൂരയന്ത സ്തതോഽപി,  
 ധ്യാന്താദാഹിദ്യ ഭേദഭിഷ ഇവ  
 ബലിതോ വിശ്വമാശ്വ ശ്ലു വാനാഃ  
 കൃച്ഛ്രാഽന്യുച്ഛിച്ഛാഹ്വായഹേലോ പഹസിത—  
 ഹരയോ ഹാരിദശാ ഹരന്തു —7  
 തർജ്ജിമ

പൂണ്ടാദ്യം വാമനത്വം വടിലൊടമ വള-  
 ന്നപ്പരം വിണ്ടലത്തെ-  
 ത്താണ്ടി പ്പിന്നെട്ടശാശാചധി പെന്തകിയടൻ  
 വന്തമസ്സികൽ നിന്നും..  
 പണ്ടാദിത്യരോതിയാം കെല്പുടയ ബലിയിൽ  
 നിന്നെന്നപോലാശു വിശ്വം.  
 വീണ്ടാണ്ടാവിഷ്ണു ഹാസ്യക്കളി തുടര-  
 മിനാംശുക്കൾ തീർക്കട്ടെ ദുഃഖം.

സൂര്യശതകത്തിനു പണ്ഡിതർ ഏ പരമേശ്വര ശാസ്ത്രികൾ രചിച്ച ഒരു മലയള തർജ്ജിമയെപ്പറ്റി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. കണ്ടിട്ടില്ല. അച്ചടിച്ച പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നും അറിവില്ല. ഏതായാലും ആദ്യത്തെ തർജ്ജിമ പന്നിശ്ശേരിയുടേതാവാനാണ് സാധ്യത. ഈ കൃതി ആദ്യം പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതു 1111-ാലാണ്. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ജന്മശതാബ്ദി ആഘോഷിക്കുന്ന ഈ വർഷത്തിൽ ഇതിനൊരു പുനഃപ്രകാശനം നടത്താൻ സ്മര്യപുരുഷന്റെ പുത്രനും നല്ലൊരു പണ്ഡിത സഹായനുമായ പന്നിശ്ശേരി ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പിനോടു അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു.

# സ്മരാരാമ്യഹം

തന്ത്രിമുഖ്യൻ: പുതുമന ദാമോദരൻനമ്പൂതിരി.

- 1 ആസീദക്ഷിണ കേരളേഷുമതിമാൻ ശ്രീ 'നാണപിള്ളാ'ഭ'യഃ  
പന്നിശ്ശേരി ഗൃഹോദിതോവിവിധശാസ്ത്രാംഭോധിപാരദഗ്ഗതഃ  
യോഗീന്ദ്രാദമി നീലകണ്ഠനോമനസ്തീമ പക്ഷോദ്ഗുരോർ-  
വിദ്യാബ്രഹ്മപരമവാപ 'പരമാനന്ദാ'ന്യ'നാമാ'ഹയ.!!
- 2 കശാഗ്രധിഷണാഗ്രണീ,ർവിവിധ സദ്ഗുണാരാമഭൂർ-  
ബുധൗലപരികീർത്തിതഃപരതുപക്ഷപിഹേദകഃ!  
പരാത്ഥപരിചിന്തനപ്രവണ ചിത്തപാഥോരുഃ  
പരാപരവിഭാംഗുരസ്സതു രരാജവിഭവദരഃ!
- 3 പ്രകൃഷ്ടമേധാപ്രതിഭാപ്രഭാവീനം  
പ്രബുദ്ധതത്വം പരമാത്മനിസ്ഥിതം!  
പ്രശാന്തചിത്തം പരിസേവിതം ബുധൈഃ  
പ്രശംസതേസർവജനോപിതം യതി.!!
- 4 അനേകഭാഷാവിദമിദ്ധവർച്ചസം  
സ്വനിർമിതാനേക വിശിഷ്ടപുസ്തകം!  
വിജ്ഞാനസന്ദായക ചാരുഭാഷണം  
പ്രജ്ഞാവതാമഗ്രസരം സ്മരാരാമ്യഹം.!!
- 5 ഭട്ടാരകയോഗീശാ-ന്നാരായണനാമകാചയതിവർ്യാൽ!  
സംപ്രാപ്താധികമാനഃ-കാലേതസ്തിൻബഭൗ സ സന്യാസീ!!
- 6 തീർലേപത്ഥമിഹാത്മന-ആവിഷ്കർവൻ  
വരീഷ്ഠവാക്യശതൈഃ!  
കശ്ചിദ്ദപന്യാസോഹാ! നിരക്തായി രസപ്രഭോന്തേ!!
- 7 പ്രതിവാദിയോൽപാദി-വാഗ്ഭാണനന്ദനാമകാ!  
വാങ്ങേതാർക്കികശ്രേഷ്ഠ ജിഗ്യേശുസവിദ്യഷാംവരഃ!
- 8 ഹ്രസ്വാകാരം വിസ്തൃതമാലം-വ്യുഡ്ധാരണ്യംഘനമൂർദ്ധാനം!  
ഘടസമകക്ഷിം ധൃതസിതവസ്ത്രം-  
സ്മരതിജനോദ്ഗ്ഗസുവാസോഽലസിതം

- 9 നൃത്യകമാസ്തപതസ്രഃ  
'ശങ്കരവിജയം'ഭയസ്താധുരതരഃ  
'മൗർക്കണ്ഡേയം.' നാടക-  
മലിഖസൗപുസ്സകാനി ചാന്യാദ...!
- 10 സപ്താധികപഞ്ചാശ-ഭയസിഗത്തോയംഹരേസ്തപരമപദം  
വയമദ്യഹാ! ഹതാഃസ്തോഭഷ്ടവിധാത്രാത്പകാലമൃതീദാത്രാ!
- 11 ജ്ഞാനയോഗതപോലബ്ധം-  
ബ്രഹ്മാനന്ദസ്വരൂപീണേ!  
'പരമാനന്ദനാഥ'ായ  
യോഗീന്ദ്രായ നമോസ്തുതേ!!

ശ്രമേസ്തു.

എന്റെ പരമമിത്രമായ പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ള അവർ കളുടെ അകാലനിര്യാണംമൂലം ഒരു മഹാർഘമായ പണ്ഡിത കവീരത്നം അപഹരിക്കപ്പെട്ടുപോയി. അലങ്കാരാഭീ ശാസ്ത്രങ്ങളിലെന്നപോലെ ആദ്ധ്യത്മിക ശാസ്ത്രത്തിലും അസാമാന്യമായ പരിജ്ഞാനം നേടിയിരുന്ന ആ മഹാശയന്റെ ആത്മാവ് നിത്യശാന്തി അടയട്ടെ എന്നു പ്രാർത്ഥിക്കുകയല്ലാതെ വിധിവിധേയരായ നാം എന്തുചെയ്യും?

വള്ളത്തോൾ.

# പന്നിശ്ശേരി നാണുപിള്ള ബഹുമുഖ (പതിഭാശാലിയായ കലോപാസകൻ.

പ്രൊഫ: അയ്യപ്പൻ കൃഷ്ണകൈമൾ

ആട്ടക്കഥകളുടെയും നാട്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥത്തിന്റെയും രചനയിലൂടെ കേരളീയ ദൃശ്യകലാരംഗത്തു് അന്യാഭ്യുദയമായ വ്യക്തിപ്രഭാവം പ്രദർശിപ്പിച്ച ഒരു അനുഗൃഹീത നടനും നാട്യചാര്യനുമായിരുന്നു പന്നിശ്ശേരി നാണുപിള്ള

ഭാരതീയ കലാവേദികമാത്രമല്ല, ലോകനാട്യകലയ്ക്കുതന്നെ കേരളം നൽകിയ മഹത്തായ സംഭാവനയാണു് കഥകളി. 'കഥകളിയുടെ നാട്യ' എന്ന നിലയിലാണു് ഇന്നു കേരളം മാനിക്കപ്പെടുന്നതു്. ഇതരഭാരതീയകലകൾ പലതും കാലാനുസൃതമായി പുരോഗമിക്കാതെ പഴയ അവസ്ഥയിൽ തന്നെ നിലകൊള്ളുന്നു. എന്നാൽ കഥകളിയാകട്ടെ കാലദേശാഭി സ്ഥികളെ അതിലംഘിച്ചു് വിശ്വകലയെന്ന പദവിയിലേയ്ക്കു് ഉയർന്നു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഒരു കാലത്തു് 'പൊട്ടൻകളി' എന്ന് അപഹരിച്ചിരുന്നവരെയെല്ലാം പൊട്ടന്മാരാക്കിക്കൊണ്ടു് വിശ്വകലാവേദിയിൽ ഇന്നു കഥകളി ആദരിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കലാമർമ്മജ്ഞന്മാരും സമർപ്പിത ചേരസ്സുകളുമായ നിരവധി മഹദ്വ്യക്തികളുടെ ആത്മാർത്ഥവും നിരന്തരവുമായ സേവനത്തിന്റെ ഫലമായിട്ടാണു് കഥകളിയ്ക്കു് ഇന്നത്തെ പദവിയിലേയ്ക്കു് ഉയരാൻ കഴിഞ്ഞതു്. പരീക്ഷണ നിരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെ ഇന്നും നമ്മുടെ ദൃശ്യകല മുന്നോട്ടുള്ള പ്രയാണം തുടർന്നുവരുന്നു. പൂർണ്ണതാഭിമുഖമായ കഥകളിയുടെ ഈ പ്രയാണത്തിൽ അതിനെ അകമഴിഞ്ഞു് ആരാധിക്കുകയും അതിന്റെ ചോഷണത്തിന്നു ചുവങ്ങി അനവരതം പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള നിരവധി മഹാചാര്യന്മാരുടെ നാമങ്ങൾ സുസ്മരണീയങ്ങളായിട്ടുണ്ടു്. ആട്ടക്കഥകളുടെയും നാട്യശാസ്ത്ര ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെയും രചനയിലൂടെ കേരളീയ ദൃശ്യകലാരംഗത്തു് അന്യാഭ്യുദയമായ വ്യക്തിപ്രഭാവം പ്രദർശിപ്പിച്ച ഒരു അനുഗൃഹീത കവിയും നാട്യചാര്യനുമായിരുന്നു പന്നിശ്ശേരിനാണുപിള്ള സർവ്വകലാവല്ലഭനായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തി

ന്റെ ജനശതാബ്ദി കലാകേരളം ഇപ്പോൾ ആഘോഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കലാജീവിതത്തിലേയ്ക്കുള്ള ഒരവലോകനം സമുചിതമായിരിക്കുമല്ലോ.

### ദൃശ്യകാവ്യകാരൻ:

ദൃശ്യകാവ്യമർമ്മങ്ങൾ യഥാവിധി ഗ്രഹിച്ചിരുന്ന ഒരു ആട്ടക്കഥാകാരനെന്ന നിലയിലാണ് പന്നിശ്ശേരി ജനങ്ങളുടെ ആരാധനാപാത്രമായി തീർന്നത്. ആട്ടക്കഥകൾ വായിച്ചുരസിക്കേണ്ട കൃതികളാണെന്നും രംഗപ്രയോഗം ചെയ്തു ഫലിപ്പിക്കേണ്ട, ദൃശ്യകലയുടെ പോഷക സാഹിത്യമാണെന്നുമുള്ള വസ്തുത അദ്ദേഹം ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. സാഹിത്യ ഗുണത്തെക്കുറിച്ചു അഭിനയ പൂജയ്ക്കും രംഗപ്പാലിയും ലക്ഷ്യമാക്കിക്കൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം തന്റെ ആട്ടക്കഥകൾ ചമച്ചത്. നിഴൽക്കുത്തു്, ഭദ്രകാളീവിജയം പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം, ശങ്കരവിജയം എന്നുനാലാട്ടക്കഥകൾ ഇദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും നിഴൽക്കുത്തിനാണ് ഇതരപേക്ഷയാരംഗപ്രചാരവും സഹ്യഭയസമ്മിതിയും ലഭിച്ചത്. വേഷവൈവിധ്യം, രംഗവൈചിത്ര്യം തുടങ്ങി സാധാരണ പ്രേക്ഷകരെ ആകർഷിക്കുന്ന പലതും ആ കഥയിലുണ്ട്. ആട്ടക്കഥകളിൽ അവശ്യാപേക്ഷിതമായ പ്രമേയഭേദതയുടെ കാര്യത്തിലു ഗ്രന്ഥകാരൻ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. തന്റെ വീക്ഷണത്തിനനുഗുണമായി ഇതിവൃത്തത്തെ സംസ്കരിക്കുന്നതിനും പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. പാണ്ഡവരെ പുനർജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ രംഗപ്രവേശന സന്ദർഭം തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔചിത്യ ദീക്ഷയ്ക്ക് ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തമാണ്. മൂലകൃതിയായ 'പറകൊട്ടിപ്പാട്ടിൽ' ഭാരതമലയൻ തന്നെ മൃതസംജീവനമത്രത്താൽ പാണ്ഡവരെ പുനർജ്ജീവിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടാണ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. മലയൻ നിഴൽക്കുത്തി പാണ്ഡവരെ കൊന്ന വാർത്ത മലയത്തി അറിയുന്ന രംഗം മുതൽ കഥയുടെ മുഖച്ഛായയ്ക്കുതന്നെ കവി കാര്യമായമാറ്റം വരുത്തി. പരപ്രേരണമൂലം ദുരഗ്രഹത്താൽ ദുഷ്കൃത്യം ചെയ്ത ഭർത്താവിനെ നിന്ദിക്കുകമാത്രമല്ല അയാളോടു പ്രതികാരം ചെയ്യാൻ തന്നെ മലയത്തി തുനിയുന്നു. കഥാപരിണാമം ആവഴിക്കേതിരിയുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ശ്രീകൃഷ്ണനെ പോലുള്ള ഒരു ദിവ്യപുരുഷന്റെ ആഗമനം പ്രശ്നപരിഹാരത്തിന് അത്യന്തപേക്ഷിതമാണ്. എന്നുതന്നെയല്ല ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ രംഗപ്രവേശനം കഥയ്ക്ക് ദൈവികമായ ഒരു പരിവേഷം ചർത്തുവാ

നം സഹായിക്കുന്നുണ്ട്. വിക്ഷോഭജനകമായ ഒരു രംഗത്തിന്റെ അവതരണത്തിലൂടെ മലയത്തിൽ ഭൃഗുകാവ്യത്തിൽ കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഭദ്രകാളീവിജയവും ശങ്കരവിജയവും മറ്റും ഉത്തമങ്ങളായ ഭൃഗുകാവ്യങ്ങളാണെങ്കിലും കഥകളി ആസ്വാദകരെ കൂടുതൽ ആകർഷിക്കാൻ അവയ്ക്കകഴിഞ്ഞിട്ടില്ല എങ്കിലും അവതരണ കാലത്തും ഇപ്പോഴും അവ കേരളത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലും അരങ്ങേറി വരുന്നുണ്ട്. ജന്മശതാബ്ദിയോടനുബന്ധിച്ച്, അടുത്തകാലത്തു് അവ പല അരങ്ങുകളിലും അരങ്ങേറുകയും കാണിക്കാള ആനന്ദിപ്പി ക്കുകയും ചെയ്തു.

### **ഭൃഗുകലാ മർമ്മജ്ഞൻ:**

നാട്യശാസ്ത്ര സിദ്ധാന്തങ്ങളിൽ ഇത്രമാത്രം അവഗാഹനയുള്ള ഒരു 'ദക്ഷിണമുത്തു' ആധുനികകാലത്തു് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. കഥകളിയുടെ അവതരണത്തിലെ മുഖ്യഘടകങ്ങളായ അരങ്ങ്, അണിയറ, നടന്മാർ, അവരുടെ രംഗകർമ്മങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയിൽ പണ്ഡിതശ്രീകളായിരുന്ന പാണ്ഡിത്യം അനിതരസാധാരണമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നാട്യകലാ മർമ്മജ്ഞതയ്ക്ക് ഉത്തമ ദർശനമാണ് കഥകളി പ്രകാശമെന്നഗ്രന്ഥം. കഥകളിയെപ്പറ്റി ഇതഃപര്യന്തം രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആധികാരികഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഒന്നായി ഇതിനെ കണക്കാക്കാം. കലയുടെ ചരിത്രം, സാങ്കേതിക വശങ്ങൾ, ആട്ടപ്രകാരങ്ങൾ, തുടങ്ങിയ വിവിധ വിഷയങ്ങൾ ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഥകളി പ്രകാരത്തിന്റെ ഉള്ളടക്കം ഇപ്രകാരമാണ് പീഠിക, താളഗീതപ്രകരണം, കലാശപ്രകരണം, ഇളകിയാട്ടപ്രകരണം മുദ്രാപ്രകരണം എന്നു് അഞ്ചു പ്രകരണങ്ങളും അനുബന്ധമായി ബാണയുദ്ധത്തിൽ അനിരുദ്ധന്റെ ബരണവദനാനുചരിത്രം, കഥകളി പൊതുനിരൂപണം എന്നിവയും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. അവസാനത്തെ രണ്ടു പ്രകരണങ്ങൾ കാരികാ പദ്യരൂപത്തിലാണ്. കഥകളി നടന്മാർക്കും ആസ്വാദകർക്കും വിലപ്പെട്ട പല അറിവുകളും ഇതിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്നതാണ്.

### **ബഹുമുഖ പ്രതിഭാശാലി:**

വിവിധവിഷയങ്ങളിൽ അസാധാരണമായ പാണ്ഡിത്യം നേടിയിരുന്ന ഒരു ബഹുമുഖ പ്രതിഭാശാലി എന്ന വിശേഷണം

പന്നിശ്ശേരിക്കു കൂടുതൽ ഇണങ്ങുന്നതാണ്. കലാരംഗത്തും, ആദ്ധ്യാത്മികരംഗത്തും അദ്ദേഹം ഒരു പോലെ പ്രവർത്തിച്ചു. സംസ്കൃതത്തിലും ഇംഗ്ലീഷിലും അഗാധപാണ്ഡിത്യം നേടിയിരുന്ന ഇദ്ദേഹം വേദാന്തപരങ്ങളായ കൃതികളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദങ്ങളെയും ശ്രീ പട്ടമ്പിസ്വാമികളുടെയും ശിഷ്യനായി തർക്കജ്ഞി ലഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിച്ചു. സൂര്യശതകം ശ്രീ ചിത്രോദയമണി എന്നീ കൃതികൾ മലയാളത്തിലെയ്ക്കു തർജ്ജമ ചെയ്തു. കൂടാതെ, പഞ്ചഭൂമി എന്നൊരു കിളിപ്പാട്ടും ഭാഷാന്തരമായി രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ധ്യാപനം കാര്യമായി സ്വീകരിച്ചിരുന്നു. കല, സാഹത്യം, വേദാദി, മുതലായ വിഷയങ്ങൾ ഗുരുകല സമ്പ്രദായത്തിൽ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്ന ഒരു വിദ്യാപീഠമായി തീർന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭവനം. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ശിഷ്യന്മാർ ഇന്നും കലാസാഹിത്യ രംഗങ്ങളിൽ ഗണനീയന്മാരായി തീർന്നിട്ടുണ്ട്.



ഇന്ത്യയിലെ സഭകളിൽ പ്രസംഗിക്കും ആദ്ധ്യക്ഷ്യം വഹിക്കും മുതലായ കാര്യങ്ങളിൽ 'ആലസ്യപണയം വെച്ചു' ബദ്ധ്യോദ്യമനായി ഇറങ്ങിക്കാണുന്നത് അധികം സന്തോഷിയാകും തന്നെ ഈ ചൊടിച്ചൊടിച്ചു കരെ നീണ്ടുനില്ക്കുകയും ഏതാനും ഗ്രന്ഥങ്ങൾ കൂടി പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്യാൻ അന്തര്യാമി അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ!

എൻ (നീലകണ്ഠ)തീർത്ഥസ്വാമി,  
ഇരിങ്ങാലക്കുട - 13 - 4 - 196.

# ആദർശത്തിന്റെ പ്രതിഫലം

എം. ആർ. ടി. നായർ.

യശഃശരീരനായ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ളയുടെ 'പാദകാപട്ടാഭിഷേകം' എന്ന ആട്ടക്കഥയിലെ ആദർശ ഭീഷ്മിയെപ്പറ്റി ശ്രദ്ധമായ ഒരു പരിചിന്തം.

രാമായണം, ഭാരതം, ഭാഗവതം എന്നീ ഭാരതീയേതിഹാസ പുരാണങ്ങളുടെ ഓരോന്നിന്റെയും മൗലികഭാവം, 'ആദർശകം', 'ഭേതികം', 'ആദ്ധ്യാത്മികം' എന്നിങ്ങനെ യഥാക്രമം ഓരോ വാക്കിൽ സംക്ഷേപിക്കാം. വ്യതിരക്തമായ ഒട്ടേറെ അംശങ്ങളുള്ളതു പോലെ സമാനമായ പല ഘടകങ്ങളും അവയ്ക്കുണ്ടാവാം. എന്നിരുന്നാൽ പോലും, ഓരോന്നിന്റെയും നാനാവിധമായ പ്രത്യേകതകളും സവിശേഷതകളും കാച്ചിക്കുറുക്കി, അവയോരോന്നിന്റെയും അന്തഃസത്തയിൽ മാത്രം ഉന്നമനം, മേൽപറഞ്ഞ മൂന്നു വാക്കുകളിൽ, ഓരോ കൃതിയുടെയും പ്രമുഖമായ, അടിസ്ഥാനപരമായ, കാതലായ ഭാവഗുണം പരാമ്യം 'മോക്ഷമണ്ഡിതം' കരുതുന്നതിൽ തെറ്റില്ല.

ഈ മാനദണ്ഡത്തിലൂടെ വീശുകലനം ചെയ്താൽ, രാമായണ കഥയിലെ ഒരു സുപ്രധാനഘട്ടത്തെ ആസ്പദമാക്കി ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ള രചിച്ച 'പാദകാപട്ടാഭിഷേകം' എന്ന ആട്ടക്കഥ പ്രഭൃതിപ്പെടുത്തുന്ന ആദർശഭീഷ്മി പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധാർഹമാകുന്നു. ചുരുങ്ങിയ സമയം കൊണ്ട് ആടിത്തീർക്കുവാൻ ഭേദിച്ചു എഴുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ കൃതിയുടെ രചനയിൽ, മുലകൃതിയിൽനിന്നും സ്വീകൃതമായ കഥാഭാഗത്തിൽ വേണ്ടതുകൊണ്ടും താരതമ്യേന അപ്രധാനമായവ തള്ളുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് കവി പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള സൂതൃപരമായ ഒരു ചിത്രീകരണത്തിനും, അംഗവിഷ്കാരത്തിന്റെ തന്മയത്വത്തെപ്പറ്റിയും, തികച്ചും അഭിനയയോഗ്യമായ 'പദ'ങ്ങളിലെ രസവിന്യാസത്തെപ്പറ്റിയും, സംഗീതസാഹിത്യാദി ധർമ്മങ്ങളുടെ സമഞ്ജസമായ സമന്വയീകരണത്തെപ്പറ്റിയും ഒക്കെ ഏറെ ഉപന്യസിക്കുവാൻ ഉണ്ടെന്നു കാണാം. പ്രസ്തുത കൃതിയിലെ കഥാഘട്ടത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയും, കഥാമർമ്മത്തിന് യോജിച്ച വിധമുള്ള അന്തരീക്ഷസൃഷ്ടിയുടെ മേന്മയും, കഥാപാത്രവിഷ്കരണത്തിന്റെ സവിശേഷതയും മാത്രമേ ഈ ലേഖനത്തിന് വിഷയം വേർതിരിക്കുവാൻ ഭേദിക്കുന്നുള്ളൂ.



### ആട്ടക്കഥയുടെ കേന്ദ്രഭാഗം:

താതനിയോഗമനുസരിച്ച് വലക്കലധാരിയായ ശ്രീരാമൻ, സീതയോടും ലക്ഷ്മണനോടും ഒന്നിച്ച് വനത്തിലേക്കുള്ള യാത്രാമധ്യേ ചിത്രകൂട പർവ്വതത്തിൽ തങ്ങുമ്പോൾ, അവന്റെ രാജ്യഭരണത്തിനായി ശ്രീരാമനെ രേതൻ മടക്കിവിളിക്കുന്നതും ഒടുവിൽ തന്റെ പ്രതിനിധിയായി രേതൻതന്നെ നാടുവാണാൽ മതിയെന്ന് ശ്രീരാമൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതും, ശ്രീരാമന്റെ 'പാദുകം' വെച്ചു പൂജിച്ചുകൊണ്ട് വെറും ഭാസനായിമാത്രം രാജ്യപാലനം ചെയ്യുവാൻ രേതൻ തീർച്ചയാക്കുന്നതും ആണല്ലോ പ്രസ്തുത ആട്ടക്കഥയുടെ കേന്ദ്രഭാഗം. ഇതിൽ അന്ത്യഭാഗം, ആധുനിക കാലത്തുപോലും ആലോചനാർഹമായിരിക്കുന്ന, ഉന്നതദർശത്തിന്റെ സൂചനകൾ എത്രയെണ്ണം ചുരുക്കത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നു? കവി നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നത് പറയുകയല്ല! ആചാരമര്യാദമനുസരിച്ച്, ഭരണദായകമനുസരിച്ച്, രാജാവിന്റെ സന്താനങ്ങളിൽ സീമന്തപുത്രനാണ് കിരീടാവകാശി. കൈകേയിയുടെ അഭിഷേകമനുസരിച്ച് ശ്രീരാമൻ വനത്തിൽ പോകുകയും, രേതൻ രാജ്യം ഭരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നെങ്കിൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ തത്വത്തിന്റെ ഗതിയെന്താകുമായിരുന്നു? ഒരു പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തിലാണ് ശ്രീരാമൻ വനവാസം സ്വീകരിക്കുന്നത്. രേതൻ ഭരണമേൽക്കുന്നതും എന്ന വടം, അർഹനായ ആളെ മാറ്റിനിർത്തി മറ്റൊരാൾ നാടുവാഴുക എന്ന അവസ്ഥയ്ക്ക് തൃപ്തികരമായ ന്യായീകരണമാകുമായിരുന്നോ? ഇല്ല. ഇതുനേർപ്പിലാക്കിയിട്ടാവണം കവി രേതനെക്കൊണ്ടുതന്നെ ശ്രീരാമനോടു് വാദിച്ചിരിക്കുന്നത്:

വരുക, ധരണി ഭരണമേൽക്ക, വിരവിൽ—  
 പരനങ്ങിരിക്കെയെതി-നൊരുവനമാളാകുമോ?  
 തരണികാളുമ്പോൾതാരം—സ്വരൂപികാട്ടാൻപേരമോ?

എത്ര ഉദാത്തമായ സമീപനം! എന്തുഹിനകൃത്യവും ചെയ്ത് അധികാരം കയ്യടക്കണം എന്ന മനുഷ്യദോഷം, മാനവിക വികാസപരിശുദ്ധി പരിശോധിച്ചാൽ അന്നും ഇന്നും നാം പലപ്പോഴും കണ്ടിട്ടുള്ളതാണ്. അപ്രകാരമുള്ള അധികാരമോഹത്തിന്റെ പ്രകടനപരമ്പരക്കിടയിൽ, രേതൻ സ്പഷ്ടമാക്കിയ ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ ആദർശഭാവം മറ്റൊരാൾ മുൻപും പിൻപും പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ? ഇല്ല എന്നതത്രേ പരിവൃത്തി. താതനിയോഗമനുസരിച്ചാണല്ലോ

രാജ്യഭരണച്ചുമതല ഭരതനിൽ നിക്ഷിപ്തമായത്. അപ്പോൾ അതിലദ്വേഹം ആകൃഷ്ടനായിരുന്നെങ്കിൽ, അദ്വേഹം അപരാധിയാകുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നിട്ടും, കയ്യിൽകിട്ടിയ കനകാവസരത്തെ അർഹതപ്പെട്ട ആളിൽനിന്നും അപഹരിച്ചെടുത്ത വസ്തുവെന്ന പോലെ കരുതി, അതുകൊണ്ടുതന്നെ അതിനെ അനഭികാമ്യമായി മാത്രം നിനച്ചു. ആ ബഹുമാനി, മനസ്സുകൊണ്ടും കൃത്യംകൊണ്ടും വേണ്ടെന്നുവെക്കുക! അതെ, ആദർശമഹിമയുടെ സാക്ഷ്യമായിട്ടേ അതിനെ പരിഗണിക്കാനാകൂ. തുടർന്ന്,

‘വനവാസംതീർന്നാൽ പിറേറ്റിനമഞ്ചുവന്നുചേരാം,  
അതുവരെയും പോന്നെന്മതമനുസരിച്ചെന്റെ’  
പ്രതിനിധിയായി രാജ്യംഹിതമാംവണ്ണംഭരിക്കെ!’

എന്ന ശ്രീരാമനിർദ്ദേശത്തെ ഭരതൻ അനുസരിക്കുന്നതിൽ അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന ആദർശശാലിത്വവും എത്രകണ്ട് പുള്ളുകോട്കാരിയായിരിക്കുന്നു! ജ്യേഷ്ഠനെ അനുസരിച്ചില്ലെങ്കിൽ, അത് ധിക്കരമാകും. അനുസരിച്ചാലോ? ജ്യേഷ്ഠൻ അർഹതപ്പെട്ടതാണ് രാജ്യഭരണാവകാശം. എന്നതന്റെ ആദർശബോധത്തിന് ച്യുതി സംഭവിച്ചുപോകും. ഈ അന്തരമുള്ളപ്പട്ടത്തിൽ ഭരതൻതേടുന്ന പോംവഴി എന്താണ്? “ശ്രീരാമന്റെ പാദുകംവെച്ച് അഭിഷേകംചെയ്ത് അതിനെ മുൻനിറുത്തി രാജ്യപാലനം നിർവ്വഹിക്കുക! കേവലം നിർജീവമായ ആ പാദുകത്തെ സജീവമായ ചൈതന്യസത്തയായി ഉന്നമിപ്പിക്കുന്ന കഥാഘട്ടം ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ രചനാവൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിന്റെ തൊടുകാഴ്ചയാണെന്നു പറയുന്നതിൽ പക്ഷാഭേദമുണ്ടാവില്ല.

### **കഥാപാത്രാവിഷ്കാരത്തിലും ആദർശവത്കരണം:**

കഥാഗതിയുടെ ശില്പസൃഷ്ടിയിൽ പ്രസംഗപരമായിരിക്കുന്ന ആദർശവത്കരണം, കഥാപാത്രാവിഷ്കാരത്തിലും കവി സമുചിതമായിത്തന്നെ വെളിവാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നു കാണാം. മൂലകഥയിൽ, ഏഷണിക്കാരിയായ ഒരു നീചകഥാപാത്രമായി ചിത്രീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മന്മഥയെപ്പോലും, ക്രാന്തമതിയും സമർത്ഥയും ആയ ഒരു ഉത്തമ തോഴിയാക്കി, അവളുടേതായ ഒരു ആദർശമണ്ഡലത്തിലേയ്ക്ക് അവളെ ഉയർത്തിയിട്ടാണ് ഈ ആട്ടക്കഥയിൽ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

മുന്നേഴുന്ന 'പദ'ങ്ങളേ ഉള്ള മനംമറയുടേതായിട്ട്. ശ്രീരാമനെ പുത്രനീർവിശേഷം സ്നേഹിക്കുന്ന കൈകേയിയുടെ മനോ-  
വ്യാപാരത്തെ, തന്ത്രപരമായ അവധാനതയോടെ, പതുക്കെപ്പതുക്കെ  
ആ സ്നേഹവായ്പിൽ നിന്നും അടർത്തിയെടുത്തു്, ഒടുവിൽ  
തന്റെ ലക്ഷ്യത്തിന് വഴിപ്പെടുന്നതിലേയ്ക്കായി, ആ ഓരോ 'പദ'  
വും സമർത്ഥമായ ഉപാധിയാക്കുന്നതിൽ മനംമര പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന  
ചാതുര്യം ഏതു നയതന്ത്രകോവിദനെയും നിഷ്പ്രഭനോക്കുവാൻ പോ-  
രുന്നതത്രേ! തനിക്കു പറയേണ്ടുന്ന സംഗതിയുടെ കാതലിലേയ്ക്ക്  
നേരേ കടക്കാതെ, 'സ്വാമിനീ'! എന്നു തുടങ്ങുന്ന ആദ്യ 'പദ'ത്തിൽ  
'യമിനിയണയാറായ്'.....' എന്ന പ്രകൃതി വർണ്ണനയിലൂടെ,  
'ഈവേളയേവം ഭവദ്-ഭാവിജീവിത ചിത്രം, കേവലം ശോകമഷി-  
ശ്യാവമെന്നുരയ്ക്കയോ?' — എന്ന ആശങ്കാകുലമായ അന്വേഷ-  
ണത്തിലൂടെ, 'നീ ദൈവമായ്-ഭാവികും കാന്തൻ തവ-ദുഃഖി-  
ധിയെപ്പരസ്യം ചെയ്തതുകേട്ടീലയോ?' എന്ന അർദ്ധോക്തിയി-  
ലൂടെ, യഥാർത്ഥകാര്യത്തിന്റെ സൂചനകൾ മാത്രമാണ് മനംമര  
നല്കുന്നത്. കൈകേയിക്ക് ശ്രീരാമനോടുള്ള സ്നേഹവായ്പ്  
നന്നായി ഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ള മനംമരയ്ക്കറിയാം. കാര്യം നേരേ വെട്ടി-  
ത്തുറന്നു പറഞ്ഞാൽ ഒരു പക്ഷേ തന്റെ ഉദ്ദേശ്യം പാളിപ്പോകുമെന്ന്!  
അതിനാൽ, കശാഗ്രബുദ്ധിയായ ഒരു മനഃശാസ്ത്രപടവെപ്പോലെ  
അവൾ, കൈകേയിയുടെ മനസ്സിൽ പ്രകമ്പനം സൃഷ്ടിക്കുകയാ-  
ണ്. പ്രകമ്പിതമായ ഒരു മനസ്സിനെ, ആടിയുലയുന്ന ഒരു മനസ്സി-  
നെ, പെട്ടെന്ന് കടപുഴക്കുവാൻ കഴിയുമെന്നവൾ നന്നേ മനസ്സിലാ-  
ക്കിയിരിക്കുന്നു.

മനംമരയുടെ സൂചനകൾ കൊണ്ടും കാര്യം വ്യക്തമാവാതെ,  
എന്നാൽ അത് എന്തെന്നറിയണമെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെ. 'ചൊല്ലേ-  
ണം നീകാര്യമുള്ള പാൽ-വൃക്കതാ-വണ്ണം' എന്നിങ്ങനെ കൈകേയി  
ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ മനംമര അനുസരിക്കുന്ന രണ്ടാം 'പദം', അവളു-  
ടെ നയചാതുരിയുടെ, വികാസപരിണാമമായിക്കരുതാം. 'രാമാഭി-  
ഷേകം നാളെയാണ്';..... സപത്നിതൻ ക്ഷേമോൽക്കർഷം  
കണ്ടു നീ മകനോടൊന്നിച്ചു് ഇങ്ങു് എങ്ങനെ താമസിക്കും?.....  
ഭരതനെ അയോദ്ധ്യയിൽ നിന്നും സൂത്രത്തിലകറ്റിയതും, രാമപട്ടാ-  
ഭിഷേകം തെറ്റെന്നു് നടത്താൻ ഭഗവതൻ നിശ്ചയിച്ചതും ഓർക്ക-  
മ്പോൾ, എന്തോക്രമത്തിന്റെ ചിത്രമാണ് മനസ്സിൽ പൊതു

ന്നതെന്നത്രേ മന്മരയുടെ ഉക്തികൾ ഭരതനെപ്പോലെ തന്നെ രാമനെയും സേനഹിക്ഷണ കൈകേയിയുടെ മാതൃമനസ്സിനെ, തന്റെ 'കൃത്രിമ' സൂചനകൊണ്ടും കൂടുതൽ ഇളക്കുവാൻ പാടാണെന്നു കണ്ട മന്മര, മൂന്നാം 'പദ'ത്തിൽ അടവൊന്നു മാറി പ്രയോഗിക്കുകയാണ്. കൈകേയിയിലെ വെറും സ്ത്രീത്വത്തെയാണ് അവളിപ്പോൾ ശരവ്യമാക്കുന്നത്.

‘നിന്നിലനുരക്തിപാരം—മന്നനകണ്ടുയാഗ്നി  
തന്നിൽ നീറും കൗസല്യയ്ക്കു—കദനം—തീർപ്പാൻ  
അണഞ്ഞുസദിനം—അവൾ തൻ സദനം  
ഗമിച്ചു നമനം—തുടർന്നു ചെയ്കഭജനം.’—

എന്നിങ്ങനെയുള്ള നിന്ദ സ്തുതിയിലൂടെ മന്മര കൈകേയിയുടെ മനസ്സിനെ ആകെ ഇളക്കി പ്രതിഷ്ഠിക്കുകയാണ്! തന്റെ കണവൻ തന്നോടുതോന്നുന്ന അനുരാഗപാരമ്യത്തിൽ കൗസല്യയ്ക്കു് അസൂയയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു വെച്ചാൽ, ആ സപത്നിയെപ്പറ്റിയും, ആ സപത്നിയെ സംബന്ധിച്ചു എന്തിനെപ്പറ്റിയും വിപരീതമായിട്ടേ കൈകേയി ചിന്തിക്കൂ എന്ന് മന്മരയ്ക്കു് നന്നായിട്ടറിയാം. എത്ര സംസ്കാര സമ്പന്നയുടെ ഹൃദയത്തിലാണെങ്കിലും, കണവനോടുള്ള പ്രേമകാര്യത്തിൽ ഉണ്ടാവുന്ന സ്ത്രീസഹജമായ അസൂയയുടെ വിഷപിത്തുചീണാൽ അതു് പ്രതിനിമിഷം പെട്ടെന്നു വളർന്നു പന്തലിക്കുമെന്ന മന്മരയുടെ ഉൾക്കാഴ്ച ഒരു സാധാരണ തോഴിയുടെ നിലയിൽ നിന്നും അവളെ ഒന്നാംതരം നയതന്ത്രജ്ഞയുടെ ഉന്നത നിലവാരത്തിലേയ്ക്കു് ഉയർത്തുകയാണിവിടെ! മാത്രമോ? ഈ നയജ്ഞതയിൽ കൈകേയി ഇളകിപ്പോകും എന്ന് തീർച്ചയുള്ള മന്മര, മറ്റൊന്നും ആലോചിക്കുവാൻ കൈകേയിയ്ക്കു് ഇട കെൊടുക്കാതെ തന്നെ കൈകേയിയുടെ സമുൽക്കർഷത്തിനും, അസൂയാബദ്ധമായ സപത്നിയെ പരാജയപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഉള്ളവഴിയും കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്നുണ്ടു്. പണ്ടു് ദശരഥൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്തീട്ടുള്ള രണ്ടു് വരങ്ങൾ ഉടൻ വരിക്കണമെന്നും, ആ വരങ്ങൾ ഇന്നിന്നതായിരിക്കണമെന്നും അവൾ തുറന്നു പറയുന്നു. ദശരഥൻ വരാനത്തിനു് വിസമ്മതിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ‘ആദ്യം എതിർക്കണം. പിന്നെ പരജയമുരയ്ക്കണം, തുടർന്നു് അരിശമെടുക്കണം. അവസാനമായി മരിക്കുമെന്ന് നടിക്കണം.’ എന്നുകൂടി നിർദ്ദേശിക്കുവാൻ മന്മര മറക്കുന്നില്ല. സപത്നിക്കു് തന്റെമേലുള്ള അസൂയയുടെ സൂചനയാൽ ചഞ്ചലമായിരിക്കുന്ന

കൈകേയിയുടെ മനസ്സിൽ മന്മഥയുടെ കുറിക്കുകൊള്ളുന്ന മന്ത്രണങ്ങൾ എത്ര വിഭവമായിട്ടാണ് പ്രവർത്തിച്ചു തുടങ്ങുന്നതെന്ന് മനസ്സിലാക്കുമ്പോഴേ ആ ദാസിയുടെ നയതന്ത്രജ്ഞതയുടെ മാറ്റം നാം അറിയുന്നുള്ളൂ. വെറും കടിലയായ ഒരു സേവികയാവാതെ, നിസ്സാർത്ഥമായിരുന്ന, സ്വാമിനി ഭക്തയായ —‘നിർഭരസംനേഹമയിയായി ഹിതം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന’—ഒരു മാതൃകാ സേവികയായിട്ടത്രേ ആട്ടക്കഥാകാരൻ മന്മഥയെ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്ന് തോന്നുന്നു. ശ്രീരാമപട്ടാഭിഷേകത്തെപ്പറ്റി കാടിവന്നറിയിച്ചമാത്രയിൽ കൈകേയിയാൽ സമ്മാനിക്കപ്പെട്ട രമ്യഭൂഷയെ നിസ്സാരമാക്കി ദൂരെ വലിച്ചെറിഞ്ഞുകൊണ്ട്,

“ഇല്ല ചേതമെന്നിക്കിവ—ടല്ലയെങ്കിൽ മരണഭയം.”

എന്ന് പറയുന്ന മന്മഥയിൽ, സ്വസ്വാമിനിയുടെ ഉൽക്കർഷേച്ഛയല്ലാതെ സ്വന്തമായ ഏതെങ്കിലും തല്പര്യം കാണുവാനാകുമോ? സ്വാർത്ഥതാല്പര്യ രഹിതയെങ്കിലും, ദുഷ്ടതയ്ക്കുവേണ്ടി മാത്രം ദുഷ്ടതകാട്ടുന്ന ദുർബുദ്ധിയല്ലേ മന്മഥയെന്ന് വാദമുണ്ടാവാം. അവളുടെ വാക്കും പ്രവൃത്തിയും തെളിവായെടുക്കാമെങ്കിൽ സ്വസ്വാമിനിയുടെ ഉൽക്കർഷം ഒന്നു മാത്രമാണ് മന്മഥയുടെ കർണ്ണമന്ത്രണത്തിന്റെ പൊരുൾ. അത് വെറും ഏഷണിയിലേയ്ക്ക് വഴുതിവിഴാതെ ആട്ടക്കഥാകാരൻ കാത്തു സൂക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, അനുവാചകരുടെയും കാഴ്ചക്കാരുടെയും അവജ്ഞാപാത്രമാകാതെ തികഞ്ഞ ആത്മാർത്ഥതയുള്ള ഒരു സേവികയുടെ മാതൃകാ പരമായ നിലയിലേയ്ക്ക്—ഉത്തമസേവനത്തിന്റെ ആദർശവ്യക്തിത്വത്തിലേയ്ക്ക്—മന്മഥ ഉയരുന്നില്ലേ? ഉണ്ടെന്നാണ് ഈ ലേഖകന്റെ അഭിപ്രായം. മന്മഥയുടെ പാത്ര സൃഷ്ടിയിലെ മേൽക്കാട്ടിയ പ്രത്യേകതകൾ, ഈ ആട്ടക്കഥയുടെ പൊതുവെയുള്ള ആദർശീകൃഷ്ട അനുസൃതമായി പൂർവ്വകം ചെയ്യപ്പെട്ടവയാണെന്നു കാണാം. കത്സിതയായ ഒരു തോഴിയുടെ അവസ്ഥയിൽ നിന്നും സ്വസ്വാമിനിയുടെ ഉല്പർഷം കാംക്ഷിക്കുന്ന ആദർശവ്യക്തിയായ ഒരു സേവികയുടെ ഔന്നത്യത്തിലേയ്ക്ക് മന്മഥ ഉയർത്തപ്പെട്ടത് മറ്റൊന്നു കൊണ്ടുമാവില്ലല്ലോ.

### **(ശ്രീരാമന്റെയും സീതയുടെയും ആദർശനിഷ്ഠ:**

പ്രസ്തുത ആട്ടക്കഥയിലിലെ കേന്ദ്ര കഥാപാത്രം ഭരതനാണെങ്കിൽ കൂടി ശ്രീരാമന്റെയും സീതയുടെയും ആദർശനിഷ്ഠ ഏറ്റവും

ജാജ്ജലധ്യമാനമായിട്ടുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞതീത്രം. ശ്രീരാമന്റെ മനോഭാവം അതിന്റെ അനന്യലഭ്യമായ ഉദാത്തത കൊണ്ടാണെന്നെങ്കിൽ, സീതയുടെ മനോവ്യൂഹം അതിന്റെ ശലീനതയുടെ—സതീഭാവത്തിന്റെ—അന്യൂനമായ പരിപൂർണ്ണത കൊണ്ടത്രെ നമ്മെ ഹാദാകർഷിക്കുന്നത്. 'താതഹിത ദീക്ഷ സുതധർമ്മം' എന്ന ആദർശവായ്‌പ്പ് മുററി നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ശ്രീരാമഹൃദയത്തിൽ, കൈകേയിയാൽ പ്രേരിതമായ ദശരഥനിയോഗം അറിയുന്ന വേളയിൽ, ഖിന്നതയുടെയൊ, നീരസത്തിന്റെയൊ, പകയുടെയൊ, നഷ്ടബോധത്തിന്റെയൊ കാർന്നിഴൽ ലപലേശം. ഏശാത്ത പ്രസന്നഭാസുരമായ ആദർശത്തെളിമയാണു് നാം കാണുക. ദശരഥനെ ആകമാനം തളർത്തീക്കളഞ്ഞ കൈകേയിയുടെ ഇംഗിതങ്ങളറിയുന്ന ശ്രീരാമൻ ഏതുമേൽ അപഞ്ചലനായിട്ടുണു് അതിനെനേരിടുന്നത്! 'ഇതിലെന്തുജനകാ! വേദിപ്പാനുള്ളൂ? ഏതിനും ഞാൻ തയാർ' എന്നലളിതഭോഹനമായ വാക്കുകളിലൂടെ, നിരുപമമായ നിസ്സംഗതയുടെ, നിസ്സിമമായ പിതൃഭക്തിയുടെ, നിസ്സ്പാർശ സുന്ദരമായ—പരമത്യാഗസുരഭിലമായ—പുത്രധർമ്മത്തിന്റെ പരകോടിയിലാണു് അദ്ദേഹം എത്തിനില്ക്കുന്നത്. പിതൃരാജന്യയ്ക്കു് വഴങ്ങിയാൽ തന്നിട നഷ്ടമാകുന്ന രാജ്യഭരണലബ്ധിയോ (നിയമാനുസൃതം അതു് അദ്ദേഹത്തിനു കൈവരേണ്ടുന്നതാണെങ്കിൽ കൂടി) നവോഢയായ പ്രിയപത്നിയിൽ നിന്നുള്ള വേർപാടോ (ഈ ഘട്ടത്തിൽ സീതയുടെ അന്യയാത്ര നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല) കാനനവാസത്തിന്റെ കഷ്ടപ്പാടുകളോ ഒന്നും തന്നെ ആ ആദർശപേരസ്സിനെ ചഞ്ചലമാക്കുന്നില്ല. പുത്രധർമ്മാനുഷ്ഠാനം എന്ന ആദർശത്തിനുമുന്നിൽ മറെറാന്നും അദ്ദേഹത്തിനു പ്രശ്നമേല്ല. തന്റെ നിരായാസമായ അനുരണം, എത്ര ലളിത സരളമായ വാക്കുകളിൽ, എത്ര സ്വാഭാവികതയോടെ, എത്ര പ്രസന്നബന്ധുരമായ സന്നദ്ധതയോടെയാണു് ശ്രീരാമൻ അഭിവ്യജ്ഞിപ്പിക്കുന്നത്! അത്രകണ്ടു് ആദർശസ്ഥിരതയില്ലാത്തതൊരം ഒട്ടൊന്നു് അന്ധാളിക്ക് വാൻ പോരുന്ന ഗൗരവാഹമായ ഒരു പ്രശ്നം വെറുമൊരു സ്വാഭാവിക പരിണാമമെന്ന നിലയ്ക്കുമാത്രമേ അദ്ദേഹം കരുതുന്നുള്ളൂ. ശ്രീരാമന്റെ വാക്കുകളുടെ ലാളിത്യം, പേതോഹാമായ രമ്യത, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശനിഷ്ഠയെ ഉത്തരോത്തരം ഉന്ദീകർഷമാക്കുകയാണിവിടെ, — പൂർവ്വപൽ അഭിരമ്യമാക്കുകയാണു് കൗസല്യ ശ്രീരാമനെ യാത്രയാക്കുന്ന മംഗളവചസ്സിലും, 'ആരാലും മറിച്ചാക്ക-

വാനാവാത്ത' ശ്രീരാമന്റെ 'ദ്രവ്യമതിത്വ' മാൺ പ്രതിധ്വനിക്കുന്നതു്. ജ്യേഷ്ഠന്റെ കാനനവാസ നിയോഗം അറിയുന്ന ലക്ഷ്മണൻ, അയോദ്ധ്യമുഴുവൻ സേംമീകരിച്ചുകളയും എന്നമട്ടിൽ കോപം കൊണ്ടു് ജ്വലിച്ചുതുളളി നില്ക്കുമ്പോൾ, ഭൗതികൈശ്വര്യങ്ങളുടെ നിരന്തരതയെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കി, 'എന്നീവംശക്കാർ താതൻ തന്നാജ്ഞകേരക്കാരുള്ളു്' എന്ന ചോദ്യത്തിലൂടെ ലക്ഷ്മണന്റെ കോപം ശമിപ്പിക്കുന്ന ശ്രീരാമൻ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന 'നിഷ്കാമമായ പുത്രധർമ്മം' എന്ന ആദർശത്തിന്റെ ശോഭാപരിവേഷം ഏതനുവാചകമനസ്സിൽ നിന്നാൺ മാഞ്ഞുപോകുക? "ഭർത്തൃശാസനത്തിലെ സത്യധർമ്മങ്ങൾ കാൺമാൻ ദൃഷ്ടിയില്ലായ്മയെ ലാൺ കൗസല്യ അത്തലിൻ അടിമപ്പെടുന്ന" തെന്നു് സ്വമാതാവിനെ ഉപദേശിക്കുവാനും ആ ആദർശസമ്പന്നൻ മറക്കുന്നില്ല; മടിക്കുന്നില്ല. 'പതിവ്രതമാർ, തൻകാന്തനോടു ചേർന്നതനെ വാഴേണം പ്രാണശക്തിയും വിധിയിതൊന്നേ'—എന്നു് വാദിച്ചുകൊണ്ടു് ശ്രീരാമനെ അനുഗമിക്കാൻ തയ്യാറാവുന്ന സീതാദേവി ശാലീനവും സുസ്ഥിരവുമായ പതിഭക്തിയുടെ അനുശാസനശീതളിമയായി നിലകൊള്ളുന്നു.

### ഭരതനെപ്പറ്റി വീണ്ടും:

ഈ ആട്ടക്കഥയിലെ കേന്ദ്രകഥാപാത്രമായ ഭരതൻ രാജാവകാശധർമ്മത്തിന്റെ ആദർശശീപ്തി എങ്ങനെ കാത്തുരക്ഷിക്കുന്നുവെന്നു് ആദ്യമേതന്നെ പരാമർശിച്ചുകഴിഞ്ഞല്ലോ. ജ്യേഷ്ഠസഹോദരനോടുള്ള സ്നേഹാദരവായ്പ്പുകൊണ്ടും, രാജാവകാശനീതിയുടെ കാതലറിയാവുന്നതുകൊണ്ടും, ശ്രീരാമന്റെ വനവാസനിയോഗം അറിയുന്ന ഭരതൻ സ്വമാതാവിനെ ഭർൽസിദ്ധപറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും,

'എന്നുടെയ പിവേകമിന്നു നീ ക്ഷമിക്കണം,  
നിന്നെക്കരുതിയിവൾ ചൊന്നതുചെയ്തുപോയ്'

എന്ന കൈകേയീക്ഷമാപണം കേട്ടു് സമചിത്തനാകുന്ന രംഗവും ചിന്തോട്ടീപകമത്രേ. ഭഗവതന്റെ നിത്യുണ്ണത്തെയും, ശ്രീരാമന്റെ വനവാസാരംഭത്തെയും തുടന്നു് അയോദ്ധ്യയ്ക്കുണ്ടായിരിക്കുന്ന അനാഥാവസ്ഥ, വൈയക്തികമായ വൈകാരിക പ്രതികരണംകൊണ്ടു് കൂടുതൽ വഷളാകുവാൻ ഇടകൊടുക്കാതെ, താൻ വിശ്വസിക്കുന്ന രാജാവകാശധർമ്മമനുസരിച്ചുതന്നെ കാര്യങ്ങൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തുവാ

നാണ് ഭരതന്റെ ഉദാത്തചിത്തം തയ്യാറാക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയത്രേ മനമറയെ കൊല്ലുവാനുള്ള ശത്രുഘ്നന്റെ ഉദ്യേത്തിന്റെ പിന്നിലെ ചോദന മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും. 'അക്രമമബലകളിൽ വിക്രമികൾക്കുതല്ലോ' എന്ന ഉപദേശത്തോടെ ഭരതൻ, പിതൃവിയോഗദുഃഖംകൊണ്ട് ക്ലാപനമായിരിക്കുന്ന അയോദ്ധ്യാപുരിയെ സ്രീഹത്യയാകുന്ന പാപത്തിനുകൂടി വിധേയമാക്കാതെ സംരക്ഷിച്ചു നിറുത്തുന്നത്.

### ആദർശഭദ്രമായ ശില്പരചന:

രാജധർമ്മത്തിന്റെയും, രാജഭരണാവകാശ ന്യായത്തിന്റെയും, പിതാവിന്റെ സത്യപരിപാലനത്തിന്റെയും, പുത്രധർമ്മാനുഷ്ഠാനത്തിന്റെയും, സഹോദരസന്നേഹത്തിന്റെയും, സതീയമ്നത്തിന്റെയും സേവനമഹത്വത്തിന്റെയും കാര്യങ്ങളിൽ ഏതൊരു ഞാ ഈ കൃതിയിൽ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള എല്ലാ കഥാപാത്രങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള പരസ്പരബന്ധങ്ങളിലൊക്കെയും, സർവ്വോപരികഥയുടെ മണ്ഡപമായ വികാസപരിണാമത്തിലുടനീളം, ആദർശഭദ്രമായ ശില്പരചനാ ചാതുര്യം കഥാപാത്രാവിഷ്കരണ പടുത്ഥവും വേണ്ടുവണ്ണം പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ ആട്ടക്കഥാകർത്താവിന് കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നുവെന്നത് തുലോ. ശ്ലോഘനീയമായിരിക്കുന്നു. 'പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം' എന്ന ആട്ടക്കഥ എല്ലാ അർത്ഥത്തിലും ശ്രേഷ്ഠമായ ആദർശമൂല്യത്തിന്റെ അവികലമായ തനിപ്രതിച്ഛായയാണെന്ന് നീസ്സംശയം പറയാം.



ലോകസമ്മതം. ഞങ്ങൾക്ക് മാർഗ്ഗദർശിയുമായിരുന്ന ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയുടെ അകാലമൃത്യു അറിഞ്ഞ മാത്രയിൽ ഉണ്ടായ വ്യസനം പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

കഥകളിനടൻ മാങ്കുളം വിഷ്ണുനമ്പൂതിരി





ആതനാട്ട് ശിവരാമപിള്ള ( കഥകളി ശിഷ്യൻ )

# കഥകളി—പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ

കളർകോട് പി. നാരായണൻ നായർ B.A, B.L

കഥകളിയുടെ 'ആനന്ദം' കണ്ടുരസിക്കുകയാണ് പാശ്ചാത്യ ആസ്വാദകർ എന്നു പറയുന്നതായിരിക്കും സത്യം.....കഥകളിയുടെ അന്തഃസത്ത അവരിൽ ആരും തന്നെ കാണുന്നില്ല.....അവർക്കതു മനസ്സിലാക്കുവാൻ വേണ്ട മാർഗ്ഗങ്ങൾ നമ്മൾ ചെയ്യണമെന്നുമാത്രം.

കഥകളി ഇന്ന് അന്തർദേശീയമായി അംഗീകാരമുള്ള ഭാരതീയകലകളിൽ ഒന്നാകത്തോളം ആണ്. ഓരോ വർഷവും, കഥകളി സംഘങ്ങൾ വിദേശത്തുള്ള ഏതെങ്കിലും ഒരു രാജ്യത്ത് കഥകളി അവതരിപ്പിക്കാറുണ്ട്. ധാരാളം വിദേശനാണു. ഭാരതത്തിന് സമ്പാദിച്ചുകൊടുക്കുന്ന ഭാരതീയ കലകളിൽ മുൻപന്തിയിലാണ് കഥകളി. ലോകത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ ഇതിനകം കഥകളി അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അമേരിക്ക കാനഡ, ആസ്ത്രേലിയ, യു. എസ്സ്. എസ്സ്. ആർ, ഇംഗ്ലണ്ട്, ജപ്പാൻ, ചൈന, സിംഗപ്പൂർ, ജർമ്മനി. തുടങ്ങിയ വിദേശ രാജ്യങ്ങളിൽ കലാ മണ്ഡലം കഥകളിസംഘം തന്നെ പരിപാടികൾ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. അമേരിക്കയിലും, പശ്ചിമജർമ്മനിയിലും, 1985, 1986 എന്നീ വർഷങ്ങളിൽ കലാമണ്ഡലം സംഘത്തെ നയിച്ചുകൊണ്ട് പോകുന്നതിന് എനിക്കുതന്നെ ഭാഗ്യവും അവസരവുമുണ്ടായി. അമേരിക്കയിൽ അരമണിക്കൂർ നേരമായിരുന്നു പരിപാടിയെങ്കിൽ പശ്ചിമജർമ്മനിയിൽ രണ്ടരമണിക്കൂർ നേരമായിരുന്നു കഥകളി ഏറ്റവും കൂടുതൽ ആസ്വാദിക്കുന്ന ഫ്രാൻസിൽ രാത്രിമുഴുവൻ നീണ്ടു നിൽക്കുന്ന പരിപാടിക്കു് പോലും സ്വാഗതമുണ്ട്. ഈ പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ കഥകളി ആസ്വാദിക്കുന്നത് എങ്ങനെയാണെന്ന് ചിന്തിക്കുന്നത് രസാവഹമാണ്.

## ആസ്വാദനം-ഉപരിപ്ലവം മാത്രം:

കഥകളിയുടെ 'ആനന്ദം' കണ്ടുരസിക്കുകയാണ് പാശ്ചാത്യ ആസ്വാദകർ എന്നു പറയുന്നതായിരിക്കും സത്യം. വേഷം, ചുട്ടി, കീരീടം, ആരേണങ്ങൾ ഉടുത്തുകെട്ട്, നൃത്തം, ലാസ്യം, കലാശം, മേളം, പാട്ട്, എന്നിവയുടെയെല്ലാം ആകെക്കൂടിയുള്ള ഒരു പ്രതി

മരായ പകർന്നുനൽകുന്ന ഒരു ഹരം—അതാണ് പാശ്ചാത്യരുടെ ആസ്വാദനം. കഥകളിയുടെ ഗഹനമായ അന്തഃസത്ത അവരിൽ ആത്മതന്നെ കാണുന്നില്ല. അവരെ അതു കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിന് നാം ചെന്തെക്കൊടുമില്ല.

ശൂന്യതയിൽ നിന്നും വർണ്ണപ്രപഞ്ചം പടത്തുയർത്തുന്ന കഥകളിയുടെ കലാപീഠത്ത് പാശ്ചാത്യ ആസ്വാദകർ ശ്രദ്ധിക്കുന്നില്ല. ശ്രദ്ധിക്കുവാൻ നമ്മൾ അവസരം കൊടുക്കണമില്ല. അൽഭുതകരമായ കഥകളിയുടെ ചിട്ട; മുദ്രകളുടെ ശാസ്ത്രനിബദ്ധമായ കലാമേന്മ, സത്വ, രജ, സ്തോമഗുണങ്ങളുടെ വ്യക്തമായ വേർതിരിവുള്ള പച്ച, കത്തി, താടികളുടെ ചുട്ടികളുടെ വ്യക്തത, നന്മ—തിന്മകളുടെ നിരന്തരചങ്ങലയും അതിൽ ആത്യന്തരമായി നന്മയുടെ വിജയവും സ്ഥാപിക്കുന്ന കഥകളുടെ ഗഹനത, ലോകധർമ്മിയും നാട്യധർമ്മിയുമായ വ്യത്യസ്തങ്ങളായ ആട്ടങ്ങളുടെ സംപൂർണ്ണത ഇങ്ങനെ, ഈ കലയുടെ അന്തർഭാവം വിദേശീയർ, കാണുന്നില്ല; അവരെ കാണിക്കുന്നില്ല.

ശൂന്യമായ ഒരു വേദി. പാഞ്ചാലിയുടെ ചഞ്ചലക്ഷിതകളിലെ പ്രേരണമാത്രം കൈമുതലാക്കി കല്യാണസൗഗന്ധികം അന്വേഷിച്ചുതിരിക്കുന്ന ഭീമൻ. എപിടെയെന്നറിയാതെ കാരറിന്റെ ഗതിയനുസരിച്ച് തീങ്ങുന്ന അതാ അവിടെയായി പലതരം പുഷ്പങ്ങൾ വികസിച്ചുനിൽക്കുന്ന കാനനപ്രാന്തങ്ങൾ. ഓരോന്നും പൊച്ചുമാണത്രെ അല്ലെന്ന് തിരുമാനിച്ചു മുന്നോട്ട് നടക്കുന്നു. പൂർവ്വങ്ങൾ ഇടതുവശത്ത് നിൽക്കുന്ന കൊടുങ്കുട്. മരങ്ങൾ ഗദകൊണ്ടു തട്ടിമാറ്റി പാത ഒരുക്കുന്നു. കാട്ടിലെ കാഴ്ചകൾ, സിംഹവും ആനയും പാമ്പും വേടനും തമ്മിലുള്ള പരസ്പരവേട്ട, പേടിച്ചോടുന്ന മാൻകിടാങ്ങൾ പക്ഷികളുടെ കളിപ്പംഗീതം, പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്ന കാട്ടു ദൂകൾ, വലിയമരം ഗദാകൊണ്ടടിച്ചു പൂഴയുടെ കുറുകെ പാലം തീർക്കുന്നു; വനമൊട്ടുങ്ങി; വലിയ ഒരു കുന്നും; കുന്നുകയറി താഴോട്ടു നോക്കുമ്പോൾ, പച്ചക്കുളിക്കലകൾ നിറഞ്ഞ കരളിവാഴത്തോട്ടം. ഈ ഒരു ചിത്രം ശൂന്യതയിൽ നിന്നു നെയ്തു എടുക്കുന്ന കഥകളിയുടെ അജയ്യമായ ഔന്നത്യം, പാശ്ചാത്യർ ഇന്നുവരെ കണ്ടിട്ടില്ല; നാം അവരെ കാണിച്ചിട്ടുമില്ല. സ്വർഗ്ഗം വർണ്ണിക്കുന്ന അജ്ഞാനയോ, ആശ്രമജീവിതം വർണ്ണിക്കുന്ന കലനേയോ മറിമാൻ കണ്ണിയുടെ മറിവോർത്തു്, ഹൃദയത്തിൽ വികാരം രൂപിക്കുന്ന ബാഹ്യകനേയോ, അപർ കാണാറില്ല.

### ഒരു പോംവഴി:

സാധാരണ വിദേശപരിപാടികൾ നാം ഏൽക്കുമ്പോൾ, കിട്ടുന്ന സമയം കൊണ്ട് വിവിധ വേഷങ്ങൾ ഓടിച്ചു കാണിക്കാവുന്ന രീതിയിൽ കഥകൾ തയ്യാറാക്കുകയാണ് നമ്മൾ ചെയ്യാറുള്ളത്. അമേരിക്കയിൽ കഥകളിക്ക് അർമണിക്കൂറിയിരുന്നു സമയം. ട്രയ്യേഡ് നഗരവും, നളചരിതം ഒന്നും, കല്യാണസൗഗന്ധികവും, കിരാതവും, ഒക്കെ അരമണിക്കൂറിലേയ്ക്ക്, ഞെക്കിയൊതുക്കുമ്പോൾ, ഉപരിപ്പവമായ ഒരു ഓടിക്കളിയേ നാം തയ്യാറാക്കൂ. പശ്ചിമജർമ്മനിയിൽ രണ്ടരമണിക്കൂർ കൊണ്ട്, മഹാഭാരതവും രാമായണവും അവതരിപ്പിക്കുവാൻ ഉള്ള വ്യഗ്രതയിൽ ഒരു വിഹഗവീക്ഷണത്തിനപ്പുറമെ ആഴ്ന്നിരുന്ന കഥകളിയുടെ അന്തർഭാവത്തെ നമ്മൾ മറന്നു.

### ഇതെന്തുകൊണ്ട്?

ഇതിനൊരു പരിഹാരമേയുള്ളൂ. എന്ത് രാജ്യത്തു് കഥകളി പരിപാടി എത്ര സമയം കൊണ്ട് അവതരിപ്പിക്കുവാൻ ക്ഷണിച്ചാലും, പകുതിസമയം കഥകളിയുടെ മുഖവുരയ്ക്കും, അഭ്യാസപ്രകടന (Demonstration) ഒന്നിനും മാറ്റിവെയ്ക്കണം. കഥകളിയെപ്പറ്റിയുള്ള സമാന്യ വിവരണം, സംഭാഷണങ്ങൾ മുദ്രകളിലൂടെ കാണിക്കുന്ന രീതി, കലാശങ്ങളുടെ വിവിധ മാതൃകകൾ, അഭിനയരീതി, നവരസപ്രകടനം ഏതെങ്കിലും ഒരു വർണ്ണന, എന്നിവ, കളിയ്ക്ക് മുൻപേ, സദസ്യർക്ക് പ്രകടനപരമായി വിവരിച്ചുകൊടുക്കണം. എന്നിട്ട് കഥയുടെ പൂർണ്ണരൂപവും രംഗ സംവിധാനവും, ഇളകിയാട്ടുകൂമവും അതാതു് രാജ്യത്തെ ഭാഷയിൽ ഏഴുതിയ വാശമമായ നോട്ടീസ്സ് അവർക്ക് കെട്ടത്തുകൊണ്ട്, കഥകളി അവതരിപ്പിച്ചാൽ, നമ്മുടെ ഈ മഹത്തമ കലയുടെ മഹിമ അവർക്ക് മനസ്സിലാകും. പശ്ചിമജർമ്മനിയിൽ കഥകളി തുടങ്ങുന്നതിന് മുൻപ് 15 മിനിട്ട് ഇത്തരത്തിൽ ഒരു പ്രകടനം (Demonstration) നടത്തിയതു്, തുടർന്നുള്ള കഥകളിയുടെ ആസ്വാദനത്തിന് വളരെ സഹായമായിരുന്നു.

### കഥകളിയുടെ ഒരു വർക്കു് ഷോപ്പ് വിദേശരാജ്യത്തു് സംഘടിപ്പിക്കണം:

ഭാരതത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക കേന്ദ്രങ്ങൾ വിദേശരാജ്യങ്ങളിൽ എവിടെയൊക്കെയുണ്ടെന്ന് എനിക്കറിയില്ല. എന്നാൽ,

യൂറോപ്പ് പ്രവർത്തന മേഖലയാക്കി, പശ്ചിമജർമ്മൻ തലസ്ഥാനമായ ബോണിൽ ഇന്ത്യൻ കൗചറൽസെൻറർ എന്ന ഒരു സ്ഥാപനം നടത്തുന്നുണ്ട്. ശ്രീമതി ഉഷാമല്ലിക്ക് എന്ന ഒരു സന്തോഷയായ സ്രീയാണവിടുത്തെ ഡയറക്ടർ. അവർ ഉത്തരേന്ത്യൻ കലകളിൽ ചിലവയുടെ വർക്ക്ഷോപ്പ് നടത്തിയതായി എനോട്ട് പരഞ്ഞു. യൂറോപ്പിലുള്ള വിവിധ രാജ്യങ്ങളിൽ കഥകളിയോട് താൽപര്യമുള്ളവരുണ്ട്. അവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ബോണിൽ വെച്ച്, കഥകളിയുടെ ഒരു മാസം നീണ്ടുനിൽക്കുന്ന ഒരു വർക്ക്ഷോപ്പ് നടത്തിയാൽ നന്നായിരിക്കും. ഇതിനാവശ്യമായ ചിലവ് ഇന്ത്യാ ഗവർണ്മൻ്റ് വഹിച്ചാൽ, അതിൽനിന്നും, കഥകളിക്ക് ഉണ്ടാകാവുന്ന പ്രചാരവും തത്വവും നമുക്ക് ലഭിക്കാവുന്ന പരിപാടികളിൽ നിന്ന് കിട്ടാവുന്ന വിദേശനാണുവും, ഭാരതത്തിന് കലാപരവും സാമ്പത്തികവുമായ വൻപിച്ച നേട്ടമായിരിക്കും. ഇത്തരം പ്രചരണമാദ്ധ്യമം വഴി കഥകളിയെ വിദേശീയർക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്താൽ മാത്രമേ, ഈ കലയുടെ യഥാർത്ഥമായ വില അവർ മനസ്സിലാക്കുകയുള്ളൂ.

കഥകളിയുടെ ഗഹനങ്ങളായ കലാമൂല്യങ്ങൾ വിദേശീയർക്കിഷ്ടപ്പെടുമെന്നുള്ളതിന് തർക്കമില്ല അവർക്ക് അത്മനസ്സിലാക്കുവാൻ വേണ്ട മാർഗ്ഗങ്ങൾ നമ്മൾ ചെയ്യണമെന്നുമാത്രം. ദൃശ്യാസനന്ദനും ബാലിയുടെയും കൂട്ടാളന്ദനും വേഷങ്ങൾ കാണിച്ചും, ദൃശ്യാസനന്ദൻ കടൽമാല വലിച്ചുകീറുന്ന ഭീകരഗങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിച്ചും, മാത്രം കഥകളിയുടെ പുറം പട്ടകൊണ്ട് മൂടി പശ്ചാത്യ ലോകത്തെ വിസ്മയിപ്പിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ല. നൃത്തം, ലാസ്യം, അഭിനയം, ശാസ്ത്രീയ സങ്കേതങ്ങൾ, വേഷഭംഗി, തളമേളക്കൊഴുപ്പ്, ഉത്തമസന്ദേശങ്ങൾ, സംഗീതം, തുടങ്ങിയ എല്ലാകലകളുടേയും സമ്മോഹന സമ്മേളനമായ കഥകളിയുടെ ഒന്നുതും വിദേശീയർക്ക് കാഴ്ചവെയ്ക്കുവാനും അതുവഴി ഭാരതത്തിന്റെ സാംസ്കാരിക മഹിമ വിദേശത്തിന് പകർന്നു കൊടുക്കാനും, കഥകളിസംഘവും, ഭാരതീയസർക്കാരും മുൻകൈ എടുക്കേണ്ട കാലം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു.



# കാഷായമണിയാത്ത കർമ്മയോഗി. നാഗവള്ളി

ലൗകികജീവിതത്തിലെ കടമകളും ആദ്ധ്യാത്മിക ജീവിതത്തിലെ ധർമ്മങ്ങളും സമന്വയിക്കുവാൻ അസാമാന്യമായ ആദർശനിഷ്ഠയും കർമ്മനൈപുണ്യവും കൈമുതലായുള്ള അപൂർവ്വം ചില മഹാത്മാക്കൾക്കുമാത്രമേ കരുത്തുണ്ടാകയുള്ളൂ അങ്ങനെയുള്ള ഒരു പുണ്യാത്മാവായിരുന്നു പണ്ഡിതോത്തംസവും അദ്വൈതവേദാന്തയും വിദ്വത്കവിയും മനുഷ്യസേവന തൽപരനുമായിരുന്ന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള.

## ഗൃഹസ്ഥാശ്രമ മഹിമ.

മനുഷ്യജീവിതത്തിലെ പതുരാശ്രമങ്ങളിൽ ഗാർഹസ്ഥ്യത്തിനാണ് പൂർവ്വികാപാര്യന്മാർ പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചത്. വിവാഹം കഴിച്ച്, കുറെസന്താനങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ച്, സമ്പത്തുണ്ടാക്കി ഗൃഹജീവിതം നയിക്കുന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം ഒരുവൻ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയായി എന്ന് അവർ കരുതിയില്ല നേരേമറിച്ച് ഗൃഹസ്ഥനായിരിക്കുമ്പോൾ സ്വകൃതബത്തിനു മാത്രമല്ല സമൂഹത്തിനും ലോകത്തിനും ക്ഷേമകരങ്ങളായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നവനാണ് യഥാർത്ഥ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കുടുംബസംരക്ഷണവും ലോകസേവനവും ഒരുമിച്ചു നിർവ്വഹിക്കുകയെന്ന ദൃഷ്ടി കർത്തവ്യം അനുഷ്ഠിക്കുകയാണ് ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയുടെ ധർമ്മമെന്നതുകൊണ്ടാണ് ആ ചിന്തിയാശ്രമം അതിപ്രാധാന്യമായി അവർ കരുതിയത്.

പ്രാപഞ്ചിക വിരക്തനാഡീ കാഷായമോ മരദ്വരിയോ മാത്രം ധരിച്ച് കാനനം പൂകുന്ന സന്യാസിക്ക് ഏകാന്തത നൽകേണ്ടതും ധ്യാനത്തിന്റെയും ഫലമായി ലോക ക്ഷേമത്തിനതുകുന്ന ഉപദേശങ്ങളും സിദ്ധി നൽകും. നൽകുന്നതിനു സാധിക്കും. പ്രാപഞ്ചികജീവിതത്തിന്റെ പിറകിലുള്ള പരമയാഥാർത്ഥ്യം കണ്ടെത്തി സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിന് ഏകാന്തഭീകരമായ കൊടുകാടകത്തിൽ കഠിനതപമനുഷ്ഠിക്കുന്ന താപസന് സാധ്യമാണ്. ഈ അതുഭൂതപ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പെരുരഹസ്യങ്ങൾ അനാവരണം ചെയ്യുകയും, മനുഷ്യജീവി

ഞങ്ങളുടെ വിവിധ മുഖങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുകയും, ഇന്ദ്രിയത്തിന് ദർശനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മഹദ് ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നമ്മുടെ ഋഷിശാസ്ത്രങ്ങൾ രചിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞത് അവർ പ്രാപഞ്ചിക ജീവിതത്തിന് പുറംതിരിഞ്ഞ് ഏകാഗ്രമായ ചിന്തയിലും ധ്യാനത്തിലും നിർലീനരായതുകൊണ്ടാണെന്ന് കരുതുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. എന്നാൽ കടംബജീവിതത്തിന്റെ ക്ലേശങ്ങളിൽ കടുങ്ങിക്കഴിയുവോരതന്നെ സന്യാസിയുടെ മനഃശുദ്ധിയും സാധനവും സംരക്ഷിക്കുകയെന്നത് സാധാരണ ഗൃഹസ്ഥന് അസാധ്യമായ കാര്യമാണ്. യഥാർത്ഥ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയുടെ സവിശേഷതയായ ഈ ദുഷ്കര കർമ്മം നിർവ്വഹിക്കുന്നവൻ സന്യാസിയേക്കാൾ ഒരുപടി ഉയർന്നവനെന്ന് പൂർവാചാര്യന്മാർ പറഞ്ഞുവെച്ചത് അതുകൊണ്ടാണ്. നിരവധിനാളുണ്ടെങ്കിലും ധ്യാനത്തിന്റെ ഫലമായി നോക്കിദഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സിദ്ധിസ്വായത്തമാക്കിയ ഒരു സന്യാസി സർവ്വവും സാധിതമായെന്ന അഹന്തയോടെ ഒരു ഗൃഹവാരുകൻ ഭിക്ഷയ്ക്കായി ചെന്നതും, ഗൃഹനായിക ഭിക്ഷയുമായി വരാൻ അമാന്തിച്ചപ്പോൾ അപളെ ഭൂമികരിക്കുന്നതിനായി നോക്കിയതും, അതുകണ്ടു അവൾ 'ഞാൻ പക്ഷിയൊന്നുമല്ല ദഹിച്ചുപോകാൻ!' എന്ന് അപഹസിച്ച്. അൽഭുതസ്സപ്തനായ സന്യാസി ആ ഗൃഹിണിയുടെ പാദം പണിഞ്ഞതും വിവരിക്കുന്ന ആ പഴയകഥ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യമല്ലെ വിളിച്ചോതുന്നത്? പക്ഷെ ഒന്നുണ്ട്, മതുകാപരമായ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം നയിക്കുവാൻ നന്നേ ചുരുക്കം പേർക്കേ കഴിയൂ. ലഭ്യജീവിതത്തിലെ കടമകളും ആദ്ധ്യാത്മികജീവിതധർമ്മങ്ങളും സമന്വയിക്കുവാൻ അസാധാരണമായ ആദർശനിഷ്ഠയും കർമ്മബുദ്ധിയും കൈമുതലായുള്ള അപൂർവ്വം ചില മഹാത്മക്കൾക്കുമാത്രമേ കരുത്തുണ്ടാവുകയുള്ളൂ. അങ്ങനെയുള്ള ഒരുപണ്യാത്മാവായിരുന്നു പണ്ഡിതോത്തംസവും അദ്വൈതവേദാന്തവും വിദ്യാലോകവും മനുഷ്യസേവനരത്നപരസ്യമായിരുന്ന ശ്രീ.പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ള.

### ഓഗ്ഗൃഹസ്ഥാശ്രമ യോഗി:

സർവ്വനിഗമാഗമസാരവേദിയായ സുക്ഷമാൽ വിദ്യാധിരാജ പരമേശ്വരസ്വാമികളുടെ പ്രിയശിഷ്യനായ ഈ വേദ തത്ത്വജ്ഞാനി ലൗകികജീവിതം വേണ്ടെന്നുവെച്ച് സന്യാസവൃത്തി സ്വീകരിക്കാതെ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയായി അവസാനം വരെ കഴിഞ്ഞത് ആ ദ്വിതീയാശ്രമത്തിന്റെ മേന്മയിലുള്ള വിശ്വാസംകൊണ്ടായിരുന്നുവെ

ന്നു നിസ്സ ശയം പറയാം. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം നയിക്കേണ്ടതെങ്ങനെ  
 യെന്നു സാജീവിതത്തിലൂടെ ഒരു സാധനപാഠം അദ്ദേഹം നാട്ടു  
 കാർക്കു നൽകുകയായിരുന്നു. ബ്രഹ്മചാരിയായിരുന്ന കാലത്തുത  
 ന്നെ ആദ്ധ്യാത്മവിഷയത്തിൽ അതീവ തൽപരനായിരുന്ന ഈ  
 അത്തുത ബുദ്ധിമാൻ അചിരേണ വേദാന്തചാഗീശനെന്നു വിശ്രുതി  
 പെറ്റ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമികളുടെ ശീഷ്യനായി വേദാന്ത  
 ഗ്രന്ഥങ്ങളും യോഗമുക്തകളും അഭ്യസിച്ചു 'പരമാനന്ദനാഥൻ' എന്ന  
 അഭിധത്യർഹനായി. അതിനുശേഷമാണ് ശ്രീ പട്ടമ്പിസ്വാമി  
 തിരു പടികളുടെ പ്രത്യേക വാൽസല്യത്തിനു പാത്രമായി ആ സകല  
 കലാപല്ലഭിനിന്നു യുക്തിമാർഗ്ഗങ്ങളും തന്ത്രരഹസ്യങ്ങളും വാദ്യ  
 വാദനരീതികളും ഗ്രഹിച്ചു മതപ്രഭാഷകനും വാദവിശാരദനുമെന്ന  
 നിലയിൽ വിഖ്യാതനായത്. അങ്ങനെ സന്യാസിയാകുന്നതിനു  
 ഉള്ള സകല സാഹചര്യമുണ്ടായെങ്കിലും അദ്ദേഹം ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം  
 സ്വീകരിച്ചത്, ആ ആശ്രമത്തിന്റെ വൈശിഷ്ട്യം ശരിക്കറിഞ്ഞതു  
 കൊണ്ടാണെന്നു സ്പഷ്ടം. പക്ഷെ കാഷായം ധരിക്കേണ്ട സന്യാ  
 സിയായിട്ടാണ് അദ്ദേഹം ജീവിതം നയിച്ചത്, ശുഭ്രവസ്ത്രധാരി  
 യായിക്കഴിഞ്ഞ ഈ ഗൃഹസ്ഥൻ വിദ്യാനന്ദതീർത്ഥപാദസ്വാമിയെ  
 പ്ലോലുള്ളസന്യാസികൾക്കുപോലും ഗുരുകൽപനായിരുന്നു. സന്ദേ  
 ഹ നിവൃത്തിപരത്തുന്നതിനുപകരിച്ച പരമജ്ഞാനിയായിരുന്നു.  
 ശരിയായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം നൽകിയ ആചാര്യനായിരുന്നു, അതോ  
 ടൊപ്പം ഉത്തമകവിയും കലാകാരന്മാർക്കു കേദാരവും നാട്ടുകാർക്കു  
 നായകനുമായിരുന്നു, ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിന്റെ  
 ഗ്രഹണീയ മാതൃക നാട്ടാർക്കു നൽക യ മഹാമനുഷ്യൻ!

**ഒരു ആട്ടക്കഥാകൃത്ത്:**

പരോപകാരപ്രദമായ ജീവിതചര്യയുടെ തിരക്കിനിടയിൽ  
 ജന്മസിദ്ധമായ കലാപ്രേമം കൈവെടിയാതെ കാത്തുസൂക്ഷിക്കുവാ  
 നും പരിപോഷിപ്പിക്കുവാനും ഈ പുണ്യാത്മാവ് പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധി  
 ച്ചിരുന്നു. കേരളീയ നൃത്തകലയുടെ നിരുപമരൂപമായ കഥകളി  
 യിൽ പ്രത്യേക താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്ന അദ്ദേഹം നാലു ആട്ടക്കഥകൾ  
 രചിക്കുകമാത്രമല്ല അവപ്രചരിപ്പിക്കുന്നതാനായി നാട്ടുനീള സഞ്ച  
 രിക്കുന്നതിനും ഒരുപെട്ടതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്യമായ കലാപ്രേമ  
 ത്തിനു നിർഭരനമാണ്, വേദ അവിജ്ഞാനികൾ പ്രായേണ  
 ഇത്തരം സംരംഭങ്ങൾ നിസ്സാരങ്ങളായികരുതുകയാണല്ലോ പതിവ്,  
 അതിനു വിരുദ്ധമായ രീതിയിലുള്ള അക്ഷീണയത്നമാണ് കലാ



കോവിടനായ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ള നടത്തിയത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആട്ടക്കഥകളുടെ സവിശേഷത അപയിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ടെണ്ണം—നിഴൽകുത്തും. ദ്രോളീവിജയവും.—മലയാളത്തിലെ പാടിപ്പതിഞ്ഞ പഴമ്പാട്ടുകളെ ഉപജീവിച്ചുള്ളവയാണെന്നുള്ളതാണ്. നിരക്ഷരക്ഷികളായ ഗ്രാമീണഗായകരുടെ നാവിൽ നടന്നു. ചെയ്തിരുന്ന മാവാരതം പാട്ടും അറ്റംപാട്ടും ആധാരമാക്കി രചിച്ച ആ രണ്ടു ആട്ടക്കഥകളും കാവ്യഭംഗിയിലും രംഗപ്രയോഗക്ഷമതയിലും മലയാളത്തിലെ മുന്തിയ ആട്ടക്കഥകളോടൊപ്പം നില്ക്കുവാൻ യോഗ്യതയുള്ളവയെന്നു് അന്നത്തെ നിരൂപകകേസരികളും സഹൃദയരും വിധിയെഴുതിയിട്ടുണ്ടു്. കഥകളിനടന്മാർ അവയെ സഹർഷം സ്വാഗതംചെയ്തു. കഥകളിയിൽ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന അഗാധമായ പാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ മറ്റൊരു തെളിവാണ് കഥകളിപ്രകാരമെന്ന ലക്ഷണഗ്രന്ഥം. കഥകളി എന്ന സങ്കീർണ്ണവും സമ്മോഹനവുമായ കലാരൂപത്തിന്റെ എല്ലാ അംശങ്ങളും മനസ്സിലാക്കുന്നതിനുകുന്ന ഈ മഹദ്ഗ്രന്ഥം കഥകളി ആസ്വാദകൻ മാർക്കു് മാത്രമല്ല നടന്മാർക്കും അത്യന്തം ഉപകരിക്കുന്ന ഒന്നാണു്. കഥകളിനടന്മാർക്കു് ആപാര്യനായി വർത്തിച്ചിരുന്ന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ള കഥകളി അഭ്യസിക്കുന്ന യുവാക്കൾക്കു് പ്രയോജനപ്പെടുന്നതിനായി രചിച്ച പ്രബന്ധമാണതു്. ഇവകൾക്കുപുറമേ സംസ്കൃതകൃതികളുടെ തർജ്ജമയും ഏതാനും പ്രൗഢലേഖനങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

**നിഷ്കാമകർമ്മി:**

കലാപോഷണത്തിലും സാഹിത്യസേവനത്തിലും വേദാന്തചിന്താപ്രചരണത്തിലും ഒരുപോലെ താൽപര്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന ഈ മഹാൻ നാട്ടുകാരുടെ നിസ്സാരവഴക്കുകൾ പറഞ്ഞുതീർക്കുന്നതിലും കടുംബകാര്യങ്ങൾ നോക്കുന്നതിലും സദാശ്രദ്ധാലുവായിരുന്നുവെന്നതു് ഒരതുതമല്ലേ? പ്രതിഫലത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുകപോലും ചെയ്യാതെ നാട്ടുകാരെ സേവിച്ച ഈ നിഷ്കാമകർമ്മി തികച്ചും സ്വാഭാവികമായിത്തന്നെ സകലജനസമാരാധ്യനായിത്തീർന്നു. കാഷായം ധരിക്കാത്ത യതിവര്യനായി വർത്തിച്ച ഈ മഹാത്മാവു് മതുകാഗ്യഹസ്ഥ ശ്രമത്തിന്റെ ഛാറു് മറ്റുള്ളവർക്കു് സ്വജീവിതത്തിലൂടെ കാട്ടിക്കൊടുത്തു വ്യക്തിവൈശിഷ്ട്യത്തിന്റെ വാടാവിലൂക്കായി വിളങ്ങിയ ആ ആദർശസ്വരൂപന്റെ സ്മരണയ്ക്കുമവിൽ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിക്കട്ടെ!

# വിപ്ലവകാരിയായ പന്നിശ്ശേരി കുറിക്കാട്ടു നാരായണപിള്ള

---

പന്നിശ്ശേരി ചണ്ഡാലരെക്കൊണ്ടു ചൊല്ലിച്ചുമ്മാപിച്ചു.  
ജാതി ഒന്നേയുള്ളൂ. അത് സംസ്കാരം എന്ന ജാതി  
യാണു് എന്നു്.

---

## ആദ്യദർശനം:

എന്റെ വീട്ടിൽനിന്നും ഏതാണ്ടു് നാലഞ്ചു് വിളിപ്പാട്  
അകലെയാണു് പന്നിശ്ശേരിവീടു്.

ഉഗ്രപ്രതാപശാലിയായിരുന്ന എന്റെ ചിററപ്പൻ ശ്രീ. പിണ  
റുമുട്ടിൽ കുഞ്ചുപിള്ളയുടെ വീട്ടിലാണു് ഞാൻ താമസിച്ചവളന്നു്.  
ഒരുദിവസം രാവിലെ, കണ്ടാൽ അസാധാരണത്വമെന്നും തോന്നാ  
ത്ത, വെളുത്തുതടിച്ച് ഗ്രന്ധകായനായ ഒരു മനുഷ്യൻ നാലഞ്ചാളു  
മായി വീട്ടിൽവന്നു. അലക്കിവെളുപ്പിച്ച ഒറ്റമുണ്ടും തോർത്തുമാ  
യിരുന്നു വേഷം.

അദ്ദേഹം മുറിക്കുള്ളിലേക്കു് കടന്നു, മറ്റുള്ളവർ കോലായിൽ  
നിന്നു. പെട്ടെന്നു് ചിററപ്പൻ അദ്ദേഹം കിടന്നിരുന്ന ചാരുക്കുസ്സാല  
യിൽനിന്നും എഴുന്നേറ്റു് അലക്കിത്തെച്ചുവച്ചിരുന്ന ഒരു പുളിയില  
ക്കരയൻ നേയ്യതു് കസാലയിൽ വരിച്ചിട്ടു് അദ്ദേഹത്തെ ഉപവിഷ്ഠ  
നാക്കി. ഒരു വലിയ മനുഷ്യനാണദ്ദേഹമെന്നു് എനിക്കുതോന്നി

ഞാൻ കുഞ്ഞമ്മയോടു് ചോദിച്ചു കഥകളിഭ്രമക്കരീയാ  
യിരുന്ന അമ്മ പറഞ്ഞു. 'അതാണു മോനെ, പൊന്നുണ്ട'. ശ്രീ  
ചട്ടവിസ്വാമിതിരുവടികൾ അദ്ദേഹത്തെ അങ്ങിനെയുണു വിളി  
ച്ചിരുന്നതെന്നും, ഒരു വലിയ സംസ്കൃത ഭാഷാപണ്ഡിതനും, കഥ  
കളിയാചാര്യനും ഗ്രന്ഥകാരനുമായൊന്നാണദ്ദേഹമെന്നും അമ്മയിൽ  
നിന്നും മനസ്സിലായി.

ഞങ്ങളുടെ നാട്ടിലെ ഏറ്റവും വലിയ ഒരു ജന്മിയാണദ്ദേഹ  
മെന്നും കൃഷികാര്യങ്ങളിൽ അതീവതൽപരനാണെന്നും അറിയുവാൻ  
കഴിഞ്ഞു എനിക്കു ബഹുമാനം തോന്നി. കാരണം, അക്കാലത്തു്  
ജന്മിത്വത്തിന്റെ ചിഹ്നമായി അണിയറുള്ള വഭ്രുവചിതകായ  
സ്വർണ്ണക്കുക്കനും കസവു നേയ്യുമൊന്നും അദ്ദേഹം ധരിച്ചിട്ടില്ലാ  
യിരുന്നു.

നേർത്തുമിനുസമായ മൽമൽ മുണ്ടിന്റെ ഇടയിലൂടെ മിന്നി  
ത്തിളങ്ങുന്ന പൊന്നരഞ്ഞാണവും ധരിച്ചിരുന്നില്ല. വളരെ ലളിത  
മായ ജീവിതചയ്യുസ്വീകരിച്ചിരുന്ന ഒരുമനുഷ്യൻ. ഏറ്റവും ഒടുവിൽ  
ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുദിവസം - അഥവാ - സംഭവം പലപ്പോഴും  
ഒർക്കാറുണ്ട്.

### കൊടിയേറാൻ:

ഞാൻ അന്ന് ഹൈസ്കൂൾ ക്ലാസിൽ പഠിക്കുകയായിരുന്നു.  
ക്ഷേത്രപ്രവേശനവിളംബരം ഉണ്ടാകുന്നതിനുമുമ്പ് ജാതിപ്പിശാച്  
അതിന്റെ എല്ലാ കരാളഭംഷ്ടങ്ങളുംകൂടി താഡ്യവന്യത്വം ചെയ്യുന്ന  
കാലം. തിരുവിതാംകൂറിലെയും കൊച്ചിയിലെയും മഹാരാജാക്ക  
ന്മാരുടെ കൊട്ടാരങ്ങളിൽ തായ്വേരുന്നി കഥകളിപ്രസ്ഥാനമുൾ  
പ്പെടെയുള്ള എല്ലാവിധ കേരളീയ കലകളും തഴച്ചുവളർന്നുവന്ന  
കാലം.

പ്രജാക്ഷേമതൽപരരായ രാഷ്ട്രീയ തന്ത്രശാസ്ത്രജ്ഞരുടെ പരി  
പാവനമായ ഹസ്തങ്ങളിലേക്ക് അധികാരം കൈമാറുന്നതിനു തൊട്ടു  
മുമ്പുള്ള കാലം.

ഒരു ദിവസം ഞാൻ ഏന്റെ കുഞ്ഞമ്മയും ഇളയ സഹോദരി  
യുമൊത്തു് ഞങ്ങളുടെ വീട്ടിനടുത്തുള്ള പടനായർകുളങ്ങര ശ്രീ മഹാ  
ദേവർ ക്ഷേത്രത്തിൽ കൊടിയേറുകാണുവാൻ പോയി. അന്നുമുത  
ലുണ്ടാട്ടു പൊടിപൂരമായി നടക്കുന്ന പത്തുദിവസത്തെ ഉത്സവത്തി  
ന്റെ വികാശസാന്ദ്രമായ സങ്കൽപങ്ങളോടെ ഞങ്ങൾ അമ്പലമുററ  
ത്തെത്തി. കൊടിയേറുന്നതിനുവേണ്ടി നാട്ടിയ ആകാശചുംബി  
യായ അടയ്ക്കു മരം അൽപം കിഴക്കോട്ടു ചാഞ്ഞുവന്നതു് കരക്കാരു  
നായന്മാരൊത്തുചേർന്നു് താങ്ങിപ്പിടിച്ചുയർത്തുകയാണ്. 'ദർല  
ക്ഷണം', 'ദർലക്ഷണം' എന്നുചുത്തിൽ ഉരുവിട്ടുകൊണ്ടു് തന്ത്രീമുഖ്യൻ  
ഈ വർഷം ഉത്സവമില്ലെന്നു പ്രഖ്യാപിച്ചു. മന്ത്രപുതമായ കൊടി  
മരം അന്യർ തൊടുന്നതു കാരണം, വലിയ ദർലക്ഷണമാണ്. ആ  
കൊടിമരത്തിൽ തിരുമേനി കൊടിയേറുകയില്ല. കൊടിയേറി  
യില്ലെങ്കിൽ ഉൽസവം നടക്കുകയില്ല. ഞങ്ങളുടെ കരകളിൽ വെ  
ള്ളിടിപൊട്ടി. കരക്കാരും കണ്ടുനിന്നവരും കേണവീണപേക്ഷിച്ചു.  
തിരുമേനി വഴങ്ങുകയില്ല.

ക്ഷേത്രത്തിന്റെ തൊട്ടുതെക്കുവശമുള്ള ഒരു വക്കീലാഫീസി  
ലിരുന്നു കൊണ്ടിരുന്ന ശ്രീ. പണിശ്ശേരി ഒരീറ്റപ്പലിയെപ്പോലെ  
ആ രംഗത്തുചാടിവീണു. കരക്കാരോടു് കൊടിമരം നന്നായുയർത്തി  
നിറുത്തുവാൻ പറഞ്ഞുകൊണ്ടു് തന്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും ആധികാ

രീകമായി ഒരു ഗാനനിർത്യാരി എന്നതുപോലെ ഒരൊറ്റ വീർപ്പിനൊരു പത്തു ശ്ലോകം ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അതിൽ കൊടിയേറുന്നതിൽ യാതൊരു തെറ്റുമില്ലെന്നു സമർത്ഥിച്ചു. പെണ്ണുങ്ങൾ കരവയിട്ടു. കരക്കാൻ പറ്റിയിട്ടു കൊടിയേറിയർന്നു. എന്തായാലും ആ മരത്തിൽ കൊടിയേറുകയില്ലെന്ന് തീരുമാനിച്ചു. കൂടെ എന്തൊക്കെയോ പുലയങ്ങളും. പെട്ടെന്നു തീരുമാനിച്ചു. മർമ്മത്തു് നൂറുശതമാനം മുർച്ചയുള്ള ഒരു കൂരമ്പ്. ഒരൊറ്റമലി ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി പ്രയാഗിച്ചു. ആ ചികിത്സ ഫലിച്ചു തീരുമാനിച്ചു താനെ കൊടിയേറിയ. മുൻകൊല്ലങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് പത്തുദിവസത്തെ ഉത്സവവും ഏറ്റവും ഭംഗിയായി നടന്നു ഏതാനും മാസങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം അന്തരിച്ചു.

ഔക്കിനെതിരെ നീന്തുവാൻ കഴിയുന്ന താർക്കികനായ ആ വിപ്ലവകാരിയെ അമ്പലമുറ്റത്തു് അപസാനമായി ഞാൻ കണ്ടു. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ മറന്നു. എന്റെ നാട്ടുകാരായ ശ്രീ; സി.എസ്, സുബ്രഹ്മണ്യൻപോറ്റിയേയും, ശ്രീ. മുഴങ്ങാട്ടുപിള്ള കൃഷ്ണപിള്ളയേയും മറന്നതുപോലെ.

എന്റെ നാട്ടിൽ വിപ്ലവസിദ്ധാന്തത്തിന്റെ തീപ്പന്തമുയർത്തിയ ശ്രീകണ്ഠപേട്ടനെയും ശ്രീ. കമ്പളത്തു ശങ്കുപ്പിള്ളയേയും മറന്നു തുടങ്ങിയതുപോലെ; പ്രിയങ്കരനായ എന്റെ നാട്ടുകാരോടൊപ്പം ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയെ ഞാൻ മറന്നു.

### എന്റെ ആജീവനാന്താരാധന:

പക്ഷെ, എനിക്കൊരവസരമുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തെ മുഴുവനായി പഠിക്കുവാനും ജീവിതകാലം മുഴുവൻ മറക്കാതെ ആരാധിക്കുവാനും.

പന്ത്രണ്ടുപ്ലസ് വെടിവെയ്പ്പിനെ തുടർന്ന് സർക്കാർ പ്രഖ്യാപിച്ച നൂറടിനാൽത്തിനാലു ലംഘിച്ചു ഏതാനും ആഴ്ച എന്നിക്ക് തീരുവനന്തപുരം സെൻട്രൽ ജയിലിൽ കിടക്കേണ്ടതായിവന്നു. ഒരുവിധത്തിൽ ഞാൻ വശത്താക്കിയെടുത്ത ഒരു പോലീസുകാരന്റെ സഹായത്തോടെ എന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ സഹൃദയനായ ഒരു പോലീസാഫീസറുമായി പരിചയമായി അദ്ദേഹം ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിയുടെ ആരാധകനും വലിയ കഥകളിപ്രിയനുമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം എന്നിങ്ങനെയൊക്കെ വന്നിപ്പോയിയുടെ മുഴുവൻകൃതികളും ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് കൃതിയും തന്നെ, 'ശംകരവർമ്മ'ത്തിലെ താഴെ കുറിക്കുന്ന വരികൾ എന്നെ ഹാദാകർഷിച്ചു;

“ഉത്തമസംസ്കാരയുക്തൻ ഉത്തമജാതിയാം,  
 വിത്തു, വിളവുണക്കെന്നിത്യാദിയാൽ  
 ഉന്നതമായസംസ്കാരം എന്നതാത്മചരി-  
 ഷ്ഛ്കാരം.

അന്നിരതിശയഭാവമാർന്നവൻ  
 ഭേദഭക്തമോ?  
 മദ്ധ്യമസംസ്കാരവാനാം. സിദ്ധവിദ്യനവൻഭേ-  
 ബുദ്ധവിദ്യജ്ഞരായ് പൂർന്നിട്ടുദ്ധരിക്കേണമവര!

ഈ അടുത്തകാലത്ത് ശ്രീ. കളർകോട്ട് നാരായണൻനായർ പറയുന്നപോലെ ഈ വരികൾ പൊല്ലാൻ. ഈ ഭാഗം അഭിനയിക്കുവാനും കൊച്ചി മഹാരാജാവ് വിലക്കു കൽപ്പിച്ചിരുന്നു എന്നറിയുവാൻ കഴിഞ്ഞത്.

ശ്രീനാരായണ ഗുരുവേലി ജാതിയെ ആരോഗ്യകരമായി അപഗ്രഥിച്ചിട്ടുണ്ട്, ദിനപ്രതി മൈക്കിലൂടെ ആ ശബ്ദം നാം കേൾക്കുന്നുണ്ട്.

കാൻ മാർക്സ് തികച്ചു. ശാസ്ത്രീയമായി ജാതിയെ വിശകലനം ചെയ്തത്, ജാതി ഒന്നേയുള്ളു. അതു സാമ്പത്തിക ജാതിയാണ്. ധനികജാതി—ദരിദ്രജാതി എന്നു രണ്ടെണ്ണമുള്ള ജാതിയേ മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിലുള്ളൂ എന്നാണ്.

ശ്രീ പനിക്കേരി ഈ രണ്ട് വിശകലനങ്ങളേയും കടത്തി വെട്ടി. അദ്ദേഹം ചണ്ഡാലനെക്കൊണ്ട് ചൊല്ലിച്ചുമ്മാപിച്ചു; ജന്തി കന്നേയുള്ളൂ, അതു സംസ്കാരം എന്ന ജാതിയാണ് എന്നു്.

സംസ്കാരത്തിന്റെ ഉന്നതശ്രംഗങ്ങളിൽ നിൽക്കുന്നവർ സാംസ്കാരികമായി പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്നവരെ ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ആഹ്വാനം ചെയ്തു ആവരികളിൽ. ആ കാലഘട്ടത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ വിപ്ലവകാരിയായിരുന്ന ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിയുടെ ഉപദേശം വിവിധ വർണ്ണങ്ങളിലുള്ള വിപ്ലവക്കുപ്പായങ്ങളണിഞ്ഞു നടക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയ വിദ്യാർത്ഥികളെങ്കിലും പ്രാവർത്തികമാക്കിയിരുന്നെങ്കിൽ എന്നാശിച്ചുപോവുകയാണ്.

# പന്നിശ്ശേരിൽ ശ്രീ. നാണുപിള്ള:

**വിഭാഗം-എ. ഇസ്ഹാക്ക് കരുണാഗപ്പള്ളി.**

ക്ഷേത്രപ്രവേശനസമര കാലഘട്ടം. സമുദായങ്ങളിൽ ഈഴവ സമുദായം, കൊട്ട പിരിയക്കൊണ്ടു സാരം ചെയ്ത കാലഘട്ടം. രാജ വാഴ്ചക്കാലം. ഏകാധിപത്യത്തിന്റെ ഭരണാധിപത്യം. നർത്തനം ചെയ്യുന്ന രാജമണ്ഡലവും മുട്ടുകുത്തുന്ന നിലയിൽ സമരം മുർച്ചിച്ചു. അന്ന് സചിവപുഗവൻ ആയിരുന്ന. സർ-സി. പി. രാമസ്വാമിഅയ്യർ അവർകളുടെ ബ്രഹ്മജ്ഞാനബുദ്ധിയുടെ പ്രഭാവം കൊണ്ടോ ക്ഷേത്രപ്രവേശനസമരത്തിന്റെ നീതിന്യായ പ്രഭാവം കൊണ്ടോ അഥവാ രണ്ടു പ്രഭാവങ്ങളുടെയും. നീരക്ഷീരന്യായേനയുള്ള സങ്കലനം കൊണ്ടോ രാജസ്ഥാനം, രാജ്യത്തെ പണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭിപ്രായംകൂടി ആരാഞ്ഞു ക്ഷേത്രപ്രവേശന വിഷയം ചർച്ച ചെയ്ത് തീരുമാനിക്കണമെന്ന് ഉറച്ചു.

പുന്നശ്ശേരി നീലകണ്ഠശർമ്മ അവർകളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അഭിപ്രായങ്ങൾ ആരാഞ്ഞുതുടങ്ങി. അദ്ദേഹമാകട്ടെ, കരുണാഗപ്പള്ളിയിൽ പന്നിപ്പാലം പ്രധാനമായും പന്നിശ്ശേരി നാണുപിള്ള ജ്യേഷ്ഠന്റെ അഭിപ്രായമാണ് ആരാഞ്ഞത്. ശ്രീ. ശർമ്മ സവർണ്ണ ഹിന്ദുക്കൾ ഒഴികെയുള്ളവർക്ക് ക്ഷേത്രപ്രവേശനം അനുവദിക്കുന്നതിൽ വിമുഖനായിരുന്നു. കരുണാഗപ്പള്ളിയിൽവെച്ചുള്ള സംവാദത്തിൽ നാണുപിള്ളജ്യേഷ്ഠൻ ശർമ്മ അവർകളുടെ ഈ അഭിപ്രായഗതി വ്യക്തമായി. അദ്ദേഹം വേദം, ഉപനിഷത്തും, സ്മൃതികൾ തുടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും ഉദ്ധരണികളുണ്ടായിച്ചുകൊണ്ട് ക്ഷേത്രപ്രവേശനം എല്ലാവർക്കും അനുവദിക്കേണ്ടതെന്നു വേണമെന്ന് സ്ഥാപിച്ചു. പൂർണ്ണചന്ദ്രനിൽനിന്നും ഉതിർന്ന സൂര്യം പോലെയുള്ള ഉദ്ധരണികളുടെ പ്രവാഹത്തിൽ അനുജ്ഞിയാർന്ന ശ്രീ. ശർമ്മ അവർകളുടെ കപോലഭൂക്കളിൽനിന്നും ആനന്ദബാഷ്പം ഒഴുകുവാൻ തുടങ്ങി. ആ ആനന്ദബാഷ്പം അടങ്ങിയ അവസരത്തിൽ ശ്രീ-ശർമ്മ പന്നിശ്ശേരിൽ നാണുപിള്ള ജ്യേഷ്ഠനെ അഭിനന്ദിച്ച രംഗം അവർണ്ണനീയവും അവാച്യമധുരവും ആണ്.

ക്ഷേത്രപ്രവേശനം ആവശ്യപ്പെട്ടത് മുഖ്യമായും ഈഴവസമുദായമായിരുന്നു. അവർക്കുതന്നെയും പ്രവേശനം അനുവദിക്കുന്നതിൽ വൈമുഖ്യം ഉണ്ടായിരുന്നു എന്ന് അറിഞ്ഞു കൊണ്ട് തന്നെ അതിനെ എല്ലാം അതിജീവിച്ചുകൊണ്ട് ഹിന്ദുമണ്ഡലത്തിലെ അമൃതാനന്ദദർഭിക്ഷരായ എല്ലാ സമുദായക്കൾക്കും ക്ഷേത്രപ്രവേശനം.

അനുവദിക്കണമെന്ന അഭിപ്രായം വ്യക്തീകരിച്ചത് ശ്രീ നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠൻ തന്നെയായിരുന്നു. അമൃതിനു വിശന്ന ഒരു വിഭാഗക്കാർ അമൃതിനു വേണ്ടി സമരം ചെയ്തുകൊണ്ടു. അമൃത് വിളമ്പിയപ്പോൾ അമൃതിനുവേണ്ടി വിശന്ന എല്ലാ സമുദായ വിഭാഗക്കാരെയും വിളിച്ചിരുത്തി അമൃത് വിളമ്പിക്കൊടുത്തു. അപ്രകാരം വിളമ്പിക്കൊടുക്കാൻ തന്നെയാണ് നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠൻ വൈദികമായ ഉദ്ധരണികളുടെ അമൃത് ഒഴുക്കി വിട്ടത്. അപ്രകാരം ഒഴുക്കിവിട്ട അമൃതിന്റെ ഗീതളിമ ബ്രഹ്മജ്ഞാനിയായ സചിവപുഗവനേയും രാജകൊട്ടാരത്തേയും കോരിത്തരിപ്പിച്ചു. അതുവഴി രാജഭരണഗവണ്മന്റു് ഹിന്ദുമണ്ഡലത്തിലെ എല്ലാ സമുദായ വിഭാഗത്തേയും സജീവമായി പ്രതിനിധാനം ചെയ്തുകൊണ്ട് ക്ഷേത്രപ്രവേശന വിളംബരം പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തു.

ഒരിക്കൽ ശ്രീ നാരായണഗുരു സ്വാമികൾ കറെ ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി കരുനാഗപ്പള്ളിയിൽ പുനക്കുളത്തുള്ള താഴത്തോട്ടത്തെ ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരുടെ ആശ്രമത്തിൽ വന്നു. എല്ലാവരും കളിച്ച് ആശ്രമമർഗ്ഗം നടത്തണം എന്നു് ശ്രീ നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠൻ ശ്രീ നാരായണ ഗുരുസ്വാമിയേയും ശിഷ്യന്മാരേയും അറിയിച്ചു സ്വാമി ആകട്ടെ,

ലഭേതേവാ പ്രാരഥയിതാ ന വാ ശ്രീയം  
ശ്രീയാ ദുരാപാഃ കഥമീപ്സിതോഭവേൽ.

ഐശ്വര്യത്തെ ആഗ്രഹിക്കുന്നവനു് ഐശ്വര്യം സിദ്ധിച്ചു എന്നും സിദ്ധിച്ചില്ലെന്നും വരാം. എന്നാൽ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ആദിനെ ഐശ്വര്യം ഇങ്ങോട്ടുവന്നു് വരിച്ചാലുള്ള സന്തോഷം പോലെ സ്വാമികൾ സന്തോഷപൂർവ്വകമായി സ്വാമികൾ, കൽഹാരസമുദായക്കാൽ സുരഭിലമായ സൗഗന്ധികപ്പൊയ്കയിലെ അംഗുലികളേയും നാണിപ്പിക്കുന്ന ആശ്രമകളേത്തിൽ കളിച്ച് സ്വാമി സന്നിധിയിൽ എത്തി. ശ്രീ നാണപിള്ളയോടു സമേതനായ ശ്രീ നാരായണ ഗുരുസ്വാമികൾ ശിഷ്യന്മാരോടുകൂടി ആശ്രമമർഗ്ഗവും നടത്തി. ഇങ്ങനെ നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠന്റെ സർവ്വജനസമ്മതപരമായ പരിശ്രമങ്ങൾ നിരവധിയാണ് .

**ഇനി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മതസമന്വയ സ്വഭാവം  
തെളിയാനു വിവരിക്കാം.**

മുസ്ലിം സമുദായത്തിലേയും ക്രിസ്ത്യൻ സമുദായത്തിലേയും പണ്ഡിതന്മാരോട് കൂറുപുലർത്തി പെരുമാറുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള കഴിവ് ആരേയും അത്ഭുതപ്രവേശരാക്കുകയും ആദരഭരിതരാക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കരുനാഗപ്പള്ളി താലൂക്കിലെ പ്രശസ്ത അറബിപണ്ഡിതരായ ചക്കാലയിൽ മുഹമ്മദുക്കുഞ്ഞുമലവി, കണ്ണംതറയിൽ യൂനുസ് മലവി, കല്ലുകടവ് യൂസുഫ് ഇസ്ലാമുദ്ദീൻ മലവി തുടങ്ങിയ പണ്ഡിതന്മാരും ക്രിസ്തുമതത്തിലെ പല പ്രശസ്തരായ പുരോഹിതന്മാരും നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠന്റെ സൗഹൃദപാത്രം വീഡേയരായിരുന്നു.

മാതൃഭൂമി വാരാന്ത്യപ്പതിപ്പിൽ പ്രസിദ്ധീകൃതമായ യൂസുഫ് ഇസ്ലാമുദ്ദീൻ മലവി അവർകളുടെ സംസ്കൃതപ്രഭുവായ് പംഗീത രാമായണം, ഭാഗവതം, ഭാരതം തുടങ്ങിയ ഗ്രന്ഥങ്ങളിലുള്ള അഭിനിവേശവും ആയിരിക്കണം അദ്ദേഹത്തോട് നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠന് അധികം കൂറുപുലരാനുള്ള കാരണമെന്ന് ഞാൻ അഭ്യൂഹിക്കുന്നു. ഇംഗ്ലീഷ് മലവി എന്നുകൂടി അപരാഭിധാനമുള്ള യൂസുഫ് ഇസ്ലാമുദ്ദീൻ മലവിയും പന്നിശ്ശേരിൽ ശ്രീ നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠനും തമ്മിലുള്ള ആദ്യസംഭാഷണം അസ്മാദൃശന്മാർക്ക് ചിത്രീകരിക്കാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. വിഷയം ഗൃഹാൽ ഗൃഹതമമായിരുന്നു, ഇസ്ലാമിലെ ഏകദൈവ വിശ്വാസം മലവിസംഹിബും ഹിന്ദുമതത്തിലെ അദ്വൈതസിദ്ധാന്തവും ജ്യേഷ്ഠനും പ്രതിപാദനം ചെയ്തു എന്നു പിന്നീട് അറിയാൻ സാധിച്ചു.

ഏതു സമുദായ കാര്യത്തിലും ഇടപെട്ടാൽ അപഞ്ചലമായ നിലപാടായിരുന്നു അദ്ദേഹം എടുത്തു്കൊള്ളുന്നത്. മരുതൂർക്കുളങ്ങര മുസ്ലിമിങ്ങൾക്ക് ഒരു പള്ളിവേണം. പള്ളി കൊടുക്കാൻ പാടില്ലെന്ന് മരുതൂർക്കുളങ്ങര നിവാസികളായ അമുസ്ലിമികൾ വേദം മുഴക്കി പ്രതിഷേധ പ്രകടനം നടത്തി. എന്നാൽ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠനാകട്ടെ, ആർക്കും ആധുനികസ്ഥാപനം അനുവദിച്ചു കൊടുക്കണം, അതിന് പ്രതികൂലമായി നിൽക്കാൻ പാടില്ലെന്നു്കൊണ്ടു് കഴിയുന്ന സഹായം കൂടി ചെയ്തു് കൊടുക്കണമെന്നും ധീരമായവാദം ഉന്നയിച്ചു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം വിജയത്തിന്റെ നിഃശ്രേണികൾ കടന്നുകയറി ഈ അനുകൂലമായ കാര്യം വീശിയതു വഴി പള്ളിക്ക് അധികം വൈകാതെതന്നെ



അനുവാദം കിട്ടി; പള്ളി സ്ഥാപിച്ചു. ഈ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മരുതൂർക്കുളങ്ങര മുസ്ലിംമിങ്ങര എന്നും നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠന്റെ പേരിൽ നന്ദിനിർഭരമാണ്.

മുസ്ലീം സമുദായത്തിലേക്കും ക്രിസ്ത്യൻ സമുദായത്തിലേയോ ഹിന്ദുസമുദായത്തിലേയോ മറ്റേതുമുദായത്തിലേയോ ആകട്ടെ, അവിശ്വാസികളായ അംഗങ്ങളെ തന്റെ വാഗ്ദാനം നിറവേറ്റുന്നതിനായി സംതൃപ്തനാക്കി മാറ്റാനുള്ള ആ പ്രാഗല്ഭ്യം സർവ്വവിദിതമായിരുന്നു.

ഇനി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കേസു തീരുമാനത്തേപ്പറ്റിയും അല്പമൊന്നു പ്രദിപാതിക്കട്ടെ. ഈ കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം ഊണും ഉറക്കവുമില്ലാതെ സേവനം ചെയ്തിരുന്നു. നായർ തറവാട്ടിലെ സ്വത്തു് മരുമക്കൾക്കായിരുന്നു. അതുമാറി മക്കൾക്കായി. പരിവർത്തനഘട്ടം എത്രസമാകർഷകമായിരുന്നാലും പ്രതിഷേധത്തിന്റെ അസ്വസ്ഥതകൾ കറെന്നുള്ളതേക്കെങ്കിലും പൊന്നിനില്ലുമല്ലോ. പരിവർത്തനഘട്ടത്തേപ്പറ്റി ചാരിത്രീകമായി അറിയുവുന്ന നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠൻ

“കർമ്മേണ്യവാധികാരസ്തേ  
മാഹലേഷു കദാചന”

എന്ന ഗീതാസിദ്ധാന്തം ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് അനുഷ്ഠിച്ചവന്നു ഇങ്ങനെ സുപ്രീംകോടതിയിൽ എത്തിയാലും സ്വാസ്ഥ്യം കിട്ടാൻ പ്രയാസമുള്ള പല കേസുകളും തീർച്ച ചെയ്തു് സ്വാസ്ഥ്യം വളർത്തി എടുത്തു. നായർ സമുദായത്തിലെ കേസുകൾ മാത്രമല്ല അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നതു്. മറ്റു സമുദായങ്ങളിലെ കേസുകളും ആ സംഗ്രന്ഥ കാലഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചു് തീർപ്പു കല്പിച്ചിരുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള കേസുകാരിൽ ഒരു കേസുകാരൻ ആയിരുന്നു ഞാൻ. എനിക്ക് നീതിവിധിച്ച കിട്ടിയതു് ശ്രീ നാണപിള്ള ജ്യേഷ്ഠന്റെ നീതിന്യായബോധത്തിന്റെ ഉലച്ചിലൻ തീരുമാനവൈഭവം കൊണ്ടായിരുന്നു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ ആഭ്യന്തരപരമായ വിവരണങ്ങൾ വിസ്തരയം കൊണ്ട് തുനിയുന്നില്ല ശ്രദ്ധയോടു അവഗാഹത്തോടും കൂടിയ പാരായണം കൊണ്ട് അനുവാചകർക്ക് ആ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വെളിച്ചം വീശിത്തരുമെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു.



# ചില മായാത്ത

## സ്മരണകൾ

കെ. കുഞ്ഞുപിള്ളപ്പണിക്കർ,

### പ്രഥമദർശനം:

ഉദ്ദേശം നാൽപ്പതു കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പാണ്. സംസ്കൃതഭാഷയുടെ പ്രാബല്യം കേരളത്തിൽ കുറഞ്ഞുവരുന്ന കാലം. എങ്കിലും നാടിന്റെ നാനാഭാഗത്തും സംസ്കൃതപാഠശാലകൾ നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. പ്രാദേശികാടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രൈവറ്റ് സംസ്കൃത പാഠശാലകളുടെ പ്രവർത്തനവും ചുരുക്കമായിരുന്നില്ല. ആയിടെ കരുനാഗപ്പള്ളി മരുതൂർക്കുളങ്ങര എന്ന സ്ഥലത്ത് ഒരു സംസ്കൃതപാഠശാല സ്ഥാപിച്ച് പ്രവർത്തനം തുടങ്ങി. 'സേവകൻ' മാസികയുടെ പത്രാധിപർ ആയിരുന്ന കൊച്ചുഗോവിന്ദപ്പണിക്കരാണ് ആ പാഠശാ

തികത്തെ വിജ്ഞാനി, ഉത്കൃഷ്ടനായ കവി, മികച്ച നാട്യാചാര്യൻ, ഉത്തമപുരസ്കാരം, എല്ലാറ്റിലും മീതെ ആദർശനീഷ്ഠയുള്ള കർമ്മയോഗി ഈ നിലകളിലെല്ലാം സമാധാനപരമായിരുന്നു എന്റെ ഗുരുനാഥൻ ശ്രീ. പണിശ്ശേരി നാണപിള്ള അവർകൾ.

ലയുടെ കാര്യത്തിൽ മുൻനിന്നു പ്രവർത്തിച്ചത്. മി. പണിക്കർ എന്റെ സുഹൃത്താണ്. അദ്ദേഹം മേൽപ്പറഞ്ഞ പാഠശാലയിലെ അദ്ധ്യാപകനായിരിക്കണമെന്ന് എന്നോട് ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഞാൻ അതിൻപ്രകാരം അദ്ധ്യാപകജോലിയിൽ ഏർപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

എനിക്കു് സംസ്കൃതഭാഷയിൽ സാമാന്യപരിചയമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. കുറെ കാവ്യങ്ങളും ഏതാനും നാടകങ്ങളും അലങ്കാര ശാസ്ത്രത്തിൽ കവലയാനന്ദവും വായിച്ചിരുന്നു. ശാസ്ത്രമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ പരിചയം നേടാൻ കഴിഞ്ഞത് പിന്നീടാണ്. അതിനു കൂടുതൽ പ്രചോദനം നൽകിയത് ആ പാഠശാലയിലെ അദ്ധ്യാപനമാണെന്ന

പരമാർത്ഥം തുറന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അക്കാലത്തുണ്ടായ ചില നിരൂപണങ്ങളും വാഗ്വാദങ്ങളും ലഘുലേഖകളുമൊക്കെ ശാസ്ത്ര പരിശീലനത്തിലേയ്ക്ക് വേഗം കടന്നുചെല്ലാൻ മുറക്കം കൂട്ടുകതന്നെ ചെയ്തു. അതങ്ങനെ നിൽക്കട്ടെ.

പാഠശാലയിലെ പ്രവർത്തനം മുറപോലെ നീങ്ങുകയാണ്. വിദ്വാൻ ശ്രീ കാർത്തികേയൻ (പുല്ലത്തറ) അന്നു ലേയാളം വിദ്വാൻ പരീക്ഷയ്ക്ക് സ്വന്തനിലയിൽ പ്രൈവറായി പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു, അടുത്തു് താമസമായതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം ചിലപ്പോഴൊക്കെ പാഠശാലയിൽ വരും. ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ സാഹിത്യസംബന്ധമായും മറ്റും പലതും സംസാരിച്ചു പിരിയും. ആ പരിചയബന്ധം ഞങ്ങളെ ഉറ്റ സുഹൃത്തുക്കളാക്കി. പിന്നെ സൗകര്യമുള്ളപ്പോഴൊക്കെ മി: കാർത്തികേയൻ പാഠശാലയിൽ വരിക പതിവായി. വരുമ്പോഴൊക്കെ ഒന്നും രണ്ടും സംശയങ്ങൾ കാണും, സംഭാഷണവിഷയമാക്കാൻ. മിക്കവാറുമുള്ള സംശയങ്ങൾക്കു് എന്നിൽനിന്നു പരിഹാരമുണ്ടാവുക എളുപ്പമായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും അദ്ദേഹം ആ നടപടി തുടരുകതന്നെ ചെയ്തു. അങ്ങനെയിരിക്കെ, ഒരു ദിവസം മി: കാർത്തികേയൻ ശാകന്തളത്തിലെ ഒരു സന്ദർഭം സംശയരൂപമായി എന്നോട് ചോദിച്ചു. 'ഭക്ഷണേന പുഷ്പവാടികാം ആലാപയിവശ്രൂയതേ' എന്നതിലെ പ്രയോഗവിശേഷം എന്താണെന്നു്. വ്യാകരണപരിചയമില്ലാത്ത ഞാൻ എന്തുത്തരം പറയും? എന്നപ്പയോഗത്തിൽ ഷഷ്പർത്ഥത്തിൽ ദ്വിതീയവരും എന്നാണിതിന്റെ സമാധാനം. പക്ഷേ, അതറിഞ്ഞിട്ടുവേണമല്ലോ പറയാൻ. എന്റെ നിസ്സഹായത ആ സുഹൃത്തിനെ ബോധ്യപ്പെടുത്തി അദ്ദേഹം തുടർന്നു ചിലതെല്ലാം സംസാരിച്ചതിനുശേഷം മടങ്ങിപ്പോയി. രണ്ടുദിവസം കഴിഞ്ഞു് വീണ്ടും ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ കാണുകയുണ്ടായി, ഞാൻ ആദ്യമായി അന്വേഷിച്ചതു് ആ സംശയത്തെപ്പറ്റിയായിരുന്നു. മി. കാർത്തികേയൻ സന്തോഷത്തോടുകൂടി പറഞ്ഞു, 'അതുവേണ്ടവണ്ണം പരിഹരിച്ചുകിട്ടി', 'എവിടെനിന്നു്?' ഞാൻ ചോദിച്ചു. 'അടുത്തു് ഒരു മഹാപണ്ഡിതനുണ്ടു്, പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള. കേട്ടിട്ടില്ലേ? നേരിടുന്ന സംശയങ്ങൾക്കെല്ലാം ഞാൻ പരിഹാരം നേടുക അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നാണു്'. മി. കാർത്തികേയന്റെ ഈ വാക്കുകളിൽ ബഹുമാനാദരങ്ങൾ വ്യക്തമായിരുന്നു. ഞാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി, പന്നിശ്ശേരിയിൽ പോകണം; ഏതെങ്കിലും ഉപരിഗ്രന്ഥങ്ങൾ ശീലിക്കാൻ ഈ സന്ദർഭം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും വേണം. പിൽക്കാലത്തു് വ്യാകരണത്തിലും വേദാന്തത്തിലും എന്റെ ആചാര്യനായിത്തീർന്ന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയെക്കുറിച്ച് ആദ്യം കേട്ടറിയാൻ സാധിച്ചതു് മേൽപ്പറഞ്ഞ വിധമാണു്.

അടുത്ത ദിവസം നേരത്തേ പാശാലവിട്ട് ഞാൻ പന്നിശ്ശേരിയിലേയ്ക്കു തിരിച്ചു; ഏതാണ്ടു കാൽ നാഴിക കിഴക്കോട്ടു നടന്നുകൊണ്ട്, അപ്പോൾ വഴിയിൽക്കണ്ട ഒരാളോടു പന്നിശ്ശേരിയിലെ വീടു ഏതാണെന്നു ചോദിച്ചു. അയാൾ അവിടെ നിന്നുകൊണ്ടു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുതന്നു. വിശാലമായ വയലിന്റെ നടുവിൽ ഒറ്റപ്പെട്ട് സാമാന്യം വിസ്താരമുള്ള ഒരു പറമ്പു വടക്കുത്തു് ഒരു പഴയ വീടും, മറ്റൊന്നിനോടും ബന്ധപ്പെടാത്ത ആ പറമ്പിന്റെ കിടപ്പും വീടിന്റെ നിലയും ഒരു വക നിസ്സംഗതം മുകുടാക്ഷയിൽ വിളിച്ചറിയിക്കുന്നതായിത്തോന്നി. ഞാൻ നടന്നു വീടിന്റെ തെക്കേ മുൻ തെരുത്തി. ഏങ്ങും നിറഞ്ഞ ശാന്തത. ഒരാളുപ്പാടും ഇല്ല. മുൻ തെരുവു കറുത്ത മനുഷ്യൻ നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. “അദ്ദേഹമുണ്ടോ?” ഞാനയോളോടു പതിഞ്ഞ സ്വരത്തിലന്വേഷിച്ചു. “ഉണ്ടു്. തെക്കേ തിണ്ണയിൽ ഇരിക്കുന്നു.” അയാളുടെ മറുപടിയാണു്. വീടിന്റെ തെക്കുവശം പലകുത്തു മരത്തട്ടി തൂക്കിയിട്ടിരുന്നതുകൊണ്ടു് അകത്തു തിണ്ണയിലിരിക്കുന്ന ആളിനെ പുറത്തുനിന്നു നോക്കിയാൽ കാണുമായിരുന്നില്ല. ഞാൻ അങ്ങോട്ടെന്നു ശ്രദ്ധിച്ചുനോക്കി. ഒരാൾ ഒരു തൂണിക്കസേരയിൽ എന്തോ ഏഴുതിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കരേ കൂടി അടുത്തുനിന്നു ഞാനൊന്നൊച്ചയനക്കി. “ആരതു്?” അകത്തു നിന്നു് അല്പം കനത്ത മുഴങ്ങുന്ന ഒരു ശബ്ദം. “കരേ പടിഞ്ഞാറുനിന്നു വരികയാണു്. ഇവിടെ ഒന്നു കാണാൻ വേണ്ടി.” എന്റെ മറുപടിയാണു്. “എന്താ വിശേഷം?” അകത്തുനിന്നു വീണ്ടും ചോദ്യം, ഞാൻ വിനയപൂർവ്വം അറിയിച്ചു. “എനിക്കു സംസ്കൃതത്തിൽ അല്പം പഠിച്ചയുമുണ്ടു്. കൂടുതൽ വല്ലതുമൊക്കെ അറിഞ്ഞാൽ കൊള്ളാമെന്നൊഗ്രഹിക്കുന്നു. അതിനായി ഇങ്ങോട്ടു പോന്നതാണു്.” സംസ്കൃത ഭാഷയോടുള്ള ബഹുമാനം കൊണ്ടായിരിക്കണം എന്റെ വാക്കുകൾ കേട്ടമാത്രയിൽത്തന്നെ അദ്ദേഹം ഏഴുന്നേറു വെളിയിൽ വന്നു. പൊക്കം കുറഞ്ഞു കൊഴുത്തു തടിച്ച ശരീരം. കനത്ത തലയും പരന്നശിരസ്സും. വിരിഞ്ഞുപൊന്തിയ നെററിത്തടം. പ്രകാശമേറിയ കണ്ണുകൾ. അഗ്രം വളഞ്ഞു നീണ്ട മൂക്കു് ഏതിനും പോരുന്ന മുഖഭാവം. കൊച്ചു കടവയറു് കൂടെക്കൂടെ തുപ്പുന്ന പ്രകൃതം. ഇതെല്ലാം ഒത്തിണങ്ങിയ ആ ഗംഭീരാകൃതി ഇന്നും എന്റെ ഓർമ്മയിൽ തെളിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു. അതാണു് പ്രതിഭാസമ്പന്നനും മഹാപണ്ഡിതനും ആയിരുന്ന അദ്വൈത വിദ്യാപണൻ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള അമ്പലക്കുറുപ്പൻ.

**സംസ്കൃത മഹിമ:**

പിന്നെ അദ്ദേഹം വാത്സല്യപൂർവ്വം എന്നോടു പലതും ചോദിച്ചുപേരു്, താമസസ്ഥലം, പഠിച്ച ഗ്രന്ഥങ്ങൾ, പഠിപ്പിച്ച ഗുരുനാഥൻ—അങ്ങനെ പലതും. ഞാൻ സകലതും വിശദമായി പ

റഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. കൂടെ ശാസ്ത്രപഠനത്തിൽ എനിക്കുള്ള താല്പര്യവും. എല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചതിനുശേഷം ആ മഹാനഭാവൻ തുടർന്നു. 'മഹത്തായ ഒരു ഭാഷയാണ് സംസ്കൃതം. ഭാഷാപരമായ ഗവേഷണത്തിൽ പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതന്മാർക്ക് അധികവും സാഹായ്യം നൽകുന്നത് പാണിനിയുടെ അഷ്ടാധ്യായിയും, പത്മജലിയുടെ ഭാഷ്യവുമാണ്. പാശ്ചാത്യ പണ്ഡിതന്മാർതന്നെ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന പരമാർത്ഥമാണിത്. എന്നു വരുമ്പോൾ സംസ്കൃതത്തിന്റെ മഹത്വം ഒട്ടൊക്കെ ഉപഹിച്ചുകൂടെ? സംസ്കൃതം ജനിച്ചതു ഭാരതത്തിൽ. ഭാരതീയരായ പലരും ഇന്നു സംസ്കൃതം പഠിക്കാൻ ധാരാളം പണം ചെലവിട്ട് അമേരിക്കയിലും ജർമ്മനിയിലുമെല്ലാം പോകുന്നു. എന്തൊരു ദൈവഭയം! സ്വന്തം മുതൽ കൈകാര്യം ചെയ്യാനറിഞ്ഞുകൂടാത്തതിന്റെ അനിഷ്ടഫലമാണിത്. മനുഷ്യനായി ജീവിക്കാനാഗ്രഹിക്കുന്നവൻ തീർച്ചയായും സംസ്കൃതം പഠിക്കണം. അത് കഷ്ടപ്പിഷ്ടിയായാൽ പേരാ. ഗുരുകല ക്ലിഷ്ടനായിത്തന്നെ വേണം പഠിക്കാൻ. എങ്കിലേ ആ ഭാഷയുടെ മധുര്യവും ഗാംഭീര്യവും ആസ്വദിച്ചറിയാനൊക്കൂ. ശരിക്കു ശിക്ഷണം സാധിച്ചവർ അധികം പേരില്ല ഇക്കാലത്ത്. സംസ്കൃത കോളേജുകളിലും പാഠശാലകളിലും നിലവിലിരിക്കുന്ന അഭ്യാസക്രമം തികച്ചും തൃപ്തികരമെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. എന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ പണ്ടത്തെ ഗുരുകല സമ്പ്രദായമുണ്ട് സംസ്കൃത ഭാഷ വേണ്ടവണ്ണം പരിചയിക്കാൻ പറ്റിയ ഉപായം. മറ്റു ഭാഷകളെപ്പോലെ അങ്ങിങ്ങു വല്ലതുമൊക്കെ പഠിച്ചതിനുശേഷം മുഴുവൻ മനസ്സിലാക്കാവുന്ന കൂട്ടത്തിലല്ല സംസ്കൃതം. ഇവിടെ ചിലരെക്കൊക്കെ വരാറുണ്ട് പഠിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞിട്ട്. എന്നിക്കുശേഷം സമയമില്ല. അതുകൊണ്ടു പഠിപ്പിക്കുന്ന കാര്യം പ്രയാസമാണ്. പിന്നെ നിങ്ങളുടെ താല്പര്യം കണ്ടതിൽ സന്തോഷം തോന്നുന്നു. സൗകര്യംപോലെ വന്നാൽ ഒക്കുന്നതൊക്കെ പറഞ്ഞുതരാം. അതേ പറൂ.' അദ്ദേഹം പറഞ്ഞുനിർത്തി. ഞാൻ അപ്രകാരം സമ്മതിച്ചു പിരിഞ്ഞുപോരികയും ചെയ്തു.

പിറേ ദിവസം മുതൽ പന്നിശ്ശേരിൽ പോവുക, എന്റെ കർത്തവ്യങ്ങളിൽ ഒന്നായിമാറി. സന്ദർഭം കിട്ടുമ്പോഴെല്ലാം അവിടെ പോവുകയും പഠിക്കുകയും പതിവായിത്തീർന്നു. ഗുരുനാഥന്റെ ശിക്ഷണ സമ്പ്രദായം ഒരു പ്രത്യേക രീതിയിലാണ് എന്നിക്കുറവേ പ്പെട്ടത്. ഞാൻ അതുവരെ ശീലിച്ചുപോന്നതിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തമായ ഒരു സമ്പ്രദായം. അതെന്താണെന്നോ? പഠിതാവിന്റെ ചിന്താശക്തി ബോധനവിഷയത്തിന്റെ ഉപരിമേഖലയിൽ സ്വയം കടന്നു ചെല്ലാൻ ഉതകുന്നമട്ടിലായിരുന്നു അതിന്റെ പോക്കു. മാതൃകയ്ക്ക് ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം പറയാം.

### അധ്യാപനരീതി-വ്യാകരണകാര്യം

ഞാൻ സിദ്യാന്ത കൗമുദി പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഒരു ദിവസം ലാഭിയിലെ 'കപോരോലഃ' എന്ന സൂത്രം വ്യാഖ്യാനിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ ഗുരുനാഥൻ ഇങ്ങനെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. 'പാണിനി 'കപ്'യാതുവിന്റെ രേഫത്തിനു 'ല' കാരം ആദേശിക്കുന്നു. രേഫലകാരങ്ങൾക്കു ശ്രുതി സാമ്യമുണ്ടത്രേ. വ്യഞ്ജനരൂപമായ രേഫവും ലകാരവും, ഋകാരം ഞ കാരങ്ങളുടെ അവയവങ്ങളായി കേൾക്കപ്പെടുന്നവയാണ്. ഋ കാരത്തിനും ഞ കാരത്തിനും വൃത്തികാരൻ സാവർണ്ണ്യം വിധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 'രഷാഭ്യോ നോണ സമാനപദേ' എന്ന തത്വവിധിയിലെ രേഫ നിർദ്ദേശത്തിനു ഋ കാരത്തിന്റെ പ്രാതിനിധ്യ കല്പനയുണ്ട്. ഋ കാരം പ്രത്യേകം എടുത്തുപറയാതിരുന്നതുകൊണ്ട് രേഫമുള്ളിടത്തു് ഋ കാരം സിദ്ധമെന്നാണ് ആചാര്യന്റെ വിവക്ഷ. "ഋ വർണ്ണാന്തസ്യ ണത്വം വാച്യം" ഈ വാർത്തിക സന്ദർഭം അതിനെ വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കൂടാതെ രപ്രത്യാഹാരംകൊണ്ടു് രലങ്ങളുടെ സംജാതസാമാന്യത്തെ മുൻപേതന്നെ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ വിധികളെല്ലാം രേഫത്തിനു ലകാരം ആദേശിക്കുന്നതിൽ യുക്തമായി സഹായിക്കുന്നു. പക്ഷേ, മറ്റൊരു സംശയം. ആഭ്യന്തരനാമധാതുവിനെ ഞകാരോപയമായി (ക്'ഞ പ) എന്തുകൊണ്ടു് നിർദ്ദേശിച്ചുകൂടാ? അങ്ങനെ ചെയ്താൽ ഞ കാരം ആദേശിക്കാതെ കഴിക്കാമായിരുന്നല്ലോ. ഈ സംശയത്തിന്റെ പരിഹാരം ഇതായിരിക്കണം. വൈദിക സംസ്കൃതത്തിൽ ഞകാരം കാണുന്നില്ല. ലൗകിക സംസ്കൃതത്തിലാണെങ്കിൽ ഞകാരവിശിഷ്ടമായ രൂപങ്ങൾ കറഞ്ഞും ഇരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ചുരുക്കമിതാണ്. ഞകാരം പില്ലാലത്തുണ്ടായ ഒരു കൃത്രിമ വർണ്ണമായിരിക്കണം. തുടർന്നു ക്'ഞ പും, അവക്'ഞ പും ഇത്യാദി ഞകാര വിശിഷ്ടമായ ശബ്ദങ്ങൾ പ്രചാരത്തിൽ വരികയും ചെയ്തു. അനന്തരം ആവക ശബ്ദങ്ങളെ നിയമവിധേയമാക്കേണ്ടിവന്നപ്പോൾ പാണിനി, മുൻപേയുണ്ടായിരുന്ന ഋകാരോപയമായ കപ്യാതുവിനു് ഞകാരാദേശം ചെയ്തു് രൂപസമർത്ഥനം സാധിച്ചതായി വേണം വിചാരിക്കാൻ'.

### തമോവാദം

പരിചിതമായ ഏതു ശാസ്ത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചും ഗുരുനാഥൻ സ്വന്തമായി ഒരു അഭിപ്രായമുണ്ടായിരിക്കും. അതു് കഴമ്പാറയായിരിക്കും. ന്യായശാസ്ത്രത്തിലെ തമോവാദത്തെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം ഒരിക്കൽ വെളിപ്പെടുത്തിയ അഭിപ്രായം പ്രകൃതത്തിനു തെളിവാണ്. ഗുരുനാഥൻ പറഞ്ഞു: "നൈയായികന്മാർ തമസ്സിന്റെ ദ്രവ്യത്വത്തെ മാത്രമല്ല, അതിന്റെ അസ്തിത്വത്തേയും നിഷേധിക്കുന്നു. തേജസ്സിന്റെ അഭാവമായതുകൊണ്ടു് തമസ്സിനു ദ്രവ്യത്വമില്ലെന്നു സമ്മതി

ക്കാം. എന്നാൽ അതിന്റെ അസ്തിത്വം നിഷേധിക്കുന്നതെങ്ങനെ? അഭാവത്തെ പദാർത്ഥമായി ന്യായശാസ്ത്രത്തിൽ പരിഗണിക്കുന്നു. അപ്പോൾ, തേജസ്സിന്റെ അഭാവമായ തമസ്സ് പദാർത്ഥമെന്നു സമ്മതിക്കണം. പദാർത്ഥത്തിന്റെ അസ്തിത്വം നിഷേധിക്കാനാവില്ല. തത്ത്വത്തിന്റെ സ്ഥൂലരൂപമാണ് പദാർത്ഥം. അതിന്റെ അസ്തിത്വം നിഷേധിക്കുക, മറ്റൊരർത്ഥത്തിൽ തത്ത്വത്തെ നിഷേധിക്കുകയായിരിക്കും. ജഡചൈതന്യരൂപമായ പദാർത്ഥങ്ങളുടെ മൂലരൂപമാണല്ലോ തത്ത്വം. അതിനെ നിഷേധിച്ചാൽ പിന്നെ ശാസ്ത്രംകൊണ്ടെന്തു പ്രയോജനം? ഈ കാഴ്ചപ്പാടിൽ തമസ്സിന്റെ അസ്തിത്വം നിഷേധം അസംഗതമെന്നു കാണാം. തമസ്സിന് അസ്തിത്വം അസംഗതമാകുമ്പോൾ ദ്രവ്യത്വം സിദ്ധമാകും. നോക്കൂ, സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ പൊരുത്തംകെട്ടു പോകൂ!”

### ക്ഷേത്രപ്രവേശനാനുഷ്ഠാനകമ്മിററി മുന്പാകെ:

ശാസ്ത്രകാര്യങ്ങളിൽ ഉപസ്ഥിതി നേടിയ അനേകം പണ്ഡിതന്മാരെ എനിക്കു പരിചയമുണ്ട്. അവരിലാരിലും കാണാത്ത ഒരു സവിശേഷത നമ്മുടെ ചരിത്രപുരുഷന് സ്വഭാവസിദ്ധമായിരുന്നു. പാദംഗത്തു് എതു് പ്രതിയോഗിയേയും തൊട്ടുകെട്ടു് അടിപെട്ടു് താനുള്ള വച: കൌശലമായിരുന്നു അതു്. തക്കസമയത്തു് ആവശ്യമായ യുക്തികളും പ്രമാണങ്ങളും പിൻതുണയ്ക്കു സ്വയം ഓടിയെത്തിക്കാളും. അദ്ദേഹത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതൊരു സിദ്ധിവിശേഷം എന്നുവേണം കരുതാൻ. ചുരുക്കിപ്പറയട്ടെ ‘ഉക്തി പ്രത്യുക്തി മാർഗ്ഗക്രമപരിചയ’മെന്നു് ഉദ്ദണ്ഡശാസ്ത്രികൾ പറഞ്ഞുവച്ചു വാനെപുണിയുണ്ടല്ലോ അതു് ശ്രീ. നാണപിള്ളയ്ക്കു് കൂടപ്പിറപ്പായിരുന്നു. ഒരു സന്ദർഭം ഞാനിവിടെ ഓർക്കുകയാണ്. പ്രഖ്യാതമായ മാതൃകാശാസ്ത്രമല്ലെങ്കിലും പ്രൗഢിമതികളെ ഒരു സംഭാഷണസന്ദർഭം. അവർണ്ണ ഹിന്ദുക്കൾക്കു് ക്ഷേത്രപ്രവേശനം അനുവദിക്കുന്നതിൽ ജനവിരുദ്ധം ആരാഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഗവണ്മെന്റിൽനിന്നും ഒരു കമ്മിററി സംഘടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായല്ലോ മുൻപു്; ക്ഷേത്രപ്രവേശനാനുഷ്ഠാനകമ്മിററി. ചതുശ്ശാസ്ത്രപണ്ഡിതനായ പുനശ്ശേരി നമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മയായിരുന്നു കമ്മിററിക്ക് നേതൃത്വം കൊടുത്തിരുന്നതു്. നിയമപ്രകാരം താലൂക്കുതോറും അന്വേഷണം നടത്തി കമ്മിററിക്കാർ കരുതാപ്പള്ളിയിലെത്തി. താലൂക്കിനെ പ്രതിനിധീകരിച്ച സംസാരിയാൻ ശ്രീ. പുന്നിശ്ശേരി ക്ഷണിക്കപ്പെടുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹം യാസമയം കമ്മിററി മുൻപാകെ എത്തുകയും ചെയ്തു. കേരളത്തിലുപേരേറ്റത രണ്ടു വിദ്യാർത്ഥിമുഖന്മാർ തമ്മിൽ നടത്തുന്ന സംഭാഷണം കേൾക്കാൻ ജനങ്ങളോടേറെ തടിച്ചുകൂടിയിരുന്നു. ശ്രീ. നമ്പി വർക്കര ശാന്തമായി ചോദിച്ചു. ‘അവർണ്ണർക്കു് ക്ഷേത്രപ്രവേശനം അനുവദിക്കുന്നതിൽ നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം എന്താണ്?’ ഗുരു

നാഥൻ സഹജമായ വാക്ചാതുരിയോടെ മറുപടികൊടുത്തു. കാര്യമാത്ര പ്രസക്തവും യുക്തിപ്രമാണങ്ങളുടെ വെളിച്ചത്തിൽ ക്ഷേത്രപ്രവേശനത്തെ സമർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതുമായിരുന്നു ആ മറുപടി. ചോദ്യകർത്താവ് മറുപടിയുടെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ അതൃപ്തപ്പെടുന്നതായി തോന്നി.

അദ്ദേഹം തുടർന്നു: 'ശങ്കരസ്മൃതിയും ബ്രഹ്മസൂത്രശാങ്കരഭാഷ്യത്തിലെ അപശ്ചുദ്രാധികരണവും ജാതിനിഷ്കർഷ ചെയ്തുകാണുന്നല്ലോ; അതിനെന്താണു സമാധാനം?' അതിന്റെ ഉത്തരം കരുത്തുറ്റ ശാസ്ത്രസിലാമ്പത്തടയം ഉൾക്കൊണ്ട ഒരു ഗംഭീര വാക്പ്രവാഹമായിരുന്നു. ഏതാണ്ടിങ്ങനെ അതു സംഗ്രഹിക്കാം. "ശാങ്കരസ്മൃതിശ്രീ. ശങ്കരാചാര്യർ ഏഴുതീയതെന്നാണല്ലോ വയ്പ്. ഞാനതു വിശ്വസിക്കുന്നില്ല. അദ്വൈതമതസ്ഥാപകനെന്നതിനുപുറമെ സർവസംഗപരിത്യാഗം ചെയ്തു് ഒരു ഉത്തമ സംന്യാസികൂടിയായിരുന്ന ശ്രീ. ശങ്കരൻ കേവലം നിരർത്ഥകമായ ജാത്യാചാരങ്ങളെ വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു ഗ്രന്ഥമെഴുതുമെന്ന് വിശ്വസിക്കാൻ എന്തെല്ലാ ഉള്ളവർക്കുപ്രയാസമുണ്ടു്. ജാതിതാല്പര്യം നിലനിർത്തി സ്വന്തജീവിതം സുരക്ഷിതമാക്കാൻ സവർണ്ണ ഹിന്ദുക്കളിലാരോ കരുതിക്കൂട്ടി പടച്ചിറക്കിയ അബദ്ധപ്പഞ്ചാംഗമായിരിക്കണം ശാങ്കരസ്മൃതി. അബദ്ധപ്പഞ്ചാംഗമെന്നു പറഞ്ഞതു് വെറുതേയല്ല. ശാങ്കരസ്മൃതിയിൽ പലേടത്തും 'ജന്മി'ശബ്ദം ഉപയോഗിച്ചു കാണുന്നു. നിലവിലിരിക്കുന്ന അർത്ഥത്തിൽ ജന്മിശബ്ദം സംസ്കൃതത്തിൽ സ്വീകാര്യമല്ല. എന്നാൽ ആ ശബ്ദത്തെ അതേ അർത്ഥത്തിൽ സംസ്കൃതമായി അംഗീകരിക്കുക മാത്രമല്ല, അതിനെ അബദ്ധമായി വ്യത്യാസം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു് ശാങ്കരസ്മൃതിയിൽ. "ലജ"ധാതുവിനു് പൃഷോദരാദികൊണ്ടു് പൂർവ്വനിപാതം ചെയ്തുണ്ടായ രൂപമാണുപോലും ജന്മിശബ്ദം. ശബ്ദശാസ്ത്രത്തിന്റെ മറകരകളെ ആചാര്യസ്വാമികളിൽനിന്നു് ഇത്തരമൊരപചാരം ഒരിക്കലും പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതല്ല; മാത്രമോ, പ്രൗഢവും സുന്ദരവുമായ സ്വാമികളുടെ ശൈലിയോടൊട്ടും യോജിക്കത്തക്കതുമാണു് ശാങ്കരസ്മൃതിയുടെ രചന. ഇതെല്ലാം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ ശാങ്കരസ്മൃതിയെ പ്രാമണികമായംഗീകരിക്കുക പ്രയാസമായിരിക്കുന്നു. ഇനി ശേഷിക്കുന്നതു് അപശ്ചുദ്രാധികരണത്തിന്റെ കാര്യമാണു്. അതിൽ ശുഭ്രന് യജ്ഞാദികർമ്മാധികാരവും ബ്രഹ്മവിദ്യാധികാരവും നിഷേധിച്ചിരിക്കുന്നതു ശരിതന്നെ. ഉപനയനാദി സംസ്കാരമില്ലായ്മയെ അതിനു കാരണമായിപ്പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

പക്ഷേ, സംസ്കാരലക്ഷണമായി കല്പിച്ചിട്ടുള്ള ഉപനയനമുണ്ടല്ലോ അതു് ബ്രാഹ്മണമേധാവിത്വം സ്വന്തം നിലനിൽപ്പിനു വേണ്ടിയേർപ്പെടുത്തിയ ചടങ്ങുകളിലൊന്നാണു്. ശുഭ്രാദികളെ ശുശ്രൂ



ഷകരാക്കി താഴ്ത്തി നിർത്താൻ മനഃപൂർവ്വം പ്രയോഗിച്ച ഒരു വി  
 ലക്ഷവിദ്യയായിട്ടേ അതിനെ ബുദ്ധിയുള്ളവർ പരിഗണിക്കൂ. ഭാഷ്യ  
 കാരനായ ശ്രീ. ശങ്കരൻ. അതു സമ്മതിക്കുന്നതായിവേണം മനസ്സി  
 ലാക്കാൻ. ജന്മംകൊണ്ടു ശുഭനാണെങ്കിലും വിദൂര സർവവിജ്ഞാ  
 നസമ്പന്നനായതിനെ പൂർവപക്ഷമായെടുത്തു കാണിച്ചിരിക്കുന്ന  
 തിൽനിന്നു് ഇതു് വ്യക്തമാണല്ലോ? കൂടാതെ ശുഭശബ്ദം ജാതി  
 വാചകമായി മുൻകാലത്തംഗീകരിച്ചിരുന്നതുമില്ല. അപശുഭാധി  
 കാരത്തിലെ 'ശുഭനാരദശ്രവണാദഃ' എന്നാർഭിക്കുന്ന സൂത്രംതന്നെ  
 അതിന്നു തെളിവായിരിക്കുന്നു, 'രൈകപൻ' എന്ന മഹാസിദ്ധൻ,  
 കറേപ്പശുക്കളും ദ്രവ്യങ്ങളുമായി തന്നെക്കൊണ്ടൊന്നെത്തിയ 'ജാനശ്രു  
 തി' എന്ന ക്ഷത്രിയരാജാവിനെ അനാദരവായി ശുഭശബ്ദംകൊണ്ടു  
 സംബോധനചെയ്ത ഒരു കഥ ഛാന്ദോഗ്യശ്രുതിയിലുള്ളതിനെ സൂ  
 ചിപ്പിക്കുന്നതാണല്ലോ ആ സൂത്രം. 'ശുചാശഭിദ്രാവ' എന്നു് അ  
 തേ പ്രകൃതത്തിൽ ശുഭശബ്ദത്തെ വ്യുൽപ്പാദിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതെ  
 ല്ലാം വച്ചുനോക്കുമ്പോൾ ജാതിവ്യവസ്ഥയ്ക്കു് ബ്രഹ്മസൂത്രത്തിലെ അ  
 പശുഭാധികാരവും ആശ്രയമല്ലെന്നു സ്പഷ്ടമാണു്. 'യുക്തിയുക്തവും  
 ശാസ്ത്രപരിനിഷ്ഠിതവുമായ ഈ അഭിപ്രായം ചോദ്യകർത്താവായ പു  
 നശ്ശേരിയെ എന്തെന്നില്ലാതെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു. അവർ തമ്മിൽ  
 അന്നുമുതൽ ആത്മസുഹൃത്തുക്കളായി മരണംവരെ കഴിഞ്ഞുപോരിക  
 യും ചെയ്തു.

### പണ്ഡിതനും കവിയും

പണ്ഡിതൻ കവിയായവകയോ, കവി പണ്ഡിതനായവകയോ  
 സാധാരണമല്ല. ശാസ്ത്രവൈദഗ്ദ്ധ്യവും കവിതയും ഒരുമിച്ചിണങ്ങുക  
 ചുരുക്കമായേ സംഭവിക്കുകയുള്ളൂ. ഈ പക്ഷം ബലപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു  
 പദ്യശകലം കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അതിന്റെ ആശയം ഇതാണു്. "കവിത  
 യാകുന്ന കന്യക വൈയാകരണനെ പിതാവായും താർക്കിക്കനെ സ  
 ഹോദരനായും വേദാന്തിയെ ചണ്ഡാലനായും മീമാംസകനെ നപുംസ  
 കമായും കരുതി ഉപേക്ഷിച്ചു കാവ്യാലങ്കാരജ്ഞനെ മാത്രം വരമ്പാ  
 യി സ്വീകരിക്കുന്നു. കാവ്യാലങ്കാരങ്ങൾ ശീലിച്ച സുകുമാരബുദ്ധി  
 കൾക്കല്ലാതെ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർക്കു് കവിത വശപ്പെടുകയില്ലെന്നാണു്  
 ല്ലോ ഇതിന്റെ താൽപ്പര്യം. ഈ വിധിക്ക് ഒരുപവാദമായിരുന്നു  
 ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള. സുകുമാരവസ്തുവായ സാഹിത്യത്തി  
 ലും തർക്കവ്യാകരണാദിശാസ്ത്രങ്ങളിലും സരസ്വതീ സമനിലയിൽത്ത  
 ന്നെ അദ്ദേഹത്തെ അനുഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. 'സാഹിത്യേ സുകുമാരവസ്തു  
 നിദ്രഹന്യായഗ്രഹഗ്രന്ഥിലേ-തർക്കേ വാ മയി സംവിധാതരിസമം  
 ലീലായതേ ഭാരതീ' എന്നു് ശ്രീഹർഷനെപ്പോലെ അവകാശപ്പെ  
 ടാവുന്ന മട്ടിലുള്ളതുമായിരുന്നു ആ അനുഗ്രഹം. അതിന്റെ ഫലമാ  
 യി രസവർഷികളായ അനേകം നിബന്ധരത്നങ്ങൾ ഭാഷാസാഹി

തൃത്തിന് ലബ്ധമാവുകയും ചെയ്തു. ചരിത്രപുരുഷന് സംഗീതത്തിലും നാട്യവിദ്യയിലും കൂടുതൽ പ്രസക്തിയുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കണം എഴുതിയിട്ടുള്ളവയിൽ അധികവും കഥകളി പ്രസ്ഥങ്ങളായത്. നിഴൽക്കുത്ത്, ഭദ്രകാളീവിജയം, പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം, ശങ്കരവിജയം ഇത്രയും കൃതികൾ കഥകളി വിഭാഗത്തിലുൾപ്പെടുന്നു. മയൂരകവിയുടെ സൂര്യശതകം, ഭാഗവതത്തിലെ പ്രഥമസ്കന്ധം, പഞ്ചദശിയിലെ ആദ്യത്തെ രണ്ടു പ്രകരണം ഇവ പരിഭാഷപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. സൂര്യശതകം പരിഭാഷ, പുസ്തകമായി പ്രസാധനം ചെയ്തതാണ്. മറ്റുള്ളവ പൂർത്തിയാക്കാൻ സംഗതിയായില്ല. പിന്നെ നാട്യവിദ്യ ഉപജീവിച്ച് കഥകളിക്കു പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകവെണ്ണം ഒരു ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥം കുറിച്ചുകൊണ്ട് എഴുതിസൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. അതെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലശേഷം മകൻ ശ്രീനിവാസക്കുറുപ്പവർക്കൾ 'കഥകളിപ്രകാരം' എന്ന പേരിൽ അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. \*എൻ. ബി. എസ്സ്.-കാരാണ് ആ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന്റെ ചുമതല ഏറ്റെടുത്തിരിക്കുന്നത്.

ബഹുമുഖമായ ശാസ്ത്രവിജ്ഞാനം നേടിയിരുന്നെങ്കിലും വേദാന്തത്തെയാണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി കൂടുതൽ ആദരിച്ചത്. വേദാന്തമെന്നുവെച്ചാൽ അദ്വൈതവേദാന്തം. ശ്രീ ശങ്കരന്റെ അഗ്രന്യമായ യുക്തിവാദങ്ങളും തത്പ്രവർത്തകമായ അദ്വൈതപദ്ധതിയിലെ തത്ത്വസിദ്ധാന്തങ്ങളും ഗുരുനാഥൻ വളരെയധികം ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നു. അതിന്റെ ഒരു സമൂലപ്രകടനമെന്നു പറയാം ശങ്കരവിജയം കഥകളി. ശങ്കരവിജയത്തിൽ മണ്ഡനമിശ്രണം ശ്രീ ശങ്കരനുമായുള്ള വാദസന്ദർഭം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധാർഹമാണ്. കവിയുടെ വേദാന്ത വിഷയകമായ അഗാധവിജ്ഞാനത്തിന്റെ ഏകദേശ രൂപം അവിടെ കാണാം.

## ജഗൻമഥാതം

വേദാന്തം അധികരിച്ച് ഗുരുനാഥൻ സംസാരിച്ചിട്ടുള്ള കൂട്ടത്തിൽ പലപ്പോഴും ഒരു കാര്യം എടുത്തുപറയാറുണ്ടായിരുന്നു. ജഗന്മിഥ്യാവാദത്തെപ്പറ്റിയാണത്. വിവർത്തരൂപമായ ജഗത്ത്, മിഥ്യയാണെന്ന്—അസത്താണെന്ന്—വേദാന്തം നിഷ്കർഷിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ, അതിനെപ്പറ്റി. എന്താണെന്നോ? “വേദാന്തവിഷയങ്ങൾ പലതും തെറ്റിദ്ധരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കയാണത്രേ. അസത് കാര്യവാദംതന്നെ അതിനു തെളിവ്. പ്രപഞ്ചം അസത്താണെന്നു വേദാന്തം അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. അസത്തെന്ന് സത്തല്ലാത്തത്—ഇല്ലാത്തതെന്നർത്ഥം. കൺമുഖിലുള്ള പ്രപഞ്ചം ഇല്ലാത്തത് എന്നു പറ

\*ഒന്നാം പതിപ്പുമാത്രമേ സ. പ്ര. സ. സംഘക്കാർ പബ്ലിഷ് ചെയ്യാൻ ഏറ്റെടുത്തു.

ഞാൻ സാധാരണക്കാരൻ അതെങ്ങനെ വിശ്വസിക്കും? പക്ഷേ, പരമാർത്ഥം അതല്ല. മൂന്നു കാലത്തിലും ഒന്നുപോലിരിക്കാത്തതാണ് വേദാന്തിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ അസത്തു്. പ്രപഞ്ചഗതമായ ഒരു പദാർത്ഥവും എല്ലാക്കാലത്തും ഒരുപോലിരിക്കുന്നില്ല. നിഷ്പ്രഭതീ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു, അങ്ങനെ മാറ്റമുള്ളതാകുകൊണ്ടു് വേദാന്തദൃഷ്ടിയിൽ പ്രപഞ്ചം അസത്തായി. മറിച്ച് പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ വ്യവഹാരസത്തയെ—താല്ക്കാലിക സ്ഥിതിയെ—വേദാന്തം നിഷേധിക്കുന്നില്ല. മറ്റൊരു വാക്കിൽ വ്യവഹാരസത്തയല്ലാതെ പ്രപഞ്ചത്തിനു് പാരമാർത്ഥിക സത്തയില്ലെന്നു മാത്രമേ അസൽകാര്യവാദംകൊണ്ടു വേദാന്തം വിവക്ഷിക്കുന്നുള്ളൂ. ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങൾ ശരിക്കും മനസ്സിലാക്കാത്തതിന്റെ പാകപ്പിഴയാണിതു്. ഇങ്ങനെ വിജ്ഞേയങ്ങളായ പലതും ആ പണ്ഡിതമൂർദ്ധന്യത്തിനിന്നും നേരിട്ടു മനസ്സിലാക്കാൻ എന്നിങ്ങ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

### നിസ്സാർത്ഥ പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തൻ:

പൊതുക്കാര്യപ്രസക്തനായ ഒരു ഉത്തമപൗരൻകൂടിയായിരുന്നു ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി. കക്ഷി മത്സരത്തിലും അവകാശത്തർക്കത്തിലും പേട്ടു നശിക്കാൻ തുടങ്ങിയ അനേകം കുടുംബങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു രക്ഷനേടിയിട്ടുണ്ടു്. അത്തരം കാര്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടി എത്ര പ്രയാസങ്ങൾ സഹിക്കാനും ആ കർമ്മയോഗി സന്നദ്ധനായിരുന്നു. എന്തെങ്കിലും പ്രതിഫലം പറുകയോ ശുപാർശയ്ക്കു വഴങ്ങുകയോ അദ്ദേഹത്തിനിഷ്ടമായിരുന്നില്ല. മറ്റൊരു സവിശേഷതകൂടി. പണ്ഡിതസാധാരണമായ ദാരിദ്ര്യം പന്നിശ്ശേരിയെ തീണ്ടിയിരുന്നില്ല. ലക്ഷ്മീസരസ്വതികൾ സഹാസനാസഹകളെന്ന അപഖ്യുതിക്കു ഒരു മുർത്തമായ നിഷേധവിധിയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. തികഞ്ഞ വിജ്ഞാനി, ഉത്കൃഷ്ടനായ കവി, മികച്ച നാട്യാചാര്യൻ, ഉത്തമപൗരൻ, എല്ലാറ്റിലും മീതേ ആദർശനിഷ്ഠയുള്ള കർമ്മയോഗി ഈ നിലകളിലെല്ലാം സമാരാധനയായിരുന്നു എന്റെ ഗുരുനാഥൻ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള അവർകൾ. അകാലത്തിലുണ്ടായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയോഗം മലയാളക്കരയ്ക്കു പൊതുവിലും കരുനാഗപ്പള്ളിയ്ക്കു പ്രത്യേകിച്ചും ഒരു തീരാറഷ്ടമാണു്.

—0—

\*\*\*\*\*

‘ഞാൻ വേണ്ടതെല്ലാം നാണപിള്ളയ്ക്കു കൊടുത്തിട്ടുണ്ടു്. ഇനി എല്ലാം അവിടെ നിന്നു ഗ്രഹിച്ചാൽ മതി’ — ശ്രീ. കമ്പള്ളത്തു ശംകപ്പിള്ളയോടു ശ്രീ. ചട്ടമ്പിസ്വാമിതിരുവടികൾ.

\*\*\*\*\*

# ശ്രീ ശങ്കരവിജയം- കഥകളിയിൽ

-ഒരു സഫലപരീക്ഷണം-

- എൻ. വി. കൃഷ്ണവാര്യർ

സ്വന്തമായ മാർഗ്ഗം നിർമ്മിച്ച മുന്നേറിയ, ധീരരും പരീക്ഷണ കൗകികളുമായ ആട്ടക്കഥാകൃത്തുക്കളുടെ മുൻനിരയിൽ പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ളയുടെ സ്ഥാനത്തെ ഒന്നുകൂടി ഉറപ്പിക്കുന്നതാണ് ശ്രീശങ്കരവിജയം ആട്ടക്കഥ.

## മാർഗ്ഗം, ദേശി

ഭാരതീയരുടെ കലാചിന്തനത്തിലെ ഒരു അടിസ്ഥാന സങ്കല്പമാണ് 'മാർഗ്ഗം' എന്നും 'ദേശി' എന്നുമുള്ള വിഭജനം. കല പ്രാപ്തിനവും, ശാസ്ത്രകാരന്മാരാൽ വ്യവസ്ഥാപിതവും ആണെങ്കിൽ, അത് 'മാർഗ്ഗം' എന്ന വിഭാഗത്തിലും, പ്രാദേശിക സവിശേഷതകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും അനിയമിതവുമാണെങ്കിൽ, 'ദേശി' എന്ന വിഭാഗത്തിലും ഉൾപ്പെടുന്നു. 'ക്ലാസിക്കൽ' എന്നും ആധുനികർ വ്യവഹരിക്കുന്നത് 'മാർഗ്ഗം'; 'റീജിയണൽ', 'ഫോക്' എന്നെല്ലാം വ്യവഹരിക്കുന്നത് 'ദേശി'.

## കഥകളി-മാർഗ്ഗം

'ദേശി' യായി പിറന്നു 'മാർഗ്ഗ' മായി വികസിക്കുക എന്നതാണ് മിക്ക കലാരൂപങ്ങളുടെയും ചരിത്രം. കഥകളിയുടെ സ്ഥിതിയും വ്യത്യസ്തമല്ല. പ്രാദേശികങ്ങളായ അനുഷ്ഠാന-വിനോദയുദ്ധ-കലകളിലൂടെ വളർന്ന കഥകളി കൊട്ടാരക്കര-കോട്ടയം-തമ്പുരാക്കുന്ന്മാരുടെയും കുപ്പിങ്ങാട്ട് നമ്പൂതിരി മുതലായ പ്രയോഷ്താക്കളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലമായി ഏറെക്കുറെ ഇന്നത്തെ രൂപം കൈക്കൊണ്ടു- 'മാർഗ്ഗ' രൂപം കൈക്കൊണ്ടുഎന്നും പറയാം. ഭരതനാട്യശാസ്ത്രത്തിൽ പ്രതിപാദിതമായ അഭിനയ മാർഗ്ഗത്തോടും, പ്രസിദ്ധ സംഗീതശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പ്രതിപാദിതമായ ഗീത-താളങ്ങളോടും, നാടക നിർമ്മാണം സംബന്ധിച്ച് സംസ്കൃതത്തിലെ

സാഹിത്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിലുള്ള സൈദ്ധാന്തിക നിർദ്ദേശങ്ങളോടും, സംസ്കൃത നാടകങ്ങളിലെ പ്രായോഗിക സമ്പ്രദായങ്ങളോടും, കഥകളിയിലെ സാഹിത്യത്തെയും രംഗപ്രയോഗത്തെയും കഴിയുന്നത്ര കൂടുതൽ പൊരുത്തപ്പെടുത്താനായി, പിന്നീട് പണ്ഡിതന്മാരുടെ യത്നം. എങ്കിലും, ജന്മസിദ്ധമായ 'ദേശിത്വ'ത്തിന്റെ പല സവിശേഷതകളും കഥകളിയിൽ ഇന്നും നഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടില്ല. അതിന്റെ സജീവതയ്ക്കും, ബഹുജനങ്ങൾക്ക് ഇപ്പോഴും അതിലുള്ള താൽപ്പര്യത്തിനും കാരണം ഈ 'ദേശിത്വ'മാണ്. അതേസമയം, കഥകളിയിലെ ഗൗരവം അതിന്റെ 'മാർഗ്ഗത്വ'ത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു.

### രസചിന്ത

കഥകളിയിലെ സാഹിത്യമായ 'ആട്ടക്കഥ'യെ സംസ്കൃത നാടകത്തോടു് അടുപ്പിക്കാൻ ഏറ്റവും സഫലമായി പരിശ്രമിച്ചത് ഉണ്ണായി വാരിയരാണ്. നിർദ്ദിഷ്ടമായ ഒരു ബീജത്തിൽ നിന്ന് വളർന്ന്, പല വിഘ്നങ്ങളെയും അതിജീവിച്ച്, സ്വപ്നഹണിയായ ഒരു ഫലത്തിൽ ('കാര്യ'ത്തിൽ) എത്തുന്നതാവണം നാടകത്തിലെ കഥ എന്നത് സംസ്കൃത നാടകകൃത്തുക്കളുടെ അടിസ്ഥാന ധാരണയാകുന്നു. കഥയുടെ ഈ വികാസത്തിന്റെ വ്യത്യസ്തഘട്ടങ്ങളെ മുഖം, പ്രതിമുഖം, ഗർഭം, വിമർശം, ഉപസംഹാരം എന്നു് അഞ്ച് 'സന്ധി'കളായി സാഹിത്യശാസ്ത്രകാരന്മാർ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഥയുടെ വികാസനായകന്റെ പ്രയത്നങ്ങളുടെ ഫലമാവണം. കഥയിൽ ഉടനീളം ഏറെങ്കിലും ഒരു മനോഭാവത്തിനു് (രസത്തിനു്) പ്രാധാന്യം ഉണ്ടാവുകയും വേണം. നാടകം സർവ്വജനാഭ്യുക്തമായ ഒരു കലയാകയാൽ അതിലെ നായകൻ ധീരോദാത്തനും മുഖ്യരസം വീരശൃംഗാരങ്ങളിലൊന്നും ആയിരിക്കണമെന്നു് പ്രാചീനഭാരതീയ സാഹിത്യശാസ്ത്രകാരന്മാർ സിദ്ധാന്തിച്ചു. മറ്റു രസങ്ങൾ നാടകത്തിൽ ആവാം; പക്ഷേ, അവപ്രധാനങ്ങളായിക്കൂട. 'ശാന്ത'മെന്നതു് നിർവികാരാവസ്ഥയാകയാൽ നാടകത്തിൽ ആ രസത്തിനു് സ്ഥാനമില്ല. ഭരതമുനി 'ശാന്ത'ത്തെ രസമായി കണക്കാക്കാതിരുന്നതു് ഇക്കാരണത്താലാണു്,

മിക്ക ആട്ടക്കഥാകാരന്മാരും ഇക്കാര്യങ്ങളൊന്നും ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. ശൃംഗാരത്തിൽ ആരംഭിച്ചു് രഘു-ഭയോനക-ബീഭേസങ്ങളിൽ അവസാനിക്കുന്നതാണു് പല ആട്ടക്കഥകളിലും ഇതിവൃത്തം. നായകനേക്കാൾ പ്രാധാന്യം ഉപനായകനോ (കിർമ്മീരവധം) പ്രതിനായകനോ (കീചകവധം) കൈവന്നിട്ടുള്ള ആട്ടക്കഥകളുണ്ടു്. വികാരോജ്ജ്വലങ്ങളായ ഏതാനും രംഗങ്ങൾ ഉണ്ടാവണമെന്നല്ലാതെ, തുടർച്ചയായ ഒരു കഥതന്നെ വേണമെന്നവിചാരം പല ആട്ടക്കഥാകൃത്തുക്കൾക്കും, കഥകളി അഭിനേതാക്കൾക്കുമില്ല.

**പന്നിശ്ശേരിയുടെ മാർഗ്ഗരൂപ സംഭാവന:**

പക്ഷേ, പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ളയെപ്പോലെ സംസ്കൃത സാഹിത്യത്തിൽ പരിനിഷ്ഠിതമായ പാണ്ഡിത്യം നേടിയ ഒരു ആട്ടക്കഥാകാരന് താത്പര്യമുണ്ടാവുക, സ്വാഭാവികമായും, സംസ്കൃത നാടകങ്ങളുടെ ലക്ഷണങ്ങളും സാഹിത്യശാസ്ത്രനിർദ്ദേശങ്ങളും സ്വന്തം കൃതികളിൽ ഇണക്കിച്ചേർക്കാനായിരിക്കും. അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ളതും അതുതന്നെ. കഥകളിക്ക് “മാർഗ്ഗ”രൂപം നല്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംഭാവന അവഗണിക്കാനാവാത്തതാണ്.

ഒരു ആട്ടക്കഥയുടെ ഇതിവൃത്തം എന്ന നിലയിൽ ശങ്കരാചാര്യരുടെ ചരിത്രത്തിന് പല പരിമിതികളുണ്ട്. പരമശാന്തനായ ഒരു തത്വജ്ഞാനിയെ നായകനാക്കുമ്പോൾ, ശാന്തരസത്തിനല്ലാതെ വീരത്തിനോ, ശ്രംഗാരത്തിനോ എങ്ങനെ കൃതിയിൽ പ്രാധാന്യം വരും? എല്ലാ കർമ്മങ്ങളും ത്യജിച്ച സന്നയാസി നിശ്ചിത ലക്ഷ്യം നേടാനായി പ്രതിബന്ധങ്ങളോടു മല്ലിട്ടു മുന്നേറുന്നതായി എങ്ങനെ ചിത്രീകരിക്കാനാവും? അങ്ങനെ ചിത്രീകരിച്ചില്ലെങ്കിൽ ആട്ടക്കഥയെ സംസ്കൃതനാടകങ്ങളോടു അടുപ്പിക്കുക എന്ന കൃത്യം ഈ കൃതിയിൽ എങ്ങനെ നിർവ്വഹിക്കപ്പെടും?

**പന്നിശ്ശേരിയുടെ മാർഗദർശകർ:**

“രസഗംഗാധാരം” എന്ന സുപ്രസിദ്ധ സാഹിത്യശാസ്ത്ര ഗ്രന്ഥം രചിച്ച ജഗന്നാഥപണ്ഡിതനാണ് ശ്രീ. നാണപിള്ളയ്ക്ക് ഇവിടെ മാർഗദർശനം നല്കിയതെന്നു തോന്നുന്നു ദാനവീരം, ദയാവീരം, ധർമ്മവീരം, പണ്ഡിത്യവീരം തുടങ്ങി ചീരരസത്തിന് പല രൂപഭേദങ്ങൾ ഉണ്ടാവാമെന്നു ജഗന്നാഥൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശങ്കരാചാര്യരുടെ ജീവിതത്തെ മുന്നോട്ടുനയിച്ച മുഖ്യലക്ഷ്യം, ഹിന്ദുമതത്തിനകത്തു വളർന്നുവന്ന പല മതപദ്ധതികളെ നിരാകരിച്ച് വേദാന്തമതത്തിനുള്ള പരമോൽകൃഷ്ടത സ്ഥാപിക്കുകയായിരുന്നു. ഈലക്ഷ്യം ശങ്കരാചാര്യർ നേടി എന്ന വസ്തുതയുടെ പ്രതീകാത്മകാവിഷ്കരണമാണ് ആചാര്യന്റെ സർവ്വജ്ഞപീഠാരോഹണം. “ഭർമ്മത്താസ്യതമസം ചെമ്മേനിറഞ്ഞു ഭ്രമേ ധർമ്മം മറഞ്ഞു”പ്പോൾ, “മാനുഷവടിവേന്തി ജ്ഞാനപ്രകാശം വീണ്ടും ആനയിച്ചു” ശിവന്റെ അവതാരലീല പ്രപഞ്ചം ചെയ്യുന്ന കഥയിലെ മുഖ്യരസം “ധർമ്മവീരം” ആകാതെവെയുന്നു, ഈ കഥയിലെ നായകന് നാടകനായകനുവേണ്ട ധീരോദാത്തലക്ഷണങ്ങൾ ഇണങ്ങുമെന്നും കാണുക, ശ്രീ. നാണപിള്ളയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പ്രയാസമുള്ള ഒന്നായിരുന്നില്ല. മറ്റു പല ആട്ടക്കഥകളിലും കാണുന്നപോലെ, ഉപകഥകൾ വലിച്ചു നീട്ടാതിരിക്കാനും, ഉപനായകർക്ക് നായകാതിശായിയായ പ്രാധാ

ന്യം നൽകാതിരിക്കാനും യത്നിച്ചപ്പോഴും, രംഗവേദിയിൽ കഥകളി വിജയിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ വിധത്തിൽ വ്യത്യസ്ത രസങ്ങൾ വൈഭവ്യം കൂടാതെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ അദ്ദേഹം വിജയിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഈ വസ്തുതകൾ പണ്ഡിതവരേണ്യനായ പരീക്ഷിതൻ തമ്പുരാൻ ഈ ആട്ടക്കഥയ്ക്കുഴുതിയ അഭിപ്രായത്തിൽ സംക്ഷിപ്തമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കൃതിയിലെ മുഖ്യരസം, നായകന്റെ ധീരോദാത്തത, വ്യത്യസ്ത രസസന്ന പശം മുതലായവയെ സംബന്ധിച്ച തമ്പുരാന്റെ പരാമർശങ്ങൾ, മേല്പറഞ്ഞ പശ്ചാത്തലത്തിൽ മനസ്സിലാക്കപ്പെടേണ്ടവയാണ്.

പല ആട്ടക്കഥാകൃത്തുകളിലും നാം കാണുന്നത് ഗതാനുഗതി കൃതമാണ്. സ്വന്തമായ മാർഗ്ഗം നിർമ്മിച്ചു മുന്നേറിയ, ധീരരും പരീക്ഷണകൃതകികളുമായ ആട്ടക്കഥാകൃത്തുകളുടെ മുൻനിരയിൽ പന്നിശ്ശേരിൽ നാണപിള്ളയുടെ സ്ഥാനത്തെ ഒന്നുകൂടി ഉറപ്പിക്കുന്നതാണ് ശ്രീശങ്കരവിജയം ആട്ടക്കഥ.



ഒരു നിർഭയനായ പണ്ഡിതൻ, ശാസ്ത്രവാദത്തിൽ ആരെയും വെല്ലുവിളിക്കത്തക്ക ശക്തിയേറിയ ബുദ്ധിമാൻ, ഒരു നല്ല വാഗ്മി, ഒരു സംഗീത ശാസ്ത്രജ്ഞൻ, ഒരു നാട്യകലാ വിദഗ്ദ്ധൻ, എന്നീ ഏതെല്ലാം യോഗ്യതകൾ അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നു എന്ന് അദ്ദേഹത്തോടു് അടുത്തു പരിചയിച്ചവർക്കേ അറിയാവൂ.

—ആഗമാനന്ദ സ്വാമികൾ.

നല്ലവണ്ണം വായിക്കുക. അദ്ധ്യാപകരെ എല്ലാം കണ്ടു വന്ദിക്കുക. ഈശ്വരനെ ഭജിക്കുക. നീ ജയിക്കും. ധൈര്യത്തോടു കർത്തവ്യത്തിൽ ദൃഢനിഷ്ഠനായി പ്രവർത്തിക്കുക. പരീക്ഷ കഴിയുംവരെ മറ്റൊരു കാര്യത്തിനും ഒരു മാത്രയും ചെലവാക്കരുത്. മറ്റു കൂടുപാഠിക്കാരോടു കൂടിയിരുന്നു പലതും ഉറപ്പിക്കുക.

29-11-1117

ഉടുപ്പം കെട്ടും ഒക്കെ കുറഞ്ഞ തോതിൽ മതി. മേന്മ കാണിക്കാൻ മേനിത്തുണി വാങ്ങേണ്ട. ഉടുപ്പിന്റെ മോടി കാണിച്ചു് ഇവിടത്തുകാരെ വട്ടത്തിലാക്കിയ പടിഞ്ഞാറന്മാരും അതൊക്കെ കുറച്ചു കേവലം നഗ്നതമയ്ക്കുന്നതേയുള്ളൂ. ഇവിടെയും ജൂബാ ആക്കി. ഇതെല്ലാം ഓർക്കണം.

7-12-1117

(സൂര്യപുരുഷൻ മകനെഴുതിയ കത്തുകളിൽനിന്ന്)

# നിഴൽക്കുത്ത് ആട്ടക്കഥയും അതിന്റെ പ്രസക്തിയും

—ഡോ: മുരളീകൃഷ്ണ

## വ്യക്തിത്വ വൈവിധ്യം

കവി, പണ്ഡിതൻ, ചിന്തകൻ, ആത്മജ്ഞാനി എന്നീ വിവിധ വ്യക്തി പ്രഭാവത്താൽ കഴിഞ്ഞ തലമുറയ്ക്ക് സുപരിചിതനായിരുന്ന ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയുടെ നാമം ഇന്ന് പരക്കെ ഓർമ്മിക്കപ്പെടുന്നത് കഥകളിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മാത്രമാണ്. ജീവിതത്തിന്റെ വിവിധ കർമ്മമണ്ഡലങ്ങളിൽ പ്രകാശംപരത്തി ജ്വലിച്ചുനിന്ന ആ നക്ഷത്രം അരങ്ങിൽ വീഴ്ത്തിയ നിഴൽ ആ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ സമ്പന്നമായ മറ്റു വശങ്ങളെ ഒട്ടൊക്കെ മൂടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലേ എന്നും സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

**ആട്ടക്കഥാ സാഹിത്യമെന്നതിലേറെ അരങ്ങിലെ പ്രകടനോപാധിയായി ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം തന്റെ നാലാട്ടക്കഥകളും വിരചിച്ചത്.**

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള എന്ന അൽഭുത പ്രതിഭാസത്തെ കഥകളിയുമായി മാത്രം ബന്ധപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നത് അദ്ദേഹത്തോടു് നീതിചെയ്യുവാവില്ല. ഇന്നത്തെ തലമുറയ്ക്ക് ആ വ്യക്തി പ്രഭാവത്തെ പൂർണ്ണമായും മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല എന്നതും വേദകരമായ വസ്തുതയാണ്. കേരളത്തിലെ ഒരു കുഗ്രാമത്തിൽ തികച്ചും ഗൃഹസ്ഥനായി ജീവിച്ചുകൊണ്ട് വിജ്ഞാനത്തിന്റെ വിവിധ മണ്ഡലങ്ങളിൽ സ്വന്തം പരിശ്രമത്താൽ അവഗാഹം നേടി നടനായകത്വം വഹിച്ച, ഒടുവിൽ ആത്മീയതയിൽ അഭിരമിച്ച മനസ്സുമായി ലോകത്തോടു യാത്രപറഞ്ഞ അൽഭുതകരരായ വ്യക്തിപ്രഭാവസമ്പന്നരിൽ ഒരാളായിരുന്നു ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള. പുതിയ തലമുറയ്ക്ക് ഇത്തരത്തിലുള്ള മഹത്തായ വ്യക്തിപ്രഭാവം പൂർണ്ണമായും നഷ്ടപ്രായമായിക്കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.



### ആട്ടക്കഥ-അരങ്ങിലെ പ്രകടനോപാധി

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയുടെ അരങ്ങുമായുള്ള ബന്ധം 'കഥകളിപ്രകാരം' എന്ന ശുശ്രൂഷാശാസ്ത്രത്തിലും അദ്ദേഹം വിരചിച്ച നാലോളം ആട്ടക്കഥകളിലും മാത്രമായി ഒതുങ്ങിനിൽക്കുന്ന ഒന്നായിരുന്നു. കഥകളിയുടെ സാഹിത്യത്തിലും അവതരണത്തിലും ജീവിതം മുഴുവനും ഒന്നുപോലെ നിഷ്ഠാതനായാണ് അദ്ദേഹം കഴിഞ്ഞത്. ആട്ടക്കഥയെ സാഹിത്യമെന്നതിലേറെ അരങ്ങിലെ പ്രകടനോപാധിയായി ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം തന്റെ നാലു ആട്ടക്കഥകളും വിരചിച്ചത്. കലാലവ്യംകഥയുടെ രചയിതാവിന്റെ ഭക്തിയോ ഭക്തോന്മുഖനായവർത്താവിന്റെ ഉപാസനയോ ഒന്നുമായിരുന്നില്ല രചനയുടെ പിന്നിൽ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിക്കണ്ടായിരുന്ന പ്രചോദനശക്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ നിറഞ്ഞുനിന്നത് നാനാവർണ്ണവിലാസിനിയായ കഥകളിയുടെ അരങ്ങുമാത്രമായിരുന്നു. കേരളത്തിന്റേതായ ആ കല പഠിച്ചും പഠിപ്പിച്ചും ആസ്വദിച്ചും ജീവിച്ച ആ മഹാനഭാവന്റെ മരണംപോലും അരങ്ങിന്റെ ചടുലമായ ആ ഗന്ധവൈശിഷ്ട്യം ആസ്വദിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയായിരുന്നു. പ്രിയശിഷ്യനായ ശ്രീ ആതനാട്ടു ശിവരാമപിള്ളയെക്കൊണ്ട് 'കഥലഭം' ആടിപ്പിച്ചു കണ്ടുരസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് മരണം അദ്ദേഹത്തെ പ്രാപിച്ചത്.

ഇത്തരത്തിൽ അരങ്ങിന്റെ എല്ലാ മണ്ഡലങ്ങളിലും ഒന്നുപോലെ നിഷ്ഠാതനായിരുന്ന ഒരാൾ രചിക്കുന്ന ആട്ടക്കഥയെ വെറും നൃത്യസാഹിത്യം എന്നതിലുപരി സർവ്വസമർത്ഥമായ അരങ്ങിന്റെ പ്രകാശനം എന്ന നിലയിൽ കാണുകയും പഠിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. കഥകളിഅരങ്ങിന്റെ സാധ്യതകളെ എത്രമാത്രം ഉൾക്കൊള്ളാനും ചൂഷണംചെയ്യാനും കഴിയുന്നു എന്നതിലാണ് ഇത്തരത്തിലുള്ള രചനയുടെ പ്രസക്തി. അരങ്ങുമായുള്ള സുദീർഘമായ പരിചയം എങ്ങനെ നളചരിത കർത്താവിനു അരങ്ങിനേയും കവച്ചു വളർന്നുനിൽക്കുന്ന ഒരു മഹാകാവ്യം സൃഷ്ടിക്കാൻ കാരണമായി എന്നതും ഇവിടെ സ്മരണീയമാണ്. ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയുടെ കാര്യത്തിലും ഇതുതന്നെയാണ് സംഭവിച്ചത്. അരങ്ങിൽ അനോളം നിലനിന്ന പതിവുരീതികളിൽനിന്നും തികച്ചും ഭിന്നവും എന്നാൽ ക്ലാസിക് കഥകൾക്കൊപ്പം രസനീയവുമായ ഒരു ആട്ടക്കഥയുടെ രചനയിലൂടെ കഥകളിക്ക് പുതിയ രൂപവും ഭാവവും പകർന്നു നൽകാൻ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിക്കു കഴിഞ്ഞു.

### ഏറ്റവും പ്രകാശംനേടിയ കഥ

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള രചിച്ച നാലു ആട്ടക്കഥകളിൽ ഏറ്റവും പ്രകാശം നേടിയത് 'നിഴൽക്കുത്തു' കഥയാണ്.

അന്നത്തെ കഥകളി നടന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന ശ്രീ. മാത്തൂർ കണ്ണുപിള്ളപ്പണിക്കരശാന്റെ പ്രേരണകൊണ്ടാണ് ഇത്തരത്തിലൊരാട്ടക്കഥ താൻ രചിക്കാൻ ഇടയായതെന്ന് ഗ്രന്ഥകർത്താവു തന്നെ തുറന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അത് പില്ലാലത്തു് അരങ്ങിലെ അതുതങ്ങളിലൊന്നായി പരിണമിക്കുകയുംചെയ്തു. നിഴൽക്കുത്തു കഥ അരങ്ങിൽ നേടിയ വിജയംതന്നെ ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ കഥകളി സംസ്കാരത്തിന്റെ വ്യക്തമായ നിദർശനമാണ്.

കഥകളിയുടെ അരങ്ങിൽ അവതരിപ്പിക്കാനായി സുഹൃത് പ്രേരണയാൽ രചിക്കപ്പെട്ട ഒരു കാവ്യനാടകം മാത്രമായി നിഴൽക്കുത്തിനെ കാണുന്നത് ആ ഗ്രന്ഥത്തോടു് നീതിചെയ്യുവാവില്ല. മറ്റു് അവകാശവാദങ്ങളിൽ നിന്നൊക്കെ വിനയത്തോടെ ഒഴിഞ്ഞു നിന്നു് കർമ്മകാരയിരൂതം സുഹൃത്തിന്റെ ചുമലിൽ ഉറപ്പിക്ക മാത്രമാണ് ഗ്രന്ഥകാരൻ ചെയ്തതു്. ഏഴുതുക്കാരൻ്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ മറയ ഏഴുതുന്ന വരികളിലും ഭാവങ്ങളിലും പകർത്തപ്പെടുന്ന പൂർവ്വകാവ്യ സിദ്ധാന്തം ഇവിടെ പൂർണ്ണമായും അനവർതനമായിരിക്കുന്നു. കഥകളി അരങ്ങിന്റെ ഏറ്റവും നിഗൂഢമായ നാഡിത്തരസ്വകൾ പോലും തൊട്ടറിയാൻ കഴിഞ്ഞ ഒരു വിദഗ്ദ്ധ മനസ്സിന്റെ രചനയായി നിഴൽക്കുത്തു് പരിണമിച്ചു. ഈ കാവ്യനാടകത്തിനു് കഥകളി സാഹിത്യത്തിലുള്ള പ്രാധാന്യവും അതിന്റെ രചനയ്ക്കുപിന്നിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന സാമൂഹ്യപ്രസക്തിയും ഇന്നും വേണ്ട വിധത്തിൽ പഠനവിഷയമായിട്ടില്ല എന്നതു് തികച്ചും വേദകരമായ ഒരു വസ്തുതയാണ്. കൂടുതൽ പഠനവും ഗവേഷണവും ആവശ്യമുള്ള ഒരു കാവ്യശാഖയാണ് ഇതു്.

### നിഴൽക്കുത്തിൽ വരുത്തിയ പരിവർത്തനം:

കഥകളി മർമ്മജ്ഞനായ ഗ്രന്ഥകാരൻ സ്വയം ഒരു കഥാകർത്താവിന്റെ വേഷമണിഞ്ഞപ്പോൾ വർഷങ്ങളായി താൻ അരങ്ങിൽനിന്നും വലിച്ചെടുത്ത മധ്യ മുഴുവൻ പാകപ്പെടുത്തി അരങ്ങിലും മനസ്സിലും ഒന്നുപോലെ രസനീയമാകുന്ന ഒരു സുധാസഞ്ചയം സൃഷ്ടിക്കുകയായിരുന്നു. വർഷങ്ങളായി പതിവുചാലുകളിൽ മാത്രം കാങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന കഥകളിയെ പുതിയ ഒരു പരീക്ഷണത്തിന്റേയും പരിവർത്തനത്തിന്റേയും വിഹായസ്സിലേക്കു് കൊണ്ടുചെന്നെത്തിക്കാനും അതിലൂടെ ഗ്രന്ഥകാരനു് കഴിഞ്ഞു. കലായിലും അവതരണത്തിലും വരുത്തിയ വിപ്ലവകരമായ ഈ പരിവർത്തനമാണ് നിഴൽക്കുത്തിനെ മറ്റു് ആട്ടക്കഥകളിൽനിന്നും മാറ്റി നിർത്തുന്നത്.

തികച്ചും കേരളീയമായ ഒരു കലയാണ് കഥകളി എന്നിരിക്കിലും കഥകളിയരങ്ങിൽ വരുന്ന വേഷങ്ങളും അവിടെ പ്രസരിക്കുന്ന കാവ്യസംസ്കാരവും പൂണ്ണമായും പുരാണപ്രോക്തവും ക്ലാസികു്

തലത്തിലുള്ളതുമാണ്. തുളളലിൽ ദൃശ്യമാവുന്ന വിധത്തിലുള്ള കേരളീയത കഥകളിൽ അരങ്ങിൽ ഇപ്പോൾ പൂർണ്ണമായും ഇല്ലതന്നെ. സാധാരണ മനുഷ്യരും ഗ്രാമ്യസംസ്കാരവും ഒട്ടുതന്നെ അവിടെ പ്രതിഫലിക്കപ്പെടുന്നില്ല. കഥയുടെ ക്ലാസിക്ക് തലത്തിലുള്ള ആവിഷ്കാരത്തിനിടയിൽ വല്ലപ്പോഴും ഒരു കഥാപാത്രം അത്തരത്തിലുള്ള സങ്കേതം ആവിഷ്കരിച്ചാലായി എന്നുമാത്രം. പിന്നെ നടന്മാരാണ് തങ്ങളുടെ അതിസമർത്ഥമായ ആവിഷ്കരണത്തിലൂടെ കഥാപാത്രങ്ങൾക്ക് കഴിയുന്നത്ര കേരളീയത നൽകിക്കൊണ്ടിരുന്നതും. നടന്മാർ പുരാണ കഥാപാത്രങ്ങളെ അരങ്ങിൽ അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴും ആട്ടക്കഥാകാരന്മാർ പുതിയ കഥകൾ രചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴുമൊക്കെ ക്ലാസിക്ക് പാരമ്പര്യം നിലനിർത്താനുള്ള ബോധപൂർവ്വമായ ശ്രമം എപ്പോഴും പിന്നിലുണ്ടായിരുന്നു. ഇവിടെയാണ് 'നിഴൽക്കുത്തി'ന്റെ ഏറ്റവും വലിയ പ്രസക്തി ദൃശ്യമാകുന്നത്. അരങ്ങിൽ നടത്തിയ അതിധീരമായ ഒരു പരീക്ഷണത്തിലൂടെ ക്ലാസിക്സും ഗ്രന്ഥപുരമായ സാംസ്കാരിക സവിശേഷതകളെ സമർത്ഥമായ വിധത്തിൽ സമാകലനം ചെയ്ത് അരങ്ങിൽ വിജയിക്കുന്ന ഒരു കഥ സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് ഗ്രന്ഥകാരൻ ഒരു പരിവർത്തനത്തിന് തുടക്കം കുറിക്കുകയും ചെയ്തു.

മാവാരതം നിഴൽക്കുത്തു പാട്ടിൽനിന്നും എടുത്ത ഗ്രാമ്യകഥയുടെ അസ്തിവാരത്തിലാണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണുപിള്ള തന്റെ നാട്യകാവ്യസൗധം പടുത്തുയർത്തിയത്. ഇത്തരത്തിൽ ഒരു കഥ തന്റെ കാവ്യരചനയ്ക്കായി തിരഞ്ഞെടുക്കാനും തികച്ചും പുതിയ രൂപത്തിലും ഭാവത്തിലുമുള്ള കുറെ കഥാപാത്രങ്ങളെ അരങ്ങിൽ അവതരിപ്പിക്കാനും ഗ്രന്ഥകാരനെ പ്രേരിപ്പിച്ചത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സവിശേഷമായ വ്യക്തിപ്രഭാവവും സംഭിന്നമായ മനോനിലയും തന്നെയാണിരിക്കണം. സ്രഷ്ടാവ് തന്റെ ഹൃദയത്തെ ഛായയിലാക്കുവോൾ അതിൽ പ്രതിഫലിക്കുന്നത് സ്വന്തം ഹൃദയത്തിന്റെ നിഴൽതന്നെയാവും. നിഴൽക്കുത്തിന്റെ രചനയിലും സംഭവിച്ചത് ഇതുതന്നെയാണ്. മാവാരതത്തിന്റെ രത്നശേഖരത്തിൽനിന്നും തിരഞ്ഞെടുത്ത കുറെ മുത്തുകളെ തികച്ചും ഗ്രാമ്യമായ കുറെ സങ്കല്പബിംബങ്ങളുമായി വിലയിപ്പിച്ച മഹാകാവ്യലക്ഷണസമ്പന്നമായ ഒരു കൃതി സ്രഷ്ടിക്കുകയാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തത്. ആ കാവ്യത്തിലൂടെ കഥകളിഅരങ്ങിന്റെ വിശാലമായ സാധ്യതകളെ പൂർണ്ണമായും ചൂഷണം ചെയ്യാനും അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞു. വിവിധ രസങ്ങളുടെ സമ്മോഹനമായ സമ്മേളനത്തിലൂടെ കഥയെ അരങ്ങിൽ ഏവർക്കും രസനീയമായ വിധത്തിൽ സങ്കല്പിക്കാനും അദ്ദേഹം തുനിഞ്ഞു. കഥകളിയുടെ അരങ്ങുമായുള്ള സുദീർഘബന്ധത്തിലൂടെ താൻ സ്വാംശീകരിച്ച കലാസംസ്കാരം മുഴുവൻ കഥയിലൂടെ അവതരിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അവയിലുടനീളം തന്റെ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ പൂർണ്ണമായ നി

ഴൽ പ്രസരിപ്പിക്കാനും കഴിഞ്ഞു എന്നതാണ് നിഴൽക്കുത്തിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ നേട്ടം.

**മലയൻ നായകവേഷം:**

നിഴൽക്കുത്തു കഥയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന കഥാപാത്രങ്ങളെല്ലാംതന്നെ കഥകളിയുടെ അരങ്ങിൽ സുപരിചിതരാണ്. മഹാഭാരതത്തിലെ കഥാപാത്രങ്ങളെ മാറിനിറുത്തിയാൽ കഥകളിരംഗം തികച്ചും ശുഷ്കമായിത്തീരും. മനുഷ്യമനസ്സുകളിൽ നിറഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന ഈ മഹത്തായ കഥാപാത്രങ്ങൾക്കൊപ്പം തികച്ചും ഗ്രാമ്യകഥാപാത്രങ്ങളായ മലയനേയും മലയത്തിലേയും അവതരിപ്പിക്കുക എന്ന ധീരമായ പരീക്ഷണമാണ് നിഴൽക്കുത്തിൽ കാണുന്നത്. മഹത്തായ മനുഷ്യജീവിതങ്ങൾക്കൊപ്പം സാധാരണ മനുഷ്യരുടെ ജീവിതചര്യകളും അങ്ങനെ അരങ്ങിലേക്ക് കടന്നുവന്നു. നിഴൽക്കുത്തു കഥയിലൂടെ കടന്നുപോകുന്ന ആസ്വാദകന്റെ ശ്രദ്ധ ഏറ്റവും കൂടുതൽ പതിയുന്നത് പ്രധാന കഥാപാത്രങ്ങളായ മലയനിലും മലയത്തിലുമുമാണ്. പാണ്ഡവ കൗരവാദികൾ കഥാനായക സ്ഥാനങ്ങളിലുണ്ടെങ്കിലും കഥ കേന്ദ്രീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് മുഴുവൻ മലയ ദമ്പതികളെ ചുറ്റിയാണല്ലോ. നായകനായി കഥയിൽ അവരോധിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും നായകസ്ഥാനം മലയനുതന്നെയാണ്. മലയനാണ് നിഴൽക്കുത്തു കഥയുടെ കേന്ദ്രബിന്ദു. പുരാണ പുരുഷന്മാരും ദിവ്യാത്മാക്കളും വിഹരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കഥകളിയുടെ അരങ്ങിൽ തികച്ചും സാധാരണക്കാരായ രണ്ടു ഗ്രാമ്യകഥാപാത്രങ്ങളെ നടുനായകസ്ഥാനം നല്കി പ്രതിഷ്ഠിച്ചുകൊണ്ട് പാത്രസൃഷ്ടിയിൽ ഏറ്റവും വലിയ വിപ്ലവകരമായ ഒരു പരീക്ഷണം നടത്തുകയായിരുന്നു ഗ്രന്ഥകാരൻ ചെയ്തത്. കൃതി രചിക്കപ്പെട്ട പശ്ചാത്തലവും ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ ജീവിതവും അടുത്തടുത്തുവെച്ചു നിരീക്ഷിച്ചാൽ മാത്രമേ ഈ രചനയുടെ ഏറ്റവും പ്രകടമായ സാമൂഹ്യപ്രസക്തി മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയൂ. ലൗകികജീവിതത്തിന്റെ കഞ്ഞാഴക്കിൽ ആവോളം മുങ്ങിനിന്ന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള ഏറ്റവും കൂടുതൽ വ്യക്തിപ്രഭാവം പ്രദർശിപ്പിച്ചത് ആത്മീയാന്വേഷണത്തിലായിരുന്നല്ലോ. ശ്രീ. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദരെ ഗുരുസ്ഥാനത്തു് അവരോധിക്കുകയും വിദ്യാധിരാജനായ ശ്രീ. ചട്ടമ്പിസ്വാമികളിൽനിന്നും ആത്മീയോപദേശം നേടുകയും ചെയ്തിരുന്ന ഗ്രന്ഥകാരൻ ജീവനുക്തപദത്തിലേക്ക് ഉയരുകയും ചെയ്തു. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള ജീവിച്ചത് കേരളത്തിന്റെ സാമൂഹ്യാന്തരീക്ഷത്തിൽ പരിവർത്തനത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഫലദായകങ്ങളായ അടിച്ചൊഴുക്കുകൾ ഉയിർക്കൊണ്ട ഒരു കാലത്തായിരുന്നു. പരിവർത്തനത്തിന്റെ നടുനായകത്വം വഹിച്ച രണ്ട് ആത്മീയാചാര്യന്മാരായിരുന്നു ശ്രീ. ചട്ടമ്പിസ്വാമികളും നാരായണഗുരുദേവനും. ഇവരുമായുള്ള നിരന്തര സാമീപ്യത്തിലൂടെ

പരിവർത്തനത്തിന്റെ അലകളെ തന്റെ മനോസാഗരത്തിലേക്ക് പ്രവേശിപ്പിക്കാനും ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ കഴിഞ്ഞു. നിത്യതപ്തമായ മനസ്സുമായി ഉണർന്നിരിക്കുന്ന ഏതു അന്വേഷിക്കും ഒഴിച്ചുനിർത്താനാവാത്ത വിധത്തിൽ അന്ന് ഈ സന്ദേശം സമൂഹമദ്ധ്യത്തിലേക്ക് കടന്നുചെന്നിരുന്നു. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ മനസ്സ് അത് പൂർണ്ണമായ വിധത്തിൽ ഉൾക്കൊണ്ടിരുന്നു എന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതംതന്നെ തെളിവുനൽകുന്നു. മനുഷ്യനെ ഒന്നായി കാണാനും ആ സമൂഹത്തിലൂടെ സമുന്നതനായ സാമൂഹ്യ മനുഷ്യനെ സങ്കല്പം സ്വാർത്ഥതകൾക്കും കേരളത്തിന്റെ ആത്മീയാചാര്യന്മാർ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ആ ദശാസന്ധിയിൽ നിഴൽക്കത്തിന്റെ രചനയിലൂടെ തന്റേതായ സന്ദേശവും സംഭാവനയും പൂർണ്ണമായി അർപ്പിക്കാൻ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ കഴിഞ്ഞു.

സമൂഹത്തിന്റെ ഏറ്റവും അടിത്തട്ടിൽ ജീവിക്കുന്ന മലയനെ കേന്ദ്രകഥാപാത്രമാക്കി ഇത്തരത്തിൽ ഒരു നടനകാവ്യം പുനഃസൃഷ്ടിക്കാൻ ഗ്രന്ഥകാരനെ പ്രേരിപ്പിച്ച ചേതോവികാരം ഈ പരിവർത്തനസങ്കല്പംതന്നെയായിരിക്കണം. പുരാണ കഥാപാത്രങ്ങളെക്കാളുപരി കഥാപാത്രത്തിൽ തെളിഞ്ഞുനില്ക്കുന്ന മലയദമ്പതികളുടെ സംസ്കാരസ്വഭാവമായ മനസ്സിന്റെ ചിത്രണം ഈ സങ്കല്പത്തിന്റെ സാധൂകരണംതന്നെയാണ്.

ചക്രവർത്തിയും അധിനായകനുമായ സുയോധനന്റെമുന്നിൽ അവസാന നിമിഷംവരെ തന്റെ വ്യക്തിത്വം ബലികഴിക്കാതെ മലയൻ പിടിച്ചുനില്ക്കുന്നു. ഒടുവിൽ അധികാരഗർവ്വത്തിനുമുന്നിൽ നിസ്സഹായനായി സ്വയം സമർപ്പിക്കപ്പെടുകയാണ് ആ കഥാപാത്രം. ആത്മനിന്ദയോടെ ദർവഹമായ ചതിപ്രയോഗത്തിന് നിയുക്തനാവുന്ന മലയന്റെ ചിത്രം മഹത്തായ ദുരന്തകഥാപാത്രസങ്കല്പങ്ങളെ ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. അധികാരത്തിനുപോലും നിയന്ത്രിക്കാനാവാത്ത മലയത്തിയുടെ മനസ്സ് മറ്റൊരു പൂർണ്ണ വ്യക്തിപ്രഭാവത്തിന്റെ അനാവരണം നിർവ്വഹിക്കുന്നു.

ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ പാദാരവിന്ദത്തിൽ സ്വയം അർപ്പിച്ച പശ്ചാത്താപത്തിലൂടെ ആത്മശാന്തി നേടുന്ന മലയന്റെ ചിത്രം അങ്ങനെ അഗാധമായ ഒരു സാമൂഹ്യമനശ്ശാസ്ത്രത്തിന്റെ സമർത്ഥമായ വിശകലനമായി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു. അന്നോളമുള്ള ആട്ടക്കഥാസാഹിത്യത്തിലെ ഞും ഇത്രയേറെ വ്യത്യസ്തവും വിപ്ലവാത്മകവുമായ ഒരു കഥാപാത്രം സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. മലയത്തിയെന്ന കഥാപാത്രത്തിൽ മഹാഭാരതത്തിലെ കന്തിയുടെ ദുഃഖത്തെ പൂർണ്ണമായും ആവാഹിച്ചുനിർത്താനും ഗ്രന്ഥകർത്താവിനു കഴിഞ്ഞു. പുരാണ കഥാപാത്രങ്ങളുടെ മഹോന്നത തലങ്ങളിലേക്ക് അപരിഷ്കൃതം സമൂഹത്തിലെ ഏറ്റവും അടിത്തട്ടിൽ ഉള്ളവരുമായ മലയദമ്പതികളെ

തുല്യനിലയിൽ സ്ഥാനം നല്കി ഉയർത്തിനിർത്തി അവതരിപ്പിച്ചതാണ് ഈ ആട്ടക്കഥയുടെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ സമൂഹ്യപ്രസക്തി. ഗ്രന്ഥകാരന്റെ ജീവിതവും കാലവും പശ്ചാത്തലമാക്കി കൂടുതൽ ഗവേഷണപഠനത്തിന് വിഷയമാക്കേണ്ടതാണ് ഈ ആട്ടക്കഥ.

നിഴൽക്കുത്തു കഥയിൽ കഥകളി രംഗത്തുനിന്നും താൻ ദീർഘകാലമായി സ്വാംശീകരിച്ച സംസ്കാരം മുഴുവൻ ഉൾക്കൊള്ളിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു എന്ന കാര്യം ആദ്യംതന്നെ സൂചിപ്പിച്ചു. ഒപ്പം തനതായ മന്ത്രവാദത്തിന്റേയും ആഭിചാരക്രിയകളുടെയും ദൃശ്യംശത്തെ ഉൾക്കൊള്ളിക്കാനും അങ്ങനെ രംഗത്തെ കൂടുതൽ പ്രകടനാത്മകമാക്കാനും ഗ്രന്ഥകാരൻ സാധിച്ചു. ഗ്രന്ഥകർത്താവ് സംഗീതജ്ഞനും നടനും നാട്യശാസ്ത്രപണ്ഡിതനുമായത് ഈ സ്വാംശീകരണത്തെ കൂടുതൽ സമ്പന്നമാക്കുകയും ചെയ്തു.

നിഴൽക്കുത്തു കഥയിൽ കഥാപാത്രങ്ങൾക്കെല്ലാം പൂർണ്ണമായ വ്യക്തിത്വവും അഭിനയസാധ്യതയും നൽകാൻ കഴിഞ്ഞതാണ് രചനയുടെ മറ്റൊരു സവിശേഷത. ഇത്രയും അധികം പച്ചവേഷങ്ങൾ ഒരു രംഗത്തിൽ ഒന്നിച്ചു് ആടുന്നത് ദുര്യോധനവധം കഥയിൽ മാത്രമാണെന്നു തോന്നുന്നു. ദുര്യോധനവധം കഥയിലെ ഏറ്റവും മനോഹരമായ ദൃശ്യഭാഗവും ആ രംഗമാണല്ലോ. നിഴൽക്കുത്തിലും നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്ന പാണ്ഡവസഭസ്സിലൂടെ അരങ്ങിന്റെ ദൃശ്യസൗന്ദര്യത്തെ ഏറ്റവും മനോഹരമായ വിധത്തിൽ ആവിഷ്കരിച്ചിരിക്കുന്നു.

നിഴൽക്കുത്തിലെ ഓരോ കഥാപാത്രങ്ങളും നടന്മാർക്ക് ഒരു തരം വെല്ലുവിളി തന്നെയാണ്. ഭീമസേനന്റെ സവിധത്തിൽ നില്ക്കുന്ന പാണ്ഡവരിയുടെ വർണ്ണനയിൽ (പുലർകാലവരാംഗിയെ ഈർപ്പ്യാകലമായും....രംഗം 4 പദം 4) നടന്റെ മാറ്റമുള്ള നോക്കുന്ന ഏകലോചനപ്രയോഗം കാണാം. കോട്ടയം കഥകളിൽ കാണുന്ന രസപുഷ്പകലമായ പല രംഗങ്ങളുടെയും പുനരവതരണം നിഴൽക്കുത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗത്തുണ്ട്. കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയത്തിലെ കഥലഭളം പ്രയോഗം ('കാലേസ്സിൻ പാർത്ഥ'-രംഗം 5) തുടങ്ങി ചടുലമായ ഇരുന്നാട്ടത്തിന്റെ സമർത്ഥമായ ആവിഷ്കരണവും നിഴൽക്കുത്തിലുണ്ട്. പാണ്ഡവസഭസ്സിലെ പടങ്ങളിൽ മനസ്സുതീ തുടങ്ങിയ നീതി ശാസനങ്ങളുടെ പരിചര്യകൾ നിബന്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. സ്രീവേഷത്തിന് ഇത്രയേറെ അഭിനയസാധ്യത ഉള്ള മറ്റൊരു ആട്ടക്കഥ ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. കർത്താവിന്റെ വിപുലമായ ഗ്രന്ഥചരിച്ചര്യവും സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലുമുള്ള കവിതാവ്യാസനെയും ഒന്നുപോലെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നവയാണ് പടങ്ങളെല്ലാംതന്നെ. കാവ്യഗുണവും സംഗീതമധുരിമയും അഭിനയസാധ്യതയും ഒന്നുപോലെ നിറഞ്ഞുനിൽക്കുന്ന ഈ ആട്ടക്കഥയുടെ രചനയിലൂടെ ആ തൗര്യ

ത്രികസങ്കല്പത്തെ അരങ്ങിൽ പൂർണ്ണമായും ആവിഷ്കരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ടാണ് നിഴൽക്കുത്തു് ഇത്രയേറെ പ്രചാരം നേടിയെടുത്തതു്.

### നിഴൽക്കുത്തിന്റെ ഇന്നത്തെ അഭിനയ ന്യൂനത:

നിഴൽക്കുത്തിന്റെ സാമൂഹ്യപ്രസക്തിയും കവിതാഗുണവും രംഗപ്രയോഗക്ഷമതയും വിലയിരുത്തുമ്പോൾ മനസ്സിലെത്തുന്നത് ഇന്ന് ഈ കഥ രംഗത്തു് അവതരിപ്പിക്കുന്ന രീതിയാണു്. അതു് ഒട്ടുംതന്നെ നീതീകരിക്കാവുന്ന വിധത്തിലല്ല എന്നു പറയേണ്ടിവരുന്നു. നിഴൽക്കുത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗം ഇപ്പോൾ ഒരിടത്തും സാധാരണയായി ആടിക്കാണാറില്ല. ദൃശ്യപ്രധാനമായ രണ്ടാംഭാഗം അവതരിപ്പിക്കാനാണു് കൗതുകം കൂടുതലും. നിഴൽക്കുത്തിന്റെ ഇന്നത്തെ രംഗാവതരണത്തിലൂടെ മാത്രം ഗ്രന്ഥത്തെ പരിചയപ്പെടുന്നവർക്കു് ഒന്നാം പകുതിയിലേ കാവ്യപൗഷ്കല്യവും അഭിനയസങ്കേതവും പൂർണ്ണമായും നഷ്ടപ്പെടുന്നു. രണ്ടാംഭാഗത്തിന്റെ രംഗാവതരണത്തിൽ തന്നെ തികച്ചും ലഘുവത്തോടുകൂടിയ ഒരുതരം സമീപനമാണു് മിക്ക നടന്മാരും കൈക്കൊള്ളുന്നത്.

ത്രിശർത്തനം മന്ത്രവാദിയും തമ്മിലുള്ള രംഗം മിക്കപ്പോഴും കോമാളിക്കളിപ്പോലെ തരംതാഴുന്നു. മന്ത്രവാദത്തിന്റെ അവതരണത്തിലും പ്രത്യേക ചിട്ടകളൊന്നും തന്നെ ദീക്ഷിക്കാനില്ല. ആവശ്യത്തിലേറെ നാടകീയത നല്കിയാണു് ആ രംഗങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നത്. സാധാരണക്കാരന്റെ കയ്യിടി നേടാനുള്ള ഈ ചെപ്പടി വിദ്യകളിലൂടെ നഷ്ടമാകുന്നത് കഥയുടെ ഗൗരവും തനിമയുമാണെന്ന സത്യം ഇന്ന് പലരും അറിയുന്നില്ല. ഗ്രന്ഥത്തിനോടും ഗ്രന്ഥകർത്താവിനോടും നീതിചെയ്യാത്ത ഇന്നത്തെ കഥാവതരണം കഥകളിയുടെ ഭാവി സൂക്ഷിപ്പുകാർ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട ഒന്നാണെന്നു മാത്രം സൂചിപ്പിക്കട്ടെ.

പത്തൊൻപതാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ പൂർവ്വാർത്ഥത്തിൽ കേരളത്തിൽ ഉയിർകൊണ്ട ആത്മീയാചാര്യന്മാർ ആത്മീയതയിൽ അഭിരമിച്ചുകൊണ്ടു് ലൗകികതയുടെ പ്രകാശം പ്രസരിപ്പിച്ചപ്പോൾ ലൗകികനും കവിയും ചിന്തകനുമായിരുന്ന ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണുപിള്ള ലൗകിക ജീവിതത്തിൽ ആകണ്ഠ മുങ്ങിനിന്നു് ആത്മീയതയുടെ പ്രകാശം പ്രസരിപ്പിച്ച വ്യക്തിയായിരുന്നു. കഥകളിയുടെ രംഗത്തു മാത്രമായി ഒതുക്കിനിർത്തി അദ്ദേഹത്തെ പഠിക്കാനും വിലയിരുത്താനും ശ്രമിക്കുന്നത് ഒട്ടുംതന്നെ നീതിമത്കരിക്കാവുന്ന പ്രവണതയല്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശാലമായ വ്യക്തിത്വവും ജീവിതവും പഠനവിഷയമാക്കിയാലേ സാമൂഹ്യരംഗത്തു് അദ്ദേഹം ന

(ശേഷം 151-ാംപേജിൽ അവസാനം)

# ഗുരുവും ശിഷ്യനും

- സി. പി. അരുമനായകപ്പണിക്കർ -

എല്ലാ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ഗുരു വേണം. നേടിയ വിദ്യാ സമ ലമാവാൻ ഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹം വേണം. ഈ സ്ഥിതിയിൽ പഠിക്കും പഠിപ്പിക്കും ചെയ്ത ജീവിതം പരമധന്യമാക്കിയ ഗുരുവും ശി ഷ്യനുമാണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയും ശ്രീ. പണിക്കരും.

## ഗുരുശിഷ്യബന്ധം:

ആർഷഭാരതം പണ്ടേ ഗുരുശിഷ്യബന്ധത്തെ പരമപവിത്രമാ യി കരുതി സമാദരിച്ചുവരുന്നു. പാണ്ഡിത്യം, ബ്രഹ്മനിഷ്ഠം, വാ ത്സല്യം തുടങ്ങിയ ഗുണങ്ങൾ ഗുരുനാഥന്മാരിലും, ഭക്തി, ശ്രദ്ധ, വി ശ്വാസം, വിനയം മുതലായ ഗുണങ്ങൾ ശിഷ്യന്മാരിലും വിളങ്ങിയി രുന്നു. ബ്രഹ്മനിഷ്ഠരായ ആചാര്യന്മാരും ബ്രഹ്മചാരികളായ അ ന്തേവാസികളും ഒരുപോലെ നിഷ്ഠയോടെ തപസ്സാധ്യമായ നിരന്തരാ യി ജീവിച്ചുപോന്നു.

ഈശ്വരനെ അറിഞ്ഞല്ലാതെ യഥാർത്ഥത്തിൽ നാം ഒന്നും അ റിയുന്നില്ല. ഈശ്വരനെ അറിഞ്ഞ പുണ്യപുരുഷന്മാരാണ് ഗുരുക്ക ന്മാർ. അവരാണ് നമ്മെ ഈശ്വരഭാവത്തിലേക്കു അടുപ്പിക്കുന്നത്. അതുകൊണ്ടാണ് നാം അത്യുന്നതമായ സ്മാനം നമ്മുടെ ആചാര്യ ന്മാർക്കു നൽകിയിരിക്കുന്നത്. ഗുരുവും ഈശ്വരനും തമ്മിൽ മോ ക്ഷേപ്ചര്യക്കു ഭേദം കാണേണ്ടതെന്നാണ് വിധി,

ഒന്നിടയ്ക്കു സംഭാവനകൾ പൂർണ്ണമായും മനസ്സിലാക്കാനാവില്ല. ഗ്രന്ഥവും ഗ്രന്ഥകാരനും സാമൂഹ്യപശ്ചാത്തലവുമൊക്കെ ഭാവിയിൽ കാര്യമാ യ ഗവേഷണത്തിനും പഠനത്തിനും പാത്രമാകുമെന്ന് പ്രത്യാശി കാം. കഴിഞ്ഞുപോയ തലമുറയിലെ ഉജ്ജ്വല നക്ഷത്രങ്ങളിലൊ ന്നായിരുന്ന ആ വ്യക്തിപ്രഭാവത്തിന്റെ പൂർണ്ണമായ പഠനം തലമു രകൾക്കു എന്നും ഉത്തേജനം നൽകുന്ന ഒന്നായിരിക്കും. സൂര്യപുരു ഷന്റെ പാദത്തിൽ എന്റെയും പ്രണാമം അർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.





‘ശരീരംസുരൂപംതഥാവാകളതും  
യശശ്ചാഭിരൂപംധനംമേരുതലും;  
മനശ്ചേന്നലഗം ഗുരോരംഘ്രി പത്മേ  
തതകിം! തതകിം! തതകിം! തതകിം!

ഗുരുപാദങ്ങളിൽ മനസ്സു ലയിപ്പിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ മറെറൊരു നേട്ടങ്ങളും നിഷ്ഫലംതന്നെ എന്നു മറ്റൊരു മഹാനും ഇതിൽ അരുളിച്ചെയ്തിരിക്കുന്നതു കാണുക. ഗുരുസന്നിധിയിൽ മാത്രം അദ്വൈതഭാവം അരുതു്. എന്നിങ്ങനെ നിരവധി വിധിനിഷേധങ്ങൾ ഗുരുമാഹാത്മ്യത്തെ സ്പഷ്ടമാക്കുന്നവയായുണ്ടു്.

സ്വയം ആനന്ദവും ശാന്തിയും പൂർണ്ണമായി അനുഭവിക്കുന്ന ഗുരുനാഥന്മാർ. അവർ ലോകംഗുളത്തിനുവേണ്ടി മാത്രം ജീവിക്കുന്നു. നവത്വവും മാധുര്യവും സുന്ദര്യവും പകർന്നുതന്നു് ആരെയും അറിയിക്കാതെ നമ്മുടെ ഹൃദയത്തെ ആനന്ദിപ്പിക്കുന്ന വസന്തത്തെപ്പോലെ അഹൈതുക ദയാമയന്മാരായ ആചാര്യന്മാർ അവർ കയറിപ്പോയ വഴിയിലൂടെ നമ്മെയും സംസാരത്തിന്റെ മറകരയിൽ എത്തിക്കുന്നു.

വേദോപനിഷത്തുകളിലും പുരാണങ്ങളിലും ഇങ്ങനെയുള്ള ഉത്തമാധികാരികളായ അനേകം ഗുരുശിഷ്യന്മാരുടെ കഥകൾ കാണാം. ജ്ഞാനവിജ്ഞാനനിധികളായ വസിഷ്ഠൻ, വിശ്വामിത്രൻ, ഭർവാസ്സാവു്, പരാശരൻ, വേദവ്യാസൻ, പൈലൻ, സുമന്തു, വൈശമ്പായനൻ, ജമിനി, യാജ്ഞവൽക്യൻ, ശൗനകൻ. രോമഹർഷണൻ, ശുക്രൻ, ശ്വേതുകേതു, പിപ്പലാദൻ, അംഗിരസ്സു്, സനാതകുമാരൻ, നചികേതസു്, ശങ്കരാചാര്യർ തുടങ്ങിയ അനേകം ഗുരുശിഷ്യന്മാർ നിത്യസ്മരണാർഹരായി പ്രശോഭിക്കുന്നു. ഇവരല്ലാത്തതെന്ന ശ്രദ്ധാലുക്കളായ ശിഷ്യന്മാരും, പിന്നെ ഉത്തമന്മാരായ ഗുരുനാഥന്മാരുമായവരാണ്. ജ്ഞാനാനുഭവേഷണം, ജ്ഞാനപ്രചാരണം, പഠിച്ച സംഗതികൾ നിഷ്കന്മഷമായി അനുഷ്ഠിക്കാനുള്ള വൈന്യം എന്നിവ ഗുരുശിഷ്യരിൽ സർവ്വത്ര ദർശിക്കാം. ഈ വിശിഷ്ട ഗുണങ്ങളുടെ എല്ലാം വിളനിലങ്ങളായി ആധുനിക ലോകം പരമധന്യരായ ഗുരുശിഷ്യന്മാരാണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയും ശ്രീ. കെ. കെ. പണിക്കരും.

ചതുശ്ശാസ്ത്രപണ്ഡിതനെന്നും, അദ്വൈത വിദ്യാപണൻ എന്നും പരമാനന്ദനാഥൻ എന്നും മാറ്റം ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ളയെ സഹൃദയലോകം ബിരുദങ്ങൾ സമ്മാനിച്ചു് സമാദരിക്കുന്നു; ശ്രീ. കെ. കെ. പണിക്കരെ പണ്ഡിതകവി എന്നും. ചതുശ്ശാസ്ത്രം എന്നതുകൊണ്ടു് ചതുർവേദത്തെയാണ് പരാമർശിക്കുന്നതു്. ചതുർവേദങ്ങൾ മാത്രമല്ല സനാതന ധർമ്മപ്രതിഷ്ഠാപകങ്ങളായ നിരവധി

ഗ്രന്ഥങ്ങൾ അതിൽപ്പെടും. നാലു വേദങ്ങൾ, നാലു ഉപവേദങ്ങൾ, ആറു വേദാംഗങ്ങൾ, നാലു ബ്രാഹ്മണങ്ങൾ, നൂറ്റിയെട്ടു ഉപനിഷത്തുകൾ, പത്തൊമ്പതു സ്മൃതികൾ, ആറു ദർശനങ്ങൾ, പതിനെട്ടു പുരാണങ്ങൾ, പതിനെട്ടു ഉപപുരാണങ്ങൾ, രണ്ടു ഇതിഹാസങ്ങൾ എന്നിവയാണവ. ഈ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനശാഖകളിലെല്ലാം സൂര്യപുരുഷൻ പരിനിഷ്ഠിതമായ പാണ്ഡിത്യം നേടിയിരുന്നു എന്നു സ്പഷ്ടമാണ്.

ഗുരുവനും ഹംസവും എത്ര ദൂരം വേണമെങ്കിലും പോകുന്നതു പോലെ, വിദ്യ സമ്പാദിക്കാൻ എത്ര ദൂരം വേണമെങ്കിലും യാത്രചെയ്യാൻ ശിഷ്യൻ സദാസന്നദ്ധനായിരിക്കണം. ഈ തത്വം ഗുരുവിൽ നിന്ന് ഗ്രഹിച്ചതുമൂലമാവാം പലപ്പോഴും പണിക്കർ പതിനാറു മൈൽ പുതമണ്ണിലൂടെ കാൽനടയായി സഞ്ചരിച്ച് പന്നിശ്ശേരിൽ ചെന്നു പഠിച്ചുപോന്നതു്. പഠിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ അനുചർത്തിക്കുന്നതിലും ഇരുവരും ശ്രദ്ധിച്ചുപോന്നു. ഗുരുവിന്റെ അനന്തമായ മഹാത്മ്യം തന്നെയാണു ശിഷ്യനെ മഹാനാക്കിമാറ്റുന്നതു്. പണിക്കരുടെ പഠിക്കാനുള്ള അദ്ധ്യമായ ആഗ്രഹവും ബഹുവർഷവ്യാപിയായ വിടാപ്രയത്നവും തത്ഫലമായി ലഭിച്ച അമോഘവൈദുഷ്യവും ഗുരുനാഥനെ അങ്ങേയറ്റം സംപ്രീതനാക്കിയിരുന്നു. 'ആകാശസദൃശപ്രജ്ഞ' എന്ന വാക്യാർത്ഥത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്ന അതുതാത്മകമായ മേധാശക്തിയുടെ ഉടമകളായിരുന്നു രണ്ടുപേരും.

### ഗുരുനാഥന്റെ കൃതിസംശോധന:

തന്റെ ശിഷ്യപ്രധാനന്റെ സൃഷ്ടികൾ ഒട്ടുമിക്കാലും ഗുരുനാഥൻ സംസ്കരിച്ചതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഗ്രഹത്തോടെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതുമാണ്. ആ സംസ്കരണത്തിൽ വേണ്ടിവന്നാൽ ഒറ്റ അക്ഷരംപോലും മാറ്റി രചനയ്ക്കു ചാരുതയേറാത്തും ആ ധന്യപുരുഷൻ നിർബന്ധിക്കാറുണ്ട്. ഭാഷയിലും വ്യാകരണ കാര്യങ്ങളിലും പ്രത്യേക ശ്രദ്ധയുണ്ടായിരുന്നു. ഗുരുനാഥനിൽ സഹജമായി കാണുന്ന ഗാംഭീര്യവും സംസാരത്തിൽ സ്ഫുരിക്കുന്ന മുഴക്കവും കവിതകളിൽ വേണമെന്ന നിർബന്ധം ആ ഗുരുസത്തമനുണ്ടായിരുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. ആശയഭംഗിയുടെ കാര്യം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ല. ഇപ്പറഞ്ഞ സംഗതികൾ വെളിവാക്കുന്നതിനുതക്ക ചില സന്ദർഭങ്ങൾക്ക് ഈ ലേഖകൻ ചിലപ്പോഴൊക്കെ സസന്തോഷം സാക്ഷിയാകേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ശിഷ്യോത്തംസമാണ് ശ്രീ. കെ. കെ. പണിക്കർ. ശ്രീ. പണിക്കരുടെ ശിഷ്യനാണ് ഈ ലേഖകൻ. അങ്ങനെ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ശിഷ്യപ്രശിഷ്യപരമ്പരയിൽപ്പെട്ട ഒരാൾ എന്ന നിലയിൽ എന്റെ ഗുരുനാഥനേയും ഗുരുനാഥന്റെ ഗുരുനാഥനേയും സംബന്ധിച്ച പരാമർശനങ്ങളിൽ ഗുരുജന പക്ഷപാതം സംഭവിക്കാതിരി

ക്കളെ എന്ന പ്രാർത്ഥനയോടെയാണു സവിനയം ചില കാര്യങ്ങൾ ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നത്.

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി പ്രസിദ്ധനായ നാലു ആട്ടക്കഥകളുടെ കർത്താവാണ്. ശിഷ്യൻ ഒരേണ്ണത്തിന്റേയും. 'ഉപഗൃഹ്യാവിജയം' എന്നാണ് ആ കൃതിയുടെ പേര്. ആശാന്റെ കരുണയിലെ ഇതി വൃത്തം തന്നെയാണ് ആട്ടക്കഥയിലേയും ഉള്ളടക്കം. അതിനുശേഷവും ചിലർ കരുണ കഥകളിയാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഒന്നും ശ്രീ. പണിക്കരുടെ കൃതിപോലെ ശോഭനമായില്ല എന്നാണ് പണ്ഡിതന്മാരിൽ പലരുടേയും പക്ഷം.

ഉപഗൃഹ്യാവിജയത്തിൽ തന്റെ ഗുരുനാഥനെ ശിഷ്യൻ ഇങ്ങനെ സ്തുരിച്ചുകാണുന്നു.

‘പന്നിശ്ശേരിതിവിശ്വപ്രഥിതനിലയനേ-  
യശ്ചകാഞ്ചേ കവിദ്രോ-  
വിദപത്കോടീരകോടീതമകമണിഃ  
പ്രൗഢവാഗ്മിപ്രവേകഃ  
നൃത്താഭ്യാസാഭ്യാവിദ്യാനിധിരഥലയശോ-  
രാശിനീശാരിതാശാ  
സോയം മേ ദേശികസ്തച്ചരണന്തപരാം  
മദ്ധ്യയഃസദ്ധിനോതു.’

എന്ന ഇതിലെ പ്രഥിതനിലയനും, കവീന്ദ്രൻ, വിദപത് കോടീരകോടീ തമകമണി, പ്രൗഢവാഗ്മിപ്രവേക, നൃത്താഭ്യാസാഭ്യാവിദ്യാനിധി, അഥലയശോരാശി തുടങ്ങിയ വിശേഷണങ്ങളെല്ലാം ആചാര്യനിൽ എത്ര സമുചിതമായി ഇണങ്ങിച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു.

ആ പുസ്തകത്തിൽത്തന്നെ വന്ദന ശ്ലോകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ:-

‘ആനീലശ്രീപയോദപ്രതിഭവപുഷം  
ചാരപിഞ്ചാവാതംസം  
ലോലാപാംഗം ദയാർദ്രം ദധതമഥസ്യ-  
സ്മേരവക്താരവിന്ദം  
ഹാരപ്രോല്ലാസിതവത്സം കമലരചികരേ  
വേണകാഞ്ചം ദധാനം  
ധ്യായേ ഗോപാലബാലം മമ ഹൃദയമണീ-  
പീഠമധ്യേ നിഷ്ണിം.’

എന്ന ഒരു പദ്യമുണ്ട്. ഇതിലെ അന്ത്യപദം ഗുരുനാഥൻ 'നിഷണ്ഡം' എന്നും രേഖപ്പെടുത്തിയിരുന്നതാണ്. അടുത്തദിവസം

രാവിലെ അവസാന പദത്തിനു ഒരു പാഠ ഭേദം കുറിച്ചു കൊടുത്തിട്ട് ഒരു ഗസറ്റായ് ആഫീസ്സുവെച്ചു. ശ്രീ. പണിക്കർ കാണാൻ അയച്ചത്. മണലാരണ്യത്തിലെ മലർവാടിപോലെയുള്ള ശ്രീ പണിക്കരുടെ വസതിയിൽ അദ്ദേഹം ആ തിരുത്തുകൊണ്ട് വിയർത്തൊലിച്ചു എത്തി നൽകുകയാണുണ്ടായത്. ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ആജ്ഞാശക്തിയും യഥാസ്ഥാനം തിരുത്തുവേണമെന്നുള്ള ദൃഢമായ ശ്രദ്ധയും ഈ ലഘുസംഭവത്തിൽനിന്നു മനസ്സിലാക്കാമല്ലോ.

അതേ കാവ്യത്തിൽത്തന്നെ 'ലാവണ്യൈകനിധാനയാ' എന്നുതുടങ്ങുന്ന ഒരു പാദമുണ്ട്. അതിലെ ആദ്യപദം സംസ്കൃത വ്യാകരണ മൂയനുസരിച്ച് അത്ര ശരിയല്ലെന്നാണു ആ പണ്ഡിതരാജന്റെ നിഗമനം. അതേസംബന്ധിച്ച് ഗുരുവും ശിഷ്യനും തമ്മിൽ ഒരു വാദപ്രതിവാദംതന്നെ നടന്നു. അവരവരുടെ വാദമുഖങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാൻ ചില വ്യാകരണവിധികളും പല പ്രയോഗവിശേഷങ്ങളും പരസ്പരം വിരുദ്ധമാണെന്നു കരുതിക്കൊണ്ടു ചെറു ശിഷ്യന്റെ നിർബന്ധം നിശിതമായി കണ്ടപ്പോൾ 'എന്നാൽ അങ്ങനെ ഇരുന്നുകൊള്ളട്ടെ' എന്നു ആചാര്യപാദർ വിധിയെഴുതി. എങ്കിലും ആ പുസ്തകത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ 'ലാവണ്യൈകനിധാനയാ ഇത്യാദിപ്രയോഗങ്ങൾ വഴക്കൊഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതല്ല' എന്നും ആ പണ്ഡിതവരേണ്യൻ രേഖപ്പെടുത്താൻ മറന്നില്ല. അവതാരിക പഠനാർഹവും പണ്ഡിതോചിതവുമായിരിക്കുന്നു; എന്നുതന്നെയല്ല; അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഓജസ്സുററ ഗദ്യരീതിയ്ക്കു ഒന്നാംതരമൊരു ഉദാഹരണവുമാണത്. ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി ഏറ്റവും അവസാനമായി എഴുതിയത് ഉപഗ്രഹവിജയത്തിന്റെ അവതാരികയാണ്. ഒരു മഹാ പണ്ഡിതന്റെ അവസാന സൃഷ്ടി എന്ന നിലയിൽ അതിനു പ്രത്യേക പരിഗണന ഉണ്ടെന്നും മനസ്സിലാക്കണം.

ശ്രീ പണിക്കർ ഏറ്റവും ഒടുവിലായി എഴുതിയത് ഭഗവാൻ വേദവ്യാസനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഒരു ശ്ലോകമാണ്. അതുകൂടെ ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളട്ടെ;

വേദം പങ്കിട്ടു, വേണ്ടുപടിവിവിധപുരാ-

ണങ്ങളുണ്ടാക്കി, വിശ്വാ-

ദ്യദം കോരിച്ചുരത്തും മികവുടയമഹാ-

ഭാരതം വ്യാരചിച്ചും,

നാദബ്രഹ്മത്തെ നന്നായറിവതിനുതകും-

ബ്രഹ്മസൂത്രം വിവർദ്ധാ-

മോദം, നിർമ്മിച്ചമേറും പുകഴിന ഭഗവാൻ

വ്യാസനെന്നും ജയിപ്പൂ!

എന്നിങ്ങനെ.

### ഉപഗുപ്തവിജയപ്രശംസ

ഉപഗുപ്ത തവിജയത്തിൽതന്നെ 'ചിദഗ്രഹാസിംഹമേ' എന്നൊരു പ്രയോഗമുണ്ട്. അത് അഭിനയിക്കാൻ കഥകളിനടൻമാർക്ക് കഴിയാത്തതുകൊണ്ടു കൈമുദ്രകളുണ്ടാക്കി തന്റെ ഗുരുനാഥൻ വിവരിച്ചുകൊടുത്ത കഥ ശ്രീ പണിക്കർ തന്നെ അഭിമാനപൂർവ്വം പറഞ്ഞത് മറക്കാനാവുന്നതല്ല. ഗുരുനാഥനെപ്പറ്റി പറയുമ്പോഴെഴുതും ശ്രീ പണിക്കർ ഗദ്യകണ്ഠനാവുകയും രോമാഞ്ചമണിയുകയും ചെയ്യുക പതിവായിരുന്നു. 'ഉപഗുപ്തവിജയം ആട്ടക്കഥ' പ്രിൻറുചെയ്തിച്ച ഗുരുനാഥൻ ഒരു കോപ്പികൊണ്ടുചെന്നു സമർപ്പിച്ചപ്പോൾ ആദ്യദൃഷ്ടിപ്പൂർവ്വം, തന്റെ ശിഷ്യനെ വീണ്ടും വീണ്ടും നോക്കി. ഈ വിഷയത്തിൽ ഇതിനെ ജയിക്കാൻപോരുന്ന ഒരു കൃതി മലയാളത്തിൽ ആരും രചിക്കയില്ലെന്ന് പ്രസ്താവിച്ച ഗ്രന്ഥത്തേയും ഗ്രന്ഥകർത്താവിനേയും അനുഗ്രഹിച്ച രംഗം അന്നെന്നപോലെ ഇന്നും ഓർക്കുന്നു.

### പന്നിശ്ശേരിയെപ്പറ്റി വള്ളത്തോൾ.

ശ്രീ പണിക്കർ, സാവിത്രി അഥവാ നരബലി നിർത്തിയ നമ്പൂതിരിരി സത്രീ എന്നൊരു ഖണ്ഡകാവ്യമെഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അത് വള്ളത്തോളിന്റെ അവതാരികയ്ക്ക് അയച്ച് മാസങ്ങൾ പലതു കഴിഞ്ഞും ഫലംകാണാത്തു പലനാളുംകാത്തു് രണ്ടു ഗുരുനാഥന്റെ വിലപ്പെട്ട ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തി. ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി ഉടനേ വള്ളത്തോളിനു എഴുതി ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞില്ല, വന്നിരിക്കുന്നു വള്ളത്തോളിന്റെ കത്തും അവതാരികയും ക്ഷമാചണവും മറ്റും. ആ കത്തിൽ വള്ളത്തോൾ, "അല്ലയോ പണ്ഡിതകലചക്രവർത്തിൻ" എന്നാണു പന്നിശ്ശേരിയെ സംബോധന ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഇതിൽ നിന്നും ആ ആസ്ഥാന മഹാകവിപോലും നമ്മുടെ സ്മര്യപുരുഷനെ ആദരപൂർവ്വം ആരാധിച്ചിരുന്നു എന്നാണല്ലോ വ്യക്തമാകുന്നത്. സാവിത്രിയുടെ അവതാരികയിൽ വള്ളത്തോൾ "അധൈര്യത്തിന്റെ ഒരു കണികപോലും കൂടാതെ ഞാൻ ഈ ഗാഥാനിബന്ധം അവതരിപ്പിക്കുന്നു" എന്നു രേഖപ്പെടുത്തിയത് പുസ്തകം അദ്ദേഹത്തിന് ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ടതുകൊണ്ടുതന്നെയാവണം.

ഇങ്ങനെയുള്ള മനോഹരമായ സന്ദർഭങ്ങൾ ഇനിയും എടുത്തു പറയേണ്ടതായി പലതുണ്ട്. വിസ്താരഭയം അതിനനുവദിക്കുന്നില്ല.

### ഗുരു ശിഷ്യ കൃതികൾ:

ഗുരുസന്തമൻ, നിഴൽക്കത്തു്, ഭദ്രകാളീവിജയം, പാദുകാപട്ടാഭിഷേകം, ശംകരവിജയം എന്നീ നാലു് ആട്ടക്കഥകളും മാർക്കണ്ഡേയം നാടകം, സൂര്യശതകം, ചിത്രോദയമണി എന്നീ പരിഭാഷകളും കഥകളിപ്രകാരം എന്ന ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥവും വിമർശനസഞ്ചിക

എന്ന നിരൂപണപ്രബന്ധവും ശ്രീ. നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമി ചരിത്രസമുച്ചയം എന്ന ബൃഹജ്ജീവിത ചരിത്രവും മുക്തികോപനിഷത്തും എഴുതി കൈരളിയെ ധന്യയാക്കിയപ്പോൾ, ശിഷ്യോത്തമൻ ഭഗവദ്ഗീത ഭാവദർപ്പണം, ദേവീഭാഗവതം ഭാഷ, സാംഖ്യദർശനം, ശ്രീനാരായണ പരമഹംസൻ, ഉപഗുഹാവിജയം ആട്ടക്കഥ, കൈവല്യോപനിഷത്തു് ഭാഷ, ആയുർവ്വേദവിശ്വശാസ്ത്രകോശം, സാവിത്രി, കന്ദർപ്പചൂഡാമണി, സ്വാത്മനിരൂപണം ഭാഷ ആദിയായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കൊണ്ടു് ഭാഷായോഷയെ സസന്തോഷം സമലംകൃതയാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. ഗുരുവും ശിഷ്യനും സംസ്കൃതത്തിലും നല്ല കവിതയെഴുതിട്ടുള്ള കഥ പ്രത്യേകം സ്മരിക്കേണ്ടതാണു്.

### ഗുരുശിഷ്യ ഗുണഗണങ്ങൾ:

സത്യം, അഹിംസ, ശുചിത്വം മുതലായ ഗുണങ്ങൾക്കു ഇരിപ്പിടമായിരുന്നു ഈ ഗുരുശിഷ്യന്മാർ. രണ്ടുപേരും ഏറ്റവും ലളിതമായ ജീവിതം നയിച്ച സൂക്തികളുമാണു്. ഗുരുനാഥന്റെ വാദപ്രതിവാദ കശലതയും അർത്ഥം പറച്ചിലും എല്ലാവരും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം ശ്രവിച്ചിരുന്നു. ആ രംഗങ്ങളിൽ തൊട്ടടുത്ത സ്ഥാനം സഹൃദയലോകം ശിഷ്യനും സമ്മാനിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എത്രയോ സുന്ദരമായ ഭാഷയാണു് രണ്ടുകൂടും ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതു്. ഭാഷ യഥാർത്ഥ ഭാഷയാകുന്നതു് ആ ഗുരുശിഷ്യന്മാർ കൈകാര്യം ചെയ്യുമ്പോഴാണു്. ഭാഷയുടെ ചാതുര്യവും അതിന്റെ മാധുര്യവും അതുമൂലം ലഭിക്കുന്ന പരമാനന്ദവും അനുഭവിച്ചതന്നെ അറിയണം എന്നേ പറയാനാവൂ, ഇരുവരും പരസ്പര ഹിതൈഷികളും ലോകത്തിനു് എന്നും സമാധാനവും ഐശ്വര്യവും അഭിലഷിച്ചവരുമാണു്.

തന്റെ ശിഷ്യനും തന്നെപ്പോലെതന്നെ ജ്ഞാനത്തിന്റെ വിവിധ മണ്ഡലങ്ങളിൽ നന്നായി പ്രശോഭിക്കണമെന്നു് ഗുണകാംക്ഷിയായ ഗുരുനാഥനു് ആത്മാർത്ഥമായ ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. ആ ആഗ്രഹസഫലീകരണത്തിനുതക്ക വിശാലമാർഗ്ഗങ്ങളിലാണു് ആ ജ്ഞാനധനൻ ശിഷ്യനെ നയിച്ചതു്. ശിഷ്യൻ ആചാര്യന്റെ ആജ്ഞകൾ യഥാസന്ദർഭം ശിരസാവഹിച്ചു പ്രവർത്തിക്കയുംചെയ്തപ്പോൾ ആ സംരംഭം രണ്ടുകൂട്ടർക്കും അനുപമമായ ആസ്വാദത്തിന്നേ വകനൽകിയുള്ളൂ.

### രണ്ടുപേരുടേയും തൂലികാചിത്രം:

ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ ഒരു തൂലികാചിത്രം ഒരു ശിഷ്യപ്രവീണൻ വരച്ചിരിക്കുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ഏകദേശരൂപം നമുക്കു കാഴ്ചവരുന്നുണ്ടു്. ‘പൊക്കം കുറഞ്ഞു്, കൊഴുത്തു തടിച്ച ശരീരം, കനത്തതലയും പരന്ന ശിരസ്സും, വിരിഞ്ഞു

പൊന്തിയ നെററിത്തടം, പ്രകാശമേറിയ കണ്ണുകൾ, അഗ്രം വളഞ്ഞു നീണ്ടമുക്ക്, ഏതിനും പോരുന്ന മുഖഭാവം, കൊച്ചു കുടവയർ, കൂടെ കൂടെ തുപ്പുന്ന പ്രകൃതം'' —അതാണ് പ്രതിഭാസമ്പന്നനും മഹാപണ്ഡിതനുമായിരുന്ന അദ്വൈത വിദ്യാപണൻ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരി നാണപിള്ള അവർകൾ.

‘‘ഒത്ത പൊക്കം, അധികം കൊഴുത്തു തടിക്കാത്ത ശരീരം, കനത്തു പരന്ന ശിരസ്സ്, വിരിവേറിയ നെററി. വിസ്മൃതമായ മാറു, തേജസ്സററ കണ്ണുകൾ, വട്ടമുഖം, സദാ പ്രശാന്തമായ ഭാവം, മുല്ലമൊട്ടിനൊത്ത പല്ലുകൾ, നേരേ മുൻപോട്ടല്ലാതെയുള്ള അലക്ഷ്യമായ നടത്തം, ആകർഷകമായ നിറം ഏതാണ്ടിങ്ങനെയൊണ് പണ്ഡിത കവി ശ്രീ. കണ്ണുപ്പിള്ളപ്പണിക്കരുടെ ഒരു രൂപികാചിത്രം ഒരു ശിഷ്യൻ വരച്ചിരിക്കുന്നത്. രണ്ടു രൂപികാചിത്രങ്ങളും അനുവാചകരുടെ മനസ്സിൽ പതിയുമെന്നതു തീർച്ചയാണ്.

### ഗുരുപ്രാധാന്യം:

എല്ലാ വിദ്യകൾക്കും ഗുരുവേണം. വിദ്യനേടാൻ ഗുരുവിന്റെ ഉപദേശം വേണം, നേടിയ വിദ്യ സഫലമാവാൻ ഗുരുവിന്റെ അനുഗ്രഹം വേണം. ഏതു വിദ്യയ്ക്കും ഇതാണ് സ്ഥിതി. ഈ സ്ഥിതിയിൽ പഠിപ്പിക്കുകയും പഠിക്കുകയും ചെയ്തു ജീവിതം പരമധന്യമാക്കിയ ഗുരുവും ശിഷ്യനുമാണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയും ശ്രീ. പണിക്കരും. ആ പുണ്യപുരുഷന്മാരെ നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ട് ആദരപൂർണ്ണമായ അവരുടെ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ശുഭേച്ഛയോടെ നമുക്കും പിൻതുടരാം, അതുമൂലം നമുക്ക് നന്മലഭിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും.



‘‘നാണപിള്ള അറിയേണ്ടതറിഞ്ഞ ആളാണ്.’’

—ശ്രീനാരായണ ഗുരുസ്വാമി.

‘അങ്ങു അപൂർവ്വ പണ്ഡിതന്മാരിൽ ഒരാളാണെന്നു കൂടി ശ്രീനാരായണഗുരുസ്വാമികൾ കല്പിക്കുകയുണ്ടായി.

—കരുവാ എ. എം. കൃഷ്ണനാശാൻ. 5-7-'96.

# ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയുടെ പദ്യത്തിലുള്ള കുത്തുകൾ

-കെ. പി. ശാസ്ത്രികൾ

സുഹൃത് കവികളെ വീട്ടുകാര്യവും നാട്ടുകാര്യവും അറിയിക്കുന്നതു മുതൽ പ്രചണ്ഡമായ സാഹിത്യവിവാദം വരെ പദ്യക്കുത്തിലൂടെ കൈമാറിയ രസകരവും വിജേന്യവുമായ സംഭവ പരമ്പരതന്നെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

അനുഗൃഹീതരായ കവികൾക്കുമാത്രമേ പദ്യത്തിൽ കുത്തഴുത്താൻ കഴിയുകയുള്ളൂ. ഇന്നു ലുപ്തപ്രചാരമാണെന്നിലും 'പദ്യക്കുത്തുകൾ' എന്ന പ്രസ്ഥാനം ഇക്കഴിഞ്ഞ കാലഘട്ടത്തിൽ പ്രചുരപ്രചാരമർഹിച്ചിരുന്നു. സുജനാനന്ദിനി, കവനകൗമുദി തുടങ്ങിയ അന്നത്തെ ആനുകാലിക പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങൾ ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു വലിയ പ്രാധാന്യംതന്നെ നൽകിപ്പോന്നു. സുഹൃത്കവികളെ വീട്ടുകാര്യവും നാട്ടുകാര്യവും അറിയിക്കുന്നതു മുതൽ പ്രചണ്ഡമായ സാഹിത്യവിവാദംവരെ പദ്യക്കുത്തുകളിലൂടെ കൈമാറിയ രസകരവും വിജേന്യവുമായ സംഭവപരമ്പരതന്നെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അത്തരം കുത്തുകൾ സാഹിത്യസവിശേഷതകൊണ്ട് എക്കാലവും സഹൃദയ ഹൃദയാഹ്ലാദകരമാണ്. ആ സാഹിത്യസമ്പത്തിൽ ഏറിയ പങ്കും നഷ്ടപ്രായമായതു കഷ്ടമായിപ്പോയി എന്നേ പറയേണ്ടൂ.

ഭാഷാകവി ഇളംകാവിൽ ശങ്കരവാര്യരും കിളിമാനൂർ മായ വവാര്യരുംതമ്മിൽ കൈമാറിയ പദ്യക്കുത്തുകൾ 'പുമാല' എന്നപേരിൽ പിന്നീട് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റൊരുകവികളുടെ പദ്യക്കുത്തുകൾ പിന്നീട് വെളിച്ചം കാണാതെ ചുരുക്കം ചില സഹൃദയരുടെ ഓർമ്മയിൽമാത്രംചിതറിക്കിടക്കുന്നു! അവ തേടിപ്പിടിച്ചു സമാഹരിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതായാൽ അതു് വലിയ ഒരു സാഹിത്യ വിഭവമായിരിക്കും.

ബഹുമുഖപ്രതിഭനായ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി അന്നന്നു് പല പ്രമുഖൻമാർക്കുമെഴുതിയ പദ്യക്കുത്തുകൾ ഒട്ടുവളരെയുണ്ട്. കൃഷിക്കാളും



മുതൽ കൊട്ടാരംകഥകളിയോഗംവരെ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന പ്രതിപാദങ്ങളും, അകൃത്രിമസുന്ദരമായ പ്രതിപാദനങ്ങളിലും ഉള്ളവയാണ്. ചിലകത്തുകളിൽനിന്നും ചിലഭാഗങ്ങൾമാത്രം ഉദ്ധരിക്കുകയാണീ ലേഖനത്തിൽ.

I

താനെഴുതിയ 'നിഴൽക്കുത്തു' ആട്ടക്കഥ' സുഹൃത്കവിയായ നടുവത്തുമഹൻ നമ്പൂതിരിയ്ക്ക് ഒരു സുദീർഘമായ കത്തുസഹിതം അയച്ചുകൊടുത്തു. ആ കത്തിലെ ഒരു പദ്യം ഇതാ:-

മുനം നൃത്തകലാ വിദഗ്ദ്ധൻ ചിലരൊ-  
ത്തെന്നോടു നിർബന്ധമായ്  
ചൊന്നെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു തീർത്തൊരു "നിഴൽ-  
ക്കുത്തെ"ന്ന 'ബുക്കൊ'ന്നിതാ  
ഇന്നങ്ങേയ്ക്കുമയച്ചിടുന്നു; കവന-  
ക്കയ്യൊക്കയും കണ്ടു തു-  
ക്കണ്ണിപ്പാഴ്കൃതിമേലുഴിഞ്ഞു പിണിപോ-  
ക്കീടാൻ കനിഞ്ഞീടണം.

അതേ കത്തിൽ തന്റെ പ്രാരബ്ധങ്ങളെക്കുറിച്ചു:--

i. മരേറതാണ്ടു വരാനിരുന്ന വിധ മ-  
ക്കൂട്ടത്തിലെൻ കെട്ടിടം  
കാരം തീർക്കണമെന്നുതോന്നി, യതിലേ-  
യ്ക്കായിട്ടൊരുമ്പെട്ടു ഞാൻ;  
ഏറ്റാൽ പിന്നൊഴിയുന്നതെങ്ങനെ?  
കടുപ്പംതന്നെ, "കമ്മാളരെ-  
ക്കേറ്റൊല്ലാ തറവാട്ടി"ലെന്നു പഴയോർ  
ചൊല്ലുന്ന ചൊല്ലുള്ളതാം.

ii. നെല്ലും ചക്രവര്മാട്ടു പോയതിലെനി-  
ക്കില്ലെന്നു; മൊന്നൊന്നര-  
ക്കൊല്ലത്തോളവുമെന്നെയിട്ടു കഷണി-  
പ്പിച്ചാ'പ്പണിക്കാർ' തുലോം  
ചൊല്ലുന്നെന്തിന്? വല്ലവാറുമവരേ  
നൂററഞ്ചു ചിങ്ങത്തൊടെ -  
നില്ലത്തിന്നുവെളിക്കിറക്കിയൊരുമ-  
ട്ടാശ്വാസമാർന്നീടിനേൻ.

നടുവം അയച്ചുകൊടുത്ത സ്വന്തം കൃതികൾ വായിച്ച ശേഷം അഭിനന്ദനമായിച്ചതു് ഇങ്ങനെയാണു്.

‘സ്വാഭേദം ശബ്ദഭാവങ്ങളെ സഹിതത  
സാഹിത്യ’-മെന്നുണ്ടു പക്ഷം;  
സ്വാഭിൻരൂപം സമീക്ഷിച്ചിട്ടുമളവതു  
സാമാന്യമാണെന്നുകാണാം.  
‘ചേതസ്സിന്നന്തരാത്മാവൊടിഹൃദയ-  
സഹഭാവം വരുത്തിടുവോനെ’-  
നോതും വ്യത്പാദനം താൻ ശരി; തവകൃതിയ-  
സ്സൗഖ്യമാർക്കും കൊടുക്കും.

ഒന്നും മൂന്നും വരികളിൽ സാഹിത്യത്തിന്റെ രണ്ടു നിർവചനങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിരിക്കുന്നതു ശ്രദ്ധിക്കുക  
ഓർത്തിരിക്കേണ്ട ചില വസ്തുതകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാകയാൽ നടുവത്തിന്റെ മറുപടി അതേപടി താഴെ കുറിക്കുകയാണു്:-

**27-3-1106.**

എഴുത്തു കണ്ടു. എഴുത്തിലെ പദങ്ങളുടെ പ്രൗഢതയും, ഗംഭീരതയും, ചമത്കാരവും, ശ്രവണസുഖവും, അന്യാദൃശങ്ങളാണു്. മറുപടി പദ്യത്തിലാക്കിയാൽ, എന്റെ ‘ചെമ്പു പുറത്താ’ കുമ്മനം ഈ നീലയിൽ ശ്ലോകത്തിലാക്കി’ വിടുന്നു.

ഇന്നു ഭാഷാംഗനയെ ബലാൽക്കാരമായിപിടിച്ചു് പാട്ടിലാക്കി തോന്നിയവിധം കൂത്താടിച്ച് എല്ലാം മുളളം നറുക്കി അവസാനമില്ലാതെ ഇട്ടിഴയ്ക്കുന്ന ഭുഷപ്രവർത്തി നിങ്ങളെപ്പോലെ ഞാനും കണ്ടു വ്യസനിക്കാറുണ്ടു്. എന്തുചെയ്യാം! ഈശ്വരൻകൂടി ഭൂരിപക്ഷത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന കാലമല്ലേ?

**നടുവത്തു് മഹൻ നമ്പൂതിരിപ്പാടു്  
സി. എൻ. നാരായണശർമ്മ. (ഒപ്പു്)**

**II**

കുറിഞ്ഞാട്ടിൽ പപ്പുപിള്ള ശാസ്ത്രി തർജ്ജമചെയ്ത ‘ജാനകീ പരിണയം’ എന്ന കൃതി സംശോധിച്ചു് അഭിപ്രായമെഴുതാൻ ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിയെ ഏല്പിച്ചിരുന്നു. ഏറെ നാളായിട്ടും അതുനടന്നില്ല. അതിൽ പരിഭവീച്ച് ശാസ്ത്രിയുടെ മരണശേഷം ഭാര്യ ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിയമ്മ എഴുതിയ കത്തിനു മറുപടിയായി

‘‘ജാനകീപരിണയംകഴിക്കിലും  
‘ജാനകീപരിണ’യോത്കനിന്നുഞാൻ  
മേനിയല്ല, മിഥുനം കഴിഞ്ഞിടാ  
നൂന, മങ്ങു കുറുതീർത്തു നരകിടാം.’’

എന്നു തുടങ്ങി ദീർഘമായൊരു കത്തെഴുതി. ചെറുതിട്ട ശ്രീമതി ജാനകിയമ്മയെ നേരത്തേ പരിണയംകഴിച്ച താൻ-ഇപ്പോഴും-‘ജാനകീപരിണയോത്ക’നാണെന്ന സത്യം (കൃതി ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്നു സൂചന) ചമത്കാരപൂർണ്ണമായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത് ആലോചനാമൃതമായിരിക്കുന്നു.

### III

പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ ശ്രീ. പരമേശ്വരൻപിള്ളയ്ക്കു ചുസ്വകാര്യക്കത്തിലെ ഒരു പദ്യം ഇതാ:

“നേത്രകോണകടവീക്ഷണോദധൃതോ-

ദ്വ്യുത്ത ദർശന മഹീദ്രുകൂടകാ!

ആർത്തപാലനകലാവിശാരദാ

ഹാർദവദന സഹസ്രമസ്തുതേ”

ഈ പദ്യത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധം മുഴുവൻ നീണ്ടുപരന്നുനില്ക്കുന്ന സമസ്ത പദസംഘാത സമ്പൂർണ്ണമായ സംബോധനയിൽ നിഴലിച്ചുനില്ക്കുന്ന ഒരു പോലീസ് സബ് ഇൻസ്പെക്ടറുടെ ക്രൂരമായ മുഖഭാവവും, മൂന്നാം വരിയിലെ ലളിതപദങ്ങളിൽ തെളിഞ്ഞുകാണുന്ന മാനുനായ എസ്. ഐ. യുടെ സൗമ്യഭാവവും വായനക്കാരനെ ഹാഠാതാകർഷിക്കുന്ന പ്രയോഗങ്ങളല്ലേ?

### IV

തന്റെ ആശ്രിതനും, താൻതന്നെ പഠിപ്പിച്ച കഥകളി നടന്നുമാക്കിയ ‘ശിവരാമൻ’ എന്ന പയ്യനെ കൊട്ടാരം കഥകളിയോഗത്തിൽ ‘കട്ടിത്തര’ മായി നിയമിച്ചതു് അത്ഥസർവ്വാധികാര്യക്കാർ മുല്ലശ്ശേരിൽ (മാന്നാർ) ചന്ദ്രശേഖരൻപിള്ള അവർകളാണു്. തനിക്കു് അതിലുള്ള ആഘാദമറിയിച്ചുകൊണ്ടു് ശ്രീ പന്നിശ്ശേരി ഇങ്ങനെ എഴുതി:-

“വിദാന ജന സന്ദോഹ-

മന്ദാര, പരമിന്നു തേ

നന്ദിചൊല്ലുന്നു ഞാനാന-

ദാമ്പരം വന്ദനങ്ങളും”

കാര്യസിദ്ധിയിലുണ്ടായ ആനന്ദം അയവിറക്കിക്കൊണ്ടെഴുതിയ പദ്യത്തിലെ പദങ്ങളെല്ലാം പ്രസന്നമധുരങ്ങളായിരിക്കുന്നില്ലേ?

തുടർന്നു് കൊട്ടാരം കഥകളിയോഗത്തിലെ അഭ്യസനപരിപാടിയെ വിമർശിച്ചുകൊണ്ടു് എഴുതിയ ചില പദ്യങ്ങളുടേ ഇതാ നോക്കുക.

- i ഒരുത്തനൊരുനാൾ പിറേ-  
ന്നപാൻ, വരുമിങ്ങനെ  
സ്ഥിരം പാറകൃത്യത്തി-  
ന്നാരെന്നില്ലാ വ്യവസ്ഥയും.
- ii നാലാണ്ടു പഠിച്ചോരു  
ബാലൻ വന്നിവിടിയുടെ  
ശീലനത്തിന്നു നാടൊട്ടു-  
ക്കലഞ്ഞു തിരിയും വഴി.
- iii പരിശോധിച്ചവരേണീ  
പരമാർത്ഥം ധരിച്ചു ഞാൻ  
'അരയിൽ താണു നില്ക്കാനു'  
മറിവില്ലിവനിപ്പൊഴും.

ഇങ്ങനെ നീളുന്നു ആ കത്തു്.

കരുണാഗപ്പള്ളി കാപ്പിൽ സ്വദേശിയായ കഥകളിനടൻ കിടാക്കോട്ട മഹേശ്വരൻപോറിയെ വിട്ടുകളഞ്ഞു് മങ്കൊമ്പുകാരൻ ശിവശങ്കരനെ (ഇപ്പോൾ കലാമണ്ഡലത്തിൽ പ്രൊഫസറും, കേന്ദ്രസംഗീത നാടക അക്കാദമി അവാർഡുനേടിയ മാന്യകലാകാരനുമായ മങ്കൊമ്പു ശിവശങ്കരപ്പിള്ള) ഒരിക്കൽ തന്റെ കഥകളിയോഗത്തിൽ പന്നിശ്ശേരി ഉൾപ്പെടുത്തിയതായി തെറ്റിദ്ധരിച്ചു് പരിതപിച്ചുകൊണ്ടു് ശ്രീ. പോറിയുണ്ടനെ എഴുതി—

‘ആര്യൻ ഭവാനെത്തു ‘മഹേശ്വര’ന്റെ  
കാര്യം മറന്നു ‘ശിവശങ്കര’ങ്കൽ  
ഭൂത്യന്തരംഗ പ്രിയമാർന്നു, പാർത്താ-  
ചാര്യന്റെ തെറ്റൊണ്ടനെ ശിഷ്യനോതു?’’

അതിന്നു പന്നിശ്ശേരി അയച്ച മറുപടി ഇതാ—

‘‘വിശേഷത്തോ മേ ‘ശിവശങ്കര’ വേ്യ  
ഭവേ നു തസ്’മിൻ പ്രതിപത്തി ലേശഃ  
സ്വദേശിനം കസ്യ വിഹായ ലോകേ  
വിദേശീഷു സ്യാദിഹ പക്ഷപാതഃ?’’

സ്വദേശിയായ കരുണാഗപ്പള്ളിക്കാരനെ വിട്ടല്ല വിദേശിയായ മങ്കൊമ്പുകാരനെ സ്വീകരിച്ചതെന്നും, താനൊട്ടും പക്ഷപാതം കാണിച്ചില്ലെന്നും വിശദീകരിച്ചെഴുതിയ ദീർഘമായ കത്തു് മുഴുവൻ തനി സംസ്കൃതത്തിലാണു്.

## VI

പ്രൗഢപണ്ഡിതനായ ശ്രീ. രാമൻ ഗുരുക്കൾക്കു് തന്റെ പ്രാരാബ്ധങ്ങൾ നിരത്തിവച്ചുകൊണ്ടു് ഒരിക്കൽ സ്മര്യപുരുഷൻ എഴുതിയ കത്തിലെ രണ്ടു പദ്യങ്ങൾ കൂടി പരിശോധിക്കാം.

I കൃഷ്ണദീഗ്ദ്ധകരണീയ സഹസ്രനിത്യ-  
 വ്യഗ്രോഹ, മദ്യകവിതാ വനിതാ വിനോദം  
 പ്രായേണതാമസതീ ദുഷ്കര മിത്യവൈഹി;  
 കാവ്യധ്വനി ദൃതഗതി പ്രഥിതാ ധ്വനീന!

(കൃഷി തുടങ്ങിയ ആയിരംകൂട്ടം വീട്ടുകാരങ്ങളിൽ കടുങ്ങിക്കഴി  
 യാണെന്നിച്ച് കവിതാവിനോദം വളരെ പ്രയാസമായിരിക്കുകയാ  
 ണെന്നും, കാവ്യമാർഗ്ഗത്തിൽ ദൃതസഞ്ചാരംചെയ്യാൻ കഴിവുള്ള അ  
 ങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിയാലും)

II തർക്കാദികർക്കശനിബന്ധ നിതാന്തചിന്താ-  
 ദാന്താന്തരംഗ, ചുളുകീകൃതഭാഷ്യസിന്ധോ!  
 പ്രേഷ്യ തഥാപി സുദൃഢപ്രണയം വിചാര്യ  
 ദ്രാഢ് നിർമ്മിതം ലിഖിതമസ്തമുദേ തവേദം

(പ്രയാസമേറിയ തർക്കശാസ്ത്രവും മറ്റും സദാ ചിന്തിച്ചുറപ്പിക്കുന്നതി  
 നും മഹാഭാഷ്യം ഉള്ളുകയ്യിലാക്കി വെള്ളംപോലെ ഉള്ളിലാക്കിയ  
 വനമായ അങ്ങയോടു് ഇവനുള്ള ഉറച്ച സൗഹൃദം മുൻനിർത്തി കറിച്ച  
 യജ്ഞന ഈ കത്തു് അങ്ങേയ്ക്കു് ആദ്യാദകരമായിത്തീരട്ടേ)

അതി പ്രൗഢമായ സംസ്കൃതശൈലിയിലാണ് ഈ കത്തു  
 മുഴുവൻ. ഇതരകൃതികളിലെന്നപോലെ ശ്രീ പന്നിശ്ശേരിയുടെ ഭാഷ,  
 കത്തുകളിലും, പ്രൗഢോജ്വലവും, പരമലളിതവും, അദ്ധസംസ്കൃത  
 വും പച്ചമലയാളവും ഒക്കെ ആകാറുണ്ടു്. (അതു് പാനാർഹമായ  
 മറ്റൊരു വിഷയമാകയാൽ ഇവിടെ കൂടുതൽ പരാമർശിക്കുന്നില്ല.)

## VII

ചരിത്രപ്രഖ്യാതമെങ്കിലും, അപരിഷ്കൃതമായ ഒരു ഉന്നാടൻ  
 ഗ്രാമമാണു് തന്റെ നാടായ മരുതൂർക്കുളങ്ങര അവിടെ ആകെക്കൂടി  
 ഒരു പ്രൈമറിസ്റ്റളും വായനശാലയുമാണു് പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ.  
 രണ്ടും അന്നു് അത്യന്തശോചയാവസ്ഥയിലുമായിരുന്നു. അതിനൊ  
 ര പരിഹാരമഭ്യർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു് സുദീർഘമായ ഒരു സ്വകാര്യക്ക  
 ത്തു് അന്നത്തെ ഡി. പി. ഐ. യുടെ പി. എ. ആയിരുന്ന എം.  
 ആർ. കൃഷ്ണവാര്യർക്കു് അയച്ചു. (ശ്രീ. വാര്യർ ഉന്നതനായ ഒരു  
 സർക്കാർ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ മാത്രമല്ല, 'കരുംബ' തുടങ്ങിയ മനോജ്ഞ  
 കാവ്യങ്ങളുടെ കർത്താവും സഹൃദയ പണ്ഡിതനും ആയിരുന്നു)

'കാവ്യരസം തുളുമ്പുന്ന ഒരു ഖണ്ഡകവിത' എന്ന വിശേഷി  
 പ്പിക്കാവുന്ന പ്രസ്തുത കത്തിലെ ചില പദ്യങ്ങൾ -

- i പണ്ടേ വായനശാലയൊന്നിവിടെയീയുള്ളോർ പരംപാടുപെ-  
 ടുണ്ടാക്കീട്ടു നടത്തിടുന്നൊരുവിധം കഷ്ടിച്ചുമുട്ടെന്നിയേ

വേണ്ടോളം വരവില്ല, നഷ്ടിയതിനാൽ പെട്ടെന്നുദിക്കായ് ഗവ-  
ണേണ്ടിൽ ദൃഷ്ടിയിതിന്റെമേൽ പതിയുകിൽ  
പെട്ടെന്നു പുഷ്ടിപ്പെടും.

- ii സർക്കാർതന്നൊരു പാഠശാല മലയാളം ക്ലാസുനാലുള്ളതി-  
കുഗ്രാമത്തിനു രക്ഷയാ, യിതതിനെ തൊട്ടാണു നില്ക്കുന്നതും  
തെക്കായുണ്ടുവരാനു, രണ്ടുമുറിയുണ്ടൽമാരതൊട്ടൊക്കെയും  
'ബുക്കും' പാർക്കുകിൽ മോശമല്ല, മുതൽ തെല്ലില്ലാതെ  
വല്ലാതെയായ്.
- iii മൂന്നും സഹായധനമേകിയിരുന്നു സർക്കാർ,  
പിന്നെപ്പുരസ്സുസഹായസമാജമേറു  
ഇന്നെന്നി, നാരുമതിനില്ലൊരു ബന്ധു, നിന്നു-  
നിന്നില്ലയെന്നവിധമങ്ങു നടന്നിടുന്നു.
- iv ആദ്യംതൊട്ടേ നാട്ടുകാരെന്നിലർപ്പി-  
ച്ചദ്ധ്യക്ഷതാം, ഞാനുമോർക്കാതയേറു.  
ബദ്ധപ്പാടായി, പ്പൊഴിക്കഷ്ടനഷ്ടം  
ശ്രദ്ധിപ്പാനും വേറെയില്ലേറെയാരും,
- v സ്വപക്ഷനിലകാട്ടിയൊട്ടധികമാളുചേർന്നൊപ്പവ-  
ച്ചപേക്ഷയിവിടുന്നയച്ചതു ലഭിച്ചിരിക്കാമുടൻ  
ഉപേക്ഷയതിലാർന്നിടാത്തനുവദിച്ചു തന്നീടുവാ-  
നപേക്ഷ, യിതു ചെയ്കിലായതൊരു ഗണ്യമാം പുണ്യമാം.

### VIII

അയത്നലളിതമായ ഗൈലിയിൽ മലയാളത്തിലും സംസ്കൃതത്തിലും ഒരുപോലെ കവിതയെഴുതാൻ കഴിവുള്ള ഒരു മഹാനായിരുന്നു കവിദീപൻ ആറന്മുള എം. കെ. നാരായണപിള്ള വൈദ്യൻ. പദ്യത്തിലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'കഷായക്കുറുപ്പടികൾ' അക്കാലത്തു് പലർക്കും ഹൃദിസ്ഥമാണു്.

അദ്ദേഹമെഴുതിയ 'ചിത്രോദയം' സംസ്കൃതകാവ്യം അഭിപ്രായത്തിനു് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരികും അയച്ചുകൊടുത്തു. അതിനെഴുതിയ ആസ്വാദനപ്രധാനമായ സംസ്കൃതത്തിലുള്ള കത്തിലെ ഉപക്രമോപസംഹാരപദ്യങ്ങൾ ചുവടെ ചേർക്കാം.

സ്വക ദേശിക ദേവ ദത്തയാ,  
കവി ദീപാദിധയാ, പ്രഥാവതാ  
സുഹൃദാ ഭവതാ സസമ്മദം  
പ്രഹിതാ സത്കവിതാഗ്നവാചിതാ

(സ്വന്തം ഗുരു അരുളിത്തന്ന 'കവിദീപൻ' എന്ന പ്രശസ്തിയുള്ള മാന്യ സ്നേഹിതൻ സന്തോഷപൂർവ്വം അയച്ചുതന്ന കവിത ഞാൻ വായിച്ചു.)

നമോവാകം ഭവേത്തത്ര-  
 ഭവതേ ഭവതേ സതേ  
 രാജഷി കോടിര കോടി-  
 നീരാജിത പദേ സദാ.

(ഒട്ടേറെ മഹാരാജാക്കന്മാരാൽ നമസ്കാരമർപ്പിക്കപ്പെടുന്ന പാദങ്ങളോടുകൂടിയ മാന്യമഹാശയൻ എപ്പോഴും നമസ്കാരം.)

രണ്ടു പദ്യങ്ങളിലേയും പദഘടനാസൗഷ്ഠ്യം സവിശേഷം ശ്രദ്ധിക്കപ്പെടേണ്ടതാണല്ലോ?

## IX

ചങ്ങൻകുളങ്ങര രാമവാര്യരുമായി പലപ്പോഴും കത്തിടപാടുകൾ നടത്താറുണ്ടായിരുന്ന സൂര്യപുരുഷൻ കഥകളിരംഗത്തുള്ള തന്റെ എളിയ സേവനം ഒരിക്കൽ ഇങ്ങനെ കത്തിൽ പരാമർശിച്ചു.

ഇല്ലേറെക്കല കേരളീയർ വകയായ്,  
 എന്നാലുമിന്നേവരും  
 കൊള്ളാമെന്നു പുകഴ്ത്തീടും കഥകളി-  
 കൂന്നായതക്കൂട്ടർ താൻ.  
 വള്ളത്തോൾ മുതൽ പേരുപോലതിനെയും  
 വല്ലായ്മ പോക്കീട്ടുവാൻ  
 വല്ലപ്പോഴുമിവൻ ശ്രമിക്കുമറിയു-  
 നുണ്ടാമതെല്ലാം ഭവാൻ.

കവിതാരചനയിൽ നടവത്തു മഹൻ നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റേയും സരസ്വത കവികൾ കിരീടമണി കൊടുങ്ങല്ലൂർ കണ്ണിക്കുട്ടൻതമ്പുരാന്റെയും ശൈലിയാണ് ശ്രീ. പന്നിശ്ശേരിക്കു പ്രത്യേകിച്ചും ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നത്. ആ രീതിയിൽ അദ്ദേഹം ഏറ്റവും വിജയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിന് പദ്യകുത്തുകൾതന്നെ ഉത്തമോദാഹരണങ്ങളത്രേ.

മേൽ പരാമർശിക്കപ്പെട്ടവരെ കൂടാതെ. മഹാകവി ഉള്ളൂർ, സാംബശിവശാസ്ത്രികൾ, കാഞ്ചീപുരം ആത്മാനന്ദ, കരിങ്ങാട്ടിൽ പപ്പച്ചിള്ള ശാസ്ത്രികൾ തുടങ്ങി ഒട്ടവളരെ പ്രശസ്ത വ്യക്തികളുമായും കത്തിടപാടുകൾ പദ്യത്തിൽ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആ കത്തുകൾ വെറും 'എഴുത്തു'കളല്ല. മറിച്ചു ചമത്കാരസമ്പൂർണ്ണമായ കൊച്ചു കൊച്ചു കവിതകളും കൂടിയാണെന്നുള്ളതുകൊണ്ടാണ് അവയ്ക്ക് സാഹിത്യത്തിൽ സ്ഥാനമുള്ളത്. ഹ്രസ്വങ്ങളും നാതിദീർഘങ്ങളും, സുദീർഘങ്ങളുമായ ആ കത്തുകളിൽ പലതും 'അന്യകൈവശമെത്തിച്ചേർന്നവയും' 'കാലഹരണപ്പെട്ട'വയുമാകയാൽ മുഴുവനും സ്വരൂപിക്കാൻതന്നെ വളരെ പ്രയാസം. 'എങ്കിലും അവയിൽനിന്നിങ്ങുകിട്ടിയ മണിത്തങ്കങ്ങൾ മഹാർഹങ്ങൾ മറെറങ്ങുമലഭ്യങ്ങൾ' എന്നോർത്തു സമാശ്വസിക്കുകയേ കരണീയമുള്ളൂ.



# ഞങ്ങളും കുടുംബവും

ഡി. പി. പട്ടത്താനം, ചവറ.

എന്തൊരുസ്വപ്നമവിടെ, യാനാട്ടിന്റെ-  
സന്തുഷ്ടി, യാവീടാകെപ്പളകും ചാർത്തിനിന്നു.  
ഒഴുകി വായ്ക്കുവ, ശാന്തഗംഭീരം വാന-  
പ്പഴപോലാസ്തികൃത്തിന്നുദ്ഗീഥ മന്ത്രസ്വനം.  
അവിടം ദിവ്യനവ്യഭാവുകപ്രഭമായോ-  
രവികലാനന്ദത്തിൻ വേലിയേറ്റത്തിൽ മുങ്ങി.  
ആ മഹോദയോദനമാദ്യന്തം സഹൃദയ-  
സ്തോമശംസാർഹ, മുരളിപ്പട്ടം, ഞാൻ ചുരുക്കമായ്.

കേരളഹൃദയമാം കൊല്ലംജില്ലയിൽ, കടൽ-  
തീരത്തെക്കുറന്നാഗപ്പള്ളിയാം താലൂക്കിൽ  
കുളരിക്കുറപ്പന്മാർ പടനായകർ, പരം-  
പരയായ് നാടുവാഴിവർഗ്ഗത്തെത്തുണച്ചവർ  
വാണിജ്യനൊരാ മരുന്തർക്കളങ്ങര, പ്പുകൾ-  
പൂണന്ന കണ്ണുംകഴിശ്ശേഹത്തിൽ, ഗർഭശ്രീമാൻ-  
ഉണ്ടായിതാണുകഞ്ഞാ, നോരായിരത്തെണ്ണ റെൺപ-  
ത്തഞ്ചാമാണ്ടകോമ്പരിൽ പതിനൊന്നായദിനം  
'പ്ലാനുള്ളിക്കല്യാണിയാമ്മ' യിൽ, 'വയലി'ലെ-  
മാന്യനാം 'പത്മനാഭക്കുറുപ്പി'ന്നനിഴം നാൾ.

വിണ്ണേറ്റി ബാല്യത്തിലേയമ്മയച്ഛന്മാർ, കഞ്ഞി-  
ന്നണ്ണത്തമ്മമാവരുമുറവർ പോറ്റിപ്പിന്നെ.

ആംഗലഭാഷാഭ്യാസം ഫോർത്തുഫാറത്തിൽ നിർത്തി-  
യേങ്ങലോടെത്തീവീട്ടിൽ രക്ഷകർ മരിക്കയാൽ.  
സ്വത്താകെക്കയ്ക്കക്കാൻ കുടുംബത്തിലെച്ചില-  
രൊത്തത്തി'ബ'ഭാരതപ്പോർടിക്കാനടുക്കവെ

ശക്തമായ് നേരിട്ടതിജീവിച്ച, 'പന്നിശ്ശേരി'-  
പ്പത്തനപതിയായി 'നാണപിള്ള'യാംധീരൻ.  
ചിത്തശുദ്ധിക്കായ്, ദ്വിജദത്തമാമൊരു മന്ത്രം  
സിദ്ധിക്കൈവരുത്തിനാ, നൊട്ടനാൾ കൊണ്ടുബാലൻ.



ജ്ഞാനോപദേശം, ബ്രഹ്മവിദ്യ, ഗോത്രാവ്യപര  
മാനന്ദനാഥ് നാഥം, 'ആത്മാവിൻ നിർദ്വൈതത്വം  
എന്ന ചൊല്ലാർന്നോരുപന്യാസത്തിൻ രചനയിൽ-  
നിന്ന 'മദ്വൈതവിദ്യാപണ്' സഭംബിരുദവും.

ശാസ്ത്രാഭ്യാസവും നേടീ ഗുരുവാം 'നീലകണ്ഠ-  
തീർത്ഥപാദ'രിൽനിന്നും, വയസ്സോ ചതുർവിംശം.  
കാവ്യാലങ്കാരതർക്കവ്യാകരണങ്ങളൊപ്പം  
ഗീർവാണഭാഷാപുഷ്പനാടകഭാണാദിയും

ഭാവാർത്ഥത്തികവോടേ പഠിച്ചു, 'കരിങ്ങാട്ടിൽ'  
ഭാവുകൻ 'നാണവാശാ'ന്നെന്ന ദേശികനോടായ്.  
വാദ്യവാദനങ്ങളും, മന്ത്രതന്ത്രാർത്ഥങ്ങളും-  
മദ്വൈതയോഗജ്ഞാനമുറയും മുറയ്ക്കല്ലാം

പരമോദാരം നാണപിള്ളയ്ക്കു കനിഞ്ഞേകി,  
പരമഭട്ടാര ശ്രീ 'ചട്ടമ്പി'ത്തിരുവടി.  
ധന്യശിഷ്യോത്തംസത്തിൻശേഷി ശേമുഷി, ശുദ്ധി,  
സുന്ദരാകാരഭീഷ്മി, ഹ്രസ്വസ്ഥുലമാമുടി

എന്നിവയ്ക്കുനയോജ്യ, മോമനപ്പേരൊന്നിട്ടു  
'പൊന്നുണ്ട'യെന്നാപ്രഭു ബാലഭട്ടാരഗുരു.  
'ഖേചരീമുദ്രാ' സിദ്ധിനേടീ പിന്നീട്, മഹാ-  
യോഗ സത്സംഗ ശാസ്ത്രവേദാന്തരംഗങ്ങളിൽ

പ്രാഗല്ഭ്യത്തികവോടെ സരസം സംസാരിച്ചു-  
യോഗിക്കും സംസാരിക്കും ജ്ഞാനിക്കും കാട്ടീമാറ്റം.  
ശ്രീനാരായണ ഗുരുസ്വാമിയെക്കാണാൻ, 'പര-  
മാനന്ദനാഥ്' സ്വാമി വർക്കലപ്പലകറി

പോകയും, ഗുരുസ്വാമി പലനാൾ പന്നിശ്ശേരി-  
ലാഗമിക്കയും ചെയ്തു സൗഹൃദം പുലർത്തുവാൻ.  
ഖേചരി, ശബ്ദശക്തി, പുനർജന്മവും, സവ്യ-  
സാചികളവർചെയ്തു ചർച്ചയിൽ ചിലതുതാൻ.

'അറിയേണ്ടതായുള്ളതറിഞ്ഞാൻ നാണപിള്ള'  
പറഞ്ഞു ഗുരുസ്വാമി സാമോദം പലരൊടും.  
അനന്താചാര്യൻ, പ്രതിവാദിഭീതിദൻ, രാജ-  
ജനമാനിതൻ 'വിശിഷ്ടാദൈ'താചാര്യാഗ്രഗേ

വാദത്തിലിരിങ്ങാലക്കുടയിൽ കോവിലക-  
വേദിയിൽ പരാജയപ്പെടുത്തി, യീ'യദൈതി'  
വാഗ്മിയും താർക്കികേന്ദ്ര, നാനന്ദമതഗുരു-  
വാഗ്മഭൻ, കൊല്ലം പെരിനാട്ടൊരു വാദത്തിങ്കൽ.



സൂര്യപുഷ്പൻ 1099 - ൽ മനീത്രയത്തിന്റെ കൂടെ  
നിൽക്കുന്നതിൽ ഇടത്തുനിന്ന് മൂന്നാമത്.

വാക്കുകൾ മുട്ടി, തേന്താറു കൂട്ടുകാരൊത്തുപോയ ..  
വാർത്തകളുണവന്നു പത്രപുസ്തകങ്ങളിൽ.  
ഭൂരിസമ്പത്തിന്നേകനാഥൻ, നാട്ടുകാർക്കെല്ലാ-  
മാരാദ്ധ്യൻ, പക്ഷമതി, സഭഗുരുവരാജന്തയാൽ

വധുവായ", 'ചെറുതിട്ട ജാനകിയമ്മ' യെന്ന-  
സതിയെക്കൂട്ടി, വയസ്സിരുപത്തെട്ടാകവേ.  
ആംഗലം, കർണ്ണാടകം, സംസ്കൃതം, മലയാളം  
ബംഗാളി, തമിഴ്, ഹിന്ദി, യാബി, തെലുങ്കുവ

ഭംഗിയായ പഠിച്ചതിലുപരി ഗ്രന്ഥാവലി-  
യങ്ങോളം തിരഞ്ഞാർന്നു, പാണ്ഡിത്യമുദകര.  
ഓമറിത്തർക്കം, സിവിൽ ക്രിമിനൽ വ്യവഹാരം,  
ആഹവപ്രിയർ കാട്ടും തോന്യാസമിവയ്ക്കല്ലാം

അർഹമാം പരിഹാരം ലഭിച്ചു, പന്നിശ്ശേരി-  
ശ്ശേഹത്തിൽ, നാട്ടാർക്കെല്ലാം 'കോടതി' യവിടെയായ്.  
മതസാഹിത്യവേദവേദാന്ത കലാവിദ്യാ-  
രത്നം, യോഗജ്ഞാനജിജ്ഞാസാഭിരതം,

ചട്ടമ്പിസ്വാമി, നാണഗുരുവും, നീലകണ്ഠ-  
തീർത്ഥപാദരുമെല്ലാമൊത്തുചേർന്നിതാവീട്ടിൽ  
വിദ്യാധിരാജസ്വാമിത'നാദിഭാഷ. തമി-  
ഴിദ്ദേഹമെന്നാളല്ലോ മലയാളത്തിലാക്കി.

സമ്പൂർണ്ണനാനാകലാരംഗാഡ്യ കഥകളി-  
ക്കമ്പം പൂണ്ടാട്ടപ്പാട്ടു, നാട്യനൃത്താദികളും  
ഇമ്പത്തോടവതരിപ്പിക്കാനും കഴിവാർന്നു,  
സമ്പ്രീതി കവനത്തിലായ് പിന്നെ ഗുരുക്കേതിയാൽ.

ശ്രീകൃഷ്ണബ്രഹ്മഗീതി, പ്രപഞ്ചചിന്താപദ്യ,  
മുക്തികോപനിഷത്തിൽ പരിഭാഷയുമിവ  
മുഖ്യങ്ങളിൽ, നാട്യനൃത്തഗാനാധ്യാത്മസം-  
പുഷ്ടങ്ങളാട്ടക്കഥ' നാലെണ്ണം തീർത്താൽ പിന്നെ

'നിഴൽക്കത്താ'ദ്യകൃതി പിന്നീടു 'ഭദ്രകാളി-  
വിജയം', 'പാടുകാട്ടോഭിഷേക'വുമഥ  
'ശങ്കരവിജയ'വും കഥകളിവ, ശാസ്ത്ര-  
സങ്കേതം 'കഥകളിപ്രകാരം' മാർക്കണ്ഡേയം',

പരിഭാഷകൾ 'സൂര്യശതകം' 'ചിത്രോദയ-  
മണി'യും, 'വിമർശനസഞ്ചിക' തൻ ഗുരുവാം  
ശ്രീ നീലകണ്ഠതീർത്ഥപാദസ്വാമിതൻ ബുദ്ധദ-  
ജ്ഞാനാകരാകാരസ 'ചുരിത്ര സമുച്ചയം'

എന്നിവ രണ്ടുമൂല്യ ഗദ്യഗ്രന്ഥവും തീർത്താൻ,  
ഏനെന്നും വിഭവ്ദ്യേശ്വര മാന്യങ്ങളിവയെല്ലാം  
ശാസ്ത്രത്തിൽ, കവിതയിൽ, സംസാരപാരമ്പാരം-  
നിസ്തീർണ്ണപദ്യയിങ്കൽ, ധൃത്യത്തിൽ, സംഗീതത്തിൽ  
നിസ്തർക്കമാകും ജ്ഞാനമിദ്ദേഹത്തോടനേടി-  
വർത്തിച്ച ശിഷ്യവർഗ്ഗമുണ്ടായിരുന്നിതേറെ.  
അവരിൽ വിദ്യാനന്ദതീർത്ഥപാദരും. കെ. കെ.-  
പണിക്കർ, മുഴങ്ങോട്ടവിളയും മുഖ്യരത്രേ.

ഉള്ളൂർ, വള്ളത്തോൾ, കോച്ചിത്തമ്പുരാൻ പരീക്ഷിത്തു,  
കല്യനാഗമാനന്ദൻ, സാഹിത്യപഞ്ചാനനൻ,  
നടുവംഹൻ, പുനശ്ശേരി, മൂലൂരിങ്ങനെ-  
ദ്രവ്യസൗഹർദ്ദയുക്തർ തൻനാമം നീളുന്നിതു  
അവരേവരും മുൻപു ചൊന്നോരാഗ്രന്ഥാവലി-  
ക്കവതാരികയാദി ശ്രാഘിച്ചുനല്കി, തുല്യം.  
ക്ഷേത്രപ്രവേശത്തെളിവെടുപ്പുകമ്മിററിത-  
ന്നദ്ധ്യക്ഷൻ, ചതുശ്ശാസ്ത്രപണ്ഡിതൻ 'പുന്നശ്ശേരി'-  
നമ്പി ശ്രീനീലകണ്ഠശർമ്മ'യീ സ്മരീന്ദ്രന്റെ-  
യിമ്പമാം ശാസ്ത്രയുക്തി ദൃഷ്ടാന്തയുക്തമായ  
ക്ഷേത്രപ്രവേശാനജ്ഞാ സാധുത തെളിയിച്ച  
ശാസ്ത്രശൈലിയിൽ മോദിച്ചെണ്ണീററു കൈപിടിച്ചു,  
'പുന്നിശ്ശേരിയും, പുന്നശ്ശേരിയും തമ്മിൽ ഭേദം-  
മൊന്നുമില്ലാത്ത ചുനിപ്പെന്നിയേ'യെന്നുചൊന്നു,  
സൗഹൃദസംഭാഷണം വളരെനേരം ചെയ്തു  
സൗഹർദ്ദഭാവമുറപ്പിച്ചുപോയെന്നും കേൾപ്പൂ.  
തൻപ്രഹത്തിന്നു കരയെടുത്തു മുസ്ലീംപള്ളി-  
യുണ്ടാക്കാനുള്ള നീക്കം ഹിന്ദുക്കളെതിർക്കയാൽ  
നേരിട്ടാരായാൻ പേഷ്കാരെത്തി, വിഭേഷംപൂണ്ടു  
ഭൂരിഹിന്ദുക്കളാർത്തു, നാട്ടുകാരവിടൊത്തു.

ജലിച്ചുരംഗം, എന്തുകർത്തവ്യമിവിടെന്നു  
പകച്ചുപേഷ്കാർ യേശുക്രമസമന്വൃതം.  
സത്പരമവിടെത്തി, യാമഹാൻ 'പുന്നിശ്ശേരി',  
സ്തബ്ധരായ' ജനം, ക്ഷണമദ്ദേഹം വാചാലനായ്.  
ദൈവവിശ്വാസപ്രോത്സാഹകമാം സഹായങ്ങൾ-  
ളേവർക്കുമേകാൻ, 'ധർമ്മശാസ്ത്ര' സന്ദേശങ്ങളാൽ  
ബോധനം നല്കി, പള്ളിയ്ക്കു നവാദവുമേകി-  
സാരം പേഷ്കാർപോയി, യൊപ്പമാജനതയും.

ജാതിയോ മതമോ തെല്ലില്ല നോട്ട, മീയാത്ത-  
വാദിമുഖ്യനെന്നിതു വെളിവാക്കുന്നവല്ലൊ.

ഗുരുവും, ഗുരുവിന്റെ ഗുരുവും സമാധിയെ-  
പ്പരിചോടുകൂടെ, തന്നെത്തന്നെ-  
മുറപോൽ ചെയ്യിക്കാൻ, മാത്രം സ്ഥാപിക്കാൻ,  
ശരിയായ ഭരിക്കുവാൻ ഭഗ്ഗിയുണ്ടാക്കുവാൻ,  
യുക്തമാമുടമ്പടി ചെയ്യാൻ എന്നിങ്ങനെ  
ക്ഷണോദികൾപോലും വിസ്മയിച്ചു നിസ്സാർത്ഥൻ,  
ജ്ഞാനവിജ്ഞാനോദാത്തം സാഹിത്യകലാദിയ-  
ന്യൂനവൈഭവ്യത്തോടെ, വാങ്മനഃകായങ്ങളാൽ  
സ്വാനുഭൂതിയും സ്വാംശീകരിച്ചു, ജിജ്ഞാസക്കു-  
ന്നാനന്ദോപേതമേകീ! 'പൂർണ്ണത്തിൽനിന്നുപൂർണ്ണം'  
മരുതുകൾക്കുണ്ടാ, വാഴൂ, രിത്യാദിയുര-  
പെരുകും ഷേത്രംശ്രമസമുദ്ധാരണങ്ങൾക്കും  
അതിനൊത്തനന്തരഭരണസംവിധാന-  
മതിനും തുണചെയ്തു ധന്യനിക്കർമ്മയോഗി.  
ഇങ്ങനെ പ്രതിഫല ചിന്തയേ ലേശംപോലും-  
മങ്ങിയല്ലാതെ നിത്യം നിസ്തുല സൽക്കർമ്മങ്ങൾ  
നടത്തിയായുരന്തം ജീവീച്ച ധന്യാത്മാവിൻ-  
പടുത്വം വിവരിക്കാനശക്തമെന്തുലിക.  
വിട്ടുപോയകാലത്തി 'ലഭൈതവിദ്യാപണൻ'  
പെട്ടുപോയ സമാധിയിൽ 'പരമാനന്ദനാഥൻ'  
ചൊലിഞ്ഞു, ശാസ്ത്രകലാവേദാന്തകേരളത്തെ-  
നീറഞ്ഞു വിളക്കിയ വന്ദ്യമാം ഭീപസ്തംഭം.  
പ്രത്യക്ഷമപേക്ഷിച്ചോർക്കാത്മാർത്ഥമാത്മതത്ത്വം  
മത്യർത്ഥം പകർന്നൊരു ജനകരാജോപമൻ.  
പരമപദംപൂകീ, കനകസങ്കേളിൽ  
പരമാദ്ധ്യക്ഷനായ സർവ്വജ്ഞൻ ജീവൻമുക്തൻ,  
രണ്ടോടൊത്തായിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തിനാൽപ്പ-  
താണ്ടുചേർന്നാഗസ്തീതിലിരുപതാംദിനം,  
ഗുരുവാരത്തിൽ സൂര്യനഞ്ചുനാഴിക പൊങ്ങി-  
പ്പരിവേഷാവൃതനായ്മാഴ്കവേ, യനിഴംനാൽ  
പതിനായിരങ്ങളെ സാധുസജനങ്ങളെ-  
കദനാബധിയാലാഴ്ത്തിപ്പരമഹംസൻഭവാൻ  
പാഴായദേഹം വിട്ടു!

സമഷ്ടിച്ചിന്മുർത്തിയായ്-  
വാഴുന്നു! പെളിച്ചമേ ഞങ്ങളെ നയിക്കുക!  
ശാസ്ത്ര സാഹിത്യ, കലാ, സാംസ്കാരികലങ്ങളാ-  
ത്മാർത്ഥം തപജ്ഞശതവാർഷികമാഘോഷിപ്പൂ!  
സാദരം സാഭിമാനം ഞങ്ങളും കൂടുന്നു! ഭാ-  
വോദാര, മാജീവിതം പഠിക്കാൻ-പകർത്തുവാൻ.



കവിത

# ഉള്ളിലെ തത്ത്വ

- നാലാങ്കുൽ -

കളിഗാനത്താലാത്മ വിസ്മൃതിയരുളുന്ന  
കിളിയെങ്ങുപോയെന്നു, ചോദിപ്പൂ ഞാനെന്നോടായ്  
പൂന്തോപ്പിൽ, വയൽകളിൽ, കാനനാന്തരങ്ങളിൽ  
എൻചിത്തം പരന്നിതാ തത്ത്വത്തെപ്പിടികൂടാൻ  
ഞാനുണ്ണാ തുറങ്ങാത ശ്ലുക്നീയ്ക്കുകവാനായ്  
തേനൊലിപ്പുഴങ്ങളും പൈമ്പാലുമൊരുക്കിനേൻ  
‘‘പറക്കാം നിനക്കെന്തെന്തായത്മാന്തരങ്ങളിൽ  
പവിഴഭൃതിപോലെ, മുളുവേലികളില്ല  
വേട്ടക്കാർ ചൂണ്ടുകില്ല തോക്കു നിന്നുടെ നേർക്കു  
ഗാട്ടു ഞാനുണ്ടു, നിനക്കിഷ്ടംപോൽ വിഹരിക്കാം  
ഹരിനാമകീർത്തനം പാടീടാം മരക്കൊമ്പി-  
ലിരുന്നു യഥേഷ്ടമാ, യില്ല ശബ്ദമോലിന്യം  
‘‘സത്യമാണസത്യം’’ മെന്നു കീറുന്താ മൊഴിഞ്ഞൊരു  
തത്വമെന്നുള്ളിൽ, കിളിപ്പെതലേ വിതച്ചു നീ’’  
നീങ്ങിയെൻ ജഡാലസ്യം ഭേദമല്ലാത്തമാവെന്ന  
നിത്യസത്യത്തിൻ വിളക്കെന്നുള്ളിൽത്തളിഞ്ഞപ്പോൾ.

